CUPRINS

PREFAŢĂ _____ *5*

POEZIE _____ *9*

Ania Vilal _____ **11**

Camelia Mînzăleanu _____ **14**

Mirela Aldea _____ **16**

Valentin Macaveiu _____ **19**

Simona Vasilica Poraicu _____ **22**

Cristian Bistriceanu _____ **23**

Andrei Dullo _____ **25**

Andra Gabriela Prodea _____ **27**

Beatrice Grecu _____ **28**

Cătălin Varga _____ **29**

Silvana Prodan _____ **30**

Simina Grigore _____ **31**

Ana-Mihaela Nuta _____ **32**

Radu Ciprian Şerban _____ **36**

Raluca Matei _____ **37**

Daniela Năstase _____ **39**

Ioana-Andrada Tudorie _____ **40**

Flavia Stanciu _____ **41**

Roxana Diana Toşu _____ **42**

Dan Duştinţă _____ **43**

Marian Dragomir _____ **45**

PROZĂ _____ ***47***

Roxana Andreea Popescu _____ **49**

Teodor Bârsan _____ **67**

L.C. Roman _____ **73**

Alex Condrache _____ **94**

Mihnea-Alexandru Găman _____ **99**

Christian Bistriceanu _____ **104**

Giorgia Harasim _____ **114**

Alexandru Ioan _____ **133**

Andrei Dullo _____ **141**

Letiţia Pârcălăbescu _____ **153**

Mihaela Alexandra Botezatu _____ **156**

Nelu Nădejde _____ **160**

Ştefan Diaconu _____ **175**

Valentina Ioana Pirlog _____ **189**

Sorana Cancel _____ **192**

Alexandra Nadina Turcu _____ **205**

ESEU _____ ***211***

Mihnea-Alexandru Găman _____ **215**

Andrei Dullo _____ **231**

Letiţia Pârcălăbescu _____ **253**

CRIRICĂ LITERARĂ _____ ***259***

Maria Pilchin _____ **261**

Corina Maria Marin _____ **287**

Ioana Andreea Mircea _____ **297**

Flavia Stanciu _____ **305**

TEATRU _____ ***309***

Andrei Dullo _____ **311**

Teodor Bârsan _____ **322**

Elena Larisa Stan _____ **333**

PREFAŢĂ

Aceste rânduri se vor un cuvânt înainte nu numai la o antologie de texte, ci şi la paşii înainte a nu mai puţin de optzeci şi cinci de tineri care şi-au trimis lucrările la cea de a 12-a ediţie a Concursului de Creaţie Literară „Lirismograf“.

Cel mai mare chin, mărturisea Enescu, a fost acela de a tăia din diametrul sonor al compoziţiei, pentru a rămâne numai esenţele şi unitatea. La fel am simţit şi cu această antologie. Perfectibilă sub aspectul expresiei artistice, antologia de faţă are totuşi meritul de a imprima un circuit mai extins al rezultatelor muncii tinerilor scriitori.

Începutul unui scriitor poate fi hotărâtor pentru destinul său, deseori acesta exprimă chiar climatul literar. De aceea îi felicităm deopotrivă pe câştigători, pe cei obişnuiţi în ale scrisului, dar şi pe cei care au debutat în acest volum colectiv. Ne dorim ca cei ale căror lucrări nu se regăsesc în paginile acestei antologii să nu se descurajeze.

„Arta nu cunoaşte moarte ci o permanentă devenire.“

Liliana Georgeta Popescu
Director
Casa de Cultură a Studenţilor Sibiu

Juriului care a desemnat câştigătorii Concursului de Creaţie Literară „Lirismograf”, ediţia 2012:

conf.univ.dr. Carmen OPRIŞOR
Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu

lect.univ. drd. Alina BACO
Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu

lect. univ. drd. Daniela POPA
Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu

lect. univ. dr. Radu VANCU
Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu

Prof. Antoaneta TRIFU
Centrul pentru Proiecte, Programe şi Evenimente Cultural-Artistice al UPG Ploieşti

Laurenţiu STRĂUŢ
Director Editorial Revista Profil Cultural

Premii

POEZIE

Locul I	Ania VILAL (Bucureşti)
Locul II	Camelia MÎNZĂLEANU (Braşov)
Locul III	Mirela ALDEA (Dumbrăveni, Sibiu)
	Valentin MACAVEIU (Alba Iulia)

PROZĂ

Locul I	Roxana Andreea POPESCU (Bucureşti)
Locul II	Teodor-Constantin BÂRSAN (Sibiu)
Locul III	L.C. ROMAN

ESEU

Locul I	Mihnea –Alexandru GĂMAN (Craiova)
Locul II	Andrei DULLO (Cluj-Napoca)
Locul III	Letiţia PÂRCĂLĂBESCU (Braşov)

CRITICĂ LITERARĂ

Locul I	Maria PILCHIN (Republica Moldova)
Locul II	Corina Maria MARIN (Sibiu)
Locul III	Ioana Andreea MIRCEA (Sibiu)

DRAMATURGIE

Locul I	Andrei DULLO (Cluj-Napoca)
Locul II	Teodor BÂRSAN (Sibiu)
Locul III	Elena Larisa STAN (Drajna de Sus, Prahova)

POEZIE

Ania Vilal

Bucureşti
Locul 1 - secţiunea poezie

*

(în acest spaţiu poţi lipi o poză de familie fericită)
aici este un tot care nu se schimbă, ocupă acelaşi loc şi
e bine.

*

îţi spui că
se apropie,
se apropie,
se va dezlănţui
cu mult înainte să respiri,
să te decizi dacă
să rupi f-i-e-c-a-r-e inimă din
f-i-e-c-a-r-e piept
ca să fii sigur

că o ai pe cea potrivită.

*

visul meu începe unde
se termină al tău
ordine şi disciplină

*

cu cearcăne adânci
ca moartea, îşi caută un loc în
viaţă
unde să stea cu 2 sacoşe pline de
haine

*

sunt mai rea decât
păsările lui hitchcock,
vin din toate părţile,
încerc să intru,
să te distrug
înainte să te distrugi singur.

*

un om se deplasează încet
de-a lungul peretelui care
desparte aerul lui de
celălalt aer în care se aud cuvintele

*

nimic nu trebuie să se umple,
doar să rămână
mereu gol.
golul te împinge înainte.
să sari

peste
sau
în

*

sub această piele tânără
se ascund doar becuri sparte din spate
se apropie cu viteză o
bătrâneţe maximă, tulbure,
fără cale de în
toarcere

*

spun că oamenii cu dureri mari au
o inima adâncă, foarte
încăpătoare,
în care
morţii lor se duc imediat
la fund
ca bolovanii.

*

mergi cu încredere pe acest
drum.
celălalt taie rău la
picioare.

Camelia Mînzăleanu

Braşov
Locul 2 - secţiunea poezie

*

Am desenat un tabel:
în fiecare pătrăţică am pus câte-o amprentă
luată cu ruj.
Voi face un avion din hârtie
şi-l voi înfige în colţul
ochiului tău de sticlă.
Odată am atârnat de cer o pereche de pantaloni verzi
Erau prinşi în pioneze .
Acum mai am 9 degete
şi-o raţă din plastic.
Când plouă cu piatră, stau sub streaşină
Pe-un scaun de paie.
Îmi scuipase-i în sân de frică
şi-am vomitat gândaci cu aripi de fier
dar tu i-ai împuşcat în gât
până li s-a scurs toată benzina
pe şira spinării
şi-au ruginit.

*

Am despărţit vocile între ele
cu fire de păr
să nu se mai amestece.

...ca atunci când ţipau şi mama şi tata şi bunica.

În fiecare compartiment
Voi deschide capacul câte unui borcan

Pe care l-am umplut înainte
Cu şomoioage de hârtie.

*

Mi-am întors unghiile pe dos
Acum aştept
să mi se usuce
sângele
de pe ele.

*

Nimic. Nici măcar o vorbă
şi vântul şi-a întors direcţia
după paşii tăi.

Sandu şi Leana

Bunicii i-au ruginit pleoapele;
clipeşte cu 2 km/h.
Pe braţul drept i-a crescut salată
pe braţul stâng, flori de muşeţel.

Bunicul le udă în fiecare zi cu apă rece de la fântână.

Bunicii i s-au crăpat ochii;
vede 3D
În urechea dreaptă are un sertar unde-şi ţine actele
în urechea stângă, un cercel de catifea.

Bunicul îi şterge ochelarii în fiecare zi cu mâneca de la cămaşă.

Seara, bunicul se aşează la cap,
Bunica la picioare
şi adorm imediat, fiecare pe perna lui.

Mirela Aldea

Dumbrăveni, Sibiu
Locul 3 - secţiunea poezie

Inevitabil

Spre vest soarele sărută pământul
apoi se face nevăzut ca un copil ruşinos
timpul îşi sprijină coatele pe umerii mei
ziua e mai scurtă ca acum câţiva ani
cu greu reuşesc să m-adun de prin gânduri
ca dintr-o pădure cu susul în jos
m-am pierdut de-o vreme de ce-am vrut să fiu
şi m-am trezit când era deja mâine

primăvara mă nasc înc-o dată
o parte din mine rămâne într-o iarnă
ca dup-o iubire trecută de care am ţinut cu dinţii
şi-n cele din urmă tot am scăpat-o
n-ar fi avut niciun rost să-i arăt cât de tare sunt

şi trec prea curând, cresc ziduri în mine
şi-mi pare că timpul m-aleargă nervos.

Bunica mea

Bunica mea are valize în care ţine vise
le scoate uneori să le şteargă de praf
şi-a închis sufletul într-o casă bântuită de voci interne
şi aşteaptă
ar face de toate
când trec pe acolo dă viaţă gogoşilor din tigaie
să mă îmbie

mă întreb uneori
ce se ascunde sub pielea creponată de-atâţia ani
descopăr târziu că sufletul ei nu s-a şifonat
bunica mea îşi răsfaţă copilul intern
şi se bucură-n sine

se simte inferioară tinereţii
crede în Dumnezeu mai mult decât mine
şi nu poartă ochelari
bunica mea e un cântec de iarnă
când o asculţi e sărbătoare în noi şi dansăm.

În tren

Vine trenul
gara e la fel de albă
tăcerea s-a ridicat la suprafaţă
inspir aerul rece

aş scrie şi rescrie fiecare gând ce începe cu tine
apoi aş arunca tot într-un foc golit pe dinăuntru
şi aş porni să mă înfrunt
cerul nostru are marginile roase
se-ndoaie simetric peste mine
doar tu te joci în alt cer

ziua s-a lăsat într-o parte
mi-aş încălzi mâinile lângă soba de-acasă
mişcând cu un chibrit zaţul de pe fundul minţii
mă ţin de mână să nu mă pierd de mine
de carcasa de om straniu
şi simt c-am mai trecut pe-aici cândva

lumina se-nchide în sine

copiii îşi scriu fericirea cu majuscule
iar mamele lor ţin de genţi
să nu le fure nimeni sufletul

trenul încetineşte
din cer a mai căzut o stea.

Melancolie

Când plouă
din mine ies gânduri şi zboară
globuri de fard se desprind din colţ de ochi
şi se întind pe faţă
ca după o frământare îndelungă
obosite se resimt

pe geam apa tremură
trenul se ia la întrecere cu ploaia
iar eu urmăresc şinele ude
între cer şi pământ
primăvara şi-a croşetat vesta
până atingi orizontul cu privirea
poţi să cauţi ştiuleţii de vis rămaşi
pe care ne sprijineam
când număram floricelele de porumb
şi mă prindeai de mână
ca de un capăt de gând să-l pornim împreună.

Valentin Macaveiu

Alba Iulia
Locul 3 - secţiunea poezie

Urme

cu două picioare alerg spre alte două picioare
în urma lăsată pierdut, sădesc câte-un os şi o unghie,
cu braţele pline mă ţin şi trag după mine o frânghie,
din pasul meu stâng să răsară o altă iubire mai mare.

cu două picioare alerg spre alte două picioare
mormane de oase ce pierd, mormane de unghii zdrobite
din ceruri cerşesc alte frânghii să leg pentru tine, ...
mormane de găuri spălate cu sângele meu din ulcioare.

cu două picioare alerg spre alte două picioare
mă pierd printre cruci învechite şi morţi cu alţi paşi şi-alte unghii
mă pierd înnodat într-o viaţă prea cruntă, cu prea multe frânghii
din pasul meu drept să răsară o altă iubire mai mare.

când paşii mei singuri şi limpezi în urme de ceară or şede
alţi paşi cu-alte nume ciudate, troiane de corpuri murdare
din suflete albe, spălate, or naşte spre alte hotare
o lume mai bună prin vine, o mare de oameni se vede.

Un munte de inimi

Am aşezat inima ta lângă o piatră
iar piatra a început să sângereze.

apoi toate pietrele s-au preschimbat în inimi
iar tu mi-ai spus:
-Uite, atât de mult te iubesc!

Apocalipsă

Mă grăbesc s-ajung trenul care duce spre Iad
cu ultimul picior alerg în ultima gară rămasă.

îngeri cu mâini de om în gură se ascund
să mănânce în linişte.

cancerul e cel mai scump medicament
iar eu mai am un picior de-amanetat.

Mă grăbesc s-ajung trenul care duce spre Iad.
Sper să fie un InterRegio.

Şase

Trag morţi cu plug de lemn o mlaştină de oase;
Sicrie amputate în cancere nocturne
Se-nghesuie să poarte puroi de carne-n urne
În care diavoli astmici se scaldă-n băi de-angoase.

Cu fluiere zdrobite păşesc pe loc satanii
În lanţuri fără zale se zbat în alte trupuri
Şi zac în picuri vineţi şi stinşi în coapte mucuri
Mutanţii vieţii moarte pe care-i poartă anii.

Din ceruri cad ficaturi în verzi oceane acre
Prin care pungi de plastic stau răstignite-n vene
Şi gastrice celule ce nasc apoi balene
Regurgitează sânge cu viermi ca unei moacre.

Trag morţi cu plug de lemn o mlaştină de oase
Închişi în cercul spasmic ne-asemuim cu ei
Doar că trăind aievea ca nişte derbedei
Noi tragem şapte zile. Ei nu au decât şase.

Simona Vasilica Poraicu

Orăştie

Superman

Respir furia neagră ce mă-nchide
Într-o sticluţă de nitroglicerină
Până când tu vei veni cu a ta sărutare
Şi ne vei răni pe amândoi.
Pelerina ta dubioasă va salva povestea,
Noi vom pieri.

Al treilea

Când va începe al Treilea
Capsulele radioactive vor fi plantate în oraş,
Copiii se vor naşte subnutriţi
Şi nu vor putea să prindă sânul.
Cum îţi închipui că trăim?
Murim, încet murim.

Cristian Bistriceanu

Reşiţa

Fenomen ciudat cu păsări

în fiecare dimineaţă la opt fix tu săruţi o parte a pielii
mele forma buzelor tale se transformă într-o pasăre –
eu ştiu că în momentul acela o pasăre părăseşte
realitatea absurdă cu linii de tramvai şi blocuri vopsite
şi trece fără ca ceilalţi să observe în pielea mea –
păsările migrează de pe un braţ pe altul, pe spate în
funcţie de anotimp zboară spre tălpi şi adună
crenguţele şi frunzele pe care calc şi îţi fac cuib pe lobul
urechii pe podul palmei ciugulesc firimiturile de pâine
ce-mi cad în poală la cină la prânz la micul-de-jun când
plouă se aglomerează pe gât capul meu le fereşte de
ploaie apoi iese soarele eu merg pe stradă se aud
păsări dar nimănui nu îi pasă că în urma mea miroase a
câine şi a moarte

***

ne desparte o noapte densă
până în adâncul sufletului
visezi în fiecare noapte
un alt bărbat care îţi aduce
fructe crude flori
şi o bucată din zidul nopţii
care ne desparte până în adâncul sufletului
visezi un copil care aleargă desculţ
prin labirintul urban
printre linii de tramvai şi blocuri unghiulare
printre oglinzi şi îndrăgostiţi cu pene

fără să îi pese de ploi ori păsări
ce duc e-mailuri către iubite visate
îmi spui că te temi că mă vei visa
venind desculţ cu ultima
bucată din zidul nopţii ce
ne desparte până în adâncul sufletului

Andrei Dullo

Cluj-Napoca

Portocaliu

Răguşit, gutural, mârâitul străpunge piaţa cu un ţipăt portocaliu
Bătrânul îl ţine în lesă
Mârâitul scapă; aleargă pieziş pe trotuar
Bătrânul îşi zdreleşte genunchii fugind după el
Nici o botniţă nu poate opri un ţipăt portocaliu
mârâitul se opreşte.
Amuşinează un fir de iarbă şi scuipă nişte pene.
Un ţipăt portocaliu îi zboară afară, pe gâtlejul iritat, ca şi cum un întreg stol ar fi pornit spre miazănoapte
Bătrânul îl ia în braţe
Umbre curg pe trotuar, luând aminte. Înghiţind în sec.
mârâitul nu trebuie observat!
Copiii îl privesc de parcă ar fi o bucată de ciocolată.
mârâitul îşi arată colţii albi, scuipând pene. De frică, i-a lăsat bătrânului un ou portocaliu în poală.
Copiii se înfruptă. mârâitul nu a stat locului, ascuns…
Copiii sunt mânjiţi pe bot cu ciocolată.
Din când în când, mai scuipă câte-o pană şi câte-un ţipăt portocaliu

Surâs

Surâsul nopţii
Îşi trage argintia limbă –
Limax sub pielea din coşmar

Zâmbetul tău revine monoton
Ochii se aruncă în gol, pustii ;
O sprânceană pe cer ne lipeşte sub aşternuturi

A treia zi, însă, ca după scripturi,
Incubii saltă, scăpaţi din găoacea spartă de vid

E lună neagră :
Pentru noi, e reflux

Osia

Coroana de fiori albi
Abandonată lin pe ţapul de la căruţă;
Osia – un cui de lumină –
Pierdută-i pe veci
În labirintul de sub ceruri
Călăreţul şi-a găsit alt roib.
Zeii au cumpărat casă de vacanţă
Pe malurile morţii…

Himeră

Pulsul meu – pironit între două cifre impare
Aş culege broboane prelinse din solzii crotalului
Dar nu există otravă pentru pulsul meu.
Arterele-mi dorm. Microbul vieţii, sângele, se îneacă : mâzgă plină de aşchii, ancorându-se în carnea mea cea de toate zilele.
Pulsul meu – mort, înecat.
Dacă venele mi-ar curge în cascade
Dacă s-ar ascunde, fugind,
Refugiate în vârfurile degetelor –
Poate ar fi timpul pentru nişte otravă

Andra Gabriela Prodea

Bucureşti

Exotic love

Miroase a parfum de migdale amare în colivia
celor doi papagali amatori de intimitate
bronzată din cap până-n picioare
de la razele de 24 de karate
Întinse ca untdelemnul pe piele
La fereastra coliviei comandantul Che Guevara ne face cu mâna
de pe vremea când încă nu eram născuţi
Sticla lui de tequila azul strâmbă din nas când aude de „the American dream”
traversând Atlanticul pe diagonală
Viaţa încă joacă tenis de performanţă cu Nadal
Pe plaja unde s-au filmat „Piraţii din Caraibe”
E ciudat cum delfinii înoată în ulei de cocos bio
alături de ţestoase cu carapacea insensibilă la problemele vieţii
Ceva mai departe,
Ochii tăi îmi par o junglă domesticită
sau poate două boabe de fasole
dintr-o enchiladă prea picantă pentru umorul meu
Ángel al meu se străduieşte să-mi înşire pe un fir de iarbă
cei mai dulci boboci ai pasiflorei
din care vom face economie la sânge
dacă rămânem în pană de pasiune…

Beatrice Grecu

Slivileşti, Judeţul Gorj

Răspuns

Am căutat răspunsuri sub fiecare piatră,
În fiecare formă de cancer,
În focul ce se stinge în vatră,
În căldura marelui ger,
În ticăitul enervant al ceasului,
În coaja moale a nucilor,
În tăcerea glasului,
În păcatul îngerilor,
În enormitatea unui bob de orez,
În fiecare apus fericit,
În libertatea unui lapiez,
Şi tot nu le-am ghicit.

Cătălin Varga

Cluj-Napoca

Pastel

Zorii tremură pe dealuri sub cortina de mătase
Buciumul trosnind se pierde pe sub streaşină la case
A-nceput de ieri cu viscol, cu nămeţi şi cu frisoane
De-a-ngheţat sub nea tot satul precum sfinţii în icoane.

Fost-a veselă câmpia surâzând din floare-n floare
Astăzi doarme obosită pe sub straturi de uitare,
Mai tresare câteodată când prin ramuri vântul bate
Parcă-i un Hristos pe Cruce sângerând pentru păcate.

Toate s-au golit de viaţă – prin zăpadă nici o urmă
Şuieră prin hornuri noaptea cu blestemele-i din urmă,
Apa a-ncetat să curgă ropotind către cascade
Fulgii-ngroapă-o lume care parcă-ncet încet decade.

...Dar ninsoarea se opreşte, râde-un colţ de cer zănatic
De sub nea răsar ghiocii risipind voioşi jăratic.
Însă de-o aşa urgie – satul oglindit în soare
Pare-o inimă ce bate tristă-n piept la fiecare...

Silvana Prodan

Sibiu

Şoptit

Te cuprind în braţe.
Apoi te sfâşii.
Îţi mănânc unghiile. Au un gust amar.
Un gust de mâini pătate de ură.
Îţi mestec părul. Ghemotoacele alunecă.
Şi mi se împletesc în suflet.
Nişte bucăţi negre de infern.
Care încep să devoreze tot ce-nseamnă amintire.

E negru-un jur, miroase-a pâslă.
Îmi caut amintirile.
S-au transformat. Apoi s-au evaporat.
În neant. În infinit. În tine.
Te caut. Îţi găsesc urechea stângă.
Încep să îţi şoptesc.
Nu mă auzi.
Te strig.
Nimic.

Mi-ai luat unghiile şi le-ai mâncat.
Mi-ai smuls părul şi l-ai înghiţit.
M-ai strigat şi ţi-am răspuns în şoaptă.
Atunci, m-ai despuiat de voce.
Azi-noapte, m-ai transformat.
În tine.
Mi-ai răpus amintirile,
Şi am plecat amândoi la drum.

Simina Grigore

Slobozia

Cât de vie pot fi încă

Când eu arăt doar cu o sclipire a ochilor
un fel de „Iată poezia!”,
cât de sigur poţi fi că zăpezile de odinioară
se întorc numai şi numai datorită lui Villon.
Şi ce eliberată sunt de împietrire
coborându-mă de pe soclu,
alergând prin sălile din aripa Denon,
ieşind la piramidă, apoi în Tuileries,
redându-mi, a nu ştiu câta oară,
viaţa statuii murinde sub un arbore
uitat de anotimpuri,
trimiţând spre mine frunze îmbietoare...

Şi ce poveste nu mi-e dat să o spun:
lângă mine, pe o plăcuţă de marmoră,
sculptorul a scris, din greşeală: „murind”,
în loc de „iubind”.

Ana-Mihaela Nuta

Chişinău

Să mai încercăm o dată

poate apucăm să vedem cum
aţipesc îngerii pe stîlpii de telegraf
năpîrlind pe stradă pui de oameni
cu buzele crăpate
ne dormim visele
sperînd că cineva le va împlini pentru noi
nu am învăţat să cîrpim culorile
care se destramă din noi
se smulg singure
formează plăgi pe toată suprafaţa umbrei
începe să doară absenţa
deşi nimeni nu ştie ce ne lipseşte
pentru a fi (im)perfecţi
continuă să doară
răcnetul nostru care pare a fi de fericire
risipeşte buzele noastre
descuamate din textura aripilor
năpîrlite pe stradă
îmi pare că se clatină pereţii acestui oraş
se mijesc ochii slobozind perdele peste
o schiţă nedescifrată
am scăpat din vedere un simbol important
o piesă lipseşte din tablou
trebuie să-mi amintesc de unde a pornit totul
îmi pare rău
că n-apucăm să vedem cum
aţipesc îngerii pe stîlpii de telegraf
sunt sigură ei au un început

începe să doară
noapte bună

Să nu să ne

miroase a cărămidă arsă
e o primăvară trucată
care-şi poartă hulubii
pe omoplaţii noştri
se ridică ziduri de maci roşii
din carnea noastră ciupită
am uitat fărîmiturile pe masă
developînd pescăruşii
înainte de timp
nu-mi pare rău că
rămînem prea mici
ca să le spunem C E L O R M A R I
că ne iub...
să nu le spunem
să ne
eclipse
nu vreau să dispară scrisul meu atît de urît
sughite nuferi neintenţionat sunt doar o copilă care scrie urît
care nu a scris şi poate nu va scrie niciodată caligrafic
vreau să uit că scriu cu degetele îmbraţişate atît de stîngaci
că mă scriu atît de că ne scriu atît de
rar atît de mult îmi plac nuferii de pe marginea cerului
ancora se îneacă în clepsidră nu mai e timp
se împletesc ţărmurile podeaua rămîne desculţă
sub picioarele mele se simte cum apa înghite corăbiile noastre
suntem un infinit naufragiu

ne înecăm ne umplem plămînii unul cu altul
simulăm un alt apus din necesitatea de a nu ne expira
ne sufocăm nu mai încăpem în noi
să stingă cineva lumina ne-am fript retina
încercînd să ne iubim
era dimineaţă
cînd am început să plîngem
ne-am uitat ochii răsuflecaţi
deasupra florilor de cais
şi asemeni unui scurt circuit
slobozit din greşeală
acestea şi-au închis în lanţ
parfumul
vom număra pînă la trei
ca să încetăm
unu doi ...
e încă dimineaţă

***

învelite în staniol cîteva bucăţi de ciocolată
trag cu ochiul la stropii de ploaie care-şi păstrează calmul
cînd se plesnesc de pămîntul neted şi crud
în timp ce stropii se deformează fericiţi într-o conjugare firească
tu începi să trăieşti dintr-o dată aceeaşi intensitate
pe care o cunosc ploile monotone şi reci
într-o zi cred că vei avea destulă răbdare ca să opreşti în tine
fîşii din curcubeu

Despre dimensiunile Basarabiei

cînd aveam 6 ani toată Moldova mea era Chişinăul
şi satul bunicii la 2 ore distanţă
simţeam că e toată în mine că se simte bine aşa
şi nu mai are nevoie de alţii e destul că o iubesc eu
cu sfială şi cu obrajii îmbujoraţi de la înălţimea de 1 metru
am crescut între timp ce paginile istoriei îşi ieşeau din minţi
fiind rescrise seară de seară, lună de lună an de an
toţi au început să vorbească despre dimensiunile Basarabiei
excluzîndu-mă complet din legătura noastră covalentă
în care ca o logodnică credincioasă mă dăruiam ţărişoarei mele
din care restul se înfruptau fără voie încercînd să-mi lămurească
că nu mai sunt eu că nu am fost niciodată eu

acum ne iubim în taină în limitele impuse de cartografi
cîteodată îi scriu poezii şi ea le citeşte
alteori ea îmi naşte fluturi şi o trăiesc prin ei

Radu Ciprian Şerban

Sibiu

Ediţie critică la cartea lui Iuda

Raiul meu

În rai – căci cred că acesta e raiul –
sunt singur, şi de asta sunt sigur.
Iarba şi pomii verzi par desenaţi de un copil.
Cerul şi marea din jurul insulei mele sunt de un albastru calm.
Străzile sunt pline de statui reprezentând îngeri cu aripile spre abis.

Doar mlădiţele acestea din ceară sunt atât de cărnoase şi de crude,
că par vii. Şi-mi amintesc de pământ şi de femeie.
Eu sunt Adam, Trădătorul, întors în grădina lui Dumnezeu,
pe care l-am vândut mai întâi pentru Eva, umbra mea,
şi apoi, a doua oară, pentru banii altora.
Şi parcă aş mai vrea totuşi să văd o frunză roşie, uscată, căzând,
ca să nu trebuiască să-mi amintesc mereu, privind aripile îngerilor,
de mine, de Iuda, atârnând de un pom, cu picioarele însetate de pământ

Raluca Matei

Slobozia

Confuzie

Da, sunt un pic amară,
Poate miere se scurge prin spărtura de sub sânul stâng
Sunt şi mai amară de parcă
Buzele îmi sunt grădină de pelin,
Dar înţelege odată că nu pot renunţa
La obiceiul de a ma oglindi în statuia antică,
Ştii tu care.

Ce salopete prăfuite,
Ce găleţi cu ipsos,
Adezivi, unelte dureroase
Au restauratorii apropiindu-se
Ridicând schele în jurul meu,
Vorbind despre pauza de prânz,
Materialul prea puţin spre a fi folosit
La spărtura de sub sân

Şi, mai ales, despre nebuna sete
Ce v-a cuprins pe toţi deodată.

Purgatoriul ca o sală de aşteptare

Cine a crezut,
Dar cine a crezut,
Că la jumătate podul e rupt.

Te-ai pornit
Cum porneşte lumina
Spre ochiul orbului

Clarvăzător
Doar în ceara de lumânare.

De aceea,
Lumina care eşti
S-a subţiat şi s-a înnegrit
Ca fitilul ars
Numit asfinţit.

Chiar tu ai scris un vers
Cu o frunză atât de vie,
Care desprinzându-se
A-ngălbenit repede până jos.

Şi eu ce să-nţeleg acum
Despre motivul desprinderii frunzei,
Despre soarele ce are şi raze negre,
De vreme ce ţi-am luat urma
Şi am ajuns la râu?

Cine a crezut,
Dar cine a crezut,
Că la jumătate podul e rupt

Daniela Năstase

Slobozia

Măştile de sare

Îmi vor bate la uşă-ntr-o zi
Solemn, în costum şi cravată,
Aducându-mi, când nu vei mai fi,
Chiar masca de tine purtată.

E albă ca sarea
Şi miros de petale
Adie-n orbitele pale.

Mi se potriveşte prea bine pe faţă
De parcă ţi-am dat chiar eu
Şi moarte şi viaţă.

Ioana-Andrada Tudorie

Galaţi

Un el şi-o ea stăteau într-o valiză

Ea îşi ascunde privirile
în valize mari
pe care numai el
e în stare să le târâie
pe asfaltul murdar
de indiferenţă de gropi de neiubiri
Ea se ascunde toată
acolo unde ştie
că doar el
o va găsi.

Exotic

Lasă-mă să-ţi fiu
o africă de zi cu zi
mânjită
de petrolul din subsolurile minţii
fără diamante în braţe
bogată
cu milioane de paşi strâmbi
ucişi
de călători ce-au blestemat cândva
furtuna de nisip
ce zăbovea cu lunile
între mine
şi neputinţa lor
de-a invoca
ploi anotimpuri fericiri

Flavia Stanciu

Bucureşti

Şi am plâns, plâns, plâns

L-am rugat pe tata
azi dimineaţă, tocmai când zorile se crăpau de zori
să-mi spună din ce sunt făcute
inimile bărbaţilor.
„Din vin, mi-a spus, d-aia sunt mereu ameţite”.

Două zile pe săptămână
mă îndrăgostesc de acelaşi om
dar de fiecare dată îmi apare altfel
parcă nu mai seamănă cu el
găsesc adeseori urmele mele
în bolta palmelor lui
deşi ştiu că nu m-ai iubit niciodată
două zile pe săptămână am viziuni
cu privire la vreme
la ploaia care ştie să sărute cel mai bine
obraji, coaste şi umeri
care ştie să despartă iubiţii care nu au fost niciodată iubiţi
uneori mă gândesc cum ar fi
să te iubesc
puţin mai mult de două zile pe săptămână
poate atunci aş avea viziuni realistice, periodice
despre cât de repede avansează dragostea la bărbaţi
sau cât timp îi ia să ajungă în tâmple,

poate atunci aş afla cum să-mi dozez iubirea
în aşa fel încât să nu te văd niciodată beat.

Roxana Diana Toşu

Cluj-Napoca

Timp

ningi tu acela
ce diafan îmi ningi frumuseţea
la fel cum îmi ning mâinile prin păr
ninge-mi tu şi ultimul suflu
căci vreau să ningi într-o noapte atât de tristă

Om

azi curg din mine oase
cum nu au mai curs niciodată
ştiu că nu mă înţeleg
dar cineva ascultă
până şi viaţa plânge după mine
eu mă feresc din calea mea
la fel cum tu răsfoieşti norii
până să devin om

Dan Duştinţă

Braşov

Imagini

în fiecare după-amiază
îngerii ne sparg în farfuriile lor
de frică

şi eu

uneori cred
că toate lucrurile
râd şi plâng
şi suferă
din când în când
şi
se apără din când
în când
cu toate braţele
şi
toate acordeoanele nedorite din lume
pentru că oamenii cel mai bine se pricep
să învinovăţească
din toate încheieturile
şi în limbajul braille
cu bărbia
umerii coastele
şoldurile coapsele
gleznele

racii nu iubesc frumos
şi îngerii au câte două burţi

pentru că *frica* este grea de digerat
şi uneori mi se pare
că lucrează suplimentar
de teamă că va fi concediată

şi
iar

Marian Dragomir

Ploieşti

D’ale iubirii

anunţ că am un complex de inferioritate
gagicile mă invită la o seară răcoroasă
o dau mereu în karaoke
când sunt alături de mine
pe malul unui circ
sădesc în mine un talent de clovn

gândesc la vorbe delicioase
atmosfera nu e cu surprize
aşa că vă spun hotărât
/nu mai rezerv femei ce mă răcesc
cu distracţiile de vineri/

doresc un borş cu iahnie de verb
şi colţunaşi cu suflet dulce
un program de leadership activ
ce îmi va îmbogăţi complexul biografic

Perversul

am intrat în anul apei
peste tot văd femei cu fundul mare
ele vând bazaconii pe scena prăvăliei
ciocolată cu suc şi biscuiţi
dar ispitele vulgare nu apar pe bonul lor

/ nu ai de dat iubire
rochia verde
sânul copt /
zice un vlăjgan cu mândru crucifix la piept

la K.F.C. mănânc entuziasmul femeilor pline

dar mai bine e pe strada mea
când cumpărătorul la aprozar
meditează la tandreţea mamei
la luciul de pe buzele amantei
şi la ţipătul vestal al vânzătoarei

/ termină poezia pervers nenorocit /

PROZĂ

Roxana Andreea Popescu

Bucureşti
Locul 1 – secţiunea proză

Cum am vrut să nu mai visez

Despre frumuseţea timpului care trece. Sau despre monotonia lui. Stau pe bancă şi nu ştiu cine sunt sau ce-am făcut în ultimul timp. Nici nu-mi dau seama cât a trecut de când îmi mai amintesc ceva. Poate zile, luni, ani? Soarele mă încălzeşte, îmi dă curaj să stau în acest întuneric dens, pe care trebuie să-l străbat.

Dar să vă spun cum a început totul. Ca o joacă de copii mici. Mă oboseau gândurile, mă sufocau. Când vroiam să dorm sau pur şi simplu să merg pe stradă, mă atacau regimente de fantezii, de visuri care-şi cereau drepturile. Băteau cu pumnii şi picioarele în citadela liniştii mele. Au forţat uşa şi au dărâmat-o. De atunci mă locuieşte o lume de spiriduşi, întoarceri în timp, păianjeni vorbitori. Rătăceam aiurea prin oraş cu ochii roşii injectaţi, imaginându-mi cum aş dansa în mijlocul străzii sau cum zburam deasupra maşinilor având puteri supranaturale. Mă vedeam ca Sailor Moon care luptă, se zbenguie pentru nişte idealuri neclare. Mă întindeam în pat cu sentimentul că pereţii se dilată invitându-mă într-un Wonderland nesfârşit. Credeam că în spatele fiecărei poze din camera mea se află un observator secret. Pozam. Mă mişcam într-un fel anume, mă controlam, crezând că acel semi-zeu mă va lua sub aripa lui protectoare. Aveam nevoie să nu decid, doar să primesc desfătarea şi beatitudinea de a fi altcineva. Nu eram bolnavă şi din această cauză suferam, vroiam să fiu specială, „aleasă“, iar asta implica o infirmitate

care să-mi scuze refugiul din această viaţă, refuzul ferm de a participa. Mă apăram pentru că vroiau să vorbesc, cuvintele mi se înecau înainte de a fi formulate. Închideam ochii şi mă gândeam că nu sunt acolo.

Nu aveam prieteni, îi repudiasem, îi aruncasem la coş aşa cum te descotoroseşti de un măr stricat. Vroiau să mă populeze, să-mi anuleze lumea şi pretindeau că realitatea lor este cea mai productivă. Se înşelau, aşa că le-am anulat existenţa. N-a fost greu să-I înlocuiesc, pur şi simplu urmăream oamenii care treceau pe lângă mine şi alegeam chipul care-mi plăcea, apoi inventam o poveste despre cum ne-am cunoscut, cum ne-am legat unul de altul, cum ne certăm, cum ne împăcăm. Puteam să-I cioplesc, să-I sculptez să fie aşa cum aveam nevoie.

Singurul moment de luciditate mi-a schimbat radical viaţa. Nici acum nu ştiu cum s-a întâmplat. Vroiam să traversez şi m-am oprit la semafor. Poate a fost destinul să observ pe stâlp un bileţel mic şi chinuit de ploi, pe care scria: „Gândiţi prea mult? Descătuşaţi-vă! Doctorul M. vă salvează!“ Am notat numărul de telefon şi adresa, eram curioasă, ştiam că nu mă poate schimba nimeni în acest univers, dar totuşi vroiam să încerc. Nu aveam nimic concret de pierdut, doar fantasme, năluci pe care continuam să le alerg.

Nu am dat telefon, am preferat să caut adresa zăpăcită, deoarece nu mă orientam bine pe nicio hartă, nu m-am uitat pe vreuna. Am preferat să întreb trecătorii. Déjà mă simţeam ca un detectiv, un Sherlock Holmes care luptă să rezolve mistere de importanţă maximă. Uitasem treptat scopul, mă bucuram de bâjbâiala mea prin întuneric, aşteptându-mă la un premiu miraculos, la recunoaştere şi integrare în

societate pentru descoperirea mea fantastică. Da, visam în secret la afecţiunea oamenilor pe care îi uram pentru indiferenţă şi uşurătatea lor.

După o jumătate de zi în care mă bătusem cu răufăcători care vroiau să mă oprească să dezleg cazul, înfruntasem vrăjitori trimişi de civilizaţii extraterestre care mă urmăreau neîncetat, am găsit strada şi numărul. Era o căsuţă modestă, cu o curte înverzită de vii şi vişini, gard de lemn galben. Mă aşteptasem la ceva mai fastuos, la o gaşcă de cercetători cu părul vâlvoi şi zâmbet de psihopaţi, care m-ar fi tăiat ca pe un şoarece. În schimb, sub copacul înflorit, se legăna un bătrânel acoperit de pulovere lălăi şi pe alocuri roase de molii, care ţipa cât îl ţinea gura după Monica. Am intrat, dar s-a făcut că nu mă vedea şi continuă să strige până când o fată uscăţivă, machiată strident, la costum şi servietă, îi adusese un pahar cu apă şi câteva felii de cozonac pe o farfurie ciobită. Îl mângâie pe umăr, îşi luă la revedere şi plecă.

- Luaţi loc, mi se adresă sever şi serios. Ce căutaţi la noi?

Mă aşezasem, dar răspunsul la întrebare nu-l ştiam şi mi se făcuse frică pentru că nu mă gândisem nicio clipă până acum la aşa ceva. I-am mormăit despre bileţelul de pe stradă. Bătrânelul tuşi, îşi deschise o agendă şi îşi nota.

- Cu ce vă ocupaţi? Îşi scărpină barba nerasă şi gri.

Mă panicam, ce nevoie era să ştie asta? Eram studentă, evident.

- Atât? Şi ce vreţi să deveniţi?

I-am povestit de planurile mele de angajare, de master, însă a dat din cap nemulţumit.

- N-aţi înţeles. Nu-i nimic. Dormiţi? Mă dezarma complet cu întrebările lui scurte, simple şi tăioase. Zâmbi şiret, se ridică de pe scaun, îmi făcu semn cu mâna să aştept şi dispăru după uşile scârţâitoare. După câteva bufnituri şi pufnituri, se întoarse cu două flaconaşe. Mă simţeam ca pe un scaun din arici, mă împungeau să fug, mă paralizau de durere totodată.

- pe zi. Una dimineaţa, două seara.

Mă scotoceam înspăimântată de bani, dar bătrânelul închise ochii şi sforăia. Am plecat tiptil, curioasă şi nerăbdătoare. Vroiam să vină seara să încerc pastilele. A fost o bucurie imensă, pentru prima dată după mult timp am reuşit să dorm. Două zile la rând! Aveam toată energia din lume şi credeam că sunt destul de puternică încât să învârt tot globul pământesc într-o unghie. Apoi am apăsat pe delete şi degetul mi se lipise de tastatura creierului meu, încât nu l-am putut opri. Nu am salvat nimic şi nici nu-mi amintesc să fi încercat. Aceasta este utima zi pe care o mai ţin minte, amintirile devin neclare, se încurcă între frânturi de evenimente pe care nu pot să mi le explic: reale? Fantezie? Tot ce urmează e un gol, o prăpastie în care eu m-am afundat cu toată siguranţa din lume, fără să-mi pun întrebări, căci dormeam şi aveam în gură un gust de prăjitură cu ciocolată, la fel ca un drog.

O vedeam ca prin ceaţă plângând, se cutremura în faţa mea, lacrimile îi şiroiau pe obraz şi ea le tampon cu grijă, ferindu-se. N-o observa nimeni. Mă cuprinsese o durere de cap în care suspinele ei acţionau precum lovituri de ciocan. M-am dus şi-am îmbrăţişat-o. A fost ca o binecuvântare, iar ea mi-a zâmbit. A coborât la prima staţie, lăsându-mă într-o uimire completă. Mă uitam la mine însămi, oglindindu-mă în geamurile

metroului. De unde pantofii cu toc cui, servieta, cămaşa, rujul? Unde mergeam? Cine eram? Nu-mi aminteam, îmi priveam pulsul mâinilor şi ştiam că sunt vie. Am coborât şi m-am refugiat pe o bancă. Încerc să îmi dau seama dacă trăiesc, dacă în pantofii de piele vibrează încă un picior, dacă în acest costum negru mai pulsează o inimă. Nou-născută, fără adresă, nu m-a interesat să aflu ce eram, am aruncat servieta la primul coş de gunoi. M-a dezbrăcat în mijlocul parcului de toate hainele care mă strângeau. Reflectau o bogăţie care-mi era necunoscută. Eu puteam să fiu eu, doar în pielea goală.

Şi am dansat fără nume în văzul tuturor.

Amalia şi fuga de fluturi

Îmi întinse flaconul alb fără etichetă, din care se ghiceau pastilele mici, închise la culoare, rânjind cu dinţii mari şi galbeni. Mâna-i rămase în suspensie. Un singur cuvânt îmi trecea prin minte şi sunt sigură că şi ea se gândea la acelaşi lucru. Îmi aruncă foaia albă şi pixul înaintea mea. Scrie-i! îmi porunciră ochii negri din spatele pânzei la fel de negre ca tăciunea, iar eu nu cutezam să mă mişc încă să adun obiectele de pe jos. În mână îi mai ramăsese o sticlă mare şi vişinie, probabil plină cu vin. Scrie-i! ştiam că aşa n-o să aflu niciodată nimic, ci doar îi voi tortura ultimul ceas. Pieptul mi se umfla de mândrie, dar nu îndrăzneam. La 7 să fii gata! În câteva ore să umplu nişte coli nenorocite şi mici? Cu neputinţă. Aveam prea multe de spus, pentru care nu se inventaseră încă cuvinte. Mă lăsă pe jos, în iarbă, la umbra copacului şi dispăru. Mă dureau ochii prea tare ca să o urmăresc, oricum ştiam că se va întoarce ea

cândva. Aş fi vrut să-l văd faţa căreia mă supuneam de atât timp.

M-am dus în cealaltă parte a grădinii, unde de obicei la ora asta se proiecta un film care le emoţiona pe toate colegele mele. Nu-l văzusem niciodată, dar părea a fi un loc bun de camuflaj în timp ce scriam. Aşa nu m-ar fi deranjat nicio asistentă.

În pătratul pâlpâitor, o fetiţă de vreo patru-cinci ani, rumenă şi veselă, ce se juca în nisip, săpând gropi, creând tunele, căldarea galbenă şi lopăţica albastră constituiau tot universul ei, iar ea era regina ţinutul. Zâmbea ca o zi de vară însorită şi caldă, fremătând de nestare şi de o curiozitate impetuoasă, ce o făcea să scormonească prin tot pământul. Credea în comori, în prinţese şi prinţi de cauciuc, frumos machiaţi şi aranjaţi, în colecţii de pietre însemnate care-l purtau noroc, în frunze zimţate într-un anumit fel, în trifoi cu patru foi, pe care-l detecta mereu în iarba deasă şi neîngrijită din parc. „Tati, tati!“, îl trăgea de mânecă pe domnul ce-şi făcea somnul pe banca umbroasă de lemn. „Tati!“ îl scutura zadarnic, stimulându-l mai degrabă sforăiturile adânci şi pufăiturile de locomotivă cu abur. Se reîntoarse la nisipul ei, protejându-l ca pe un loc sacru.

Nimeni nu avea voie acolo, era spaţiul ei, singurul lucru sigur numai şi numai al ei, ferit de incertitudini. Păpuşelele în pantaloni scurţi făceau plajă, dar plictiseala şi nestarea crescuseră prea mult pentru a crea iarăşi dialoguri şi certuri. Se uita neputincioasă la hăinuţele lor decolorate de soare şi ar fi vrut să fie o Cenuşăreasă, ar fi vrut să se afle într-un basm în care totul se termină cu bine. Ştia că n-o să capete prea curând bănuţii de aur cu gust fermecător

de ciocolată! Cum se topeau în gură! Mâncarea lor constituia un adevărat ritual: mai întâi desfăcea cu grijă poleiala aurie şi o întindea bine de tot cu unghia, însă cu mare grijă pentru ca să nu o zdrenţuiască. Când devenea un dreptunghi haios şi slăbănog, putea să muşte din comoara adevărată. Bănuţul subţire de ciocolată trebuia întâi contemplat şi conştientizat cu toate simţurile: miros, vaz, pipăit. Apoi îl ţinea între două degete: între arătător şi degetul mare şi pornea în minunata odisee a ciocolatei. Prima muşcătură de furnică se plimba pe cerul gurii în sus şi în jos, ca într-un leagăn originar, unde orice gest capătă semnificaţie mistică. Apoi încă una şi încă una, până ce micuţul rotocol de ciocolată devenea o semilună, apoi o secere ruginită, apoi o margine de sanţ incertă ce urma dusă la topitorie. Două pete bogate încoronau cele două degete, dar nu apucară să-şi cunoască regalitatea prea mult, căci fetiţa le supse cu lăcomie. „Două picături de bucurie, de rai“, se gândi ea, Raiul aşa ar trebui să arate: copăceii mulţi având drept flori aceşti mici bănuţi aurii, comori semnificative ale unei guri însetate de căldură. „Tati, tati, hai acasă, iar am lăsat-o pe mami plângând! De ce trebuie să plecăm mereu când ea plânge?“ dar maldărul de om hohotea întruna de somn, întorcându-se pe partea cealaltă, parcă ar fi fost doar o muscă care l-a bâzâit pe vârful nasului. Întinse năsucul la soare să se bronzeze, de câte ore oare stăteau aici? Îi plăcea să se joace dar acum burtica suna a gol şi ar fi vrut să pape orice. Oftă, se uită în zare, dar tot ce observa erau copii mulţi gălăgioşi care se fugăreau unul pe altul. „Nu, ce prostie, să fugi. Eu nu pot să fug, eu nu vreau să fug. Refuz.“, mândria îi umplu trupul ca o hrană binevenită. Ce lucruri stupide! Nu găsea nimic

mai frumos în lumea asta decât o plimbare prin oraş printre străduţele întortochiate. „Pe undeva, prin subteran sunt tunele făcute de turci.” şi-şi imagina cum este capturată de o vrăjitoare rea, dar un prinţ cu sabia de foc şi sufletul curat o salvează.

Se uită în stânga, se uită în dreapta, copii care se aleargă, care sar coarda, care joacă „fete, filme sau băieţi”. „Tati, trezeşte-te! Eşti bolnav?“ ideea o înfricoşă şi-l mângâie pe frunte, aşa cum mamele îşi alintă duioase copiii. Nu-l mai privise dormind până acum, era ca un copil, parcă toate ridurile şi vorbele acelea atât de mature se evaporaseră în necunoscut. Acum erau amândoi copii şi se odihneau liniştiţi la soare, iar timpul era doar un prieten căruia îi plăcea să ticăie neîncetat. Dacă se îmbolnăvise şi ea se jucase până acum nepăsătoare? Întrebarea chinuitoare stăruia ca un nor negru deasupra ei, lacrimile se rostogoleau pe obrajii rumeni, umezindu-I buzele arse, căuta cu ochii disperaţi pe cineva căruia să-i spună necazul ei. Pe banca de vizavi, o bătrânică se chinuia să-şi închidă fermoarul de la geantă, încruntată că nu-l putea mişca din loc.

„Tatăl meu e bolnav, moare, nu se trezeşte! Ajutaţi-mă, vă rog!“ se puse în genunchi, deşi văzuse în ochii ei că o va ajuta. Bătrânica nu înţelegea ce se întâmplă şi despre cine e vorba, dar se lăsă purtată de mâna micuţă şi voluntară. „Alo, domnu’, aţi păţit ceva? Domnu’? Să chem salvarea? Vă simţiţi bine?“ dar trupul nu-i răspundea ci mormăia haotic şi inteligibil. Femeia nu ezită nicio clipă şi sună la salvare mai mult din grijă pentru copil, căci îşi dăduse seama de ce „boală“ suferea bărbatul de pe bancă. Avea un telefon mobil mare ca o cărămidă şi negru, cu tastele care zornăiau

având parcă dedesubt un clopoţel firav. „Se va face bine, ai să vezi!“ încercă să o liniştească, mângâind-o pe tot spatele şi ciufulindu-i tunsura băieţească, „Of, sărmană copilă“ şi privi cu scârbă cadavrul ce duhnea în nesimţire; „Nici nu se spală măcar“. Dar ea era calmă, căci ştia că aceasta bătrânica purta numele de ajutor, în ochii ei se citeau numai bunătate şi compasiune. Tresăriră amândouă, se auzi un mârâit scurt, iar apoi bărbatul se ridică în fund cu greu şi zâmbi aiurit la ele. „Tati, tati!“ fetiţa alergă spre el şi-l cuprinse cu braţele, dar el o împinse uşor cu scârbă la o parte. „Ţi-e mai bine? Mai eşti bolnăvior?“ însă omul continua să privească în gol cu zâmbetul inert pe faţă, legănându-se uşor. Bătrânica se apropie şi îi dădu o palmă, răsturnând sticla de apa pe care o avea în geantă peste faţa lui. „Acum ţi-e mai bine?“ scrâşnind din dinţi îl măsura din cap până în picioare. „Aţi speriat, fata asta! Ce grijă mai are de dumneata!“ dar el nu zise nimic, se uită absent la femeie, apoi iar la punctul incert de pe asfalt şi continua să îşi arate tâmp dinţii. Salvarea sosi cu zgomote şi agitaţie, grăbiţi paramedicii îl asaltară, însă bătrânica îi linişti comunicându-le că domnul şi-a revenit, doar leşinase de la căldura prea mare. Enervaţi, plecară cu dubiţa chiţăitoare spre oameni care aveau întradevăr nevoie de ajutor, dezamăgind mulţimea de curioşi care deja se strânsese.

„Puteţi să vă ridicaţi?“ suspicioasă îi sprijini umărul, deşi mirosul acru de sudoare amestecat cu aburi de alcool, îi muta nasul din loc. „Da, lăsaţi, mulţumesc“ şopti încurcat şi se eliberă de mâna protectoare. „Hai acasă!“ o luă de mânuţă, târând-o după el ca pe un sac, în urmă rămânând bătrânica, neştiind ce să facă. Să ducă ea fetiţa acasă, să o lase cu

creatura aceea? „Pa-pa, pa-pa“ I se făceau semne de mulţumire din depărtare, dar ea nu putea răspunde, căci o durea inima neputând să o ajute cu adevărat. Omul îşi aprinse o ţigară, iar paşii lui de uriaş nu ţineau deloc seama de suspinele ei sacadate. „Nu mergem acasă, tati?“ îi urmărea însetată privirea care refuza să o vadă, era inexistentă. „Nu acum. Mai întâi trecem pe la prietena mea. O mai ştii?“ dădu vag din cap. Da o ştia, bineînţeles că o ţinea minte datorită blondului ei ridicol, rujul roşu şi fals. Era atât de urâtă în comparaţie cu mămica! Oare mai plânge acum? Săraca! Dar gândul îi zbură spre uruitul tramvaiului care o legăna, semăna cu o poveste de seară şi şoaptele lui o mângâiau pe obraji istorisindu-i aventurile prinţului. Nu era nevoie să închidă ochii pentru a putea visa. Tutunul îi irita nările, dar nu îndrăznea să-i spună nimic. Nu vroia Acolo, „cum era oare amiciţia între doi adulţi? De ce tati are o amică, când ne are şi pe mine şi pe mami, de mii de ori mai frumoase şi mai prinţese decât slăbănoaga aceea cu fuste roşii, duhnind mereu a ţigară? Poate tanti o fi ştiind vreun leac pentru plânsul lui mami“, se entuziasma încurajându-se. Îi era teamă şi nu mai avea de gând să împartă patul mare cu plăpumi cu băiatul acela brunet, cu ochii mari şi rotunzi. O speria, deoarece nu zicea nimic niciodată, doar se aşeza nestingherit lângă ea. Stăteau aşa, privind la perete, până când cei doi adulţi îşi terminau amiciţia. „Ce-o fi însemnând asta?“ măsură mustăţile groase şi negre ale tătălui ei, care ţineau cu stoicism o ţigară fumegândă. „Mai avem?“ plictisită bătea cu picioarele în scaunul din faţă, însă întrebarea rămase în aer, aşteptând poate un ecou.

Ţipete, agitaţie, dădeau din mâini, plângeau, iar eu nu înţelegeam de ce, tâmplele mă agasau, zvâcneau. M-am uitat la foaie: goală. începuturile mereu sunt amare şi chinuitoare. Nu. Un „nu“ stâlcit şi strâmb, într-o rână, fără prea mare putere, apoi „de ce“, apoi un şuvoi de „de ce-uri“ care tatuaseră hârtia. Mai aveam două coli pe care nu trebuia să le irosesc. Trebuia să născocesc ceva care-l va săgeta, care-l va tăia în mii de bucăţele şi-l va face să dea pe gât toata sticla aia roşie de vin. Până la ultima picătură. Şi-apoi voi râde. Sau nu. Vroiam totuşi să primesc un răspuns la scrisoare şi nu înţelegeam de ce în loc de un pistol cu care l-aş fi putut forţa să spună măcar o zecime din adevăr, mi-a adus otrava asta nefolositoare. Puteam astfel să privesc dintr-un colţ în timp ce el citeşte. Nu mă consola cu nimic. Observam, mă uitam. Murea într-o clipă.

Începusem a doua coală când ora deja era aproape 12. Mai aveam cinci la dispoziţie, cinci ore şi două hârtii. Un punct în mijloc, dragă, după „dragă”, nu aveam nici cea mai mică idee ce să scriu. Am tăiat. „Tu“, virgulă, puncte de suspensie. Tot ce-am făcut până acum sunt doar trăiri suspendate, lasă, le continui tu altă dată, dar rămâneau acolo atârnate de lustra luminoasă care se legăna de la vânt. Prea mult curent în camera asta şi te-apucă frigul. Ba, mai mult, tremuratul şi începi să vezi tot ce nu se vede, parcă ai avea viziune cu infraroşu. Şi pereţii se contractă, se unduiesc, iar tu iei în mână pixul acela verde şi scrii. Doar nu degeaba ai înşelat, ci ca să ai un conflict, să ai despre ce scrie, să te revolţi contra a ceva, să simţi pentru o clipă că eşti dumnezeu cu inima cuiva. Încerci să pui mâna pe caietul al căror foi zburdă. Vântul bate chiar şi prin

geam. Încerci să prinzi o pălărie invizibilă, la un birou care se îneacă într-o mare invizibilă şi neagră.

Soarele de după amiază ne gâdila umerii şi tălpile. Nu se mai dădea nicio luptă între noi şi lume, răbdam capitulând în faţa valurilor. Oboseala ni se impregnase în muşchii, care miorlăiau că vor să stea în baldachinul uriaş al nisipului. Tăcere, furnici, ne era prea lene să le oprim urcuşul pe noi. Timpul se bronza cu noi, adormeam pe nori. Copil blond şi mofturos ce refuza să fie dat cu cremă…. Hai în apă, te-ai prăjit destul! Ridicol. Am rupt caietul cu greu, căci era destul de gros. Până la urmă l-am aprins cu bricheta. A ars imediat.

Mi-era greaţă şi totuşi mergeam cu el. Ne plimbam, iar eu nu mă gândeam decât la pielea de vanilie a lui Paul. Respiram în sfârşit aer normal, la altitudinea potrivită, nu rarefiat şi încărcat de raze dumnezeieşti. Fusesem prea fericită, iar asta mă sugruma, storcând fiecare rămăşiţă de mine. Mă descompusesem şi devenisem un fel de extensie a lui Paul. Mă regăseam acum de mână cu celălalt care se străduia să turuiască în timp ce păşeam în gol pe frunze. Şi eram goală, căci ceva lipsea. Acela „ceva“ fermecat care m-ar fi făcut să fiu fericită de fericirea mea. Dar nu, eu eram sigură de dezastre, eram fugărită de acea părăsire iminentă pe care o simţeam cum îmi pune pistolul la tâmple. Şi o luam la goană, fără să mă uit în urmă, sărind peste toate gardurile şi peste toate inimile. Eram ca el, îi îmbrăţişam toate defectele, până la ultimul. Poate făceam asta ca să-l înţeleg. Mă strânse de mână, ceasul mă zgârie. Aruncă ţigara şi îmi alintă mâinile. Miros de tutun şi ruj roşu, tramvaiul trecea uruind leneş, înspăimântător. Mă înfiora de fiecare

dată, trezea în mine un nu ştiu ce pe care mi-era greu să-l sting. Te iubesc îmi şopti, iar eu am înghiţit în sec, m-am gândit la mâinile vanilate ale lui Paul şi la ochii de pisică mare şi blândă, eventual de pluş, şi eu, i-am spus veselă gândindu-mă că mai e puţin până la autodistrugere. Îmi recreez copilăria pierdută cu jucării de pluş şi tutun. Mi-ar fi mai uşor dacă l-aş fuma eu şi n-ar trebui să-mi găsesc un iubit pentru asta. Iluzii de călcat în picioare, fata morgana care te amăgeşte până la moarte. Mă lăsam prinsă şi apoi o zbugheam cât mă ţineau puterile.

Fugeam şi… . Am citit „Tu, … fugeam. De ce fugeam? De ce? Care e veriga lipsă în tot acest cerc vicios din cauza căreia nu mă pot întoarce de unde am plecat?“ Mă bufni râsul. Nu va înţelege nimic oricum. 3 fix. Încă patru ore şi gata. „Nu semăn cu tine“ de data asta râsul îmi provocă adevărate convulsii. Pixul îmi zbură într-o tufă aşa că m-am ghemuit să-l culeg de jos.

În patru labe, căutam agrafa pe care colega mea o scăpase sub birou. Da, exact acum se nimerise să vină să-i verific raportul. Probabil dacă aş fi fost bărbat, aş fi trântit-o de toţi pereţii până mă lăsa în pace, dar îi zâmbeam, migâlind pe jos după blestemata dungă de metal. Explică-mi, dar acolo de ce şi dincolo de ce, îi repetam, îi arătam, cu agrafa, cu rigla, cu creionul. Degeaba îi desenam, era la fel de naivă şi cu pielea la fel de albă şi arogantă. Dacă aş fi sărutat-o probabil I s-ar fi unduit şuviţele brunete sau poate I s-ar fi aburit ochelarii. De ce? Întreba iar şi iar, aplecându-şi gâtul de lebădă peste foile mele şi peste mine, lăsându-mă deznădăjduită. Îmi transpirau palmele şi tremurau. Chicoti. E chiar cald, nu? I-aş fi urlat în ureche până i-ar fi sărit ochelarii de pe, nas. De ce trebuia să observe? I-

am atins coapsa şi mi-am înfipt unghiile. Cărnoasă, tare, aproape „bărbată“. Continua să mă întrebe cauza diferenţelor dintre contul de profit şi pierderi de luna asta şi cel de luna trecută. Îi strângeam coapsa în continuare, iar ea îmi explica cum a făcut balanţa. Vrei un şerveţel? Da, transpirasem, dar nu era treaba ei , la fel cum nu era treaba mea să-i spun că activele minus pasivele înseamnă datoriile. De ce nu vrei un şerveţel? Foile rămaseră necapsate, însă gâtul ei fin nu.

„Vreau să-mi pese“. O să se uite ca măgarul la foaie şi n-o să o poată descifra, doar nu e nici o ecuaţie acolo sau vreo schemă a vreunui circuit de motor cu douăzeci de mii de puteri şi întrerupătoare. „Nu semăn cu tine, nici măcar nu înţeleg fizica sau motoarele, sau prizele, sau de ce se aprind becurile când întrerupătoarele sunt închise“. „şi nici măcar nu-mi pasă. Nu. Nici măcar de concertul ăla stupid la care ai uitat să mergem.“ Am rupt rostopasca de lângă mine şi am dat cu ea pe foaie. Era prea de tot să-i reproşez în ceasul morţii acel episod de care probabil nici nu-şi aduce aminte. În jur, curtea era animată. Se jucau de-a v-aţi ascunselea, de-a pompierii, de-a grădinarii şi chiar şi de-a mama şi de-a tata. Aveau nişte perne în loc de copii, pe care le legănau aşa frumos şi le plimbau de colţuri pe toate aleile. Alergau, săreau. Iar pernele erau în al nouălea cer. Chingile mele de la spate nu erau, mă usturau şi se slăbiseră, dar nu puteam chema pe nimeni să le strângă. Ar fi însemnat să mă dau de gol, iar eu trebuia să scriu în continuare. Poate dacă aş trimite-o doar pe ea să ducă scrisoarea. Nu mă simţeam în stare. Iar pernele săreau în aer vesele, chiote, soarele îmi prăjea pielea, aşa cum stăteam sprijinită de trunchiul copacului. Mă lua ameţeala şi plutea un miros de lut.

„Fată, fată, m-auzi?“ Am tresărit din cauza bătăilor succesive pe umăr. Era Luiza cu privirea de criminal în serie, gata să mă snopească din bătaie. Era inofensivă, căci vroia doar să povestească şi să fie ascultată. Nu-i răspundeam niciodată. Şi repeta aceeaşi istorie. O ştiam pe dinafară chiar şi printre aburii mei de visare, tot prindeam cuvinte în zbor.

„Amalia e tipa aceea de care ţi-am mai zis, cea cu corpul din ghips. Cea care nu dansează şi nu aleargă. Parcă ieri ţi-am vorbit despre ea. O fată tare frumoasă. Ştii cum a ajuns la închisoare? Dintr-o prostie. Da, căci era un om paşnic. Am vizitat-o când era în luna a şaptea. Neputinţa din ochii mamei ei m-a lovit ca un taifun. Neputinţă şi dezaprobare. Aceeaşi chestie şi cu mama, numai că la fiică se întâmplase mult prea devreme. Singură în luna a şaptea, ţintuită în pat şi cu mama care să-i schimbe batistele, să nu facă febră. N-am stat prea mult în casa aia, venea aşa un miros de moarte din toate colţurile. Simţeam că mă înăbuş, că mă prinde şi pe mine. De fiecare dată când deschidea gura, Amalia troznea din toată spinare, erau ca nişte pocnituri de artificii în luna noiembrie. Mi se făcea pielea găină. Nu putea să facă nimic şi lâncezea acolo cu coastele ieşite în afară şi şoldul întors. Avea să o boteze Agnes pe fetiţă. Încercă să-mi arate ecografiile, dar muşchii gâtului o lăsaseră încordaţi. Nu-i nevoie, îmi imaginez, am spus eu. Dar ea îmi prinsese mâna disperată. Ştia că vroiam să plec, căci mă aşezasem pe o bucăţică de scaun.“

Îmi amorţise piciorul stâng, însă nu mă puteam mişca pentru că m-aş fi prăbuşit cu totul, iar Luiza cu siguranţă nu m-ar fi ajutat. Nici măcar nu observase eforturile mele de a ridica pixul din iarbă. Bolborosea

precum o apă minerală proaspătă, un gheizer nesuferit de cald. Nu mă puteam concentra. Adăugasem un „Cine eşti?“ oblic, cursiv, „n“ se confunda cu u.

Într-o zi am primit un telefon: Vino să-l salvezi pe Robocop de la implantul cu tije de metal! Îmi râdea în telefon iar eu stăteam paralizată neînţelegând ce vrea să spună. Să fii cu maşina lângă spitalul 10 într-o oră! Îţi povestesc atunci! M-am dus şi de nicăieri apăru ea în halat alb şi cu un braţ de flacoane albe şi o sticlă mare de ceva maro . M-am speriat, a trebuit să fug, îmi spuse. Acum mergem la cârciuma aia din colţ, de la noi, o ştii? Dădui din cap şi am luat o gură din sticla cu apă pe care mi-a oferit-o. Arăta deplorabil, abia mergea, sângele îi umpluse halatul. Tremura, iar oasele tremurau şi ele pocnind, dănţuind fără voia ei. A încercat să râdă dar se înecă şi trebui să opresc pe dreapta să o ajut să se aşeze din nou dreaptă, căci căzuse într-o rână. Din halat i se vedea tăietura mare şi însângerată de-a lungul coloanei ca un crater. A trebuit să fug, vroiau să bage metalele alea în mine. Nu sunt un Cyborg, n-am fost şi nu voi fi. Mă voi descurca aşa. Înainte de asta, opreşte aici, te rog. Da, aici şi arătă către o bodegă de unde venea o boare de vodcă şi o horă moldovenească. I-am deschis portiera şi am ajutat-o cu sticla cea mare. Ştiam ce are să se întâmple, însă nu mi-era frică. Aveam un vid liniştit înăuntru, un fel de fericire moartă pe care probabil o simt zeii, acea pace inexplicabilă şi lipsită de sentimente. Am împrăştiat lichidul de jur-împrejurul cârciumei. Amalia aprinse chibritul şi-l aruncă. Ţipetele tuturor beţivilor care alergau speriaţi printre limbile de foc, cu burţile lor mari care duhneau a lene şi nesimţire. Satisfacţie. Acum putea zâmbi suportând toate junghiurile

pământului. Alcoolici care priveau cu ochi de căprioară neştiind ce se întâmplă. Apoi ochii ei se aprinseră şi sticleau plini de furie, nu de satisfacţie căci agale pe stradă păşeau familiar o ţigară şi o sacoşă albă. Înlemni. Se uită printre flăcări şi nu era. Se uită la ceas şi scrâşni din dinţi. Mârâi către colţul de stradă de unde se apropiau mustăţile în pulover lălâi.

Căscam, mă plictisea, iar eu nu reuşisem să scriu. Era 6, mai era o oră iar eu nu scrisesem nimic. Chingile se slăbiseră de tot şi-mi fugeau coastele de abia puteam să le prind. Plastilină îmbibată de ploaie. Mucegai. Mă mânca cicatricea iar eu nu puteam ajunge la ea. Aş fi dat totul naibii şi aş fi chemat o asistentă să mă scarpine. Dar erau prea multe în joc.

7. îmi făcu semn să vin şi după multe încercări am reuşit să mă ridic. Nu puteam să merg dreaptă, căci simţeam ace în coloană de sus până jos, iar picioarele erau moarte. Pânza neagră de pe faţa ei nu mai îmi dădea fiori ca altă dată. Nu-mi mai păsa şi o urmam supusă.

Băteam la uşă şi niciun răspuns, aşa că am apăsat pe clanţă. Femeia îmi făcea semn să intru şi mă înghiontea cu pistolul. Până la urmă aveam şi pistol, păcat că nu-l puteam folosi. Praf, molii moarte, pe alocuri se mai vedea covorul, apoi sticle aruncate şi goale, pete mari de vin, cărţi, motoare, fire, circuite, piuliţe, şuruburi, iar fire, iar circuite, machete şi nişte cămăşi galbene aruncate pe fotoliu. Printre nişte sticle şi hârtii bubuiau sforăituri. îl înghionteam şi mormăia. În mână îmi tremura scrisoarea măzgălită. Înghite-o! îi ordonam zgâlţâindu-l şi el bătând din mâini ca şi cum ar alunga o muscă. Înghite-o! începeam a rupe bucăţele mici şi a le îndesa în gură şi tot zăcea ca un mort în

mijlocul camerei mormăind. Femeia cu mască îmi întinse sticla cu vin. Dar eu continuam să îndes hârtia neînsemnată care ieşea înapoi odată cu sforăiturile. Mă uitam la sticlă şi o întrebam pe ea. Cum a fost? De ce a fost? De ce? Piedica de la pistol pocni, trebuia să o fac. Eram obligată. Îi deschide gura, iar eu desfăcui dopul. Şi brusc îmi clocotea sângele, ca o revoltă a mii de suliţe ce s-au trezit şi vor să evadeze către un război necunoscut. Mă înţepau, mă cutremurau, abia ţinându-mă să nu cad jos. Hai! Îmi poruncea, înfigând cele două pistoale, unul în mine şi unul în el. „Tu“ încercam să-i şoptesc cadavrului adormit, „ta“ încercam să-l trezesc inutil din orbirea adâncă în care zăcea. De ce? Şi nici un glonţ nu mi-ar fi răspuns la asta. Plutea mila, fantomă tristă şi scârbită. Până şi aţele de păianjen mă priveau cu ochii lor roşii şi compătimitori.

Am luat-o la goană pe lângă uşă, prin uşă, chiar şi prin femeia cu mască, simţind ţeava rece a pistolului în burtă, forţându-mă să intru acolo, să-mi termin treaba. Fugeam aşa de repede parcă prinsesem o energie străină, căci străzile dispăreau sub picioarele mele, fugeam cu pistolul în mână împuşcând aleatoriu, până când nu mai exista noţiunea de om. Uitam. Săream prin aer, iar fiecare rafală de vânt îmi ştergea câte un bănuţ de ciocolată şi încă unul, încă unul… pocnituri.

„Iar a fugit azi noapte. Toata ziua stau să prind nebunele astea care vor să evadeze.“ îşi ridica salopeta albastră peste burta imensă. „Ei, ce să le faci“ ochii negri de sub masca albă… „Te mai doare, Amalia?“

Teodor Bârsan

Sibiu
Locul 2 – secţiunea proză

La confesional

Eram prima dată la confesional. La spovedanie. Aşteptam cu ardoare în suflet. Aşteptam să vină mormăitul ăla şi să plec cât mai repede de aici. Citisem catehismul din scoarţă în scoarţă, şi combătusem tot ceea ce mă nemulţumea, frază cu frază. Nu aveam chef să mă spovedesc. Nu aveam chef sa îi mărturisesc lui, intenţiile mele bune, faptele rele şi gândurile mizerabile. Dumnezeu le ştia prea bine, i le mărturisisem până la saturaţie. Poate dacă aş fi mărturisit ar fi descoperit şi el că nu e singurul. Poate că confesiunea e ceva terapeutic în care preoţii află că nu sunt singurii cu gânduri necurate. Când te spovedeşti lui Dumnezeu o faci ca un fiu, însă cu preotul e altceva, eşti pe post de psihoterapeut. Dintr-odată îmi răsări în minte un gând. Ce-ar fi să-l închid în confesional şi să-i dau foc, să ardă ca un şobolan, întâi rugându-se, apoi implorându-l pe Dumnezeu şi în cele din urmă blestemându-ne pe amândoi. Şi atunci ar arde toate păcatele acelea spuse în confesional. Dar ca de obicei gândul rămânea în mintea mea, se umfla, se revolta şi apoi exploda. Dar de atâta aşteptare şi plictiseală îmi scosesem telefonul cu touch screen răsfoind prin albumul meu cu vintage porn. Răsfoiam şi mă gândeam la primul păcat mărturisit aici. E aşa de deosebit primul păcat. Ca primul strop de sânge căzut pe rochiţa virginală cu dantele şi volănaşe a unei lolita... atât de nevinovate ca roba albă a unui sfânt care

niciodată nu se descompune, nu se degradează, nu se destramă, ca primul suspin, primul geamăt, prima răsuflare a unei fecioare care îşi pierde inocenţa simţind plăceri profane şi în acelaşi timp o sacră şi ameţitoare durere, prima incantaţie a unei vrăjitoare. Mica mea distracţie fusese neplăcut întreruptă de small talk-ul unor doamne în vârstă şi mult prea îngrijorate de soarta statui nu ştiu cărui sfânt. Tocmai atunci intră în confesional un tânăr ministrant. Îmi ascunsesem pe dată telefonul, cu regrete că nu apucasem să văd ultima poză din colecţia mea de retro porn. Aveau ceva femeile acelea din anii 1920-30. Să fi fost naturaleţea lor, libertinajul, ineditul pornografic, să fi fost lipsa totală a oricărui software de photoshop, coafura copilărească care ar fi dat un aer de lolită chiar şi unei femei care se confrunta cu neîndurata menopauză. Le vedeam tinere în poze şi mă uitam afară din confesional: le vedeam aici bătrâne. Însă nu mai puteai vedea nici un atom de lolita. Procesul de relicvificare era complet. Supragreutatea, cutele asemenea mantiei Madonnei din Pieta, fondul de ten. Orice ar fi făcut în tinereţe acum uitaseră total de apucăturile acelor vremuri. Acum le interesau sfinţii, statuile, rugăciunile, corul. Absenţa totală a unei figuri paterne puternice, a unei figuri masculine protectoare în viaţa lor le îndrepta, mai bine zis le îmbrâncea către Dumnezeu. Zi de zi, aceste doamne, în proces de mumificare şi chihlimbarizare toceau băncile bisericii, luau toată apa sfinţită şi implorau -rugându-se ca în transă, repetând o mantră, silitoare şi conştiincioase- sfinţii, semizeităţile din ipsos, marmura. Rugăciunile, invocaţiile, ameninţările către Dumnezeu erau rostite tare, răspicat cu o convingere de i-ar fi făcut pe sfinţi să se dea jos de

pe soclu şi să se pună la dispoziţia lor. De milă, de plictiseală, de frica acestor vestale trecute ar fi coborât din icoane şi de pe socluri şi le-ar făcut pe plac. Dar unde era dialogul lor cu Dumnezeu? Era tăcut, ţinut sub obroc sau era cu totul şi cu totul absent? Şi acum ce trebuia să fac? Să-mi mărturisesc păcatele mult prea tînărului şi inocentului ministrant sau preot care mă deranjase? Oare ar fi înţeles păcatul de a te uita la colecţia de porno de epoca în timp ce eşti în confesional. Sau i-ar fi stârnit curiozitatea şi bluetooth-ul meu s-ar fi confesat bluetooth-ul lui. Brusc, o tânără domnişoară mă întrerupse din imaginara mea conversaţie cu tânărul preot.

- Ştiţi cumva, părintele mai vine astăzi?

Părul roşcat în onduleuri, ochii negri asemeni coperţii cărţii de rugăciuni cu care venisem, parfumul minunat de păcat pe care îl răspândea, vesta de stofă neagră ce-i cuprindea mijlocul, cămaşa cu broderie...i-aş fi cedat locul imediat iar eu l-aş fi scos pe tânărul credincios de pe locul lui, arogându-mi cu forţă rolul de preot, aşa cum Napoleon s-a încununat împărat.

- Părintele a avut un accident la schi şi nu a putut veni... răspunde prompt tânărul ministrant. Încerca cu greu să ascundă faptul că o privea cu aceeaşi poftă cu care o priveam şi eu.

- Vai, ce păcat, îmi pare rău, spuse tânăra. Venisem să mă spovedesc...

- Eu îi ţin locul pe moment, îi spuse ministrantul. Şi cu un gest al mâinii o invită să ia loc în confesional ca într-o cameră de hotel ce urmează să fie profanată, desacralizată şi consacrată.

Aşa că rămăsesem pe afară să ascult dizertaţiile teologice ale doamnelor în vârstă.

- Ai auzit de acatistul Sfântului Pafnutie? se adresă o doamnă elegantă în palton negru şi cu boneţica către cealaltă.

- Nu, nu am auzit.

- Trebuie neapărat să îl cumperi, cumva să faci rost de el. Te rogi 7 zile la el în fiecare zi de 3 ori pe zi înainte de fiecare masă. Ca pastilele. Vindecă de toate, te ajută la necazuri, la bucurii, în afaceri. E un sfânt minunat.

Rămăsesem puţin şi făcusem abstracţie de discuţia celor două. WOW ce ofertă!!!! Promoţională. Asemeni anunţului unei vrăjitoare din ziarele de publicitate. Fac desfac, leg, dezleg, ajut în dragoste, fac să crească cotaţiile la bursă, fac să îl dea afară pe şeful şefului subalternului şefului tău. Şi pentru asta trebuie doar să te rogi. La sfântul Pafnutie... sau după caz, fill în the blanks. Nu înţelegeam un singur lucru, cum să mă ajute sfântul la bucurii. Cum te poate ajuta cineva atunci când eşti fericit sau bucuros. Te faci şi mai fericit sau iţi ia din fericire ca nu cumva să-ţi plesnească inima de atâta bucurie şi venele de atâta endorfină. Oricum serviciile acestui sfânt după spusele doamnelor erau admirabile. Bine ar fi fost să-şi facă sfântul acesta o asociaţie de caritate. Printre sfinţi, sfinţişori, cuvioşi, preacuvioşi, prea sfinţiţi, înalt prea sfinţiţi şi preafericiţi, eminenţe, şi sanctităţi, arhierei, arhimandriţi, mitropoliţi, papi, cardinali şi arhiepiscopi nu îl mai puteam zări pe Dumnezeu. Era undeva ascuns departe în spate şi ne făcea cu mâna dar nu puteam vedea de gloată şi de toţi aceşti înalţi. Dacă aş fi fost şi eu înalt probabil că l-aş putea vedea. Dar cât de înalt trebuia să fii... Cu siguranţa ca să fi IPS trebuia să ai o anumită înălţime... sau să suferi de gigantism chiar.

Văzând că tânărul ministrant întârzie cu domnişoara mă îndreptasem către altar. Îngenuncheasem, mă închinasem pregătit să am un dialog cu Dumnezeu. Însă o doamnă care răspândea prin toţi porii bunăvoinţă şi transpiraţie se apropiase de mine cu intenţia de a-mi vorbi.

- Vedeţi icoana aceea? E icoana făcătoare de minuni a sfintei...

- Frumos, dar ştiţi eu vreau să mă rog direct lui Dumnezeu. Am un mare respect faţă de sfinţi însă prefer să mă rog direct Lui.

Dialogul nostru era ciudat. Ea în picioare, eu în genunchi, ea mirosind a.... a o diversitate de mirosuri care coborau înspre nasul meu care ea gata să treacă prin toate supliciile pentru o clipă de tăcere.

- Da dar ştiţi cum e, până la Dumnezeu vă mănâncă toţi sfinţii.

Cum venea asta? De ce m-ar fi mâncat sfinţii. Şi ce trebuia să fac să trec de ei. O rugăciune înălţată lor era ca un fel de şpagă? Doar aşa treceam de structurile lor însă cu siguranţă m-ar fi oprit vrun aparat chik mult prea zelos. Dar care sfinţi, şi cei catolici şi cei ortodocşi? Asta însemna să-mi petrec o viaţă întreagă rugându-mă la mii de sfinţi, sfinţişori, cuvioase şi sfinţi în proces de beatificare? Perspectiva asta mă dezarmase total.

- Sfinţii sunt intermediarii noştri, că sunt mult mai vrednici. Noi...la noi nu se uită Dumnezeu.

De ce să nu se uite Dumnezeu? Eram rupţi din soare? De ce venisem la biserică? Să tratez cu toată adunarea de sfinţi să-mi dea o audienţă? Trecând peste principiile mele începeam încet să o urăsc pe doamna aceasta cu picioare butucănoase şi varicelate.

- Vă rog frumos, o implorasem, cu lacrimi în ochi pe bunăvoitoarea doamnă, chiar trebuie să mă rog.

- Sigur, dar după ce vă rugaţi să sărutaţi icoana din dreapta, stânga şi din centru neapărat de trei ori.

Aş fi sărutat orice icoană până ce gura mi-ar fi devenit uscată şi sticla icoanei s-ar fi topit de atâta dragoste, orice ca sa plece doamna aceasta ale cărei miresme coborau în cascadă până în nările mele.

L.C. Roman

Locul 3 – secţiunea proză

Walking în Memphis

Dragă Mefisto,

Sunt... pasărea cu solzi albaştrii, care, noapte de noapte îşi croieşte drum prin catacombele oraşului. Nu sunt o bacantă ridicolă, nici o sirenă ce-şi etalează cîntul. Eu voi fi corbul ce va asculta, fără să fie observat, gîndurile criminalului şi voi simţi numaidecît, proaspătul miros de cadavru ce mă va călăuzi neîntrerupt către hecatombă. Şi odată ce voi deschide trapa, vor da năvală liliecii şi înfometaţii şobolani care împînzesc oraşul.

Mefisto privi ungherele întunecate ale străzilor şi pe lîngă fiecare tomberon metalic, se auzeau labele şobolanilor, călcînd cu putere, îndreptîndu-se orbiţi, către Subterană. De sub pelerina bărbatului ieşiră liliecii, însetaţi de sînge.

Corvina privi cerul şi repetă "Sunt... pasărea cu solzi albaştrii." Fecioarele începeau să sosească, înveştmîntate în blănuri de nurcă, cu cercei din penele păunilor, păşind graţioase pe tocurile înalte. Festivitatea luase sfîrşit şi criminalul vestit intrase în Subterană. Mefisto şi Corvina coborîră, urmaţi de fetişcane şi animalele ce simţeau deja parfumul morţii. Mîinile Corvinei se încleştară de gîtul alb al ucigaşului, prinse în cîteva degete tridentul şi i-l înfipse în inimă, cu aceeaşi sete cu care săvîrşea ea crimele asupra fecioarelor.

Nu mai simţise niciodată atîta poftă de a ucide. Mefisto stătea ascuns după un zid de cărămidă umedă şi asculta oftatul prelung al fetelor, sfîrşind într-un ultim suspin.

- Pasărea cu solzi albaştrii... mormăi bărbatul şi se cufundă într-un somn straniu, întrerupt pe alocuri de

- Anabela, conduc eu. Tu deschide radioul, la ora asta sigur se difuzează "Walking în Memphis".

- În regulă, Edgar. Eu o să citesc în continuare. Termin romanul în curînd şi sunt convinsă că pasărea cu solzi albaştrii va ucide din nou.

1

Mefisto, aşa îşi spunea de la o vreme, eu cînd vorbeam cu el îi spuneam pe numele lui adevărat, iar acum, cînd mi-a fost încredinţată sarcina asta, de a-i povesti viaţa sau mai bine spus, moartea, îi voi spune în continuare în felul ăsta, el dorea de fapt să fie un om diabolic, şi poate chiar a fost, mai mult sau mai puţin.

Ne-am cunoscut într-un an, îndepărtat de prezent, într-un anotimp cu fulgere şi ploi, un sfîrşit de vară molatec, însufleţit de vînturile şuierătoare ale toamnei. Septembrie abia se instalase, îşi lăsase, ca în fiecare an, bagajele încărcate cu frunze multicolore, prin parcuri şi pe străzile lăturalnice din centrul oraşului, pe unde felinarele încă luminau orb. Îl văzusem de departe, un om cu ochii nemaipomenit de trişti, îmbrăcat pînă la nas într-un pardesiu neelegant, negru. Părul blond îi zbura pe lîngă corp, îmi aducea aminte de copilărie, de fetele care aşteptau pe treptele blocurilor, iubiţii să apară de peste drum, vara tîrziu, cu cozile despletite. Niciodată nu stăteam cu ele, mi se păreau, pe vremea aia dar şi acum, la fel de ridicole, şi

mult prea feminine, prea prefăcute. Bărbatul, cînd a trecut pe lîngă mine, şi-a ridicat puţin privirea, i-am văzut şi obrajii nebărbieriţi, ochii băteau într-un cenuşiu-cafeniu. Un parfum de moarte s-a desprins dintre pletele lui şi plămînii mei l-au inspirat numaidecît, trezindu-se la viaţă. Îi spusesem, atunci, în treacăt, Mefisto... Nu mi-a răspuns, de fapt, la exclamaţia mea nici nu putea să-mi dea vreun răspuns, şi-a continuat drumul şi a plecat cu mireasma dulceagă.

Îmi tot spuneam în seara aia, înnoptînd la un hotel din zonă, că nu se poate ca moartea să aibă miros, şi chiar dacă ar avea, nu ar putea emana o aşa boare, de căpşuni adîncite în valuri de miere. Nu am putut dormi nemaipomenit de bine, camera părea un lăcaş de purificare, de atingere a supremului definit de moarte. Mi se părea că m-am ascuns în catacombele oraşului, nici măcar nu ştiam dacă există aşa de multe lanţuri de tunele sub Bucureşti, poate chiar nici unul. Mă gîndisem să explorez cîndva dedesubturile locului, tot aşa, cînd eram un copil fără codiţe despletite, care abia aştepta să se oprească ploaia, să plec spre parc şi să găsesc Subterana. Aşa îi spuneam catacombei. Eram convinsă că trebuie să existe pe undeva, şi că noaptea, cerşetorii se ascund acolo de frig, şi nu în canale, cum spune o lume întreagă. Canalele sunt pentru apă, pentru şuvoaiele alea care trec întîi prin ţevile din blocuri, şi care apoi se revarsă. Eu vorbesc de adevăratele tuneluri, în care poţi intra oricînd, dar nu poţi ieşi cu o aşa uşurinţă. Simţi că te pierzi în labirintul din Subterană, te panichezi, trăieşti cîteva zile printre şobolani şi miros de moarte, după care auzi glasuri, închipuite sau nu, care te îndreaptă spre ieşire. Cînd dai de lumina zilei, sau se întîmplă să ieşi noaptea din

catacombe, şi dai de lumina felinarelor ori a stîlpilor de iluminat, atunci eşti hotărît că mai bine rămîneai încă puţin jos. Să te obişnuieşti mai bine cu decesul fizic, decît să te avînţi din nou în învrăjbirea psihologică...

Trecuse cam o săptămînă, deja pătrunsese bine toamna în mine, îi simţeam frigul traversîndu-mi venele, sîngele se evaporase, trăiam acum doar cu adierea uşoară dinafară. Nici nu mai aveam nevoie de un lichid roşu care să-mi străpungă inima secundă de secundă. În ziua aia, mă uitasem la calendar şi spunea că e deja miercuri, că azi e Noaptea Vrăjitoarelor. În centru era un fel de festival, pre-Halloween, şi că toţi blestemaţii îşi vor reuni forţele aproape de miezul nopţii. Era ilar, nişte oameni simpli costumaţi în costume negre şi mov, cu mături şi pălării de vrăjitoare, evadaseră din casele lor şi ajunseseră aproape de km 0, unde îşi aşteptau perechile. Era pînă şi un rug, pe care ar fi trebuit să fie sacrificaţi nişte ţărani, care, la rîndul lor, au sacrificat însemnaţii. Ei, toţi cei care purtau măştile astea, nu ştiau ce orori bîntuie prin Bucureşti, nu ştiau cît de sinistră putea deveni noaptea asta, chiar dacă rămîneau cuminţi, pe scaunele barurilor şi cafenelelor şi aşteptau ceva. Nu mai avea importanţă deja. Răul fusese făcut, prin toate costumaţiile astea. Purtam negru în seara aia. O pelerină neagră peste hainele stropite de sînge. Ar fi spus cu toţii că sunt dintre ei, că particip şi eu la festival, că o să scot mere cu gura dintr-un cazan şi o să dau foc la cîteva paie lîngă rugul fals. Dar, mă ascundeam de ei, întocmai prin faptul că-mi dădusem jos masca de sticlă, spre deosebire de ei.

Omorîsem. Venise noaptea aceea a iniţierii. Crima din Subterană. Nimeni nu îşi va da seama că are

vreo legătură cu mine, un artist degradat şi degradant, căruia nu i se publică nimic, un artist ratat, care a dat-o în bară şi cu pictura, cu ceva timp în urmă. Femeia, brunetă, zăcea în catacombe - le descoperisem, sau mai bine spus, îmi fuseseră arătate; olmurile morţii mă conduseseră spre o ieşire din lumea asta fadă, întunecată la suflet, şi spre o intrare în lumea nouă. Descoperisem propria-mi Americă - cu picioarele răsfirate pe leagănul lui Iuda, pe care-l construisem în cîteva luni, din primăvară şi pînă acum. Ochii îi ieşiseră din orbite, iar şobolanii se apropiau de ea. Le simţeam, ca nişte furnicături grozave, labele care tropăiau printre pietre.

- Aşa, dragii mei, şobolanii mei iubiţi, hrăniţi-vă! îmi venea să strig pe stradă, dar în şuvoiul ăla de zgomote, nimeni nu ar fi auzit ţipătul meu şi mîndria în care mă scăldam.

În seara asta, noaptea asta în care mîinile mele s-au bucurat de sîngele ăla pur, de fecioară, cu cozile despletite, cu ochii aproape negrii, un negru în care, parcă o pensulă începea să danseze, îmbibată în indigo, în noaptea asta, l-am reîntîlnit pe Mefisto. Era şi el printre oamenii costumaţi, şi lui îi lipsea masca de sticlă şi mi-am dat seama de asta de cînd îl văzusem prima oară. Pardesiul îi stătea lălău şi părul, părul ăla lung şi blond îi atîrna în bucle pînă pe umeri, avea ceva cenuşiu în el de data asta şi acelaşi parfum îmi acapara plămînii. Nu mai respiram decît mireasma plăcută, ce trezea în mine milioane de dorinţe, care mai de care mai aprinsă, mai înflăcărată.

- Buonasera, signore Mefisto. Notte delle streghe... i-am spus în italiană.

Ochii grizonaţi şi-au lărgit pupilele şi gura nu a

spus o literă. Dar mîna lui mi-a prins degetele îmbibate în sîngele fecioarei şi, simţind lichidul, şi-a dat seama ce e. M-a tras deoparte, pe o stradă pe unde nu treceau deghizaţii, mi-a lipit mîinile de zidul plin de funingine, mi le-a şi împreunat deasupra capului, toate astea cu o singură mînă, în timp ce cealaltă îmi mişuna pe trup, pe sub faldurile rochiei. Privirea îi era galbenă, îmi inchipuiam un demon cu chip angelic, avea o aură şi diabolică dar şi serafimică, de parcă înăuntrul lui se dădea o bătălie pe viaţă şi pe moarte între cele două feţe ale sale. Cînd se uita blînd, mîna-i aluneca tandru pe corpul meu, şi cînd ochii îşi pierdeau actualul cafeniu, şi se preschimbau în galben, degetele îmi apucau carnea, parcă vrînd să pătrundă în mine cît mai adînc, să i se îmbibe şi lui palmele de sînge, aşa cum erau ale mele.

Curînd s-a încheiat pasiunea oarbă şi l-am tîrît în Subterană. I-am arătat femeia, i-am spus ce i-am făcut. La cîţiva paşi, luminat de un felinar posac, leagănul lui Iuda îşi aştepta următoarea victimă feciorelnică. Ne-am sărutat acolo prima oară şi încă puteam auzi zumzetul şobolanilor, undeva în depărtare. Plecau acum, deşi parfumul morţii era din ce în ce mai strident, acum mă acaparase şi pe mine, intrasem şi eu în jocul ei demonic.

Mefisto nu a mai stat o zi fără mine de-atunci. Mă urmărea pe la colţuri de stradă să vadă cum îmi aleg victimele şi cum le atrag în catacombe.

- Ombre, el ombre del profondo, venire! le şopteam femeilor care treceau, înveşmîntate în rochii de seară. Auzeau glasul şi se îndreptau spre locul de unde a venit, mergeau fără să se uite, cu ochii adumbriţi. Ombre, el ombre del profondo, venire!

După ce o prinsesem pe fecioară şi o lăsasem să-şi dea ultima suflare amorţită pe leagănul lui Iuda, Mefisto îşi făcuse apariţia, din întuneric. Pentru bucăţi mari de vreme nu şi-a desprins mîinile de pe trupul meu, ne înlănţuisem amîndoi, împreună cu mireasma dulce, îi răsfiram părul cu degetele însîngerate şi căutam adîncul din care moartea pătrundea în buclele sale şi se pierdea în Subterană. Subterana era acum locul mefistofelic în care nimeni nu avea voie să pătrundă. Ceasul de buzunar, încadrat într-o ramă ovală, neagră, cu un ametist în dreptul miezului nopţii, bătu ora satanică şi şobolanii erau călăuziţi de boturile lor spre carnea proaspătă. Liliecii adulmecau şi ei mortăciunea şi se certau deasupra trapei, gata să pătrundă odată ce se găsea cineva binevoitor să le facă hatîrul. Nu puteam lăsa blestemăţiile să rabde atîta după un fir de venă şi eu şi Mefisto am ieşit din Subterană, lăsînd trapa deschisă.

- Corvina, astăzi plecăm în Memphis. îmi spuse peste cîţiva ani, după ce oraşul se scuturase de fecioare...

Ziua asta fusese şi ultima pe care am petrecut-o cu Mefisto. Se făcuse vreo zece seara şi mi-am făcut bagajele, cum ar spune toată lumea, mi-am luat rochiile vaporoase din dulapul de mahon, le-am aruncat în portbagajul maşinii, mi-am adunat din Subterană toate instrumentele, leagănul lui Iuda, scaunul de fier, fecioara de fier, furca ereticului şi roata, mi-am prins trei şobolani, doi albi şi unul gri, într-o cuşcă şi am plecat. Mustangul roşu lucios, decapotabil, din '72, pornise spre aeroport, şi în urma noastră nu se auzea decît "Walking în Memphis". Nici nu ajunsesem bine la Otopeni, o furtună stranie înfundă oraşul în praf, ne

simţeam ca într-o mlaştină, de fapt, ca într-un labirint şi dedesubtul nostru o mîzgă cenuşie. Înaintam, plecasem cu şobolanii în cuşcă şi înaintam printr-un fel de mîl, ne pierdeam pe după zidurile de zgură din jurul nostru...

M-am născut într-un sat transilvănean, într-unul în care poveştile cu vrăjitoare şi vampiri mă captivau, începu el, în timp ce ne scufundasem pînă la genunchi în mîl şi stăteam acolo, nemişcaţi, lipiţi de ziduri... *La cîţiva ani de la naşterea mea, fratele meu a murit, l-a înghiţit un monstru din ape. Valurile l-au făcut corindon pe fundul mării. Pe vremea aia nu ascultam "Walking în Memphis", aveam numai şapte ani şi se auzea "Zaraza" şi multe cîntece medievale, ungureşti de la toate casele pe lîngă care treceam nestingherit, în fiecare zi. Atunci a fost prima şi prima dată cînd m-am simţit singur şi nemaipomenit de trist. În ochii mei au mai rămas tristeţile alea, ca şi cristalele ce-i mai alcătuiesc trupul lui Cătălin... Mi-am luat numele de Mefisto. Pe scenă sunt Mefisto, în Subterană sunt Mefisto, pentru tine sunt un simplu... diavolesc... om, Lucian. Dar eu spun acum să lăsam astea, vreau să ne scufundăm şi noi, numai de-ar fi Litoralul aproape... Sau dacă am fi în inima munţilor, sau printre dealuri, în Transilvania unde m-am născut. O să redevin funingine, cîndva, am fost conceput din cenuşă, acum mă voi întoarce pe pămînt, la picioarele tale, tot scrum. Uite, Corvina... Pămîntul ne înghite ca pe nişte şobolani uitaţi de lume şi fără nici un Dumnezeu. Dacă vrei să mă crezi, mă simt ca un Creator distrugător şi uneori umil.*

Îmi închipuiam deja avalanşa de lacrimi care o să-i curgă prin colţurile ochilor dar nu mă mai puteam uita la nimic. O ceaţă fumegîndă se împrăştiase în aer, cerul zăcea undeva sus, nouă ne mai rămăsese

Subterana, catacombele astea cît se poate de lumeşti, de pămîntene, care ajunseseră ultimul nostru refugiu... Se spune că în catacombele astea, aceleaşi spre care pornim acum, jumătate acoperiţi de mlaştină, s-au ascuns de-a lungul vremii, creştinii, au fost pînă şi cimitire, au murit şi au plîns şi au îngropat pe semenii lor aici... Noi călcam acum pe oasele lor şi mă simt de parcă sunt în Bucureşti, lîngă km 0 şi sunt în noaptea de 22 decembrie, acum mult, mult timp, un timp pe care nici măcar nu l-am trăit, călcînd pe nişte trupuri zdrobite... Dar chiar este 22 decembrie şi suntem în Memphis, cumva... Adineauri eram scufundaţi în mîl, acum suntem iar în decapotabilă, în Ford-ul roşu lucios, cu un cal alergînd deasupra plăcuţei de înmatriculare, şi zburdăm pe o şosea limpede, nimeni nu trece din nici un sens pe lîngă noi, suntem în pustiu... O vrăjitoare şi Diavolul în sine călătorind... Reîntorcîndu-ne într-un Ev Mediu translocat într-o altă epocă... Fredonînd "Walking în Memphis" în lumina soarelui...

Uitîndu-mă în urmă, nu văd decît Bucureştiul, în continuă degradare, furtuna măcinîndu-l, dezechilibrînd totul... Mă întreb doar dacă mai există fecioare brunete, cu ochii negrii şi cozile despletite care, ori de cîte ori aud incantaţiile se simt atrase de moarte, de parfumul morţii, de fapt, pe care îl simt şi acum, în plină căldură, în orbitoare lumină, zdrobind aerul. Pletele lui Mefisto încă miros a olmurile acelea extraordinare... Şi mă gîndesc că toate astea, toate frumuseţile astea ale vieţii îl vor arde şi va rămîne un trup carbonizat lîngă mine... Revenind cu privirea înapoi în prezent, eu conduc Mustang-ul, eu sunt la volan, pe scaunul din piele neagră, cu zarurile rozé mişcîndu-se în vînt... Mefisto a murit, şi a murit pe

veci... Diavolul din el a pierit în soare... Poate mai am o şansă, poate o să mă reîntorc cîndva în Bucureşti, să-l găsesc aşteptîndu-mă în întunericul Subteranei, în timp ce o fecioară îşi pierde viaţa datorită vreunei invenţii a minţii drăceşti a omului... Şi în tot timpul ăsta, îndreptîndu-mă spre nucleul luminos al Memphis-ului, încă simt... înca simt parfumul tău, Moarte...

2

Nu trecuse mult de la evadarea din Bucureşti şi mă apucasem să scriu o carte. Din cînd în cînd am mai şi pictat, îmi deschisesem o expoziţie pe o stradă întunecoasă din Memphis, pe unde oamenii treceau des după ce ieşeau de la serviciu, pe la 4, 5 după-amiaza, era o cafenea chiar la parterul vilei în care aveam eu camera închiriată. Garsoniera asta a mea, prelungindu-se într-un hol destul de lung - aici era expoziţia - era destul de accesibilă tuturor care, după o cafea şi cîteva beri blonde voiau să vină să vadă cîteva picturi. Pe unii îi impresionau umbrele care se profilau în spatele persoanelor centrale din tablou, alţii nu vedeau substratul şi se limitau la chipurile fetelor brunete, de mînă cu bărbaţi cu priviri diavoleşti. Încă aveam printre gînduri şi amintirile astea cu Lucian...

Pe uşa apartamentului scria "Corvina A. Demetrescu" şi nimănui nu i se părea ceva demonic în asta. Eu mă închipuiam tot ca pe Corvina de atunci, Corvina care se plimba prin catacombele oraşului. Aici nu am găsit tuneluri întunecoase, nici trape închise, cu lilieci înfometaţi... Nu am mai simţit sînge imaculat pe mîinile mele de mult timp, atîta timp încît mă simt îmbătrînită. Cînd mă uit în oglindă, vreau să nu am vreo neplăcere, vreau să mă privesc la fel de tînără,

vrăjitoarele nu îmbătrînesc... Pînă acum nici un semn că asta se întîmplă, dar degetele mele tînjesc după hemoglobină, nu e nimic roşu pe palmele mele, nici pe rochia cu falduri negre, dantelate...

Cît despre carte... Nu ştiam ce va ieşi, dar ceva tot trebuia să fie, trebuia să ies din starea de degradare, şi de cîte ori mă gîndeam la situaţia mea, la emoţiile care din inimă îmi coborau şi urcau în tot trupul, rememoram Bucureştiul lăsat în urmă, avioanele din curtea aeroportului care, ruginite şi murdărite de noroi aşteptau să dispară şi să reapară ca vapoarele-fantomă lîngă Triunghiul Bermudelor şi nu-mi mai aduceam aminte ce îmi gîdila gîndurile atît de rău încît nu mai suportam. Ieşeam în stradă, beam o cafea peste drum şi mîncam cireşe congelate de la buticul de la scara a doua şi încercam din răsputeri să respir. Aerul se apropia de nări, dar plămînii mei insuportabili refuzau orice fărîmă de oxigen, voiau să rămînă puri, impecabili, ca parfumul... Parfum! Simţeam o boare venind dinspre bulevard, semăna cu ceva cunoscut; îmi întind mîinile şi parcă prind între degete parfumul dar curînd îmi scapă şi se reîntoarce pe nişte străzi adormite de la periferie. Stau chiar aproape de periferia Memphis-ului, simt diferite spirite care colindă prin pustietăţile pe care le pot vedea din apartament... Nu pot gusta totuşi, din mireasmă... E prea departe de mine, e doar o amintire înceţoşată care se dă de ceasul morţii numai să iasă din pîntecele inimii mele.

Urc grăbită în garsonieră. Intru în debara, unde am dulapul cu haine. Printre rochii se vede rama neagră a tabloului. Scot pictura şi o rezem de perete, învelită încă într-o pînză albă. Mă hotărăsc în sfîrşit să descopăr

tabloul şi ochii mi se umplu de lacrimi, broboane mari, rotunde, sîngerii. Îmi amintesc de cioburile din ochi, de ultima zi lîngă aeroportul Otopeni. În pictură, un bărbat stă în ploaie, într-o lumină palidă de felinar, pe o stradă pietruită din Centru, pe lîngă, numeroase cafenele şi părul blond-cenuşiu în jurul căruia e un nor, aproape invizibil, de ceaţă.

- Lucian... mai apucă, trist, glasul meu să se facă auzit.

Cîteva bătăi straşnice în uşă mă fac, involuntar, să arunc tabloul în spatele dulapului şi să-mi şterg sîngele de pe obraji. Mă duc în dreptul uşii, iar de partea cealaltă, cineva o zguduie tot mai tare, cîteva fărîme de zugrăveală cad pe gresie. Apoi se deschide şi nu e nimeni de partea cealaltă, doar o ceaţă îmbătătoare. Mă conduce spre un fel de canal, aproape de marginea oraşului, printre gunoaie, sticle de metal, de plastic şi animale moarte, ciori, pescăruşi, cîteva găini, şi văd eu, o pisică albă în depărtare. Spre lanul de porumb, o coşmelie stă în bătaia vîntului, încercuită de un gard nu prea înalt, pe care oricine poate să îl sară. S-a lăsat o negură peste Memphis, şi parcă aud şi cîntecul lui Marc Cohn, împreună cu un motor de maşină pornit. Încă îmi mai aduc aminte Mustangul roşu lucios, cu zarurile agăţate de oglinda retrovizoare...

Şi parcă văd maşina parcată lîngă casă. Nu e doar o închipuire.

Nu mai trăisem pînă atunci o noapte ca asta. Scîncetul cerului se răsfrîngea asupra acestui Ţinut al Nimănui, cu fantomele epocii vibrînd mai puternic decît vîntul năprasnic. Se lăsă odată o linişte plăcută, care nu-ţi dădea nici un fel de fior, doar te pregătea pentru ceea ce avea să urmeze, timpul devenise şi el mai blînd.

Ceasul de la mîna-mi începu să se zbată din ce în ce mai puţin, pînă ce se linişti de tot, alunecînd într-o moarte pe care demult o aşteptasem, cu ardoare, cu înflăcărare.

Gîndurile uitaseră ceva. Sau pe cineva. Nu-mi putea da seama ce anume se zbuciumă ca un animal sălbatic într-o cuşcă. Am realizat, destul de curînd, în timp ce ochii mei se scăldau în scînteierile negrului văzduhului, că inima e aceea care-mi bate nu doar în piept, ci puternică, în tot trupul. Mi se înfiorau şi marginile dantelate ale rochiei de tremurul meu ridicol, dar pierdusem pe cineva în drumul acesta spre Memphis. Undeva, înauntrul meu, îmi doream ca toate acestea să nu se întîmple, şi să mă reîntorc, să devin aceea care eram, să devin din nou acea Corvină uluitoare, care-şi făcea veacul în Subterană.

Auzeam un glas, destul de subţire, ce venea înspre mine, parcă legănîndu-se. Mă chema, ca un strigoi ce vrea cu încăpăţînare să-şi prindă victimele, la miezul nopţii, în cimitirul "Sfînta Vineri".

- Anabela...

Simţeam nevoia să strig, să-i urlu spiritului să înceteze... Să i se arate Anabelei, adică mie, o eu mult prea străină de ceea ce fusesem odată. Îmi era dor de timpurile acelea, de nestăpînirea mea cînd cineva aducea vorba de sînge... Şi acum cuvîntul ăsta parcă-mi trimite înfiorări subtile în vene, îmi simt inima mult mai alarmată decît de obicei... Adevărul este că tot ce îmi doresc, tot ce trupul meu, ochii, gura, mîinile, sîngele, oh! sîngele! ce-mi mişună înspre şi dinspre inimă, tot ce acest hain suflet vrea este o victimă feciorelnică, nevinovată, inocentă pe care să o supună, nemiloasă pe de-a-ntregul, instrumentelor de tortură ce stau acum

nemişcate, ruginite în vechiul meu Mustang.

"Trebuie să mă întorc... În oraşul ăla vast, pustiit... Trebuie să mai simt pietrele cum vibrează sub labele şobolanilor... Şi... mai era ceva..." îmi şoptii numai pentru mine. Un om se zărea lîngă petecul de teren pe care zăcea casa ruinată.

- Domnule! strigai.

- Domnişorică, nu mi te adresa cu "domnule". Sunt nedemn de acest nobil rang. Nu sunt nimic altceva decît un biet cerşetor chior de-un ochi.

- Întocmai de-asta sunteţi un domn... Puteţi repara maşini?

- Automobile? Ha, domnişoară! Am făcut asta jumătate din viaţă, şi am trăit mult, mult, şi încă mai am de dus cîţiva zeci de ani pe picioarele-mi buboase, pline de negi şi de scaieţii care mi se-agaţă de genunchi.

- Atunci, să trecem la treabă! Vechitura asta a mea merge, cu motorul în gol.

Ne apropiem de Mustang. Motorul e pornit, dar se aude un zgomot supărător de sub capotă. Bătrînul vede pe fereastra maşinii, scaunul lui Iuda. Îmi aruncă un zîmbet ştrengăresc şi se apucă de lucrat. Demontează puţin timp, de fapt, ceasul mi s-a oprit demult. Poate am ajuns în momentul acela din viaţă în care ţi se dă un răgaz de vreme pentru a te repune pe picioare, sau, în cazul meu, pentru a mă pregăti de drum. Nu-mi putea da seama cum ajunsesem în Memphis. Acum în Bucureşti, în secunda următoare, în Memphis, unde găseşti tonete de îngheţată pe marginea drumului şi unde copilele încă fecioare se păstrează pînă tîrziu, încă imature, încă dezvelindu-şi nemaipomenita lor inocenţă.

- Îi gata. Am isprăvit. Ai drum înspre europeni?

Cred că mi-ar fi de folos maşinuţa asta a ta.

- Bucureşti, mai precis.

- Am auzit că e ruinat complet, că nu a mai rămas nimic din el, nici măcar blocurile din vremurile acelea de... cum să-i spun... de "aur", ci doar şobolani care mişcă prin pustiu.

- Sunteţi poet, domnule?

- Am fost... cîndva. Poezie erotică şi versuri pentru cîntece. Mă pasionau fetişcanele care-şi prindeau părul în codiţe; erau toate la fel de triviale, încît le uram dar trupurile lor mă chemau, ca o mare liniştită spre ţărm, dar al cărei centru e adînc şi învolburat...

- M-am lămurit. Pornim spre Bucureşti. Cît mai curînd.

Am auzit cîteva lătrături în apropiere şi-l întrebai pe poet dacă are vreun cîine.

- E luat de pe străzi. Am grijă de el mai mare decît am de mine. M-oi vedea pe mine un zdrenţăros, dar cîinele meu - are nouă săptămîni, mă-sa i-a murit la naştere, împreună cu ceilalţi şapte fraţi, ca să le spun aşa - e de-o curăţenie cum n-ai mai văzut. Îi şi frumos.

- Mortem! Băiete! Mortem, vino-ncoa!

Pe dedesubtul gardului, un căţel negru, cu o dungă albă între ochi ce se prelungea pe după gît şi labe, cu un smoc de blană, tot alb, în vîrful cozii, apăru lîngă picioarele noastre.

- Domnişoară Anabela, e al tău. Ţi-l dăruiesc ţie. Eu mai am multe de isprăvit în viaţa-mi prea lungă şi am de gînd să nu las nimic să mă ţină pe loc. Nu că scumpişorul ăsta ar face asta, doar că cere şi el un cloţ de pîine, o farfurie de mămăligă şi-un castron cu apă. Eu o să fiu plecat, mereu pe drumuri... Cu...

Făcu o pauză destul de lungă apoi îmi spuse că e timpul să pornim spre Bucureşti. O să lăsăm Memphis-ul în urmă, nu o să mă mai plimb din cafenea în cafenea, de pe o stradă pe alta în căutarea cuiva. Nu îmi aduceam aminte pe cine căutam. Ştiam totuşi, că la un moment dat, o să am certitudinea asta. Abia aşteptam să vină clipa aceea. Eram acum izbită din mai multe părţi de gîndurile mele iluzorii de care nu mă putea desprinde decît cu preţul morţii.

- Domnule Otu, luaţi-vă rămas-bun de la acest oraş, şi rămîneţi cu speranţa că nimic în Memphis nu rămîne la fel după ce-l părăsiţi. Sunt convinsă că Bucureştiul... Ah, Bucureştiul! Mefisto... Unde e oare, Mephisto? Domnule Otu, mergem în căutarea lui Mephisto!

- Desigur... desigur... Lasă-mă să îmi odihnesc ochii o ţîră, Anabela. Încă puţin... Sau ar trebui să-ţi spun Corvina? Abia aştept să văd Subterana!

Atît îmi mai şopti şi la puţin timp după asta, se stinse. L-am coborît din maşină, pe un drum pustiu, am rîmat în pămînt, i-am făcut o groapă cum i se cuvenea şi mi-am luat şi eu rămas-bun, de data asta de la bătrîn. Îmi dădeam bine seama că durerea asta care se trezise în mine la moartea domnului Otu, va dispărea odată ce voi ajunge în Bucureşti.

Deschid radioul, şi la radio, acelaşi cîntec, aceleaşi versuri... "Then I was walking în Memphis/ Walking with my feet ten feet off of the beale".

- Blestemat să fii! Blestemat oraş!

Închisesem ochii, am vrut să virez într-o prăpastie dar i-am deschis la timp, am întors în curbă şi m-am trezit într-un loc familiar, călduros, împreună cu Mortem. Într-un oraş care mă primea la sînul său după

atîta timp... Atîta vreme în care îl părăsisem... Acum trebuia să-l găsesc neapărat pe Mefisto. Redevenisem o criminală, redevenisem o Corvină însetată de sînge, de crimă, de ţipetele virginelor. De buzele şi părul blond ale lui Mefisto.

3

Oraşul părea neclintit de furtuni, părea tînăr, timpul nu-l îmbătrînise nici măcar cu o zi. M-am strecurat printre vechile muşuroaie de oameni nesătuli de ei înşişi, porniţi într-o goană nebună după propriul eu, propriile iluzii şi propriile şi egoistele pofte trupeşti sau psihice. Ochii lor, la răstimpuri, îşi mai strecurau albastrul sau cafeniul printre culorile nedefinite ale privirii mele. Îi urmăream pe toţi, pe fiecare în parte, şi mi se părea că urmăresc o singură persoană. Aceleaşi idealuri fără speranţă, aceleaşi picioare care nu se pot opri, cîteodată nici cînd semaforul arată "stop".

După atîta vreme simţeam milă. Nu îmi era deloc cunoscut sentimentul, dar nu avea ce să fie altceva. Îmi era milă de mine, că am avut impulsul ăsta de a reveni printre marionete. Îmi aduc aminte de Lucian cum l-am văzut pe scenă, jucîndu-l pe Sir, în opera aia, "Cabinierul". Replicile lui păreau atît de reale în lumea asta aproape ficţională în care mă intorsesem. Şi toată asta, pentru... mine? Sau pentru el?

- Mefisto... am murmurat şi între toate zgomotele, de maşini, de tuse, de strănut, printr-atîtea non-sensuri, l-am auzit chemîndu-mă.

M-am dus înspre Centru, acolo unde puteam pătrunde cu uşurinţă în Subterană. Seara începea să se lase grozav, nu mai era nici o dungă leneşă de soare care trebuia să mai dispară; pierise demult. Ceasul

începuse să ticăie nervos la mîna mea, aproape că se mişca mai repede... Cumva, toate se grăbiseră. Ajunsesem la prînz, acum era aproape noapte. Şi încetul cu încetul începeam a auzi ţipete prelungi, strigăte disperate ale unor fete.

Mefisto veni din spatele meu, înveşmîntat într-o pelerină neagră şi mă prinse de mînă, oprindu-mă.

- Anabela, e un criminal în serie în oraş. În toţi anii ăştia am simţit orice lamă de cuţit care le despica pieptul, care tăia lin pe lîngă organe şi mîinile aspre care scoteau totul din fetele alea şi gura care se hrănea cu resturi îmbibate în sînge.

Rostise totul dintr-o suflare, apoi îmi zdrobi buzele cu ale sale. L-am întrebat unde ar trebui să mergem, dacă are vreun plan. Bucureştiul era al meu. Odată, demult, nici nu mă născusem, poate nici Mefisto nu trăia atunci, nu-mi amintesc, un om îşi pregătea mişcările cu tot detaliul. Şi poate pentru că şi tatăl acelui Ion Rîmaru a reînceput a ucide, l-a făcut pe fiul său să-şi iasă din minţi şi să recunoască orice crimă. Aşa mă puteam eu da acum de gol. Din pricina acestui bărbat care sosise aici, poate din munţi, poate dintr-altă ţară în care nu se simţea stăpîn asupra unui alt om.

- M-am gîndit. Mult timp. Cum să îl ucidem. Dar... înainte de asta... Sper că ţi-a plăcut Memphis-ul. Nu am putut ajunge acolo. Eu nu pot să trec dincolo.

- Ce vrei să spui?

- Memphis-ul este de cealaltă parte. "Saw the ghost of Elvis..."

- Atunci înseamnă că domnul Otu era fratele tău.

- Fantasmele îmbătrînesc mai repede şi decît noi, decît mine. Tu rămîi aceeaşi, Corvina.

Îmi amintesc, vag, că îmi privisem faţa în oglinda din Memphis. Nu observasem nimic diferit şi totuşi anii trecuseră.

- Cătălin, continuă, nu înţelege că nu îl pot vedea, doar dacă...

- Ajungi şi tu în Memphis, cu mine.

- Aş vrea tare mult să-l văd.

- O să... o să te ajut, Lucian.

Trebuia să îl ucid. Să fim împreună, fără să adie odată cu vîntul, boarea aceea de moarte din părul lui. Poate de-asta i se şi schimbau ochii... Şi totuşi, dacă va îmbătrîni şi el?! Măcar îşi va revedea fratele...

Vocea domnului Otu îmi reveni brusc în minte, îndemnîndu-mă să omor cu sînge rece, cu ură, cu toată furia din mine. Trebuia să scap de criminal, mai întîi. Prima dată a fost Rîmaru, acum sunt eu.

- Mefisto, rămîi aici. Cu Mortem.

I-am dat lesa cîinelui şi am intrat în Subterană. Ajunsesem pe la una din periferiile oraşului, dădusem în sfîrşit de linia de metrou. Întotdeauna mă bătuse gîndul să merg pe şine şi să descopăr uşa aceea care să mă ducă la mult îndrăgitele mele catacombe. Am văzut monstrul devorînd o femeie, rupînd cu dinţii zdrenţăroşi carnea însîngerată de pe oase. Ne-am privit în ochi pentru cîteva clipe, apoi m-am repezit la fiară, cu o furie şi o poftă animalică pe care nu ştiam că le posed. I-am auzit glasul cum se curmă într-un mîrîit. Îmi zîmbi cu cei cîţiva colţi roşiatici şi privirea începea să i se scurgă în pămînt. Era un om ca toţi ceilalţi... Am luat cuţitul din pardesiul său şi i l-am înfipt în piept de 67 de ori. Bărbatul, cu mîini aspre, devenise un cadavru, la fel de mutilat ca cel de lîngă el. I-am scos actele din buzunar. *LUCIAN OTU*. Am calculat vîrsta sa repede. 37

de ani.

M-am întors la Mustang. Apoi acasă, acolo, la prima mea casă, unde fetiţele nu mai aveau acum cozile împletite, nu mai erau nici blonde. Îşi dădeau de mici cu vopsea neagră pe părul lor mătăsos. Am mai trecut prin Centru. Nici urmă de olmurile morţii sau de vreun alt Mefisto.

Nu m-am predat. Nu am nici un motiv nici într-această clipă să mă predau. Ar fi ilogic, absurd, ar fi o oroare pentru detectivii care s-ar duce să caute sutele de fecioare şi nu ar găsi nici cea mai mică urmă din trupul lor încă necopt. Ar fi o oroare şi mai mare dacă ar poposi la casele părinţilor sau prietenilor acelor fete, care odată le-au dat dispărute, şi le-ar spune, cu ochii plecaţi, cu o voce prefăcută, că o femeie, căreia nu i se poate preciza nici măcar numele, darămite şi vîrsta, a săvîrşit odioasele acte de cruzime şi canibalism. Şi că nici măcar nu e clar ce s-a întîmplat cu cadavrul al cărui sînge stăruie pe şinele de metrou de la Republica.

În noaptea aia, o noapte friguroasă, cu ploi absurde, furtună dulceagă ce spulbera acoperişurile caselor din Rahova în care locuiau de mai bine de cincizeci de ani, familii numeroase de ţigani, am cărat trupul golit de sînge al lui Mefisto pînă în cimitirul "Sfînta Vineri", în care Rîmaru o dusese pe Florica Marcu... L-am îngropat lîngă un tufiş, aproape de gard. Mi-am scos lanţul de la gît, l-am azvîrlit în groapă şi am umplut-o cu pămînt.

Uitîndu-mă la proaspătul mormînt de alături, am descoperit că de cînd l-am cunoscut pe Mefisto şi pînă azi, nu trecuseră decît vreo patru luni, iar ianuarie era tot mai aproape. Anii încă nu trecuseră. Poate doar acum, cînd m-am decis a-i scrie moartea, mirosul de

moarte, şi cînd nimeni nu-mi poate condamna crimele. Nici nu îmi dădusem seama, prea bine, că l-am ucis pe Mefisto. Mi se părea prea real, într-o lume atît de întoarsă pe toate feţele, într-o lume în care cu toţii purtau măştile unui teatru absurd. Abia cînd am simţit cîteva lovituri în dreptul stomacului, nu m-am putut desprinde de gîndul că tocmai i-am omorît tatăl, cu numai cîteva ore înainte.

Mergînd pe o stradă, mi-a sunat telefonul. O voce aproape familiară mă întrebă ce fac.

- *I'm walking în Memphis with our child*, i-am răspuns.

De atunci, nu l-am mai văzut vreodată şi nu i-am mai auzit glasul, dar, de fiecare dată cînd plec din oraş şi mă reîntorc, în Memphis se simte un parfum de moarte, la fel de sfios ca şi în alte dăţi, cînd un bărbat cu părul blond ce îi zbura pe lîngă corp, îmi aducea aminte de copilărie.

Cu dragoste, Corvina

Alex Condrache

Jimbolia

Nuntă

Sorina are ochi mari şi albaştri. Chiar dacă şoldurile îi sunt prea late, talia subţire o ajută. De multă vreme îşi ţine părul lung, vopsit blond. Lucrează la Banca Transilvania din timpul facultăţii. E încă la casierie, dar, după nuntă, va fi promovată. Sorina e înnebunită după peşte, icre, conserve de peşte în sos tomat şi mere mari, verzi, aproape crude.

Marian chiar o iubeşte pe Sorina. Lucrează la poliţie şi ar fi putut s-o înşele de multe ori pentru că ei, în turele de noapte, pot avea curve gratis. Chiar dacă are un început de burtă, arată bine. Are mai mult de unu optzeci, e brunet, cu fruntea mare şi nasul bombat; arată a bărbat dintr-o bucată. În palma dreaptă are o cicatrice încă din clasa a treia, când s-a tăiat într-o sticlă.

Sorina a îmbrăcat rochia de mireasă pe care a căutat-o nu mai puţin de patru zile. Are un voal lung, din satin; nu poartă bretele. De la piept până la umeri, rochia este decorată cu nişte pietre albe. Pantofii sunt şi ei albi, cu toc subţire, dar nu foarte lung. Părul îl ţine prins în coc. I se vede gâtul fragil şi elegant. Marian are costum alb, cu sacou până la genunchi. Pantofii sunt tot albi, iar cravata este groasă şi crem.

Sunt cu toţii în curtea imensă a Sorinei unde, în văzul încântat al tuturor, este gătită. Oglinda o ţine un verişor al lui Marian, un copil simpatic, care este bucuros că a primit de la mire o bancnotă de un milion.

Lăutarii burtoşi cântă *la-ţi mireasă ziua bună*. Deşi afară e lumină, trei reflectoare uriaşe sunt îndreptate spre scaunul învelit în satin roz pe care stă mireasa. Din cauza luminii, nu poate vedea nimic. În colţul stâng al oglinzii, parcă privind soacra mică, stă o icoană cu Fecioara Maria, printată pe un fond albastru, cu o aură formată din cele doisprezece stele ale steagului uniunii.

Naşa i-a aşezat deja un colier din aur alb cu galben şi o brăţară asortată. Naşul mare i-a adus o poşetă micuţă, din care a scos un pui murdar pe care i l-a agăţat de voal. Din când în când, puiul loveşte din aripi şi ciupeşte mireasa de urechi. Afară e cald, toţi invitaţii o privesc pe Sorina cu ochii mijiţi. A venit din nou naşa, care i-a băgat în sân doi pui de şarpe de apă cărora le-a scos colţii mirele. Datorită căldurii, unul din colegii lui Marian se dilată îngrijorător.

Socrul mic, tatăl miresei, i-a adus un pui de pisic pe care l-a călcat pe coadă minute în şir, după care i l-a agăţat tot de voal. Au urmat alţii cu legături de ridichi sau ceapă verde ce i le-au pus sub scaun. Apoi i-au legat mâinile cu o bucată de sârmă luată de la vecini. Lăutarii repetau pentru a treia oară *la-ţi mireasă ziua bună*. Mama Sorinei a adus două kile de carbit şi i l-a pus în poşetă. Puiul reuşise să-i smulgă pielea de pe urechi. Invitaţii mănâncă fursecuri sau eclere mici şi râd în hohote. Mireasa cere o cană cu apă.

Bunicii Sorinei i-au aşezat reflectoarele mai aproape de faţă. Toţi invitaţii au fugit să joace ascunsa, lăsând mireasa să fie pişcată de muşte şi ţânţari. I se umflă mâna pe care se găseşte brăţara. Din când în când, Marian se întoarce şi aruncă muci mari cât bilele de biliard. Socrii mici s-au ascuns în frigider. Uşa o ţine o verişoară a mirelui. Bunicul lui Marian stă pitit după

colţul casei, în nişte tufe de leuştean. Băiatul care ţinea oglinda stă cu mâinile băgate în sutienul mătuşăsii, undeva prin casă; scâncesc amândoi excitaţi şi morţi de sete. Lăutarii sunt în beci, mănâncă prune din compot; ei nu participă la joc.

În curtea imensă nu se vede nimeni în afară de mireasă. Pisicul îi linge urechile. Uneori, puiul îl loveşte şi pe el. Deşi are mâinile prinse cu sârmă, a reuşit să verse carbitul din poşetă. Acum scuipă înspre el, privind distrată cum sfârâie. Uneori aude câte un invitat care scapă turma. Pisicul i-a distrus voalul şi a zgâriat-o pe ceafă. Curtea a fost cimentată de curând, miroase a curat de la var. Până nu demult, în curte a fost o boltă mare cu viţă de vie, acum s-a uscat.

Dinspre vecini se vede un cap ieşind de după gard. E domnul stomatolog, proaspăt pensionat. Are ochii verzi şi părul buclat. Poate din cauza căldurii, îi zburdă ochii în cap. Din două mişcări a sărit gardul şi se apropie de Sorina, zâmbind larg. Are în mâini un buchet de păpădii ofilite şi o buclă mare, unsă cu gel şi fixată pe mijlocul frunţii. O ştie pe mireasă de când e mică. Poate de asta vine spre ea cu un mers ştrengăresc. Fără să o salute, îi aşează florile la picioare, scuipă pe carbit şi aşteaptă sfârâitul râzând exagerat. Din cauza reflectoarelor, Sorina priveşte spre el cu ochii aproape închişi. Buzele îi sunt uscate, la fel şi limba al cărei vârf îl are scos. Ar vrea să-i ceară apă, dar îi e ruşine. Doctorul priveşte în jur, cu mâinile în şold. Se preface că nu a văzut nimic în tufele de leuştean. De acolo se aude un râs înfundat. Scuipă din nou în carbit, iar cu o mână sigură scoate puiul şi pisica din voal, aruncându-i în grădina sa.

Sorina pare un pic mai liniştită. Doctorul o prinde cu mâinile de barbă şi îi îndreaptă capul înspre reflectoare, deschizându-i gura. Prefăcându-se că strănută, se apleacă spre buchetul cu păpădii şi scoate din el un cleşte. În două clipite îi smulge miresei trei incisivi şi fuge. Până Sorina a apucat să ţipe, domnul doctor se ascundea deja după gardul său, pândind printre spaţiile dintre scânduri.

În casă e o zăpuşeală greu de suportat. Prin jaluzelele albe trece o lumină bolnăviciosă, de neon. Pe pat încă stau îmbrăţişaţi Mirela şi nepotul ei. Nu s-au mai văzut de mult, ea lucrează în Italia. Amândoi îşi ţin capetele în pernă; de la distanţă nu vezi decât un smoc mare de păr. Mirela are fusta ridicată până aproape de fese şi un sân ieşit din sutien; Alin e în chiloţi. De sub podele se aud sunete de trompetă. Din când în când, Mirela aruncă priviri rapide pe geam. Acum îngână *Alunelu Alunelu*. Cu mâna stângă se chinuie să se acopere cu o pătură, dar nu apucă pentru că fug amândoi spre uşă, când îl aud pe bunicul lui Alin care, alergând din tufele de leuştean, plânge pentru că miroase a ciorbă. Unul din băieţii din formaţie încearcă să-l prindă, dar moşul se ţine bine. Acum se învârt în jurul miresei care scuipă distrată salivă albă şi concentrată peste carbit. De după gard, domnul doctor aruncă cu corcoduşe viermănoase.

Mirele încă joacă ascunsa. Îi caută pe socrii mici care sunt ascunşi în frigider. Are în mână trei sarmale în foi de varză şi e uns la gură. Din greşeală, s-a pătat pe cravată. Şi-a lipit acolo o bucată de şerveţel. E îngrijorat să nu-l vadă Sorina murdar. Îi reproşează mereu că e neatent. După el se ţine un căţel. Marian îi explică cu gura plină că nu îi poate da sarmale pentru că nu îl

cunoaşte. Dar câinele nu se lasă. Mirele îi spune încruntat că poate îi dă un pişcot, dacă îl ajută să-i găsească pe socrii mici. Parcă înţelegând, câinele mişcă bucuros din coadă şi aleargă înaintea bărbatului, îndreptându-se spre beci. Ascultând la uşa beciului, îşi dă seama că e cineva înăuntru. De bucurie, îi dă câinelui toate sarmalele, iar el deschide energic uşa. Dinăuntru iese un ţigan cu un acordeon în spate. Când îl vede, mirele începe să plângă. Îşi dă seama că a fost minţit. De acum îi ies mucii, iar lacrimile îi curg pe cămaşă, dar nu se poate stăpâni. Aleargă spre bucătărie să îşi mai ia un şerveţel. Se gândeşte să scoată nişte gheaţă din frigider, să-şi pună pe pleoape. Nu vrea să aibă ochii umflaţi de plâns în poze. Deschide uşa frigiderului şi de acolo se rostogolesc pe podea, vineţi la faţă, socrii mici. De supărare, Marian le dă câteva picioare şi îi târâie afară. Încălziţi de soare, cei doi îşi vin în fire. Râd în hohote, bucuroşi că nu i-a găsit nimeni.

Sorinei i se scurge un firicel de sânge de la ureche. I s-a oprit undeva la jumătatea gâtului, uscat de soare. Pe urechi are trei muşte mari, aurii, ce îi bâzâie rănile. Stă cu ochi închişi şi îşi pipăie cu limba gingia unde până nu de mult avea trei dinţi. Ca din senin, sare de pe scaun. Un strop i-a atins pielea. Neaşteptată de nimeni, începe o ploaie de vară ce umple curtea mare de apă. Ca apucaţi, mirele, împreună cu mai mulţi nuntaşi, aleargă spre mireasă. Întinsă pe jos, cu faţa lipită de ciment, Sorina plânge văzându-şi rochia udă. Dinspre scaun, atingându-i piciorul, curge un firicel de apă tulbure, amestecată cu carbit, în care se bălăcesc doi pui de şarpe fără colţi.

Mihnea-Alexandru Găman

Craiova

Partitura unui adolescent nebun

Eterul plăpând îşi cerne fiorii peste câmpul înstelat al serii. Oamenii, grăbiţi să se învăluie cât mai repede cu putinţă în suflul înfierbântat al şemineului, se avântă prin neaua proaspătă, pură, în care toţi stropii de senin ai cerului şi-au găsit sfârşitul tragic dar totodată glorificator. Fiecare fulg e unic, un suflet nepereche al iernii nebune, care-şi caută în îmbrăţişarea humei un refugiu, o oază în care să se adăpostească de inefabilul cotidian, aşa cum fiinţa umană se cuibăreşte, uitând pentru moment de grijile apăsătoare, în atmosfera Crăciunului. E Crăciun ... în sufletele noastre, pe chipurile noastre brăzdate de vreme, pe genele noastre lungi ca spicele de orz, în trupurile noastre cioplite grosier de păpuşarul universal, de destin. Pe străzile gândului se plimbă agale doleanţele noastre, dezideratele de mai bine pentru anul ce vine; speranţele zdrobite, eşecurile, rateurile încă ne mai bântuie, iar asta se citeşte uşor în convingerile firii, care se străduieşte să creadă că peste un gram de timp vom izbuti să ne satisfacem toate idealurile, să ţintim spre infinit şi, acoperind aştrii, să ne regăsim condiţia adamică demult pierdută, pe care demiurgul ne-a sustras-o drept pedeapsă a neascultării umane, a lipsei de judecată împotriva poruncilor divine.

Bolta sideralã, brăzdată de fulgii sfioşi, plăpânzi şi dureros de sinceri, se arcuieşte peste întregul telur, cuprinzându-l şi înghiţindu-l, asimilându-l şi invocând o

simbioză a celor două entităţi diametral opuse, a celor două unităţi de antinomii care cer a fi despărţite, dar care nu cunosc faptul că în absenţa oricăreia dintre acestea, cealaltă s-ar destrăma negreşit. Omul le-a dat glas pe pânza sa, zugrăvindu-le pe papirusul existenţei sale efemere şi mereu incerte, ori omagiindu-le în tumultul asurzitor de şoapte şi taine indescifrabile, în care el însuşi s-a născut. Însă astăzi, de Crăciun, întreaga natura este la unison cu bemolul fragil al spiritului uman, pe care încearcă din răsputeri să-l mai protejeze împotriva degradării sale inerente afirmării intelectuale şi totodată prăbuşirii sferei sale interioare, a l´état d´âme-ului său lăuntric. Sinistră e calea sa, menirea pe care şi-a ales-o în lume, dar acum, când orologiul bate de Crăciun, cu toţii uităm şi ne aruncăm privirea asupra aspectelor pe care circumstanţele ne-au obligat să le neglijăm. Spăşit, un etern învins al confruntării cu soarta, trupul se reîntoarce în adăpostul său, inspirând aici mirosul dulce-amar de scorţişoară, de eros nebun şi onest de care fiecare minut trecut l-a privat. E îmbătat de beatitudine, de farmec şi magie, de suferinţă pură şi de sentiment răsunător, de frenezia vieţuirii şi de armonia dualităţii sale, de întrepătrunderea extremelor care i-au dat primul suflu, prima gură din aerul însomnorat al traiului şablonat, de latura sa dionisiacă, de cea apolinică şi de rezonanţa lor neaşteptată.

Niciodată n-a fost mai nebun şi n-a îmbrăţişat mai convins de sine viaţa ca acum, nicicând n-a preţuit-o mai sincer decât acum şi n-a uitat să-i dicteze anatema, învinuind-o pentru meandrele pe care le-a brodat şi pe care s-a dovedit incapabil să le încătuşeze. Acum, în preajma acestui moment sacru pe care

îndeajuns l-a profanat cu uitare şi dispreţ, aude pentru prima oară ce somnoros foşneşte cosmogonia sufletului său şi vede că aripile sale, afundate în crâmpeiele înnegurate ale timpului, au început să prindă rădăcini, dându-i să se înfrupte din ambrozia care i-a fost imposibil de gustat, împlinirea simultană a lăuntricului şi trupului sfâşiat de solzii veninoşi ai thanatosului. Se declară, neîncrezător în forţele proprii, fericit, măcar de acest Crăciun, conştientizând că a fost în sfârşit convins să se lase purtat de vălul nestăvilit al clipei, să cadă pradă pânzei păianjenului oniric care l-a încadrat perfect în ţesătura sa perfectă, care n-a fost menită să sufere erori. Însă pericolul e grandios şi câteodată veşnic prezent, de mi-e teamă c-o să cadă ... visătorul.

Rugă pentru viaţă

Niciodată o sală nu va răsuna cu atâta ecou precum aceasta. E ca şi cum, păşind nesigur, dar spre un viitor mai bun, ai scruta cu privirea întreaga peliculă a vieţii tale. Fiecare moment de tristeţe, de agonie, de chin, fiecare clipă care îţi părea dionisiacă, magică, ireală. Parcă erai la primul fum, la prima doză pe care o doreai în mod inconştient, din pură curiozitate, doar pentru că şi ceilalţi îşi doreau acelaşi lucru. Ştiai că unii ţi-au spus să te abţii, că erau împotriva acestei încercări nefaste, dar totuşi te-ai lăsat pradă instinctului şi te-ai cufundat în acest univers nou pentru tine, pentru amatorul care tânjea după un ceas de plăcere. Aşa am fost şi eu cândva. Acum regret. Regret cu tot trupul şi cu toată firea fiinţei mele primul pas greşit, că m-am făcut un cobai pentru curiozitate nestăvilită de

adolescent. „Împreună pentru o viaţă mai bună” stă scris pe pereţii sălii de tratament, un soi de al doilea dormitor pe care îl frecventez cam o dată pe săptămână în speranţa că aici se vor cuibări temerile mele, duhurile care îmi bântuie trupul şi astfel voi îmbrăţişa uitarea, uitarea acestei stări care îmi roade întreaga fiinţă. Şi totuşi, dacă mintea şi corpul meu ar fi fost „împreună” în ceasul cel dintâi în care am luat decizia greşită, în care m-am convins pe mine însumi că merită să mă narcotizez, poate că n-aş fi fost aici, acum, poate că n-aş fi fost un renegat, poate că familia şi prietenii nu m-ar fi privit cu alţi ochi, aşa cum o fac acum. Poate…

Primele dăţi au fost divine. Eram un semizeu care-şi găsise sălaş pe pământ, în rândurile muritorilor. Puteam să trag vălul celest de-un capăt şi să-mi cuprind cu el întreaga fiinţă, să mă acopăr cu toate frumuseţile lumii şi să nu dau socoteală nimănui. Trăiam un vis în care toate deziderateleе mele se împlineau şi în care eu credeam că deţin controlul, că lumea e la picioarele mele. Păcat că totul era o fantasmă şi că la un moment dat am început să declin ajutorul pe care drogurile mi-l puteau da pentru a mă îndepărta de tot ceea ce mă înconjura … dar erau mult prea târziu, deja nu mai puteam gândi coerent. Orice aş fi încercat să fac, mintea-mi fugea degrabă la acea senzaţie beatifică în care trupul meu parcă se ancorase, parcă prinsese rădăcini. „Dezrădăcinează-te din fantasme… respectă viaţa!”, gemeau până şi celulele mele astenice, care nu mai funcţionau decât la un potenţial slab. De altfel, eram rătăcit… mă abătusem de la cursul firesc al vieţii, căutând scăparea din faţa unor griji fictive, griji pe care

nici măcar nu le purtam eu. Mă învârteam într-un cerc de prieteni vicios, în care domnea teribilismul.

Sala de tratament e un purgatoriu. Mă chinuie simplul gând că sunt prezent aici, că trebuie să mă detoxific de răul care a curs cândva prin venele mele, de germenul acesta care mi-a parazitat trupul… de drog şi de tot ceea ce a însemnat el. „Nu-ţi feri privirea de mâna care ţi-a fost întinsă”, îmi şopteşte cineva. „E prea târziu să te ascunzi, mai bine străduieşte-te să-ţi repari greşelile şi evită să le repeţi”. Cu fiecare tratament, cu fiecare medicament administrat, mă apropii de normalitate. E dureros totuşi… dureros de dulce, acea senzaţie ireală în care mă găseam câteodată. Acum, viaţa mea decurge ca o vizită la confesional… ochii minţii sunt martorii unei pelicule triste, în care substanţele active din antidrog derulează încet firul existenţei mele, insistând pe cele mai inefabile clipe, în care nici măcar nu eram eu. În care nici măcar nu mă recunosc pe mine însumi şi-n care viaţa mea se colorase într-un mod greşit în lutul drogului.

Îţi las scrise ţie aceste rânduri, dragul meu frate, şi, de ce nu, oricărui va dori să le citească şi să ia aminte, sperând ca astfel să-ţi servească drept îndreptar în viaţă şi să te convingă să te abaţi de la această cale a întunericului şi viciului pe care amândoi am ales-o şi care pe mine, cel puţin până în momentul de faţă, m-a răpus. Aştept să-mi surâdă clipa în care vom putea fi din nou împreună ca o familie, în care eu voi fi vindecat, iar tu vei fi renunţat la modul acesta de viaţă exuberant pe care, şi-ţi cer iarăşi iertare, din vina mea l-ai ales.

Christian Bistriceanu

Reşiţa

Oglinzi pentru Torin

Cauza: Arunc cu pietre.
Efectul: imaginea mea se deformează, cercuri, cercuri; imaginea mea se multiplică, cioburi, cioburi…

Mă născusem într-o zi ploioasă. Când m-am trezit am realizat că îmi lipsesc aripile. Am început să plâng. Ploaia şi lacrimile mele erau una. Ce se întâmplase? Când se întâmplase şi de ce tocmai mie? Probabil ar fi trebuit să vă povestesc despre viaţa mea preuterină, dar nu mi-o amintesc, deşi… deşi … poate dacă îmi voi forţa memoria… hmmm… nimic. Nimic! Nu îmi amintesc nimic, doar că eram fericit, atât de fericit! Nici nu ştiu de ce. Nu ştiu de ce eram fericit. Poate nici nu contează. Nu trebuie să ai motiv pentru a fii fericit, doar nefericirea cere un motiv. Aşa poate se întâmpla şi cu mine, eram fericit, Doamne cât de fericit eram, nici nu pot spune altceva, eram, eram fericit. Poate că avem aripi. Ştiu, veţi zice că încerc să vă zic că eram înger. Nu eram înger. Eram o făptură zburătoare, fără alte descriere. Auzeam tot timpul sunete. Nimic interesant, nimic care să îmi distragă atenţia de la fericirea acesta pe care o simţeam şi care nu o pot descrie. Totul era deplin, poate că eram fericit pentru că nu aveam nume, nu aveam identitate, nu aveam timp, nu aveam Dumnezeu. Poate sună brutal, cum să fii fericit fără Dumnezeu? E simplu. Acum ştiu: Dumnezeu era fericirea, iar eu nu îl cunoşteam. Probabil de aici neputinţa mea de a nu putea descrie

fericirea acesta neînchipuită, parcă fără început şi fără sfârşit. Să mă fi părăsit Dumnezeu? Sau poate eu l-am părăsit?

La capătul unei lungi rugăciuni cineva mi-a sărutat fruntea. Eram un copil fără nume. Nu mi se pregătise un nume. Poate că nici nu îmi trebuia unul. Identitatea este încă una dintre tragediile ce i se pot transmite unui om, cine sunt? Eu? Care eu? De altfel poate că mi se dăduse un nume, dar l-am refuzat şi am început să plâng şi mai tare.

Apoi s-a spus într-o limbă oarecare: ora naşterii: [...] – practic e irelevant - şi de atunci a început timpul meu. Ce hazliu, atâtea tragedii mi s-au întâmplat într-o sigură clipă: părăsisem nu uterul mamei, acolo stătusem doar nouă luni, ci al fericirii , primisem un nume şi un timp. Acum trebuia să dezvolt noi celule prin mitoză, am primit un surogat la fericirea ante-menţionată, numită poetic „iubire" pe care pe parcursul anilor voi ajunge să o înlocuiesc periodic cu forme tot mai inferioare: iubirea mamei, iubirea ei, iubirea aproapelui, iubirea duşmanului. Nu dispera încă de tot mai ai iubirea de sine, însă cei din jur vor considera asta ca fiind „un aspect negativ al unui caracter insuficient dezvoltat şi limitat, prizonier al fricii şi insecurităţii" de parcă a privii lumea ca pe o extensie a sinelui nu ar fi un demers intelectual pur, sincer şi superior…

Aş putea să reproduc această realitate până la ultimul detaliu. Mâinile mele pipăie chipul meu, ochii mei văd mâinile mele, fiecare linie e destinul unui om, acesta la rândul lui un punct dintr-o linie, dintr-un plan , dintr-un volum… şi tot aşa până la femeia aceea care a

promis că va naşte un ou. Ce mod ciudat de a naşte un nou univers. Ea, însă este hotărâtă.

*

M-au întrebat care este sexul meu.

- Cum care?

- Bărbat sau femeie, că doar nu poţi fi amândouă? Şi individul acela a râs.

- Sunt om.

M-au întrebat dacă am urme vizibile pe corp.

- Ce fel de întrebare este asta? Bineînţeles că am. Trăiesc. Nu este asta un semn suficient? Nu? Toţi trăim?! Care toţi? Cine mai trăieşte? Tu? Tu? Care tu?

*

Când eram copil aveam un câine. Aveam trei, şi ei alergau, şi lătrau la unison, ziceam că am un câine care latră pe trei voci, cu trei voci. Unu dintre ei s-a făcut mare şi negru, mai mare ca mine şi lătra cu trei voci. Ceilalţi? Ceilalţi … au rămas fără glas.

Ha, ha, ha

Da. Sau... poate nu. Nu cred că mă voi decide în privinţa asta prea curând.

Nu. Mint! Până acum am minţit. Eu nu m-am născut la ţară, şi nu am alergat în păduri, pe dealuri, cu câini şi nu mi-am cunoscut niciodată bunicii, nu ştiu cum arată pădurea, ce gust are pământul, nu am căzut niciodată în genunchi şi nu l-am sărutat, ca pe ibovnică pe care nu o văzusem de mult timp, de care mi-era dor şi care mă stârnea doar cu privirea.

Pământul a fost întotdeauna murdar şi negru, şi închisoarea de care tatăl meu se temea cel mai tare, „să nu mă îngropaţi în pământ când o-i muri”. Poate de asta am început să-l urăsc. Pământul era murdar şi nu vroiam să mă murdărească.

Nu. Eu m-am născut la oraş. Într-un oraş gri, industrializat, de mărime medie, cu o istorie veghe de care nu-şi amintea nimeni. Nimănui nu-i păsa. Timpul avea alte coordonate, era orb şi se mişca cu totul altfel: omenii gri se năşteau din alţi oameni gri, creşteau, învăţau lucruri despre o lume ce începea dincolo de ei, se căsătoreau, mireasa îmbrăca o rochie albă, care se îngrija, pe parcursul petrecerii, care la fel de bine putea să ţină o oră, o lună, o clipă, o eternitate; apoi mureau… Oraşul nostru descria altă lume din care puteai să fii cel mai fericit om, dar odată ce plecai nu te mai întorceai la fel, puteai pleca cu maşina sau cu trenul de la ora 11.15 din gara de nord înapoi ajungeai la ora 7.30 deşi pe bilet scria 6.30, probabil diferenţa de timp dintre lumile exterioare şi lumea oraşului meu.

Am alergat şi eu dar nu printre copaci, ci printre blocurile decolorate, printre maşinile parcate în faţa blocurilor, una gri, alta albastră, albă , crem, roşie, albă, crem, albă, albă…. Şi din nou, dar fără repetiţie. Locurile se schimbau. Era inutil, uneori ne mai jucam „aici vine maşina verde, nu mai are voie nimenea, fie om, câine sau aievea“ sau „nu mă mişc până când nu se întoarce maşina albă!“ bineînţeles copilul ala gras de la etajul 3 te trăgea cu uşurinţă, pe tine şi pe prietenul tău cu ochelari slăbănog, şi mereu bolnăvicios, odată am încercat să mutăm maşina roşie pentru că luase locul celei albe,surprinzător sau nu, nu reuşisem. Transpirasem, ochii ne ieşiseră din orbită, împingeam cu toată credinţa noastră despre bine, că locul acela aparţinea maşinii albe, şi atâta tot. Locul acela aparţinea maşinii albe,

*

Când eram mic ştiam multe rugăciuni, când mic îmi plăcea doar una, un înger veghea toate cuvintele şi simţeam cum bate din aripi, nu ştiu de ce făcea asta. Nu voi afla niciodată.

*

Prima dată îmi întâlnisem ochii într-o vitrină, erau reduceri, mă speriasem minus cincisprezece la sută. Apoi mai la dreapta minus douăzeci la sută şi reducerile creşteau într-un mod vertiginos. Cine va cumpăra perechea acesta de ochi…am intrat repede în magazin, vânzătoarea, o studentă lipsită de opinie personală, şi chiar individualitate, a început să râdă, sânii îi tresăltau prin bluza second-hand, am râs şi eu… m-am întors în faţa vitrinei, ochii erau tot acolo, tot la reducere. Mă neliniştea râsul fetei, sânii ei, lipsa ei de înţelegere, eu nu aveam bani, chiar dacă erau la reducere, dacă îmi va cumpăra careva ochii? Şi va vedea lumea prin ochii mei? De ce râdea?

*

Era pe vremea când nu ne cunoşteam, când amândoi eram singuri, în singurătatea noastră, fiecare cu sinele, fără să ştim. Simultan respiram, clipeam, jucam rolul reflexiei unul altuia… trăiam într-o binecuvântată ignoranţă, păsările treceau de-asupra capului meu, de-asupra capului tău, şi mergeau în ţările calde, acolo li se pierdea numele, umbra, timpul. Poate că acolo primeau alte nume, alte umbre alte timpuri, spuneau alte poveşti sau poate aduceau cu ele poveştile noastre. Poate că eu, nu am fost în stare să descifrez poveştile pe care le aduc cu ele veninde din ţările acele, poate că eu sunt de vină pentru nefericirea

mea, iar tu eşti martorul de piatră pentru că eu am imaginat lumea astfel.

Mă trezesc în fiecare dimineaţă şi îmi privesc mâinile. Mâinile sunt reflexia lumii de afară, privindu-le văd totul, totul e atât de mare. Iar eu îl cuprind în mâinile mele. Cât e de greu, cât e de uşor.

Azi clopotul care anunţă ziua sfintelor muceniţe Aritina şi Mamelta. Oare ele când or fi trăit? Oare or fi avut şi ele umbră? Oare ele cum l-or fii cunoscut pe dumnezeu? Găsesc că sunt traumatizat ne ştiind să răspund la nici una dintre întrebări. La ce îmi folosec aceste braţe dacă nu pot să-l pipăi pe dumnezeu? Oare la ce îmi folosesc ochii dacă nu pot să-l vad pe Dumnezeu? Oare la ce îmi folosesc urechile dacă nu pot auzi vocea lui?

Între mine şi dumnezeu se află refuzul meu de a crede. Cine sunt eu să nu cred?

*

Eşti o femeie banală cu sâni, ai ochii şi picioare lungi, sexul tău trupul tău nu au sens. Mă vei plesni. Nu îţi plac complimentele mele. Probabil ai prefera să arunc cu flori, sau fulgi. Tu eşti o femeie dintre acelea care iubesc, care trăiesc şi care îşi încheie existenţa odată cu primul copil. Ştii că la noi este o singură data iarnă? N-am de unde să aduc fulgi. Ştii că toate numele însemnă ceva? Serios? Nu ştiai? Ce însemnă al tău? Al tău însemnă……

*

Către K.

Parfumul tău. Oh, da! Parfumul tău ieftin. Îl simt, îl gust, îl am parcă pe pielea mea. Mi-ai spus că nu crezi

în păsări, că nu crezi în culori, că nu crezi în oglinzi. Poate nu ţi-am spus-o atunci, dar eşti o proastă. Da, o proastă sinistră.

Păsările şi culorile au diferite nume, au diferite nume pentru că sunt diferite. Cioara este mai mu

Îi decât o pasăre, barza este mai mult decât o pasăre, ciocârlia este mai mult decât o pasăre. Ele însemnă chiar numele lor! De aici nu doar diversitatea de forme, dar şi diversitatea de sensuri şi de moduri. Uită-te pe fereastră! Ce vezi? Să ştii că stolul acela mare de ciori care se ridică de pe copacii şi de pe acoperişul supermarketului ăla, cu arhitectură cubică sau paralelipipedică şi anunţă zgomotos trecerea timpului. Nu te teme! Încă nu eşti bătrână! Bărbaţii încă mai întorc capetele, după fundul tău grăsuţ, când treci de ei mirosind a parfum ieftin şi încă se uită în decolteul tău generos pe care, cu ostentaţie, îl afişezi. Ce vrei să faci? De ce faci asta? Îţi e frică că vei fi singură, că vei fi urâtă şi bătrână…

Ştii că unele păsări nu pleacă în ţările calde? De fapt care sunt ţările calde?

*

Îmi amintesc, murisem. Se făcuse tăcere. Îmi erau mâinile grele, gândurile îmi erau grele, stăteam pe spate şi aşteptam. Nu ştiu ce aşteptam, poate îmi aşteptam îngerul, să mă ia în spate, poate că era drept, doar îl cărasem o viaţă în spatele meu, va spune că nu e adevărat, că l-am cărat doar pe un umăr, şi că el căra pe spatele lui conştiinţa mea.

Era linişte, îngerul meu nu venise, se lăsa aşteptat, sau poate că eu nu aşteptam pe cine trebuie. Aşa că m-am întors pe altă parte. Mi se făcuse sete, şi

poftă de o ţigară, deşi nu fumasem în viaţa trecută, nu-mi plăcea să-mi miroasă degetele, şi senzaţia aceia de gât uscat ca un tub de plastic, de cauciuc. Nu, nu-mi plăcea să fumez, dar parcă nu mai puteam să stau în tăcerea acesta, pe spate, în întunericul acesta, trupul meu nu se lăsa mişcat.

Poate dacă aştept ploaia…

Aşa că am aşteptat.

Nu a venit.

De fapt nici nu ştiu dacă am aşteptat suficient. Aşteptasem o clipă? Aşteptasem o oră? o zi? O lună? Un an? Un secol? O veşnicie? Poate. Ploaia, la fel ca şi îngerul meu, nu venise.

Dar poate că trebuia să-i cheme careva!?

- Ploaio! Ploaio!

Nimic.

- Îngere! Îngere!

Nimic.

Aşa că am început să număr: unu, doi, trei, patru, cinci, şase, … minus două mii trei sute cinzeci şi şapte, minus două mii cinci sute treizeci şi opt,….. minus trei, minus zero virgulă optzeci şi cinci, nouă sute nouăzeci şi nouă întors, şase sute şaizeci şi şapte, şapte, minus şapte, minus eu, plus echivalentul din tangentă de trei pe patru, pi sau trei virgulă unu patru unu cinci nouă doi şase cinci trei cinci opt nouă şapte nouă trei doi trei opt patru şase doi şase patru trei trei opt trei doi şapte nouă cinci nouă doi opt opt patru unu nouă şapte unu şase nouă trei nouă nouă trei şapte cinci unu zero urmat de o infinitate de alte cifre fără o secvenţă repetitibilă. Da, π este un număr lung, π este un număr special, π este un număr vechi, foarte vechi şi curios nu doar că este iraţional mai este şi transcendent.

Transcendent. Căutasem transcendenţa mea, asta e de mult, iar numărul asta mi-a luat-o înainte. Ha ha ha . da pi e un număr veghi, deşi nu la fel de vechi ca unu, UNU, El da ….şi număram, număram toate numerele care îmi veneau în minte, pe care le numărasem şi pe care nu le numărasem în viaţa de dinaintea acestei tăceri. Erau multe, dar mă săturasem să aştept.

Stăteam şi număram. Când mi-am dat seama, că e întuneric, că e linişte şi că stau pe spate. Nu ştiam de când stau aşa.

Nu venea nimeni.

De ce stau aşa? De ce stau doar aşa? Oare n-ar fi mai bine să plec? Unde? Unde să mă duc , poate îngerul meu mă aşteptă pe mine, în altă parte, poate eu trebuie să merg şi să ne întâlnim, da, el mă aşteaptă, poate dincolo de noaptea acesta este o cafenea, sau un birt, iar setea asta care nu mă mai lasă, deşi am numărat numerele astea toate, e mobilul care mă face să caut. Şi să găsesc îngerul acela cu conştiinţa mea pe umeri. Sper, baremi, că a lăsat-o jos, în tot răstimpul numărării mele. Sper să nu-i fi murdărit sacoul ala nou cu conştiinţa mea. Ha-ha-ha. Îngerii nu poartă sacouri, nu le încap aripile…ha-ha-ha. Şi nici nu… nu ce? Nimic…

….Nici eu nu purtam sacou, decât rar, foarte rar… dar ce bine îmi mai stătea… ha-ha-ha….

Ştii, nu mi-am amintit nimic din mine până acum.

Ştiu doar că mâinile mele sunt grele, gândurile mele sunt grele. că stau pe spate în întunericul acesta, în tăcerea acesta, că am aşteptat ploaia, iar ea n-a venit, că mi-am aşteptat îngerul, iar el nu a venit, stau aşa de mult, de foarte mult, de o clipă. Dintr-o singură clipă. Iar clipa în care aştept nu s-a terminat încă, poate chiar aştept ca această clipă să înceapă. Să înceapă

clipa aşteptării… poate e un non sens , dar de vreme ce nu mi se va întâmpla nimic… am să aştept. Am să aştept să înceapă o clipă…

Am aşteptat! Cred că a început. Cred că început.

Giorgia Harasim

Timişoara

Asfalt

Îmi curge un strop de sudoare pe şina spinării. Trag adânc din ţigară şi mă uit la oraşul care mi se întinde sub priviri. Se văd numai lumini pâlpâinde, singurele semne că oraşul este locuit. Singurul semn că în noaptea adâncă, totuşi, se respiră viaţă. Nici un alt semn… nici o stea, nici măcar luna nu se arată. Îi este teamă. Totul e numai asfalt. Noaptea nu mai aparţine îndrăgostiţilor, nu se mai aud trubadurii cum cântă ode închinate iubirilor ascunse. Acum noaptea aparţine celor îngroziţi de lumina orbitoare a vieţii în plină defăşurare platonică. Zi de zi…

Îmi ard buzele de la căldura ţigării care îşi trăieşte sfârşitul. Încă un picur de sudoare mi se prelinge de pe ceafă pe coloană. Îi simt gustul sărat în fiecare vertebră. Mă curentează cu fuga ei, iar corpul începe să îmi tremure. Este felul lui de a-mi spune : „Pleacă! Acum este momentul!” Zâmbesc căci ştiu că are dreptate, nici nu mă împotrivesc. Mecanic îmi croiesc drum prin întuneric, ştiu drumul, l-am parcurs de atâtea ori, însă acum îmi pare mai dureros decât oricând. Trec pragul balconului, legănul viselor mele arzânde, îmi feresc umărul de uşa camerei, trec pe lângă oglinda înceţoşată din hol. Pentru un moment îmi caut imaginea în oglindă. Doar o umbră albă pe hol. Îmi întorc trupul spre camera lui. A adormit stând pe-o parte, cu perna strânsă în palme şi îngrămădită sub cap, acoperit doar cu o fâşie de pătura, cu respiraţia caldă şi

dulce. Un corp aproape perfect, fiecare fibra este la locul ei, fiecare aluniţă perfect tatuată pe pielea bronzată. Respiră încet şi echilibrat. Încep să mă îmbrac: îmi caut hainele şi le găsesc cu uşurinţă. Totul este un ritual. Mă întreb dacă să îl sărut înainte de a pleca, sau pur şi simplu să închid uşa în urma mea. În cameră pluteşte un miros înţepător.

Mă aşez cu grijă pe marginea patului şi îl sărut pe funte. Mă simte, deschide ochii somnoros şi mă cuprinde în braţe. Deşi adormit, strânsoarea lui e puternică… sau poate eu cedez prea uşor atingerilor lui.

- Rămâi la mine…

- Nu spune asta… ştii că nu pot.

- Ştiu, dar rămâi, doar de data asta. Vreau să rămâi. E aproape 4… oricum e dimineaţă. Prinzi chiar tramvaiul. Stai…

Ascult. Sufletul îmi devine din ce în ce mai greoi. Ştiu că nu pot avea… nu îl pot avea, însă această proprie amăgire este atât de delicioasă, cum să mă opresc din a nu-l gusta? Nu pot. E ca şi cum aş renunţa la...mine.

- Stai…

Cu voce răguşită şi ochii larg deschişi mă ademeneşte. Nu rezist. Cedez. Mă las sărutată de buze calde şi cărnoase, iar mirosul lui mă duce într-un loc necunoscut, însă plin de amintiri. Îmi cuprinde capul în mâini şi îmi pierd orice echilibru. Acum el este echilibrul meu. Un echilibru periculos de nesigur. Îmi sărută urechea, şi mă las în braţele, acum, reci. Un corp aproape perfect mă domină. Hainele îmi sunt de prisos: întâi bluza, apoi restul… Din toate senzaţiile pe care le pot simţi, din toate imaginile pe care le pot vedea… din tot îl aleg pe el. Coloana mea cedează, sunt o masă de vise şi senzaţii ce se lasă modelată de mâini fine, mâini

ce nu îmi aparţin. Camera dispare din faţa ochilor, plutesc într-un ritm constant : singurul lucru pe care îl gust este el. Îi simt respiraţia sacadată pe al meu gât şi simt lupta pentru dominare. Simt pieptul spasmodic lipit de spatele meu şi braţele cum mă strâng într-o încordare extatică. Buze fierbinţi mă ard pe umăr şi adulmec modul în care tremurul interior îmi circuitează simţurile. Încerc să prelungesc momentul şi, totodată, doresc să încremenesc acolo pe veci.

Observ zâmbetul copilăresc şi nerăbdător… acum domin. Totul este ca un dans în care două fiinţe îşi sincronizează fiecare moleculă din corp, fiecare respiraţie este mai adâncă decât cerul negru şi fiecare por al pielii este înfiorat de plăcere. Sânii îmi zâmbesc timid, căci lumina artificială a unui stâlp de electricitate s-a răsfrânt, în mod neaşteptat, peste mugurul roz cu care aceştia erau încununaţi. În doua secunde devin pudică şi speriată, încerc să îmi acopăr nuditatea trupească, cea sufletească nu mai are sens să o acopăr. Lumina mi-a trădat expresia halucinantă şi roşul buzelor lacome. Zâmbeşte răutăcios de a mea ieşire feciorelnică. Îmi înlătură mâinile şi mi le aşează pe pieptul bine definit. Îi simt bătaia inimii… îi simt muşchii încordaţi la maxim şi puterea ce în câteva secunde se va revărsa nemilos asupra mea. Închid ochii şi încerc să uit de reţinerea şi nesiguranţa mea. Îmi închipui că sunt una din ielele care aleargă goale în pădurea luminată de stele sălbatice, îmi închipui că sunt un delfin ce aleargă nebun şi fără sens prin marea învolburată, îmi imaginez… mă imaginez şi deschid ochii. Îl văd muşcându-şi buzele. Nerăbdarea îi trădează mişcările, şoldurile mele sunt dominate fără milă, iar fiorul întârziat îşi face simţită prezenţa în tot corpul. Al meu

murmur înăbuşit de gura lui înfometată sparge tăcerea întunecată a camerei şi totul devine tulburător de intens pentru câteva secunde.

O picătură din sudoarea lui îmi alunecă pe pleoape, îşi lipeşte fruntea împodobită de o cununa din picuri săraţi de al meu obraz şi îşi înfige degetele în coapsele mele. Apoi îşi cuibăreşte capul pe pieptul meu, în timp ce încearcă să îşi regăsească răsuflarea. Fiinţa lui încă pulsează în mine. Suntem două umbre contopite. Încet se aşează lângă mine şi mă cuprinde în braţe. Îmi este cald. Vreau să spun atâtea însă nu pot. Vreau sa îi spun că l-am simţit cu adevărat, că degetele mele au dezmierdat trupul lui într-o dezlănţuire frenetică, iar contopirea nu m-a săturat… Dar nu pot spune asta. Nu pot spune nimic. Nu pot arăta încă un semn de slăbiciune, când el este atât de rezervat şi rece.

- Hai să fumăm pe balcon, vrei?
- Da… însă după aceea trebuie să plec.
- Rămâi! Nici nu ştii cum mă faci să mă simt când îmi spui asta.
- Îmi pare rău.
- Hai să fumăm…

Simt dezamăgirea din voce, o simt până la ultimul nerv, însă nu trebuie să mai cedez din nou în aerul nopţii. În câteva minute va răsări soarele. Îmi strâng în jurul meu cearşaful cald şi îmi aprind calm o ţigară. Mă uit atent la el: cu bustul gol, stă aplecat peste marginea geamului şi fumează îngândurat şi somnoros. Uneori mi-ar plăcea să îi ştiu gândurile, alteori mă rog să nu le aflu niciodată.

- Când ajung şi eu să mă obişnuiesc cu tine, când vreau să te ţin în braţe, lângă mine… te ridici şi pleci. Cum

crezi că mă faci să mă simt? Crezi că sunt un robot care nu simte nimic?
- Nu asta e intenţia mea… ştii bine. Doar ca eu… mi-ai zis că nu te deranjează! Am stabilit că nu ne promitem nimic, nu aşteptăm nimic! Tu ai venit cu condiţia de : fără aşteptări, fără implicaţii prea multe.
- Ştii că îmi pasă din ce în ce mai mult de tine, ştii că acum mă afectează multe din lucrurile pe care le faci.
- Mda…
- Nu mă lua în derâdere!Ştii că te plac foarte mult, nu?
- …
- Ştii?
- Da… ştiu! Dar mai ştiu că nu suficient de mult încât să te îndrăgosteşti. Aud asta în ficare zi!
- Nu mă refer la asta. O să se ajungă şi acolo, sau poate am ajuns şi nu găsesc momentul potrivit să îţi spun totul. Poate nu vreau să spun totul.
- Ştiu. Ah, atât mă bulversezi. Când e una, când e alta! Ţi-am spus : dacă un om te-a rănit, asta nu înseamnă că şi eu am să fac acelaşi lucru. Urăsc că mă bagi în aceeaşi oală cu toţi ceilalţi!
- După ce te arzi cu ciorba, sufli şi în iaurt! Mi-a trebuit un an să trec peste arsuri, crezi că mai am starea să trec încă o dată prin acelaşi lucru?
- Nu mă lua cu din astea, cu mine nu îţi merg! Am răbdare, dar nu mă mai chinui atât! Simt şi eu.
- Nu vreau să te rănesc… Eşti importantă pentru mine şi asta e lucru pe care aş vrea să îl fac!
- Oh, hai să compătimim fata îndrăgostită! De ce Dumnezeu mai eşti cu mine atunci? De ce nu te îndrăgosteşti? E aşa de greu? Cu ce greşesc?
- Nu e aşa de simplu… îmi placi foarte mult. Eşti perfectă şi nu ştiu ce am de nu te iubesc la nebunie!

După cum te porţi cu mine ar trebui să te iubesc ca un nebun!
- Una este a plăcea şi alta este a plăcea mai mult şi mai mult. Lucrurile pentru mine nu stau pe loc şi nu vreau ca eu să … Nu! Gata nu mai vreau să discut asta. Am obosit.
- Mă simt din ce în ce mai bine cu tine… nu vezi asta? Nu asta e tot ce contează?
- Contează, însă te poţi simţi bine şi cu alte persoane…
- Nu mă înţelegi, nu despre asta e vorba.
- Taci, nu mai vorbi! Nu pot, nu vreau să mai aud!
- Ştiai de la început cum are să fie. Ţi-am spus să nu ai aşteptări! Nu aşa era vorba? Asta pot să îţi dau… Mă simt pus la colţ şi nu îmi place deloc asta!
- Te simţi pus la colţ…Anunţă-mă când situaţia se schimbă. Mă duc să mă îmbrac, trebuie să plec.

Brusc am uitat drumul spre camera de tortură: m-am lovit de tot ce am întâlnit în cale, m-am speriat de reflecţia mea din oglindă, am uitat de pragul camerei şi de cearşaful lung pe care îl târam după mine. Am început să mă îmbrac într-un mod dezordonat care îmi trăda nesiguranţa. Am simţit mâinile calde cum îmi cuprind şoldurile şi cum mă întorc spre trupul omului încrezător. M-am lăsat cuprinsă în îmbrăţişarea lui sincera, însă trupul mi-a devenit rigid şi palmele sale nu mai îmi modelau simţirile. Simţeam atingerile, dar ştiam că nu sunt cele dorite. Simţeam căldură, însă ştiam că nu este căldura unui om îndrăgostit. Simţeam totul, iar el credea că nu vad. Vedeam totul, iar el credea că nu simt ce îmi ascunde. I-am îndepărtat palmele, am fugit din îmbrăţişarea lui, ştiind că dacă mai întârzi o singură secundă nu am să mai pot pleca, aş pica mai rău… Mi-am luat hainele pe mine, m-am

încălţat şi am privit pe sub gene grele cum îşi întorce trupul încordat şi începe să se îmbrace.
- Chemi tu taxi, sau chem eu? Vocea trăda tulburare.
- Cheamă tu te rog, intre timp ma leg la şireturi.
- Cum zici tu…

Am stat proptită de marginea cuierului în timp ce sorbeam imaginea din faţa mea: cu telefonul la ureche, aprinzându-şi ţigara ce avea să îi însoţească buzele, până la taxiul în care mă voi urca cu un zâmbet fals, atârnându-mi pe buze. Fiecare secundă în care mimam fericirea, mă făcea să mă înconvoi de durere. Mă durea stomacul, îmi amorţeau mâinile, iar picioarele nu mă mai ascultau- tremurau.
- Vine în cinci minute. Hai să coborâm.

Drumul până la staţia de taxi : întotdeauna un chin în miez de dimineaţă. Nu vroiam să plec şi totuşi trebuia. Nu îmi permit să rămân şi apoi, la răsărit de soare, să îl las să ia cu el şi sufletul meu. Nu, de astă dată nu mai fac asta! Şi totuşi… nu m-am simţit aşa de foarte mult timp… mă face să mă simt liberă, să simt că nu am limite. Mă face să mă lupt eu cu mine, cu el pentru el. Cu o mână îmi strânge degetele, cu cealaltă îşi sprijină ţigara. Înaintam parcă în reluare, abia târându-ne picioarele. Asfaltul pare că s-a lipit de tălpile noastre şi se încăpăţânează să rămână acolo. El stă cu capul în jos, trage adânc din paiul afumat şi se gândeşte la... cine ştie ce. Într-un final am ajuns.
- Vorbim mâine.
- Bine, vorbim mâine. Simt cum picioarele mi se afundă în asfalt. M-am simţit la fel de bine ca de fiecare dată.
- Şi eu.

Sărutul acela de la cinci dimineaţa, în faţa unui taximetrist grăbit, nu e tocmai despărţirea ideala după o seară minunată. Dar fie… aşa se petrece întotdeauna. Mi-am pierdut orice drept să mai sper că lucrurile vor fi mai bune pentru mine.

Mă urc în taxi, comunic cu voce stinsă adresa şi mă uit pe geam: el stă drept, cu mâinile în buzunare şi aşteaptă să plec. Îl văd cum îşi mută privirea când îmi simte suflarea tristă pe buzele lui. Şi plec. Drumul devine de fiecare dată un chin: taximetristul pentru a se menţine treaz are întotdeauna chef de vorbă : subiectul serii are la bază sensurile unice ilogic plasate în zona mea de reşedinţă. Ce pot face? Iarăşi zâmbesc fals şi dau din cap, dau dreptate până când individul îţi dă seama că nu sunt pe aceeaşi lume cu el şi îmi dă pace. Tot ce pot face este să privesc pe geam. Ştiu drumul pe de rost… aceleaşi clădiri înalte ce se pierd în lumina difuză a dimineţii, singurele puncte de lumină deranjantă sunt firmele postate pe aceste blocuri care pâlpâie constant. Acelaşi asfalt care îmi zâmbeşte cu dinţi gri şi cu buze lungi, albe. Îmi pare rău… îmi pare rău căci ştiu ce simte, mai ales ce nu simte.

Ştiu că limita lui nu îmi este accesibilă, ştiu că frica poate îngropa un om în viitor. Frica? La ce ajută frica? Te ajută sa pierzi oamenii de lângă tine, te ajută să nu poţi fi tu însuţi. Îţi pune piedică în fuga ta zburdalnică spre fericire. Te ajută să uiţi de tine şi să trăieşti cu speranţa că poţi să îi dai celui de lângă tine tot ce îşi doreşte, însă… nu ai siguranţa asta.

- Aş vrea să te iubesc… însă nu pot face asta. Nu pot… nu ştiu ce e cu mine.

Nu pot întrerupe gândurile astea care îmi macină creierul. Le aud constant şi o simt în fiecare

atingere de a lui. Nici nu îmi vine să îmi fac baie, doar ca să îl simt aproape de mine aşa cum în realitate nu o pot face. Şi atunci ce rămâne de făcut? Ce rămâne de făcut decât să înghiţi suferinţa şi să treci mai departe, sperând că poate vine momentul în care el te va căuta şi îţi va cădea la picioare? Îţi va cădea la picioare şi îţi va spune: « Ştiu… acum ştiu. Pe tine te vreau! Aşa cum eşti tu: cu bune, cu rele, cu trecutul pe piele şi viitorul pe buze. Te vreau aşa cum eşti! Da, ştiu, pe tine te vreau! »

Şi nu mă pot abţine de la a rânji amar. Atât de amar încât simt gustul în suflet. Simt fierea din săruturi şi fierea din atingeri. O simt şi sunt conştientă că nu o pot transforma în miere. Pot spera… însă voi rămâne cu speranţa.

Plătesc cursa şi cobor din maşină încet, încet. Parcă aş vrea să mai păstrez ceva din magia nopţii trecute. Sunt conştientă că zilnic rămân cu rămăşiţele: rămăşiţe din mine, rămăşiţe din el, rămăşiţe din noi. Resturi. Zilnic cerşesc. Zilnic mă amăgesc.

Îmi târăsc picioarele până la pat, îmi arunc hainele pe jos şi mă arunc goală pe patul rece. Aşa a fost şi până acum: rece. Aşa o să fie şi de acum înainte: rece, poate chiar sloi de gheaţă. Nu pot să nu îmi amintesc drumul pe care l-am parcurs cu el de mână, aş putea spune că e un drum chiar lung şi anevoios. Dar oare pot să spun că l-am parcurs ţinându-ne de mână? Oare? Îmi simt pieptul greu şi totodată uşor. Mi-aduc clar aminte prima oară când l-am văzut: nu mi-a atras atenţia. Când l-am zărit pentru prima dată mi-am spus că e arogant şi narcisist, iar nici până în ziua de azi nu mi-am schimbat opinia. Am petrecut foarte mult timp împreună înainte de a ne declara „noi”, am vorbit câte

în lună şi în stele şi a fost chiar plăcut, mai ales primele atingeri inocente au fost de-a dreptul delicioase.

Drumul până la a cunoaşte parte din omul care stă în faţa ta este unul minunat, adesea este dificil, mai dificil decât te-ai fi aşteptat, dar este o călătorie care deşi nu o să te conducă la rezultatul dorit îşi merită pe deplin efortul. Primele cafele băute împreună… primele ţigări fumate împreună în pauza de la lucru, primele priviri cu subînţeles ascunse de ceilalţi… toate au fost minunate. Au fost… parcă totul s-a petrecut acum un secol.

Atâtea sentimente contradictorii îmi stimulează prezenţa lui… sau absenţa lui: de la nepăsare, frică injustificabilă de a-l pierde, la frica de a nu fii îndeajuns de bună pentru el. Nejustificabil zic… totul este justificabil. Toate temerile mele au venit la pachet după ce am tras concluzia că am eşuat lamentabil în a iubi. Toate relaţiile îţi pun o amprentă pe suflet asemenea unui fier încins. Nu ai scăpare, vei trăi toată viaţa cu acele stigmate pe care numai tu le poţi vedea, le poţi simţi… orice justificare în faţa celorlalţi ar fi în van, căci ei nu îţi ştiu rănile pe care încă le lingi, căci nici tu nu ştii rănile pe care ei încă le ascund.

El…

Stând întinsă pe pat nu pot să nu îmi aduc în minte discursurile lui. Dar, această reamintire involuntară necesită o ţigară. Mă ridic, apuc cu mişcări brute geanta şi scotocesc în ea după pachetul de ţigări. Scot o ţigară şi mă uit lung la ea: ceva aşa de fin şi de fragil îmi poate da o stare euforică de neimaginat. Obicei prost: în momente grele de reamintire sau de fericire, fumez. Este ca şi cum mi-aş sărbători trăirile printr-un ritual abstract care în mod clar îmi dăunează.

Trag primul fum: nu vrea să mă rănească, dar fără să vrea o face; vrea să mă facă fericită, dar fără intenţie observă că nu poate; vrea să îmi ofere tot ce am nevoie, dar nu poate să nu se întrebe dacă nu cumva suntem persoanele nepotrivite…

Trag un al doilea fum: « vreau, dar nu pot ». Mă opresc. Încerc să justific afirmaţia lui. Aş vrea să îl înţeleg, dar mă simt depăşită de situaţie. Al naibi de viaţă, când cred că am un moment de respiro mă înjunghie în spate cu cea mai plăcuta armă : îndrăgosteala.

Îndrăgosteala… numai pronunţarea acestui cuvânt ar trebui să ne aducă zâmbete pe buze, însă mie îmi aduce numai un zâmbet amar. Unul atât de amar încât nici mentolul din ţigară nu îl poate îndepărta. Amarul acesta este prin pielea mea. Nici o şansă să scap de el.

De când s-a crăpat tavanul? Ultima oara când m-am uitat la el nu era crăpat… sau poate nu îmi aduc eu aminte. Când a fost ultima oara când te-ai uitat în jurul tău? Când a fost ultima oară când te-ai oprit în mijlocul oraşului doar pentru a te uita cinci secunde în jurul tău? Nu contează asta… oricât de mult aş încerca să resping gândurile negre ele oricum se întorc şi lovesc mai greu decât înainte. Obişnuieşte-te cu gândul că nu ai consolare: nu o găseşti la nimeni din jur şi, mai ales, nu o vei găsi nici în tine. Am de învăţat o lecţie şi se pare că refuz să o învăţ. Până la urmă iubirea înseamnă libertate. Libertatea de a simţi lucruri minunate faţă de cel de lângă tine, libertatea de a nu fi legaţi unul de altul prin lanţuri de promisiuni. Libertatea aceasta ar trebui să mă facă, să ne facă să ne simţim mai bine, să ne simţim liberi împreună. De ce nu putem simţi asta?

De ce eu caut întrebări într-o altă persoană şi răspunsuri într-un om care nu mai este lângă mine de atât de mult timp?

Ultimul fum: « Aş vrea să pot să te iubesc nebuneşte, meriţi asta, meritǎm asta, dar parcă lipseşte ceva. Nu te simt lângă mine atunci când nu eşti, nu te vreau lângă mine atunci când nu eşti. Poate pur şi simplu nu te vreau… » Cum să fac faţă unor astfel de vorbe? Da…m-am specializat în a pune întrebările potrivite în momentele nepotrivite, însă răspunsurile niciodată nu vin.

Uneori simt că aşteptarea ucide…nimic nu îţi oferă aşteptarea. Stai împietrit într-un loc, te lichefiezi, apoi îngheţi, apoi eşti ciugulit de păsările flămânde şi în final nu mai exişti. Nu am de gând să aştept să mă lichefiez. Sar din pat şi înaintez furioasă spre baie. Aburul inundă încăperea şi oglinzile devin ceţoase. Mă simt uşurată, căci nu îmi mai văd imaginea în această apă stătătoare îngheţată pe faianţă. Îmi văd doar cugetul deformat, doar o formă sau o umbră fără contur ce se mişcă fără linişte prin baie. Este momentul să scăpăm de toate dovezile, de toate neputinţele. Sau, ce ar fi dacă aş mai aştepta un pic : poate se răzgândeşte, poate îşi revine, poate are să mă vrea.

Apa fierbinte îmi înroşeşte pielea albă ca varul, iar pe umăr îmi simt tatuajul cum pulsează în timp ce mă ceartă fără milă : « Ce aştepţi omule fără de minte? Aştepţi ca cerul de azi să fie identic cu cel de ieri. Imposibil. Aştepţi să mori de foame, în timp ce priveşti cum lanul de grâu îţi ia foc? Posibil. Aştepţi să vină şi să îţi spună că totul va fi aşa cum te aştepţi să fie, să te sărute şi apoi să dispară. Din nou, imposibil. Aştepţi? Ce dracu mai aştepţi din moment ce ştii că aşteptarea te

ucide în fiecare moment. Ce mai aştepţi? Eşti mulţumită aşteptând, asta să înţeleg? » De ruşine îmi ascund capul sub jetul aburind şi gândurile mele sunt inundate de pişcături plăcute.

Patul rece. Mă întind pe el şi las ca apa să îmi curgă de pe trup. Pe fundal, muzica îmi umple moleculele adormite : « Doamne ce vreme-i afară şi plouă şi ninge, Doamne ce vreme e afară, e vreme caniculară... Stau aici într-o luntre, poate mor înecat... E noapte e frig, îngheţ. Nu mai pot să respir. Ce noapte, ce zi! » Ce muzică fără sens. Ce versuri crunte… Măcar am şansa de a fugi de mine pentru câteva minute. Ce noapte...

Închid ochii şi rememorez totul. Adorm. Prin somn simt cum telefonul sună nevrotic. Îl las să îşi facă damblaua, căci ştiu că numai un om mă poate suna la ora asta. Ce mai vrea de la mine? Nu i-a ajuns, nu i-am ajuns toată noaptea? Vreau să dorm cât mai adânc, nu mai vreau vorbe. Dorm. Ceva bâzâie constant lângă mine. Nu ştiu cât este ceasul, muzica s-a oprit şi telefonul îmi pâlpâie nebun. Mă ridic somnoroasă într-un cot şi citesc mesajul : « I kind of miss you... », mesaj însoţit de 3 apeluri. Toate de la el. Nu mă mai interesează. Azi pun punct. Mă întorc pe cealaltă parte şi încerc să îmi regăsesc somnul. Cineva sună la uşă. Îmi culeg cearşaful, îl strâng cât pot de tare pe lângă corp, de parcă îmi este teamă să nu mă dezbin pe drum şi alunec spre uşă.

- Nu mi-ai răspuns la mesaj.

- Maică Precista, e 6 dimineaţa. Oamenii mai dorm, nu crezi?

- De ce nu mi-ai răspuns? Ştiu că ai somnul uşor şi auzi orice zgomot, mai ales dacă e telefonul! Nu mi-ai dat mesaj că ai ajuns acasă, ştii ca ăsta e obiceiul nostru!
- Contează? Mai contează?
- Da, contează. Nu cred că îmi doresc acum ceva mai mult decât să te ţin în braţe. Mai ales că dimineaţa ai faţă de copil lipsit de griji... Îmi place să îţi văd moaca somnoroasă, mai ales dacă te cuibăreşti cu nasul după urechea mea.
- Te rog nu... încetează. Vreau să dorm şi eu câteva ore ca tot omul.
- Vreau să rămân, vreau să te ţin în braţe şi să îţi fac cafea de dimineaţă. M-am hotărât, ştiu ce îmi doresc. De asta am venit şi de asta vreau să rămân.

Cum să rezist? Tocmai mi-a spus ceea ce aşteptam de opt luni de zile. Opt luni de chin, opt luni în care aşteptam să îmi spună asta. Răsuflarea mi-a părăsit pieptul şi m-am rătăcit. Nu mai ţin minte nimic. Nu mai ţin minte decât, un pat cald, un pat asemenea unor dune de nisip mişcător. Ţin minte o răsuflare rece pe umăr şi degete înfipte în coapse. Nimic nu plutea în aer în afară de oftatul meu adânc şi suflul său alert. Era atât de bine, acolo în braţele lui, palmele se mulau perfect pe umărul meu, iar obrazul său pe gâtul meu era ca o îmbinare perfectă între două piese de puzzle.

Doar o vorba simţită ca prin vis :
- Nu sunt potrivit pentru tine. Nu pot să îţi ofer ceea ce vrei...

Şi apoi nimic. Când frigul mi-a inundat porii, am deschis ochii. Totul era rece şi invadat de lumină galbena. Întorc privirea : el nu mai era lângă mine. Doar urma fetei sale pe perna de puf alb. Iarăşi m-am amăgit. De durere închid ochii. Şi apoi nimic.

Când frigul mi-a inundat porii, am deschis ochii. Geamul deschis, iarăşi, noapte. Cât timp am dormit? Mă întorc şi îl văd cum doarme adânc lângă mine cu mâna pe şoldurile mele dezvelite. Încerc să mă ridic fără să îl trezesc. Ce vis ciudat... îmi caut pachetul de ţigări şi păşesc pe vârfuri până pe balcon.

Îmi curge un strop de sudoare pe şina spinării. Trag adânc din ţigară şi mă uit la oraşul care mi se întinde sub priviri. Se văd numai lumini pâlpâinde, singurele semne că oraşul este locuit. Singurul semn că în noaptea adâncă, totuşi, se respiră viaţă. Nici un alt semn… nici o stea, nici măcar luna nu se arată. Îi este teama. Noaptea nu mai aparţine îndrăgostiţilor, nu se mai aud trubadurii cum cântă ode închinate iubirilor ascunse. Acum noaptea aparţine celor îngroziţi de lumina orbitoare a vieţii în plină desfăşurare platonică. Zi de zi…

Îmi ard buzele de la căldura ţigării care îşi trăieşte sfârşitul. Încă un picur de sudoare mi se prelinge de pe ceafă pe coloană. Îi simt gustul sărat în fiecare vertebră. Mă curentează cu fuga ei, iar corpul începe să îmi tremure. Parcă am mai trăit asta de mii de ori. Este felul lui de a-mi spune „Pleaca! Acum, este momentul”. Zâmbesc căci ştiu că are dreptate, nici nu mă împotrivesc. Mecanic îmi croiesc drum prin întuneric, ştiu drumul, l-am parcurs de atâtea ori, însă acum îmi pare mai dureros decât oricând. Trec pragul balconului, leagănul viselor mele arzânde, îmi feresc umărul de uşa camerei, trec pe lângă oglinda înceţoşată din hol. Pentru un moment îmi caut imaginea în oglindă. Doar o umbră albă pe hol. Îmi întorc trupul spre camera lui. A adormit stând pe-o parte, cu perna strânsă în palme şi îngrămădită sub cap, acoperit doar

cu o fâşie de pătura, cu respiraţia caldă şi dulce. Un corp aproape perfect, fiecare fibră e la locul ei, fiecare aluniţă perfect tatuată pe pielea bronzată. Respiră încet şi echilibrat. Încep să mă îmbrac: îmi caut hainele şi le găsesc cu uşurinţă. Totul este un ritual. Mă întreb dacă să îl sărut înainte de a pleca, sau pur şi simplu să închid uşa în urma mea. În cameră pluteşte un miros înţepător.

Mă aşez cu grijă pe marginea patului şi îl sărut pe funte. Mă simte, deschide ochii somnoros şi mă cuprinde în braţe. Deşi adormit, strânsoarea lui e puternică… sau poate eu cedez uşor atingerilor lui.

- Rămâi la mine…

- Nu spune asta… ştii că nu pot.

- Ştiu, dar rămâi. Vreau să rămâi. E aproape 4… oricum e dimineaţă. Prinzi chiar tramvaiul. Stai…

Ascult. Sufletul îmi devine din ce în ce mai greu. Simt că, parcă, am mai ascultat o dată aceste vorbe. Le ştiu pe dinafara. De fiecare dată cred că e prima oara când le aud, dar le-am memorat. Îmi sunt spuse în fiecare seară. Sunt iubită în fiecare noapte şi fug din nevoia de a nu-mi injecta în vene mirosul lui.

- Stai...

- Nu astăzi nu. Nici mâine. De acum nu. Am stat destul.

Printre gene somnoroase se uită nelămurit la mine. Nu înţelege de unde răzvrătirea şi de unde puterea de a mă smulge din strânsoarea degetelor sale, după care altă dată tânjeam să se înfiereze pe pielea mea. Îşi lasă capul în jos şi muşcă uşor din buza de jos. Se dezmeticeşte de îndată, probabil consolându-se că am să îmi revin în câteva secunde. Îmi arunca o privire jucăuşă, însă o resping.

Mă îmbrac liniştită ştiind că aceasta va fi ultima oară când voi bâjbâi prin întuneric după lucrurile mele, acolo, într-o cameră lipsită de sens şi fără simţire. Oricât de tare doare ştiu că e cel mai bine. E cel mai bun lucru pe care îl pot face pentru mine. Să mă detaşez de mizeria asta în care m-am bălăcit prea mult timp. Din mizeria asta care m-a făcut să uit ceea ce sunt. Să uit că vreau pace. Lângă un kamikaze, niciodată nu vei avea pace. Întotdeauna vei sta cu sufletul la gură, gândindu-te neîncetat: o va face acum, mâine sau peste cât timp?

- Hai să fumăm pe balcon, vrei? O voce răguşită sparge tăcerea.

- Da. Apoi chem un taxi.

- Nu...

- Ba da. E timpul. Am aşteptat prea mult.

- Nu te înţeleg.

- Copile, înţelegi mai bine decât vrei să o arăţi.

Am să duc dorul acestui balcon primitor. Pereţii lui au auzit poveşti haioase, au simţit tremurul nopţilor de vară şi au inspirat fumul ţigărilor noastre fumate în creier de dimineaţă. Oraşul pare somnoros. Calmul său mă învăluie şi îmi oferă certitudinea că totul va fi în ordine. Că orice sfârşit este un început îngrozitor de fascinant. Soarele îşi face apariţia sacadat, mă aşteaptă : încremeneşte timpul pentru mine. Îmi oferă un răgaz, un moment pe care să îl memorez, să îl simt, să îl iubesc şi pe care să îl părăsesc. Cele mai frumoase momente sunt cele la care nu te mai întorci niciodată.

Ultimul fum.

- Ştii că te plac foarte mult, nu? îl aud cum îmi spune pentru a mia oară fraza fatidică.

- Ştiu. Dar nu mai îmi este de ajuns. Trebuie să plec.

- Chemi tu taxi, sau eu?
- Cheamă tu te rog, între timp mă încalţ. Hai că ajunge în trei minute. Stai să îmi iau blugii pe mine.
- Nu e nevoie. Ştiu drumul. Culcă-te. Vorbim mâine.

Nu ştiu ce m-a făcut să spun minciuna asta, însă am spus-o foarte natural. Atât de natural încât m-am îngrozit.
- Sigur?
- Da, măh! De câte ori nu am bătut drumul ăsta singură. E OK, m-am obişnuit singură.
- Atunci vin măcar până jos. Luăm liftul.

Am aruncat o ultimă privire către tabloul agăţat de-asupra calculatorului. Tablou făcut de mine, pentru el. Tablou simţit de mine, pentru amândoi. Vedeam cum se dizolvă pânza şi culoarea. Simţeam cum eu mă lichefiez. Oglinda părea şi mai obscură decât o ştiam. Nimic din apartamentul acela nu îmi mai părea prietenos. Poate niciodată nu a fost de partea mea, poate mi s-a părut...
Liftul cobora alene, parcă sughiţa şi noi stăteam lipiţi de pereţii săi coloraţi cu carioca. Liftul a lovit podeaua parterului, făcând un sunet de luptă : parcă în cinstea despărţirii tăcute, un tunurile au tras un foc! Când am deschis uşa, un aer curat cu miros de tei mi-a invadat zâmbetul trist. Nu m-am uitat înapoi. Chiar şi atunci când m-a strigat şi m-a salutat pentru a doua oară, nu m-am întors. Poate pentru că picioarele îmi spuneau, fugi cât mai ai puterea să o faci!

Taximetristul a fost unul tăcut. A ştiut întreg drumul. Fără întrebări, fără comentarii. Am avut momentul meu de tăcere, de reculegere. Am deschis gemul şi mi-am aprins ultima ţigară din pachet. Aerul răcoros îmi ciufulea părul, şi îmi consuma ţigara. Am

fumat cu poftă şi nu gândeam la absolut nimic. Simţeam un gol în mine, un gol pe care ştiam că îmi va lua foarte mult timp pentru a-l umple. Acum a fost momentul în care m-am simţit plutind de-asupra asfaltului, nu mă mai înfricoşa linia continuă care mă ducea niciunde. Am câştigat un drum liniştit, prin pierderea lui... Din respingeri şi tăceri am decis să păstrez numai dimineţile dulci petrecute în braţele lui, am ales să păstrez mofturile şi strâmbăturile din nas când era vorba de urcat pe munte, sau micile escapade cu bărcuţa scârţâitoare pe lac. Am păstrat în minte muzica bună ascultată la volum maxim în miez de noapte şi ţigările gustate pe un balcon situat deasupra întregului oraş. Aleg să închid într-un cufăr atingerile firave şi nesigure, sau săruturile lungi şi ezitante. Restul, până la urmă, ce mai contează?

Am plătit taximetristul, care mi-a zâmbit binevoitor şi, totuşi, cu milă. Mila nu e tocmai un sentiment nobil, însă de data aceasta nu m-a deranjat că îmi era adresată. Liniştită, am pus piciorul jos din maşina, pe un asfalt cald şi luminat de primele raze ale soarelui matinal. Am închis portiera şi nu m-am uitat în urmă. Îmi era teamă ca nu cumva să împietresc. Am simţit cum taxiul se depărtează de mine. Tot ce îmi doream era să simt dimineaţa, lumina. Să simt drumul care nu îmi mai este lipit de tălpi. Vroiam să simt cum e să fii liber, liber de cineva pe care ai crezut că îl iubeşti.

Singurul lucru care îmi alerga prin suflet, acum, era o durere mută şi un vers :

- Ce noapte, ce zi!

Alexandru Ioan

Bogota (Columbia)

Vrăjeala

Ca şi orice altă ursitoare care îşi cunoaşte bine meseria, Pepina pornea de la premisa, deloc greşită, că orice persoană care apela era, indiferent de numele pe care-l purta, trebuia să fie în primul rând cheltuitoare, iar în al doilea rând stupidă. Deşi complet analfabetă, Pepina se mândrea nu doar că practică atât magia albă cât şi pe cea albastră, dar şi că ştie să citească în forma norilor, bobii de cafea, fasole ori porumb, intestinele păsărilor pe care le cerea drept jertfă, bancnotele de cincizeci de mii şi nu în ultimul rând în ochii fraierilor. Îşi făcuse intrarea în mirifica lume a vrăjitoriei forţată de Corcodel, însă, observând naivitatea românilor doritori de câştiguri ingrate, dar mai ales imediate, noroc în dragoste, maşini străine, vile, falsuri cât mai făloase, iar la urmă sănătate că-i mai bună – dar şi mai scumpă – decât toate, Pepinei începuse să-i placă. Se ducea la început în obor, locul unde descânta lanţuri din aur, bani şi telefoane mobile, vânturându-le prin faţa neghiobului şi apoi fugind cu ele:

– Barosane, baştane, hai chiparosule să-ţi farmece Pepina portofelu', ca să tragă banii la mata ca părul la capul chelului. Nu te-nşeală fata, că are îndemânare, are har de vrăjitoare şi se pricepe la lucruri din astea cum te pricepi mata la a-ţi da seama care vrea să te miluiască şi care să te păcălească. Hai dă-l încoa să-l umplu cu biştari, cu hârtii de cincizeci de mii, să-ţi aducă în viaţă numai baftă, să tragă femeile la tine ca ursul la miere şi mierea la albine.

Iar omul, ameţit de naturaleţea Pepinei de-a îndruga atât adevăruri evidente cât şi minciuni sfruntate, îi întindea portofelul, crezând că nu-i el chiar atât de prost încât să fie înşelat. Însă peste doar câteva clipe avea să afle că taman aşa stă treaba.

– Trebuie să se învârtă, să se rotească – zicea ţiganca, ducând portofelul la spate, prinzându-l apoi cu cealaltă mână şi trecându-l iar pe sub nasul omului – înţelegi mata?

Bărbatul dădea năuc din cap, iar Pepina îşi continua incantaţia:

– Banu' e ochiu' dracului, frumosule, banul nu trebuie să stea, banu' trebuie să fugă, să se ducă. Te-ai prins, barosane, acuma-şa, care-i treaba?

Şi ţiganca îşi lua picioarele la spinare şi dusă era. Omul, fie că se prindea, fie că nu se prindea, de revenit îşi revenea întotdeauna prea târziu din stupoare, iar dacă alerga după ea nu făcea decât să şi-o ia pe spinare, pentru că la colţul străzi îl întâmpina Corcodel, care aştepta sictirit pe un bolovan prăfuit, cu ciomagul lângă el, jucând de unul singur table.

Mai era şi câte unul atât de bătut în cap încât o aştepta acolo până la lăsarea serii, când pleca supărat, concluzionând că descântecul n-a funcţionat. Apoi, vreme de două săptămâni, Pepina nu mai dădea prin obor, ci se muta în hale ori în faţa magazinelor principale, iar, uneori, îi mai descânta şi pe călătorii din autobuz la buzunare.

După ce şi-a terminat ucenicia, plătind în dolari lecţiile ce-i fuseseră administrate, Pepina şi-a pus o placă mare pe uşa de la intrare prin care îşi făcea cunoscute puterile sale de adevărată, pasionată şi necontestată tămăduitoare. Dăduse anunţ şi la ziar,

plus că lipise pe stâlpi şi pubele o serie de afişe compuse de Adrian, ce mai făcea şi el, din când în când, un ban ajutându-şi vecinii. Iar pe afişe scria aşa: „Neîntrecuta şi necunoscuta ursitoare Pepina. Practică doar magia albă ca ea şi ghiceşte viitorul mai bine ca nimeni alta. Nu mai aştepta. Vinde-ţi casa şi apelează la Pepina!” Iar dedesubt erau trecute bolile ce-şi găseau remediu înăuntru locuinţei sale, sub mâinile ei binefăcătoare şi vorbele sale înduioşătoare. Vindeca nu doar sănătatea mintală, credulitatea şi bunăstarea, dar şi o serie de boli pentru care nici educaţia şi nici medicina nu aveau leac: impotenţa, cancerul de ficat, ori virilitatea exagerată. Cea din urmă doar dacă doritorul avea pielea ceva mai întunecată la culoare. Doar de ologi nu menţiona nimic, pe aceştia îi ura pentru că regenerarea membrului lipsă se dovedea a fi peste puterile sale de vindecătoare. Apoi mai desfăcea şi blestemele ce fuseseră aruncate asupra victimei sale de o altă vrăjitoare, una rea şi care umbla cu lucruri necurate. Mai precis cu flăcări violete şi magii negre.

Locul în care îşi practica meseria era fosta sa sufragerie, în timp ce în fostul său dormitor îşi ţineau recuzita de care avea nevoie în momentele în care se punea pe fermecat. Şi pentru că avea şi oarecare succes, o tocmise pe Dragobeta să-i dea o mână de ajutor. Adică să hrănească găinile, cocoşul şi capra, să se îngrijească de salamandrele din castron şi să se asigure că ouăle lăsate pe balcon sunt, într-adevăr, stricate. Pentru a se asigura că obţine încă din prima clipă impresia dorită, Pepina îşi împodobise holul cu tot felul de ciurucuri, care mai de care mai sclipitoare, menite să-i sublinieze nu doar originea nobilă, dar mai ales bunăstarea şi integritatea morală. Deasupra uşii de

la intrare trona un tablou cu Nicolae Ceauşescu pe care îl dispreţuia din toată inima, dar pe care nu-l putea arunca pentru că nu se îndura de ramă.

Într-o zi, sosind acasă, Corcodel acasă o găsi pe Pepina pironită în faţa picturii, privind fascină la chipul măreţului şi preaiubitului conducător.

– Băi, bărbate, când îi faci şi lu' Pepina unu' din ăsta, să-l pună acilea-şa? îşi întrebă aceasta soţul.

– Mai târziu, Pepino, acum du-te să vezi ce vrea fraierul ăsta coclit care o să ciocăne chiar acuma-şa la uşă, zise soţul şi se duse repede în sufragerie, deschise uşa de la dulap şi se aşeză pe taburetele ce se afla acolo. De când se apucase nevastă-sa de ghicit, pe Corcodel începuse să-l captiveze unul dintre cele mai fascinante şi des întâlnite subiecte în societatea actuală: prostia umană. Se amuza nespus de credulitatea persoanelor care-i călcau pragul, pentru că pur şi simplu nu-i venea să creadă că există oameni care să se laşi înşelaţi de toate tâmpeniile pe care le îndruga nevastă-sa. Ştia şi el că fraieri există de când lumea, dar aceştia prea i se păreau din cale afară. Nici nu intră bine în dulap, că se şi auzi câteva ciocănituri insistente în uşa de la intrare. Dinainte pregătită, Pepina aşteptă câteva clipe, apoi răspunse. Când văzu cât de bine este îmbrăcat omul ce se afla în faţa sa, nici nu-l mai lăsă să deschidă gură, că îl şi apucă de mână şi îl pofti în sufragerie.

– Nu-mi spune, barosane, că te citeşte Pepina ca pe-o carte deschisă, îi spuse analfabeta, ai venit la ea pentru că ai o problemă mare, ceva cu o femeie care ţi-a intrat la inimă.

Bărbatul începuse să se zbată, dar fără prea mare convingere, pentru a scăpa din ghearele ei, însă Pepina,

care-l făcuse deja la buzunare, îl trântise pe canapea şi, în timp ce se îndrepta spre fereastră pentru a trage draperia, se holbă pe furiş la pozele din portofelul pe care tocmai i-l furase. În afara a trei hârtii de zece lei şi a unui permis de conducere, în el se mai găseau câteva chitanţe şi câteva poze cu soţia şi copiii.

– Am venit să, dădu omul să vorbească însă iscusita vrăjitoare îl şi întrerupse:

– Ştie de ce-ai venit, barosane, nu trebuie să-i spui lu' Pepina, Pepina cunoaşte totu'. De când ai ciocănit la intrare a ştiut ce supărare mare ai pe cap matale. Da', barosane, nu-ţi face griji matale, că Dumnezeu a scos-o în cale să te ajute, că este cea mai vestită ghicitoare de pe aici, de prin cartier. Imediat îţi rezolvă Pepina necazul, doar cu magie albă, că asta e cea mai curată şi cea mai dreaptă. Sigur ai auzit matale ce-i aia magie albă.

– Lasă-mă în pace, îi zise omul, că eu nu cred în aşa ceva!

– Cum nu crezi, mânca-ţi-aş? Păi dacă nu credeai mai veneai tu la Pepina? Hai să-ţi arate acuma-şa că e pe bune, nu-i vrăjeală, magia albă îţi aduce bunăstare, îţi salvează viaţa şi face să-ţi crească atât părul din cap, cât şi mustaţa. Că-i de la Dumnezeu, barosane. Stai aşa, stai, nu-mi zice. Ai probleme în familie. Crezi că te înşeală soţia!

– Nu cred, pentru că...

– Barosane, îl întrerupse Pepina strâmbându-se într-un hal fără de hal, să ţi-o zic pe aia dreaptă, că mi-e milă de matale, că eşti om bun şi cu scaun la cap. Are pe altcineva, barosane, da' nu-ţi face griji. Costă, da' se rezolvă. Vrei să te iubească iară? Vrei să te răzbuni? Orice vrei, Pepina face. Nu trebuie să te duci la

altcineva, că ea le ştie pe toate. Nu-i aşa că are ochii verzi şi părul bălai?

– N-are, îi răspunse omul vizibil stânjenit.

– Dar ai vrea să aibă, nu-i aşa, barosane? Hai că ştie Pepina că-ţi plac astea cu părul bălai. Ai şi tu o amantă, acolo, cunoaşte totul Pepina. Doar ai grijă, mânca-ţi-aş, să nu sufere copilul ăla al lu' matale. Că e păcat de el dacă divorţaţi.

– N-am copil, dădu să se scuze omul.

– N-ai, dar ai vrea să ai, frumosule. Zi-mi că nu-i aşa?

– Asta cam aşa este.

– Vezi ce te-am nimerit, barosane? Când ţi-am zis că te cunosc, ce naiba, îi spuse Pepina făcându-i cu ochiul, apoi ieşi pe hol şi strigă după Dragobeta: fată, unde eşti fată? Adă repede ligheanul ăla să vedem de ce nu poate baştanu' ăsta să facă şi el un copil, ca tot omul.

Peste câteva secunde, sora lui Armeon se întoarse cu un lighean cu apă într-o mână, iar în cealaltă cu un ou clocit şi o salamandră moartă. Pepina le luă în grabă, ascunzând salamandra în palmă.

– Nu-ţi face griji, frumosule, că te rezolvă Pepina. N-ai citit în anunţ că vindecă şi impotenţa?

– Ce impotenţă? întrebă omul uimit.

– Hai, barosane, că n-are de ce să-ţi fie ruşine. Dacă ai ştii câţi din ăştia ca matale îmi calcă pragul... Mai ales deputaţi, parlamentari şi senatori, că la ăştia e problema cea mai gravă, toţi vor să facă, da' nici unu' nu poate. Da' nu te teme, că Pepina ştie să ţină secret tot ce aude. Aşa că lasă vrăjeala şi uită-te aicea-şa să vezi şi matale cum se face treaba.

Şi zicând acestea, puse ligheanul în mijlocul încăperii şi începu să bolborosească tot felul de incantaţii şi imprecaţii. După ce termină, puse oul în lighean, trase o cârpă peste el, azvârli dedesubt, pe nevăzute, salamandra ascunsă-n palma sa, şi-i zise omului să dea tare cu o lingură în el, pentru a-l sparge. Reticent şi totodată amuzat, bărbatul făcu exact aşa cum fusese îndemnat. Pepina mai bolborosi ceva, apoi, ridicând cârpa, se retrase speriată. Salamandra plutea în mijlocul ligheanului, de parcă ar fi ieşit din oul spart.

– Ia uite, baştane, de asta nu puteai să ai copii. Ţi-a făcut cineva farmece!

– De fapt, spuse omul profitând de momentul de tăcere creat, cred că-i de la faptul că mă protejez.

– Lasă asta, făcu Pepina, şi priveşte la chestia ăsta din lighean. Barosane, ăsta nu-i lucru lumesc de care să te poţi proteja. Ăsta e de la dracu', ce naiba. Ţi-a făcut cineva farmece din alea puternice. Da' lasă că te descântă Pepina acuma-şa şi le rupe pe toate. Altfel o să rămâi toată viaţa ta sterp ca piatra. Sări repede cu două milioane, că e lucru greu ăsta, trebuie să chem vrăjitoarele, să cumpărăm o capră şi să mergem seara la un lac, prin Retezat. Hai, frumosule, nu mai sta aşa. Scoate banu'.

– N-am eu probleme din acesta, îi răspunse omul revoltat şi se ridică în picioare.

– Păi şi atunci, măi, mânca-ţi-aş, de ce-ai mai venit acilea?

– Am găsit portofelul ăsta, stai aşa, unde e? începu bărbatul să se scotocească prin buzunare.

– Care, ăsta de l-ai scăpat pe jos? îl întrebă Pepina şi se aplecă prefăcându-se că ridică ceva, apoi îi întinse omului portofelul.

– Da, ăsta, zise acesta. Am venit să i-l aduc bărbatului ce-a intrat aici. I-a căzut din buzunar când urca scările de afară.

Ţiganca rămase zăpăcită câteva secunde bune, vreme în care creierul se străduia să-i traducă informaţia proaspăt primită. Când îşi reveni, Pepina începu să se răţoiască la bărbat, arătându-i în tot acest timp uşa:

– Dă-l încoa, frumuseţe, şi pleacă dracului odată, că te blesteamă Pepina să-ţi moară familia asta a ta frumoasă. Pleacă şi să nu te mai vadă la faţă câte zile oi avea, om nenorocit şi dilimandros care eşti tu nenorocit şi dilimandros. Ptiu, satană, ptiu.

Bărbatul ieşi speriat, trântind în urma sa uşa.

Pepina se repezi la dulap, acolo unde Corcodel, mai, mai, că făcea pe el de atâta râs.

– Fir-ai de ruşine şi de panaramă! îi zise nevastă-sa. Mi-ai dat peste cap toată afacerea, bărbate! De ce nu mi-ai zis că baştanu' n-a venit acilea-şa să-i ghicească Pepina?

– Stai, nevastă, că am glumit şi eu. Ştiam cât de mult te pricepi tu să-i fraiereşti pe fraieri, de aia nu ţi-am spus. Am vrut să văd dacă poţi să-l păcăleşti şi pe ăsta.

– Păi aş fi putut, bărbate, dacă venea să-i ghicesc. Pentru că, dacă venea să-i ghicesc, era clar ca bună ziua că-i dus cu pluta. Da' aşa, omu' a venit să-ţi aducă portofelu' ăsta.

– Şi asta nu înseamnă tot că-i dus cu pluta?

– Ba chiar aşa! îi răspunse Pepina gânditoare, regretând în clipa aceea că n-a fost în stare să fie mai convingătoare.

Andrei Dullo

Cluj-Napoca

Mecanismul Clepshidra

- fragmente -

„M-am trezit în dimineaţa aceea într-un pat nou. M-am ridicat speriat, încercând să surprind cât mai mult din tabloul camerei în care mă aflam, întorcând repede capul, în toate părţile. Nu era fereastră. Era o garsonieră ponosită, murdară, al cărei geam dădea într-o clădire mult mai înaltă, aşa că gaura din perete a fost acoperită cu nişte scânduri. M-am simţit ud în aşternuturi. Făcusem pe mine. Îngreţoşat, m-am ridicat şi am început să caut o chiuvetă. Despărţită cu un cadru lipsit de uşă, toaleta ascundea toate mizeriile posibile . Pe jos se târau gândaci, mobilierul de budă era galben din cauza pietrei grăunţoase, depusă pe porţelanul crăpat în vreo patru locuri. Eram doar în boxeri, acum îmbibaţi de urină. Mi-am dat jos indispensabilii şi i-am trântit în chiuvetă. Am pornit robinetele, dar bateria nu funcţiona. Nici măcar o picătură de apă. Bine, am să îi spăl în apa de la toaletă. Nu… Cineva nu a tras apa aici…. Am tras de lanţul ruginit dar aceeaşi problemă, nu era apă. M-am dus înapoi spre pat şi, lângă, pe un scaun, am găsit un prosop cârpit. Mi-am şters mijlocul cu el şi am luat o pereche de blugi şi un maieu, atent aşezate pe jos, lângă pat. Frigiderul era gol. Într-un buzunar am găsit o bancnotă de 20$. I-am întors pe toate feţele. Obişnuiau uneori să ne dea şi bani falşi, ca să ne încurce, dar ăştia păreau a fi adevăraţi. Nu era decât un singur mod de a afla. Am ieşit în casa scărilor

şi am dat să cobor la parter. În vecini, după o uşă întredeschisă, am văzut un bărbat, păros, ce i-o trăgea fiică-sii minore. Fata, cu ochii roşii de plâns, tăcea. Se uita la mine fără un licăr în privire. Nu conta. Nu mă privea ce făceau vecinii. Am ieşit în stradă şi am intrat la primul butic. Mi-am luat un covrig şi l-am înfulecat cu patimă. Vânzătoarea se uita la mine cu scârbă şi mi-a spus că, dacă nu mai cumpăr nimic, să ies din magazin. Am scuipat-o în faţă şi am luat-o la fugă, râzând de înjurăturile pe care mi le auzeam în spate. M-am urcat într-un autobus. Am dat şoferului un dolar şi m-am pus în spate, lângă o tipă care arăta destul de bine. Fata s-a uitat la mine, intrigată de tupeul meu şi s-a mutat cu două scaune mai în faţă. Doi băieţi au început să râdă de incident, dar când m-am uitat la ei s-au oprit, puşi în cuşca lor. După două staţii m-am dat jos. Ploua. Nu aveam pe mine decât blugii şi maieul găsit în garsonieră. Nici măcar nu aveam chiloţi pe mine. Nici măcar nu ştiam cum să mă întorc acasă. Hmm…*acasă…* Aici nu exista aşa ceva. Am intrat într-o scară de bloc, să mă feresc de ploaie. Turna cu găleata, şi eu îngheţam de frig. În clipa aceea, i-am simţit privirea pe corpul meu. M-am întors şi am văzut-o în tocul uşii, într-un halat albastru, pufos. Îşi ţinea mâinile la piept, strângându-şi sânii mici într-o privelişte dulce. Mă ţintuia cu privirea. Am mers înspre ea şi mi-a îngânat: „Jimmie, miroşi a urină”. Am pufnit în râs, lucru care a enervat-o. S-a dat la o parte din tocul uşii şi mi-a închis uşa în nas.”

S-au aprins luminile. *Camera 4*, un sarcofag de sticlă suspendat undeva la vreo 3 metri deasupra solului, a început să îşi încetinească turaţiile. Jimmie era prins în nişte curele de piele, într-un pat care îl ţinea

închis în capsula care acum se oprea din învârtit. Pe piele îi erau aplicate mai multe cabluri de monitorizare a activităţii cerebrale şi a funcţiilor vitale în timpul experienţei virtuale.

- Poţi să ieşi, Jimmie. Nu a mers deloc bine de data asta.

- Auzi la ea, cică 'miros a urină.' Ce naiba, zici că m-aţi pus în deşert sau undeva, nu era apă la robinet, îţi dai seama?

- Te-ai gândit că ai putea să cumperi o sticlă de apă şi să mergi înapoi acasă, să îţi speli curul ăla jegos? Ţi-am spus, pentru început studiază, nu intra în contact cu Subiecţii!

- Nu-mi spune tu mie despre *acasă!* De banii ăia mai bine m-aş fi dus la ceva târfă, pe aia n-ar fi deranjat-o că 'miros a urină'!

Profesorul tăcu. Jimmie era un recrut nou, foarte încăpăţânat. Cu toate că era dedicat programului, uneori avea impresia că le face toate pe dos.

- Bun, du-te fă un duş şi întoarce-te pentru încă o misiune. Azi scapi mai ieftin, lăsă de la el profesorul.

- De data asta daţi-mi măcar un 100$, că nu mai ies vreo două zile. Să prind doar un autostop spre Vegas, uuuuuhuuuu!

*

După vreo jumătate de oră, Jimmie se trezi, ca de fiecare dată, într-un pat nou. Era prima experienţă care îl enerva, locaţia de start, întotdeauna alta. Făcuse pe el din nou. Nu se obişnuise încă să poarte organul ăla ciudat. Chiar în prima misiune, Jimmie a stat vreo trei ore să îşi studieze minunăţia dintre picioare, pe care o purta pentru prima dată în viaţă. Acum nu i se mai părea foarte inedit, dar corpul lui nu se obişnuise încă

să aibă vezică. Organul acesta era, astfel, într-un stadiu înapoiat de dezvoltare în lumea virtuală a lui Jimmie, bineînţeles, datorită subconştientului volatil al acestuia, care îi spunea că, de fapt, el nu are vezică. Era bine cunoscut faptul că recruţii, de la un moment-dat, se obişnuiau cu ideea de vezică şi aparat sexual masculin şi după vreo 50 de misiuni acestea nu mai erau un impediment în ducerea la capăt a cercetărilor. Jimmie observă că primise primul său puzzle, o misiune care, o dată creat habitatul, se repeta de mai multe ori, cu foarte mici diferenţe. Scopul era ca recrutul să înveţe din propriile sale greşeli, să îşi perfecţioneze reacţiile şi să îşi controleze simţurile, toate înspre binele său şi al misiunii. Jimmie se îmbrăcă şi ieşi pe uşă.

„De data asta, uşa era închisă, dar auzeam patul scârţâind în camera vecinului pedofil. Oare să intru şi să îi opresc? Nu mă gândeam că ar avea vreo relevanţă. Intrasem, totuşi. Se opriseră. Fata alergă într-o altă cameră.

- Ce faci, mă? N-ai de lucru? Ia du-te şi găseşte-ţi. Vrei să te distrezi puţin cu asta mică? Zi, cât ai da pentru o partidă cu ea?

- Nu înţeleg de ce îi faceţi asta.

- Ce nu înţelegi, mă? Ce te bagi? Vrei să ţi-o iei?

Bărbatul se îndreptă spre mine, dar i-am oprit avântul cu un croşeu în plină figură. Cu nasul spart, sângerând, târându-se pe jos, bărbatul înjura în draci. M-am dus să o caut pe fată. Corpul ei adolescentin, destinul ei de Lolită, toată imaginea mă întrista. Vroiam să o ajut. M-am apropiat de ea şi m-a lăsat să o iau în braţe. Am scos-o pe scări, am luat-o în spate, ca şi cum ar fi fost propriul meu copil. Am ieşit în stradă şi am întrebat-o dacă ar vrea o îngheţată. În clipa aceea, fata

mi-a împlântat un cuţit în gât. Probabil că tatăl ei o învăţase că asta trebuie să le facă străinilor care i-ar fi oferit îngheţată, probabil chiar asta aştepta de la mine, ca un fel de parolă. Paradoxal, eu care o ajutasem muream acolo, într-o baltă de sânge, pe când lui taică-so nu îi făcuse nimic. Paradoxal…."

Misiunea era încheiată. *Camera 4* îl aduse înapoi la sol pe Jimmie şi acesta ieşise posomorât din cabină.

- Profesore, mâine pune-mi în program cinci misiuni.

- Oo, cineva vrea să recupereze un concediu în Vegas, nu?

- Da, clar…

Sătul, Jimmie ieşise din laborator. Profesorul nu mai spuse nimic. Era, totuşi, un băiat bun, ambiţios. Bătrânul îşi ridică privirea spre *Mecanismul Clepshidra*. Ce nume ciudat i-a putut pune… Maşinăria era formată din două zone. *Zona Beta*, constând în şapte sarcofage, numerotate de la *Camera 1* până la *Camera 7*, era folosită pentru experimente şi misiuni, ale căror scop era culegerea de informaţii. *Zona Alfa*, legată prin câteva tuburi de cele şapte cabine, era formată dintr-un singur modul, care nu a fost folosit niciodată. Acesta urma să fie pus în funcţiune doar când toţi recruţii ar fi atins un grad satisfăcător de experienţă. Doar atunci s-ar fi început proiectele pentru a iniţializa experimentul final. Ca ansamblu, mecanismul chiar se baza, oarecum, pe principiul de clepsidră. O dată culese destule informaţii cu ajutorul *Zonei Beta*, întreaga activitate s-ar fi răsturnat, ca nisipul, în *Zona Alfa*. Celălalt cuvânt, Hidra, se referea la aspectul monstruos al mecanismului, care parcă îşi prelungea corpul cu şapte gâturi, câte unul pentru fiecare din sarcofagele

dedicate misiunilor. Deşi controversat, programul *Clepshidra* avea un ţel bine stabilit, înspre care erau canalizate toate resursele… *Femeia*.

*

„M-am trezit într-un hamac, legănându-mă în căldura unui soare de după-amiază puternic. Bineînţeles, făcusem pe mine. Din fericire, eram într-un costum de baie, şi la câţiva paşi de mine se afla o piscină. M-am dezbrăcat şi m-am scufundat în apă, începând să înot relaxat. Apa era curată, numai bună pentru înot. Vila părea pustie. Am ieşit din piscină şi am intrat în casă, începând să cotrobăi prin camere, să mă plimb pe coridoare gol. Am ajuns într-un dormitor: camera mea. Pe pat, atent aranjate, erau nişte haine frumos călcate. O cămaşă albă, elegantă, de în şi pantaloni asortaţi, din acelaşi material. Le-am îmbrăcat şi în picioare am încălţat o pereche de sandale din piele, după care am curăţat noptiera de toate accesoriile. Telefonul mobil m-a anunţat de o anume întâlnire programată pentru seară, la ora 20:00. Era 17:44, aşa că mai puteam hoinări puţin. Cheile de la maşină atârnau de un breloc greu, cu însemnul Mercedes, iar Xadget4 mi-a dat ultimele informaţii în materie de ştiri de ultimă oră, atmosferă, posibile precipitaţii, curs valutar. De asemenea, mi l-am lipit de gât şi acesta m-a parfumat instantaneu, cu o aromă dulceagă. Urma o întâlnire amoroasă.”

Ca de fiecare dată, acţiunile pe care le făcea Jimmie se bazau pe instincte semi-induse. Avea conştiinţa personajului pe care ‘ îl interpreta’ , avea anumite informaţii legate de propria persoană, contopite în subconştientul său volatil. A mers instinctiv la garajul care adăpostea un autoturism sferic, cu un

diametru de aproximativ patru metri. Tipul acesta de mecanisme se baza pe o deplasare electromagnetică. Infrastructura străzii ascundea un număr nelimitat de comenzi, receptive la traiectoriile pe care pasagerul le comanda ecranului de bord. Prin urmare, automobilul sferic era preluat de una din sarcinile electromagnetice şi, după ce câmpul magnetic se echilibra, strada trăgea după sine capsula, asigurând transportul. Jimmie ajunse la restaurant cu zece minute înainte de ora stabilită.

„Până acum, totul e conform planului. Partenera nu are de ce să se uite urât, să îmi reproşeze ceva. Am luat loc la masa rezervată şi m-am uitat din nou la Xadget4, care arăta ora 20:03. Exact ca la carte, domnişoara întârzie trei minute. În sinea mea m-am rugat ca softul să nu-mi fi scos basic-ul de bune maniere, dar m-am liniştit când m-am ridicat în picioare şi m-am pierdut în zâmbetul ei. Zveltă, înaltă, cu o culoare întunecată în cârlionţii voluminoşi, femeia se îndrepta direct spre masa la care mă aşezasem. Am întâmpinat-o, i-am luat haina ce îi acoperea rochia roşie, de satin, şi i-am înmânat-o chelnerului, care stătea alături. După ce şi-a luat locul, m-am aşezat la celălalt pol al mesei rotunde şi i-am zâmbit… Impecabil… Jess. Jessica.

- Arăţi groaznic, îi mărturisisem, pe un ton care trăda tocmai contrariul. Pufnise într-un râs zglobiu, detaşat.

- Nici tu nu stai mai bine. Ce e cu parfumul acela, vrei cumva să mă cucereşti?

- Din nou? Nu ar fi puţin prea repede, după ultima întâlnire?

Jess zâmbi din nou. Un gest de o frumuseţe covârşitoare, care îmi cotropea pielea. Când buzele i se arcuiau în acel tablou al perfecţiunii, mă scuturau friguri şi simţeam că îmi pierd concentrarea, că mă pierd pe mine însumi. Erau reacţii evidente, dar ea continua să zâmbească, superioară, măgulită totuşi că încerc să îmi ascund nervozitatea în ironii ieftine cu iz galant. Am comandat de mâncare şi am continuat cu o discuţie a cărei temă se rezuma, într-un final, la nimic. După ce am mâncat, am plătit şi am luat-o într-o plimbare, pe terasa restaurantului. Simţeam tot greul de până acum, mă simţeam obosit. Cuvintele îmi veneau ca nişte minuni, întorcând discuţia când spre favoarea mea când, ca să o flatez, în favoarea Jessicăi. Totul decurgea… Impecabil. Am condus-o cu maşina până în faţa locuinţei ei. La finalul întâlnirii m-a sărutat pe gură. Înlemnisem. Ţinea ochii închişi, cu genele lungi gâdilându-mi obrajii. Îmi simţeam limba ca de plumb, amorţită. M-am înecat şi ea s-a uitat straniu la mine.

- Bine Jimmie, ne vedem săptămâna viitoare. Ţine-ţi Xadget-ul pe lângă tine, nu am obiceiul să sun de două ori. Noapte bună!

- Noapte bună, Jessica!

Salutul îmi ieşise pe gât ca un răget. Mă blocasem complet în faţa sărutului, era prima dată când sărutam o femeie! Şi, trebuia să recunosc, Jess era senzualitatea întruchipată, era femeia, aşa cum îmi imaginasem perfecţiunea sexului frumos… Privisem cum se îndepărtează, legănându-şi dulce silueta perfectă, înfrumuseţată şi mai tare de rochia elegantă. Când a ajuns în dreptul uşii, s-a întors înspre mine şi mi-a zâmbit. Uitasem din nou că aş avea vezică… Am strigat *Misiune Camera 5* şi am leşinat.”

*

Pentru Jimmie, Profesorul era un adevărat mentor. Excelent cercetător în medicină, genetică informatică, psiho-logică şi alte ramuri ale cercetării pragmatice sau teoretice, bătrânul îi explica răbdător, aproape ca un duhovnic, orice aspect care îl făcea pe Jimmie să ezite. De la el a aflat faptul că lumea, aşa cum o cunoscuse până la o vârstă ce trecea bine de prima copilărie, nu era chiar aşa construită. Primele lecţii de istorie au fost revelatoare şi revoltătoare pentru băiat, recrutat la vârsta de 17 ani. Pe această cale a aflat faptul că în secolul XXII al erei creştine a avut loc o îngrozitoare plagă care a dat peste cap omenirea. Pornind de la o armă biologică lansată de o puternică naţiune pe vremea aceea, americanii, împotriva unui alt popor, foarte numeros, chinezii, virusul a avut ca ţintă populaţia de sex feminin din rândul asiaticilor. Un calcul greşit printre măsurile de prevenire adoptate pe teritoriile Americii, cât şi un răspuns nefavorabil la serul administrat de urgenţă femeilor de pe celelalte continente au dus la eliminarea totală, de-a lungul a câţiva ani, a femeilor de pe Terra. A urmat un puternic lanţ de atacuri militare, pe tot globul. De asemenea, sute de milioane de bărbaţi au murit din cauze necunoscute. Tot ce se ştie este că, pe tot întinsul planetei s-au găsit bărbaţi, de vârste diferite, care au cedat psihic genocidului. Ceea ce era sortit să ucidă toate femeile de pe planetă distrugea şi puţinii bărbaţi rămaşi în viaţă după atacul biologic al americanilor. După zece ani de la dispariţia sexului feminin, *Biserica Catlaică*, cea mai mare putere rămasă pe Terra, a decretat eliminarea organului sexual masculin. După zece ani de lupte şi panică, după zece

ani de la numirea rasei umane ‘specie extinctă’, deoarece o specie care nu mai numără exemplare din ambele sexe este considerată extinctă, Biserica a eliminat şi sexul masculin, transformând omul într-o fiinţă asexuată. Motivul era simplu: evitarea homosexualităţii, puternic răspândită după genocid. În acelaşi timp, pretextul Bisericii era eliminarea unui organ inutil, care însă prezenta riscuri în faţa multor boli grave. Prin urmare, s-a creat de către medicii geneticieni un organ artificial, numit glandă sub-renală care făcea legătura rinichilor cu pielea. Toate reziduurile urmau deci să fie eliminate prin intermediul pielii. Astfel, fiecare om născut pe cale genetică în maternităţile postbelice a devenit asexuat, eliminându-i-se total aparatul sexual, cât şi uretra. Atât Jimmie, cât şi Profesorul şi fiecare om implicat în *Experimentul Clepshidra* erau aduşi pe cale genetică pe lume, aşa cum se întâmpla deja de trei sute de ani.

Cât despre readucerea femeii la viaţă, opiniile erau larg răspândite. Existau cărţi, filme şi alte materiale care păstrau încă imaginea sexului frumos în conştiinţa omului postbelic, dar acest lucru nu era suficient pentru a-i readuce aminte de importanţa acesteia. Rasa umană ducea o existenţă artificială de aproape trei secole. Era ca un organ bolnav, legat la un aparat pentru dializă. Cu toate acestea, existau mulţi care erau de părere că sexul feminin nu trebuie readus la existenţă. Multe formaţiuni, printre care şi *Biserica Catlaică*, care propovăduia o ciclicitate biblică, erau de părere că folosirea clonării spre un astfel de scop ar fi o blastfemie. Catlaicii spuneau că, aşa cum femeia a fost cândva creată din coasta bărbatului, aşa se va întâmpla din nou, în zilele din urmă. Existau chiar şi grupări

extremiste care au eliminat orice dovezi ale existenţei femeilor pe pământ. Larg răspândite, aceste secte erau principalii vinovaţi pentru faptul că atât cărţile, cât şi filmele, fotografiile, revistele şi puţinele articole de acest fel care au supravieţuit războiului au fost arse şi distruse de către sectanţi. Erau distruse chiar şi hainele găsite, ca nişte piese de muzeu, în unele locuri neatinse de lupte. Ba mai mult, în anumite părţi ale globului s-a dezvoltat părerea că e de rău augur să intri în contact cu un exemplar de sex feminin din orice specie animală, motiv pentru care se ucidea fără milă orice fiinţă în cauză. Existau însă şi persoane care înţelegeau că trecutul ascundea un genocid îngrozitor, ale cărui rezultate nu aveau un efect favorabil pentru omenire. Jimmie era printre cei care ştiau că acest lucru trebuie schimbat, că *Femeia* este o realitate necesară speciei umane şi că acest lucru trebuia să rămână secret până când *Proiectul Clepshidra* avea să reuşească. Şi trebuia să reuşească!

*

Profesorul muri la câteva zile după punerea în funcţiune a *Mecanismului Clepshidra*. Totul decurgea bine, mai puţin monitorul care arăta activitatea cerebrală a lui Jimmie. Bătrânul zâmbea. Ştia că băiatul va reuşi. Ştia că, chiar şi fără pregătire ştiinţifică, intuiţia băiatului îl duse mult mai departe în cercetarea *Mecanismului Clepshidra* şi a scopului ce îl presupunea. Jimmie avea să îşi termine misiunea şi să preia el controlul asupra programului, pentru a asigura renaşterea speciei umane. Profesorul îi lăsa moştenire *Clepshidra*, James îi îmbogăţea scopul cu acea ciudată descoperire, care îi făcea să îi pulseze inima mult mai repede când se afla în misiune, descoperirea care nu îl

lăsa să doarmă şi care îl făcea să aiureze despre femeia aceea, Jessica.

Letiţia Pârcălăbescu

Braşov

Călătoria

Tanti Tanţa era foarte bătrână când a plecat în călătorie. Familia nici nu a încercat să o împiedice, când i s-a năzărit ei aşa, deodată sa plece. I-au dat o listă cu cele trebuincioase pentru drum, ca mătuşa să nu uite să-şi pună în bagaj ceva important şi s-au dus la muncă. Bătrâna simţea ca o uşurare faptul că avea să plece. Trupul ei, mintea ei, sănătatea ei, îndurau tot mai greu solicitările zilnice. Mai avea de făcut doar acest drum, şi viaţa ei ar fi putut închide complet cercul.

S-a îndreptat către şifonier, atingând patul imens, de nuc nobil, uscat de vreme. Se înfiora sub mângâierea gândului că ea încă nu e ca de lemn, deşi vârfurile degetelor uscate şi uşor crăpate puteau aminti de scoarţa unui pom. Deschise uşa grea, lăsând un miros de ţesătură, încărcat cu naftalină, să îi gâdile mirosul atrofiat. Stătu un timp aşa, nemişcată, de parcă ar fi uitat ce căuta. Dar colţurile gurii i se ridicară şi o dată cu ele faţa ridată se lărgi în zeci de mici zâmbete, câte unul pentru fiecare încreţitură. De-abia ridică mâna obosită şi mâneca îi dezgoli braţul descărnat, o dată atât de puternic în îmbrăţişare. Scosese un material alb, împăturit, la care se uită prelung, visător, pierit, apoi îşi îngropă în el fruntea, ochii, amintirea.

Se deşteptă din reverie şi se uită surprinsă la oglinda ei mată şi prăfuită, care îi înfăţişa o bătrână în halat vechi, mâncat de molii şi obrazul stafidit, cândva ca un fruct tare. Se îndreptă cu paşi domoli, înceţi, spre

reflexia aceea necruţătoare, pe care o acoperi cu materialul alb. Privi mulţumită, cu ochii ei albiţi de cataractă, la oglinda ce părea acum o imensă coală de hârtie.

Luând o cariocă de pe masă, stătea cu ochii aţintiţi pe foaia curată ca zăpada, de-abia aşternută, încă necălcată. Ideile se îngrămădeau în capul ei, aşteptau să ia forma cuvintelor, literele minuscule erau hotărâte să-şi împlinească menirea. Fiecare se zbătea să treacă de barajul inconştientului, să găsească o supapă propice defulării. Încet, dar mai apoi vertiginos, aproape exploziv, literele au creat legături, care dădeau sens vorbelor aşternute. Ea intră într-o agitaţie maximă şi tot inconştientul se cutremură cedând. În cameră se propaga vibraţie.

Scrisul i se părea acum bătrânei din nou o joacă de copii. Regăsise acea sublimare necesară, care o ajuta să se elibereze de tendinţele şi ideile refulate în subconştient. Transfigurată, enorma coală albă era acum un spaţiu al confesiunii. Se simţea ca după o transfuzie de sânge, vigoarea tinereţii, energia, inspiraţia se pogorâseră asupra ei, îşi aşternea întreaga simţire şi tot gândul cu acea cariocă pe materialul întins, însetat de cerneala roşie, primind în schimb liniştea.

După ce termină, mai privi acea întindere nesfârşită de alb luminos, umplut de nenumărate rânduri paralele, parcă sângerânde. Era mândră, pătimaşă, criza creaţiei luase sfârşit, îşi scrisese cea mai reuşită operă a sa. Acum nu mai putea fi vorba de primirea unor recenzii nefavorabile, jignitoare, de obicei impertinente, ale criticilor. Publicul căruia i se adresa, avea să citească nesăţios dispoziţiile aşternute

de ea. Aceasta ţinea drept paşaportul ei către ţara în care urma să călătorească şi ştia de mult că viza îi este aprobată.

Vecina de la parter, care îi făcea de obicei cumpărăturile, o întrerupse brusc din contemplaţia mâzgălelii pe cearşaful alb.

- Ce faci Tanţo, nu pleci? o întreba ea, în timp ce se încrunta la oglinda acoperită, de încă un text al Tanţei, care se credea scriitoare. Numai că acesta avea un titlu mai deosebit: „Testament“.

- Acum, acum..., repeta bătrâna, cu voce stinsă, suindu-se încet, cu oasele trosnind ca lemnul, în pat.

Vecina nu mai avu ocazia să o întrebe ceva. Tanti Tanţa plecase.

Mihaela Alexandra Botezatu

Cernavodă

Ceaţa

Lipsit de claritate este sufletul bietului muritor. Înceţoşată este inima celui singur.

Ela, mergea într-una din zile pe străzile pustii, cu ochii trişti şi înlăcrimaţi.

O ploaie deasă cădea din infinitul cerului, potolind setea pământului.

Fata, mergea fără oprire pe drumul său. Buclele-i de aur cădeau pe umerii săi albi, purtate haotic de bătaia nemiloasă a vântului. Stropii greoi o udau, îi apăsau trupul necopt, astupându-i lacrimile, care nu se puteau zări în ploaie.

Nimeni pe drum... Doar ea şi...ploaia. Era furtună şi în gândurile sale care se izbeau barbare unul de celălalt şi nimic nu le făcea un întreg. Nu găseau lumina şi hrana spirituală. Era întuneric.

Întrebările sale erau: „Unde e lumina?”, „De ce e atât de întuneric?”, „ De ce îmi este teamă?”. Răspusul aievea nu-l primea. În singurătatea ei implacabilă, totul era anost şi lipsit de căldură.

La un moment dat, în mijlocul ploii, se născură două trupuri care dansau cu pofta sub semnul iubirii. Un bărbat şi o femeie. Trup lângă trup, păreau unul. Ploaia ce îi uda, nu îi speria deloc. Pentru ei nu era ceaţă şi nici întuneric pentru că purtau în suflet o rază invincibilă de soare: speranţa.

Ela i-a privit nostalgică şi o dorinţă nebună de a zâmbi a deschis porţile inimii sale. Vroia pentru ea o

clipă de fericire, o clipă de linişte. Atunci se întrebă: „Voi putea vreodată să fiu fericită?“, „Voi găsi cândva şi eu iubirea?“.

Ca niciodată, simţi o linişte profundă, gândurile reuşind într-un final să se contopească, să devină unul singur iar cel nou-născut, astfel cuvântă:

-Nu te teme! Vei găsi tot ceea ce cauţi. Speră, speră şi iar speră! Dumnezeu va fi cu tine!

Atunci ochii i se luminară, lacrimile încetară să mai cadă şi schiţă cu buzele un zâmbet. Aşa a înţeles că afară nu plouă, că în jurul ei nu e ceaţă şi că de fapt ea era prinsă în învălmăşeala sufletului şi a gândurilor sale. A înţeles că ea a fost mereu acolo, în adâncurile ei, desprinsă de lumea reală iar cea care a adus în cele din urmă soarele în inima sa, în gândurile sale şi în viaţa sa, a fost speranţa. Ea a reuşit să îndepărteze ceaţa, căci acea pătură de ceaţă, nu era decât o zămislire a îndoielii şi a spaimei din sufletul său.

Cel mai pribeag dintre călători

Călătorii înrăiţi sunt ca şoaptele, se pierd în braţele gigantice ale lumii. La o bătaie a vântului, devin haotici, fără scop, fără escală...fără liman. Viaţa lor este ca o particulă de nisip purtată departe, pe fundul genunii. Nimic nu îi aduce înapoi sau îi ţine în loc. Viaţa pare să le fie dezordonată şi plină de incertitudini. Aici mănâncă, dincolo îşi adapă setea din gura unui izvor cu apă limpede, sub ramurile protectoare ale unui copac se odihnesc, pe iarba proaspătă şi frumos mirositoare şi apoi îşi continuă drumul.

Şi totuşi, nu toţi sunt eterni. Alţii îşi pierd drumul vieţii, alţii se sting de singurătate şi de umblet

necontenit, alţii îşi găsesc adăposturi pe când alţii îşi formează familii şi devin oameni aşezaţi, la casa lor.

Exista totuşi un călător fără seamăn, un călător ce rămâne pentru totdeauna pribeag. Se întâmplă adesea să aibă locuinţă şi totuşi rămâne călător. Îşi chinuie în asemenea hal gazda, încât îi nimiceşte sufletul şi o face să se prăpădească în numele lui.

Se instalează atunci când nimeni nici măcar nu se gândeşte. La început e palid şi iluzoriu. Uşor, uşor, se conturează şi apoi prinde culoare. El, locuieşte în sufletele oamenilor. Le soarbe roua fericirii şi asemenea unui foc aprig, usucă până şi ultima picătură de speranţă. Îşi decorează încăperea cu iluzii şi o umple de fantasme, rămâne singurul color, căci şterge orice pată de culoare din crenelul sufletului, seamănă în grădina lui sămânţa disperării şi aduce alinare prin amintire. Şi cu toate că este aducător de durere şi de suferinţă, nu poate fi exilat nicicând din ţara sufletului. Rămâne acolo veşnic pentru că mereu se găseşte câte o mică ocazie care să îi dea aripi, rost şi împlinire.

El, călătoreşte mereu acolo unde învaţă sufletul să tânjească. Colindă veşnic locurile dragi sau aducătoare de chin din trecutul gazdei sale, pentru a păstra amintirea, amintire ce îi dă lui posibilitatea să existe o eternitate.

El are multe locuinţe, mii de suflete. Este uzurpatorul sufletelor căci le goleşte de linişte şi fericire, luând el rolul conducerii şi schimbând modalităţile de guvernare. Domneşte în aceste regate până când o raza de speranţă, poate, îl orbeşte, dar nu pleacă niciodată sau până când omul se ofileşte şi nu mai poate rezista în faţa suferinţei. Astfel chiriaşul pleacă şi îşi găseşte imediat o noua casă.

Exista un singur leac împotriva sa... Un singur antidot care îl pune la pământ şi totuşi îl păstrează în odăile inimii, pentru orice eventualitate. Elixirul binefăcător, este dragostea. Ea unge cărările sufletului cu miere şi chiar şi pe nelipsitul chiriaş îl îndulceşte şi îl face mai plăcut, mai dorit. Chiar dacă pribeagul călător îşi urmează în continuare traiectoriile, aducând amintirea în gândurile gazdei, reuşeşte totodată să picteze un zâmbet larg pe chip, căci amintirea se afla sub sfânta oblăduire a dragostei şi gândurile toate sunt conduse către fiinţa iubită.

Aşadar, că aduce bine sau rău, zâmbete sau lacrimi, grindină sau ploaie roditoare, el nu pleacă niciodată din imperiul sufletului. Îşi extinde domnia şi peste cetăţile gândurilor. E cel mai pribeag dintre călători dar şi cel care are cele mai multe aşezăminte şi totuşi continuă să se avânte în vâltoare drumeţiilor. E veşnic!

Se întrupează din negura trecutului, vieţuieşte sub stema amintirii şi dăinuie în timp ca un vindecător sau ca un barbar, căruia nu îi pasă că face rău. E dorul, dorul care ne poartă paşii gândului şi ai inimii către cei ce ne lipsesc sau pur şi simplu către obiceiurile şi lucrurile vremurilor de mult apuse. Dulce-amăruie este existenţa lui.

Tu, neînduplecatule, eşti veşnic în viaţa noastră. Tu, măreţule, eşti cel mai pribeag dintre călători!

Nelu Nădejde

Galaţi

Cochilia de melc

Timpul pare întotdeauna singurul lucru de care putem fi siguri; indiferent de evenimentele din viaţa noastră, ne amăgim mereu că vom avea *timp*, că totul se va vindeca *în timp* şi cum de cele mai multe ori nu prea se întâmplă astfel, credinţa în el este una dintre foarte multele căi pentru decepţie. Dorim, ne închipuim posibile scenarii şi amânăm pe zi ce trece tot mai mult, până ajungem să implorăm secundele să stea pe loc şi zilele să-şi oprească trecerea. Practic, suntem atât de porniţi să alergăm după viitor, să ni-l închipuim în atâtea moduri, încât uităm prezentul şi uităm să trăim cu adevărat. De fapt, uităm că viaţa noastră e limitată şi există nebănuit de multe căi prin care ni se tot reaminteşte asta, până când ajungem să simţim la propriu căderea în timp ca o alunecare într-o cochilie de melc, mai mult sau mai puţin plăcută, o cădere ce pare la prima vedere infinită, ce poate în acelaşi timp să ne facă totuşi să simţim la propriu viaţa. Am ajuns să folosesc pluralul poate pentru că n-am destul curaj să-mi asum trăirile, sau în speranţa că poate cineva simte la fel sau s-a simţit la fel într-un moment, ori doar pentru că am nevoie de sentimentul de apartenenţă. M-am trezit de dimineaţă decepţionat de însuşi faptul că m-am trezit şi n-a survenit vreun atac fatal în somn şi cu un chef ciudat de a filozofa. Sincer nu înţeleg totuşi plictisul ăsta existenţial, devine un fel de angoasă cronică şi benignă, dar mă consolez cu gândul că poate

e vina soarelui prea puternic cu toate că abia e începutul primăverii, un soare aproape indiscret, vulgar ca un râs de curvă. Prima zi de şcoală după o scurtă vacanţă, mă apropii de liceu cu un entuziasm specific. Am încercat să uit sau cel puţin să ignor câteva aspecte din viaţa mea, pe care dacă încerc să mi-o explic observ că e destul de greu:prea multe minciuni faţă de mine în primul rând şi lucruri fără importanţă care totuşi trezesc în interiorul meu foarte multe, multe scenarii fără rost şi faptul că prefer de multe ori să trăiesc evenimente doar virtual, astfel încât în mine se creează o încâlceală de fire aproape fără rost, şi nu în exteriorul meu cum ar fi normal, ceea ce mă face să fiu aproape ca un schizofrenic. Odată cu primii mei paşi pe holuri am revăzut o persoană care a fost obiectul gândurilor mele pentru mult, prea mult timp, cred eu, şi după ce că am reuşit să petrec deja câteva zile alungând-o din memorie, Universul pare să mi-o scoată în cale aproape ironic, şi măcar de-ar fi dragoste. Dar nu, el nu ştie nimic despre mine şi mă face să mă simt ca un câine înlănţuit, aproape constrâns, dar înţeleg că de fapt îl folosesc pe post de catalizator pentru sentimentele mele care pur şi simplu au nevoie de ceva în jurul căruia să se sedimenteze;am scris câteva din cele mai bune poezii în perioada asta, perioadă ce se întinde câteva luni de zile în urmă, în care nici nu am putut să îl întâlnesc propriu-zis, ci doar accidental pe holurile astea, ştiindu-i doar numele şi câteva detalii nesemnificative obţinute prin *stalking*.

Intru în clasă, văd aceleaşi feţe neschimbate, aproape că trăiesc la fel aceeaşi zi ca într-un film SF foarte prost. La început jocul de-a şoarecele şi pisica mai condimenta puţin ziua, dar şi el şi-a pierdut din

capacitatea de a mă entuziasma măcar puţin. Timpul la şcoală a fost mereu văzut de mine ca o perioadă oarbă a zilei, cu toate că ştiu că nu asta e atitudinea potrivită, dar dacă mi se spune să-mi reamintesc o zi din vacanţă voi putea sigur să povestesc cu acurateţe ce s-a întâmplat pe când o zi de şcoală... e mai mult decât repetitivă şi faptul că sunt înconjurat de persoane care au aceeaşi opinie şi nu fac decât să repete mereu asta nu este deloc de ajutor. Cu toate aste învăţ bine pentru că nu suport să-mi fie făcute observaţii şi poate că orgoliul meu are nevoie de hrană primită din aprecierile celorlalţi, chiar dacă ele sunt mai totdeauna spuse ca o convenţie.

- Robert!da, ăsta-s eu şi mă aud strigat. Cum a fost în vacanţă?iar asta nu e o întrebare la care m-aş fi aşteptat, cel puţin nu acum şi nu din partea acelei colege.

- Hm, pot spune c-am avut perioade de timp mai bune, dar în principiu bine... întotdeauna simt nevoia să-mi controlez fiecare vorbă ceea ce nu e un lucru prea bun, cred, poate mai multă spontaneitate nu ar strica.

Şi probabil la asta, plus alte câteva replici schimbate, se rezumă tot contactul meu cu persoanele din acel liceu, exceptând desigur cei câţiva prieteni cu care port discuţii mai mult sau mai puţin lungi şi interesante;desigur nu mă plâng, nu-mi doresc prea multe relaţii cu acei oameni şi relaţia de comensualism e potrivită. Spre casă îmi place să lungesc puţin mai mult drumul, deoarece am realizat că plimbările pot să mă detensioneze şi astfel să evit nişte migrene destul de urâte, fiindcă am experimentat relativ recent unele, şi ca efect secundar al depresiei mele pseudocontinue.

Păcat însă că stau foarte aproape de şcoală. Recent mi-am făcut un nou obicei: imediat ce ajung acasă mă duc direct spre uşa de la balcon, de unde pot să privesc cuibul unei turturele atent protejat de aceasta. Sunt deja săptămâni de când începusem să las aruncate bucăţi de pâine într-un suport vechi pentru glastre din fier forjat, la vederea unor grupuri de păsări ce zburau insistent. După ceva timp am văzut cum o turturică începuse să vină, dar prefera să stea pe firmituri sau să le împrăştie peste tot, dar am insistat, şi, după alte câteva zile un cuplu a început să care crenguţe subţiri pe acel suport, cu rezultate proaste însă, crenguţele fiind şi ele aruncate pe jos. Păsările nu s-au dat bătute, şi cu o încăpăţânare demnă de mine aproape au continuat să le aducă, şi după un ultim efort, o după-amiază întreagă petrecută în slujba construirii cuibului, a fost gata. A urmat depunerea celor două ouă şi ieşirea puilor. Mici, cenuşii doar cu puţin puf galben pe ei, orbi şi muţi trăiau la adăpostul părinţilor lor, care îi acopereau în totalitate şi le dădeau regulat să mănânce din guşa lor resturi regurgitate. Îmi place să le privesc, îmi place mai ales aparenta imparţialitate cu care îşi fac treaba. E aberant, dar mă gândesc întotdeauna că ele sunt lipsite de emoţie, şi chiar dacă perechile se păstrează pe durata întregii vieţi, familia şi dragostea e ceva obligatoriu, făcut ca o obligaţie, şi nu o alegere, nu o chestiune de decizie. E atât de simplu, o simplitate pe care rar o mai găsim la noi, poate doar în comunităţile rurale. Da, eu şi obiceiurile mele. În continuare, ziua decurge simplu, câteva teme, un roman şi perioadele în care stau întins pe jos uitându-mă pe tavan şi analizând contururile create pe plafon odată cu trecerea timpului:chipuri, litere abstracte şi un nucleu benzenic

paralel cu introspecţia mea. Vreau să analizez până la urmă ce a însemnat toata acea perioadă, adică, mă rog, perioadă care continuă şi acum, doar pentru simplul motiv că n-am nimic de făcut şi nu pot sta un moment fără să-mi însuşesc luciditatea astea debordantă. Cred că-i voi scrie o scrisoare, una imaginară desigur, care nu va fi trimisă şi probabil recitită vreodată:

„Îmi amintesc şi acum că era luna noiembrie, mai spre sfârşit, cred cu toate că vremea era foarte bună, atât de însorită încât ora de educaţie fizică se făcea pe terenurile descoperite. Ca de obicei, erau două clase ce aveau aceeaşi oră, în paralel, şi îmi vine tot mai greu să-mi reamintesc circumstanţele fiindcă asta a fost demult, dar pe undeva s-a produs un declic şi într-un mod care îmi va rămâne obscur pentru totdeauna mi-ai atras atenţia;când toţi ceilalţi colegi comentau şi vorbeau sau bârfeau sau orice altceva pe seama celorlalţi, mersul tău a fost primul lucru care mi-a sărit în ochi:puţin nesigur, dar în acelaşi timp hotărât, traversai diagonal terenul. Ar fi putut fi o simplă observaţie, ca orice alt fapt divers din acea zi, ca ţinutele purtate de profesori, dar nu. Mai departe, trăsăturile tale regulate, văzute din profil ca ale unui bust grecesc, mature şi regulate chiar fiind cu un an mai mic decât mine, se potriveau cu fiecare parte din tine luată individual accentuându-ţi acest caracter, părul puţin dezordonat cu bucle largi căzute, corpul proporţionat şi bine făcut, departe de a fi slab într-un mod ostentativ, avea forme, îmi amintea de multe, ca şi cum te-aş fi întâlnit cândva, ca şi cum asta ar fi fost o revendicare, Aveai ceva renascentist în tine şi iniţial am crezut că e doar instinctul meu de artist, capacitatea de a aprecia frumosul, fie că-l văd într-un album de artă

sau întruchipat într-o femeie ce trece strada. Ceva, undeva s-a produs şi ştiam că nu avea să se termine aşa uşor. Am încercat apoi să te ignor pe parcursul celor cincizeci de minute ale orei dar n-am putut, gândul că erai acolo reapărea în mintea mea, atât mai puternic cu cât încercam să-l ignor. Dar a trecut şi urma să trecem pe la vestiar, pentru a ne schimba de echipamentul sportiv. Erai din nou la câteva locuri distanţă de mine, impasibil, vorbeai nimicuri nu mă vedeai, nici c-ai fi avut motive. Am realizat că erai destul de înalt, şi ca da, puteam vorbi despre frumuseţe chiar dacă nu erai de tipul acela popular, mediatizat ci mai mult intrinsec, clasicizat. Aveai pielea puţin mai închisă la diferenţă de ton, puţin mediteranean, şi ochii căprui închis. Era greu să mă abţin din a mă uita la tine, dar necesar, şi totuşi prea devreme să mă pronunţ în privinţa a ceea ce simţeam. M-am grăbit şi am plecat mai repede, încercând să ignor tot tumultul acela nedefinit de gânduri. Nu puteam vorbi cu nimeni despre asta, nici nu ştiam dacă merită, putea fi la fel de bine doar o părere sau o neînţelegere, cum de altfel au mai şi fost în trecut, dar în acelaşi timp simţeam un nou fel de emoţie în mine, ca primăvara când te bucuri văzând ţurţurii topindu-se. Am încercat cât mai mult să nu las asta să evolueze, ascultând muzică *heavy* şi făcând orice altceva ca de exemplu lucrând cu o vervă nebănuită pentru şcoală, totul în încercarea de a-mi îndepărta gândul de tine. Nu puteam intra aşa în viaţa ta, cum eram şi suntem destul de diferiţi, aşa cum aveam să aflu mai târziu. lui IS”

Vineri după-amiază, în sfârşit. Pentru mine întotdeauna a fost o perioadă pierdută, nu pot face nimic acum şi prefer să mă plimb aiurea sau să stau în

faţa calculatorului într-un mod cât se poate de neproductiv. Până la urmă ajung să cred că eu chiar nu fac nimic, şi atunci nu e de mirare de unde provine tot plictisul meu. Azi m-am hotărât să mă întâlnesc cu nişte persoane pe care nu le-am mai văzut de ceva timp, de când am început să mă autoizolez ca un autist. Cu toate că nu sunt cele mai potrivite cunoştinţe pentru a mă înveseli, reuşesc totuşi să facă timpul petrecut în compania lor suportabil. La ora 17:00 sunt lângă barul din colţ;e un loc foarte retras, iar din exterior pare o simplă magazie, fără nicio firmă, cu geamuri fumurii şi uşa aproape mereu închisă, la prima vedere nici nu se poate bănui că acolo e un loc unde chiar se poate intra pentru a bea ceva sau a sta de vorbă cu diverse persoane. Intru şi îi găsesc pe toţi înăuntru, în jurul unei mese pline cu ceva halbe de bere goale şi altele pline. Îmi ia ceva timp să le identific fizionomiile, lumina slabă ce provine doar de la câteva becuri anemice atârnate pur şi simplu de tavan şi aerul încărcat cu fum de ţigară îngreunându-mi puţin sarcina. Salut cunoscuţii şi îmi trag un scaun greoi de fier pătat de rugină cu şezut din lemn lângă ei. Gălăgie, multe vorbe aruncate pur şi simplu, cu greu ai putea crede că acolo chiar se desfăşoară o conversaţie.

- Morţii mă-tii de strâmbă!replica se auzi clar de la câteva locuri distanţă de mine, de la un tip masiv, pe care nu-mi amintesc să-l mai fi văzut. Prietena lui, probabil, încercase să i se aşeze în braţe şi să-i pună o mână în jurul gâtului. Aceasta plecă ofensată, zâmbetul fals ştergându-i-se de pe faţă. Se aşeză lângă o colegă de-a mea, destul de aproape, putând auzi toată conversaţia.

Pe ea o cunoşteam, era Raluca; foarte prietenoasă, nu este prea greu să intri în vorbă cu ea, arătându-se deschisă la orice fel de propuneri. Mică de statură şi slabă, oasele bazinului i se reliefau ca două tăişuri de iatagan indiferent de ce ar fi purtat, detaliu care ieşea în evidenţă de la prima vedere. Avea ceva oriental în gesturi şi priviri, părul roşcat evidenţiind asta şi mai mult. Profitând de faptul că celălalt bărbat plecase la o altă masă pentru a cere un foc pentru ţigară, oprindu-se însă şi la o conversaţie scurtă, părea dispusă să vorbească despre ceva ce o apăsa în mod evident.

- N-ai apucat să-i spui, nu?

- Nu, şi nici nu cred că o voi face prea curând, sau că o voi face vreodată. Ştii, consider că a fost vina mea, şi eu trebuie să o rezolv, în plus, vezi şi tu cum se comportă cu mine acum de când...

- Ţi-am spus de mult că nu era bine ce faci, e o treabă serioasă totuşi, şi...

- Nu cred că mai am nevoie de alţi moralişti în jurul meu. Asta e, eram beată, am greşit, el deja pare să aibă pe alta, plus că am abia optsprezece ani, un copil acum e cel mai inoportun lucru, sunt altele... îmi e ciudă doar că el nu vrea să vorbească deloc, şi mă tratează ca pe ultima proastă, ceea ce probabil că şi sunt.

- Aşa a fost el întotdeauna, şi se învârtea des prin cercurile astea, mă gândeam c-ai fi auzit multe înainte să... totuşi mai gândeşte-te, să avortezi acum e o treabă serioasă.

- O să văd, cred că am destul timp, totuşi, m-am gândit că poate mama m-ar ajuta, încă nu ştie... mâine

probabil îi voi spune, dar aşa spun de ceva timp, deja sunt în două luni...

Câte persoane, atâtea drame, sau ceva de genul, era o replică foarte răsuflată auzită pe nu ştiu unde, dar poate e adevărată. Oricât de banal ar putea suna, cu toţii suntem martori la problemele altora, cum şi ei sunt martori la problemele noastre. Pe la ora 22:00 plec şi eu;merg puţin nesigur după câteva beri şi ceva tărie, şi simt ca un fel de ameţeală difuză, ce îşi face loc prin capul meu începând cu ceafa şi avansând încet, încet. Ajung acasă, adorm repede, aproape instantaneu.

„Treceau săptămâni şi continuam să te văd regulat aproape la fiecare oră de sport. Ajunsesem să număr secundele care treceau stând lângă tine:unu, doi, trei,..., şaptezeci şi şapte, şaptezeci şi opt,..., o mie unu, o mie doi. Cuvintele păreau atât de banale, lipsite de sens, parcă nu găseam nimic care să descrie exact ce simţeam, „a iubi”era o acţiune la fel de cotidiană ca a saluta un cunoscut şi implicaţiile îi erau cumva muşamalizate. Am vrut să te întâlnesc, căutam cunoştinţe comune, căutam pretexte, dar nu găseam decât motive pentru a amâna asta, până simţeam acele ceasurilor trecându-mi prin piele. Era o durere nedefinită în mine, ca un ţipăt în întuneric, ajunsesem să mă tai cu ce găseam doar pentru a exterioriza această trăire. Totuşi eram prea laş să-mi asum ce simt, nu mă simţeam în stare să cred că te iubesc, mă uitam în oglindă mă vedeam, şi vedeam în acelaşi timp şi prin mine, nu te meritam. Poate că îmi plac prea mult platonismele, îmi place să mă „mistui”, gândindu-mă la ce ar putea fi, dar preferând să sufăr fără să încerc să fac ceva, neştiind nici măcar cum eşti în realitate, cum gândeşti, dacă eşti măcar potrivit, dacă ne-am înţelege.

Erai undeva, unde eu nu puteam ajunge, încă eşti acolo, încă sunt aici. Te vedeam cu tot felul de oameni, făcând tot felul de lucruri, erai exact ceea ce eu nu aş fi putut fi vreodată, plus că deja mă simţeam ca un stigmatizat social, şi chiar daca de mine îmi păsa prea puţin, nu aş fi suportat gândul ca tu să fi la fel. Însă rămâneai în continuare „străinul perfect", simţeam că aveam un rost, că am un motiv să continui, eram din nou inspirat... când treceam din întâmplare pe lângă tine pe culoarele liceului o atingere accidentală sau numai mirosul tău era destul pentru a simţi că nu am venit degeaba acolo. Numai de-aş fi putut să-ţi spun ceva, dar nu ştiam ce, iar cuvintele se încăpăţânau să rămână goale şi lipsite de sens. Găseam noi valenţe doar uitându-mă la spatele tău, îţi auzeam, îţi simţeam pulsul individualizat în tot amalgamul de sunete. Dorinţa mă consumă, pe zi ce trece tot mai mult, pe zi ce trece din ce în ce mai puternic, mai ales că nici nu şiu de fapt ce doresc, pe tine, ca persoană, ca individ, sau doar alerg după o emoţie la fel de efemeră, dacă de fapt doar gândul ca aş putea să iubesc aşa e cel care mă inspiră şi nu tu, totul fiind doar o confuzie. Da, paranoia, dacă mai continui voi descoperi probabil că locul meu e într-o camera văruită-n alb, fără ferestre unde o asistentă vine să-mi aducă regulat nişte pastile. Probabil ăsta e motivul pentru care m-am izolat social, fiindcă nici eu nu ştiu ce zace încă în mine, şi nu vreau să te rănesc în niciun fel, iar mâine pare întotdeauna ziua perfectă pentru a te cunoaşte. Îmi aduc aminte acum vorbele lui D'Annunzio:"Fiecare dintre noi trebuie să-şi ucidă dragostea de cinci ori cu propriile sale mâini, pentru ca această dragoste să renască de cinci ori, de cinci ori mai violent". Da, am încercat şi eu, şi da, a

renăscut, şi simt în mine ca muşcătura unui demon, ca celui mai puternic dintre ei, ca nişte dinţi de foc ce mi-au supt tot sângele şi inima-mi pompează acum doar goluri de aer când te văd. lui IS”

Uneori râd de unul singur pe stradă. Azi e una din acele zile, doar e luni;îi văd pe cei din jurul meu uitându-se ciudat, puţin îmi pasă, m-am obişnuit. Şcoală, trece repede, ajung acasă şi mă culc. După, îmi reiau activitatea şi privesc interesat cuibul cu turturele. Puii au crescut foarte rapid, chiar daca a trecut puţin timp de când au apărut;deja puful galben a început să fie înlocuit cu nişte pene miniaturale, gri, iar ochii le sunt deschişi acum, cei doi urmărindu-şi părintele cu interes când soseşte, lungindu-şi gâturile subţirele şi golaşe.

- A început să stea pe zi ce trece mai puţin pe lângă cuib;cred că în curând vor începe să înveţe să zboare, au crescut... mama a apărut în spatele meu fără să-mi dau seama; poate şi ea îi urmăreşte.

- Nu vreau să plece... de fapt, m-am obişnuit cu prezenţa lor acolo, m-am obişnuit să le privesc, e un fel de obicei pe care-l păstrezi doar pentru că l-ai repetat destul, nu pentru ca ar avea vreun beneficiu. Barem de-aş putea să le păstrez cuibul după plecare, să cred măcar c-am rămas cu ceva.

Azi, ca şi ieri, şi aproape ca în fiecare zi, nu pot găsi destulă energie să mă adun şi, nu stiu, să pot fi ca înainte;de fapt, nu energia e ceea ce îmi trebuie, mai degrabă entuziasmul, sau măcar impresia că am un scop general în viaţă, ca plec de aici şi ajung undeva, dar temporar toate drumurile îmi par obturate, toate lucrurile care mă bine dispuneau în trecut sunt perimate, toate par doar o pierdere de timp, toate dor,

şi de fapt sunt doar o modalitate de a trişa, de a păcăli puţin biologia, căruia nu ne putem sustrage. Vizionez un filmuleţ cu citate din scrisorile de adio ale unor sinucigaşi celebri: chiar admiram oamenii aceia la un moment dat, pentru ce-au făcut în viaţă, pentru opera lor, acum, când văd încercările lor de a-şi motiva gestul(decepţii în dragoste, neînţelegere, lipsa inspiraţiei, sexualitatea lor greşită sau pur şi simplu *spleen-ul* existenţial), par toţi doar nişte oameni simpli care s-au jucat de-a viaţa şi de-a suicidul;suferinţa probabil mi i-a apropiat mai mult, simt faţă de ei compasiune sau un grad diferit de înţelegere, iar nu mai pot să admir ceva ce ştiu atât de palpabil, de adânc inoculat în fiinţă. Poeţi rămaşi fără cuvinte, oratori fără voce, un trăgaci ce se declanşează în ritm de do minor şi femei ce înoată cu pietre în buzunare, sau, foarte figurat, artişti. Cât despre mine, de ceva vreme am început să simt ca un fel de apăsare în partea din spate a capului şi o dorinţă ciudată de a plânge până încep să mă simt gol pe dinăuntru;poate aşa se manifestă apropierea morţii, n-am de unde să ştiu. Ar trebui să fiu declarat regele disimulării, cândva, măcar post-mortem. Păstrez aparenţa unui calm rigid, îngropându-mi cât mai adânc frustrările. Mă simt ca un gasteropod, cu o cochilie atât de inofensivă şi rece în interiorul căreia mişcă o masă amorfă de organe greţoase, nediferenţiate, toate îmbinate într-un miros pestilenţial. Dar, după cum se vede, azi importantă e aparenţa, deci de ce să nu continuăm?

„Era prima zi în care urma să te revăd după vacanţă;în toate orele până la sport, simţeam cum îmi tremură la propriu picioarele numai gândindu-mă că urma să te întâlnesc din nou, după atâta timp, care

pentru mine a însemnat o eternitate. Căldura era sufocantă, dar nici nu se compara cu ce era în mine, şi mi-aş fi dorit să pot să te privesc fără să mă simt vinovat, fără să cred că e greşit. Ai întârziat câteva minute, destul cât să mă panichez puţin, iar în momentul în care am realizat în sfârşit că te îndrepţi spre teren, m-am simţit uşurat;toate s-au petrecut aşa de repede, încât pentru un moment am încetat să disimulez, să-mi ascund agitaţia , nu mă mai interesa dacă cineva observă, pentru un moment eram doar eu şi tu, desigur fără ca tu să realizezi asta, fără ca ţie să-ţi pese de asta. Şti, m-am întrebat de multe ori, cum mă vezi tu, dacă mă vezi, sau dacă nu sunt decât o simplă parte din decor, ca un copac pe lângă care treci zilnic, dar nu-l observi niciodată la propriu, ceea ce probabil se şi întâmplă. Platon spunea că dragostea nu este decât o încercare din partea noastră de a ne găsi împlinirea în cineva, dorinţa de a redeveni întregi, de a recompune ipostaza primordială de androgin, şi nu înţeleg de ce acum, dând cărţile pe faţă, spre deosebire de atunci, o astfel de atracţie, ca cea pe care o simt acum e privită într-un mod josnic, când totuşi poate duce la clădirea unor lucruri la fel de durabile ca oricare alta. Cu toate c-am fost întotdeauna apărătorul cauzelor pierdute, n-am înţeles niciodată pe deplin un lucru până când nu l-am trăit, şi întreb acum de ce oamenii se grăbesc numai să eticheteze, să concluzioneze fără niciun fundament?sper doar că nu eşti una din acele persoane, şi că, dacă la un moment dat în viitor voi avea ocazia, sau mai bine spus curajul de a-ţi spune toate aceste lucruri, nu mă vei face să mă simt ca un vinovat şi vei încerca măcar să mă înţelegi, aşa cum eu ţi-aş respecta decizia indiferent dacă vei

alege să mă urăşti... dar sunt doar speculaţii, cel mai probabil nimic din asta nu se va întâmpla, vei trăi mai mult sau mai puţin fericit până la adânci bătrâneţi, fără să ai habar de mine, iar eu într-un final te voi uita, asta devenind doar o scurtă perioadă din viaţa mea viitoare, dacă va exista, desigur. Probabil toate astea apar datorită faptului că sunt un om al contrariilor, întotdeauna trec de la calm la agitaţie intensă, de la lene deplină la un entuziasm paradoxal, şi îmi plac tipele prea mature, iar tipii mai mici. În mod sigur asta nu e vârstă mea ideală, dar probabil va sosi şi ea, cândva, iar ca fapt divers, niciodată n-am nutrit pentru o femeie asemenea sentimente pe care le experimentez acum. Rememorez într-una ziua aia de noiembrie, şi paşii tăi, şi mersul tău şi chipul tău şi părţi anatomice din tine faţă de care simt lucruri mai mult sau mai puţin ortodoxe, glasul, tot, şi încă încerc să descopăr cum a început totul, dar nu pot. S-a întâmplat pur şi simplu, fără ca eu să pot interveni, sau puţin încerc să mă conving că e aşa, să nu mă simt şi mai vinovat. Oricum, chiar daca niciodată n-am renunţat şi nu m-am dat bătut, pentru tine probabil o voi face. Nu vreau să-ţi complic existenţa, prefer să sufăr acum puţin mai mult, poate prea mult, mai mult decât ar trebui şi să ştiu că se va sfârşi cu bine... vreau sa fi fericit în continuare, şi vei fi aşa doar fără mine....Lui IS”

Nevoia de a lua o decizie mi s-a părut întotdeauna cea mai grea, indiferent de natura acesteia, mai ales când consecinţele ei rămân în cea mai mare parte necunoscute. Simt ca un fel de dorinţă ciudată de a mă martiriza, şi cu o empatie dusă până la paroxism vreau să simt ce a fost în sufletul tuturor oamenilor care au făcut o alegere greşită şi mai ales să

simt consecinţele faptelor lor;nu pot, şi probabil dac-aş putea, ar fi una dintre cele mai originale metode de a muri:sute şi sute de imagini ce se încarnează în mine şi trec din oniric în concret, un moment ce poate fi apropiat de suprarealism. Mă gândesc de fapt că fix în acest moment, imaginea unui embrion, o viaţă încă insuficient dezvoltată, se reflectă într-un speculum vaginal ce-i va curma existenţa, fără ca acesta măcar să simtă cum e să respiri, să trăieşti, va muri şi nu i s-a îngăduit nici măcar dreptul de a face o greşeală. În acelaşi timp, nişte păsări învaţă să zboare, undeva departe, unde nu pot ajunge cu privirea, dar îmi închipui efortul lor de a-şi forţa aripile, de a se menţine în zbor, impasibile la ce se întâmplă în jurul lor.

Pe IS nu l-am mai văzut de ceva vreme pe la şcoală, trecuseră săptămâni;am aflat mai apoi, printr-o conjunctură a faptelor c-a murit. A apărut şi în ziar. Se întorcea acasă într-o seară de nu ştiu unde, şi a fost strigat de un grup de oameni dubioşi. I-a ignorat, ei l-au tot urmărit, l-au oprit apoi şi au început să-l caute de valută sau alte bunuri. Aparent s-a opus şi a încasat-o. A fost găsit a doua zi într-o baltă de sânge uscat, cu faţa desfigurată aproape în totalitate de la lovituri. Părinţii săi l-au recunoscut după hainele pe care le purta, şi semnalmentele generale. A fost declanşată o căutare a vinovaţilor, a fost găsit un suspect ce avea asupra lui telefonul, 50 de lei şi un ceas destul de valoros ce aparţinuseră victimei. A negat implicarea sa şi a a declarat că a cumpărat telefonul şi ceasul de la cineva, un necunoscut. Nimic nu se leagă din ce spune, poliţia încă încearcă să-l faca să mărturisească şi să spună numele celorlalţi, dar fără vreun rezultat, pentru moment. Încă e ţinut în arest. L-am iubit pe IS, îl urăsc.

Ştefan Diaconu

Iaşi

Kataguro Nonestescu

Mi-am amintit că am fost o dată în Vama Veche, la mare, şi că am avut o şedere pe care n-aş putea să o numesc nici minunată, nici tristă; pur şi simplu a fost. Am stat aproape de malul mării într-o cabană în care aveam mai mult decât strictul necesar. Proprietarul îmi este un vechi prieten care obişnuieşte să mă viziteze toamna şi iarna pentru multe zile, iar eu în schimb să-i întorc favorul pentru anotimpul de vară. Cam aşa e în multe prietenii, fiecare trebuie să aibă ceva în schimb pentru celălalt, nu există dragoste gratuită. El e un băiat de treabă, cu bun simţ, educat, îmi face mare plăcere să mă aflu în preajma sa. Timpul pe care-l petrecem împreună nu a fost niciodată unul care să-mi stârnească regrete. Tocmai obţinusem permisul de conducere şi voiam să-mi testez motocicleta la care visasem din copilărie. Mi-am făcut un credit şi mi-am luat la mâna a doua un Ducati Monster din 96' cu motor de 600 centimetri cubi. E un motor clasic, de stradă, şi cum era vară nu puteam să mă duc în altă parte cu el decât în Vamă. I-am pus şi nume: Caron. Nu e nici o mirare de ce am ales acest nume, motocicleta, pentru multe persoane mai mult decât îndrăzneţe, e un bilet de moarte pentru luntrea lui Caron de peste Aheron. Caron trebuie să mă poarte peste apele negre, să nu mă scufunde, să nu mă lase pradă primejdiei. E un fel de a-mi aminti cât de firav şi de plăpând sunt atunci când trec cu acul peste o sută de kilometri la oră.

Lângă cabană este amenajată o verandă laterală în care se găsesc câteva fotolii din lemn pentru citit. Nu pot să le spun scaune, nu ştiu cum să le numesc altfel pentru că seamănă exact ca nişte fotolii desprinse de lângă canapeaua de acasă mare de la şemineu. Sunt cinci exemplare lucrate de acelaşi meşter, care înconjoară o masă din acelaşi material. Acum când îmi amintesc mă face curios acest lemn pe care nu l-am mai întâlnit nicăieri. Nu sunt un mare cunoscător, dar pot să îmi dau seama uşor când văd obiecte prelucrate în lemn de brad, de stejar, de ulm ori frasin. Unchiul meu avea un atelier de tâmplărie şi îmi făcea când eram mic jucării din tot felul de sortimente de lemn pentru care motiv eu mă puteam lăuda cu Sabia de Salcâm, Cubul de Stejar, Papucii de Alun, Telefonul din Nuc. Aceste fotolii şi masa care avea pe margini un basorelief gravat cu numeroase figurine erau dintr-un material misterios. Tot ce ştiam despre ele e că le-a primit de la un amic care îi era dator şi care lucra ca ofiţer pentru recuperarea datoriilor la o bancă din Sibiu. Nu ştia nimic despre proveniența obiectelor ori despre făurarul lor. Pentru mine erau nişte capodopere pe care îmi părăseam trupul pentru ore în şir. Nu la foarte mare depărtare de cabană se afla o pensiune modestă ca mărime, dar care ieşea în evidenţă prin aspectul rustic autohton, cred. Era din punct de vedere estetic unică şi nu mai întâlnisem prin zonă vreo clădire care să-i semene. Seara făceam plimbări desculţ lăsând apa mării să-mi atingă picioarele în valurile sparte de la mal şi mă apropiam dându-i târcoale acestei pensiuni care mă atrăgea. Am reuşit să fac cunoştinţă cu proprietarii, nişte oameni calzi şi primitori, şi să vorbesc cu ei despre tot felul de lucruri mai mult sau mai puţin

importante. Pensiunea avea un singur etaj şi era chiar foarte încăpătoare putând să găzduiască vreo douăzeci de oameni. Asta înseamnă că acolo şi-ar fi putut petrece vacanţa în jur de cinci familii care îşi aduceau de acasă şi odraslele. Camerele nu erau simple, se constituiau ca un fel de apartamente în care exista o bucătărie, două dormitoare, o baie şi o cameră de zi. Pensiunea nu era foarte mare, avea totuşi un aspect care se potrivea cu mediul şi era bine gândită în privinţa calculării fiecărui spaţiu din interior. Nu ştiu ce-o făcea mai plăcută, poate faptul că se afla pur şi simplu în apropierea mea, ori culorile, ori de vină era soarele care mă făcea să am altă perspectivă, poate şi simplitatea ei care îmbina foarte bine plăcutul cu utilul.

Am stat toată vara şi ceea ce m-a făcut să nu mă pot pronunţa dacă vacanţa mi-a fost plăcută sau nu a fost un incident de la pensiune. Într-o dimineaţă mă trezesc că-mi bate proprietarul la fereastră insistent. Eu stătusem cu o sticlă de vin toată noaptea pe verandă şi-l reciteam pe Joyce. Am mai citit Ulise la facultate, dar nu am înţeles mai nimic din tot romanul şi abia s-a schiţat o idee după ce l-am discutat la seminar. În acea seară l-am reluat şi până am adormit înspre dimineaţă m-am bucurat de fiecare detaliu şi de fiecare scenă citită. În sfîrşit începusem şi eu să fiu pe urmele lui Leopold Bloom. Mă trezesc cu o falcă-n cer şi una-n pământ şi mă duc să-i deschid. Sunt doar în chiloţi şi îl invit înăuntru nu înainte de a-l întreba dacă nu vrea şi o cafea pentru că eu sunt chior de somn şi nu pot să discut raţional dacă nu-mi iau doza matinal. Omul era grăbit, nu avea timp să mai bea şi cafea, dar pentru că nu putea altfel să discute cu mine nu a avut încotro. După ce am băut cafea şi am dres-o cu o ţigară, Virgil

(căci aşa îl chema pe proprietarul pensiunii) mă roagă să-l ajut că e disperat. A avut un client săptămîna trecută care a dispărut de trei zile. Cum adică a dispărut un client? A venit duminică, singur, cu o valiză şi a plătit pentru o lună. A comandat tot tacîmul, şi masă, şi serviciul de spălătorie, şi călătoria în deltă (o dată la două săptămîni Virgil organiza o mini-excursie de trei zile prin deltă, stăteau practic trei zile pe un vaporaş ca şi cum ar fi făcut ocolul Pămîntului în stilul lui Jules Verne sau al oricărui alt autor de acest calibru; nu aveau parte de peripeţii, priveliştea era ea însăşi o peripeţie pentru puţinii pasageri.). După ce a achitat toate aceste servicii a stat două zile, adică pînă marţi şi s-a plimbat, a coborît la masă, a mers la plajă....De marţi după-amiază însă nu s-a mai întors. Valiza e în camera lui, închisă. Din cameră nu lipseşte nici un lucru decât hainele curate pe care le-a dat luni la curăţat şi le-a primit a doua zi. Pesemne că s-a îmbrăcat cu ele.

În ce era îmbrăcat? Cu un costum alb de mătase foarte subţire, cu o pereche de pantofi albi, cu o cămaşă albă, totul era în alb. Sunt în cazul acesta cîteva explicaţii: omul nostru e un manelist convins şi se îmbracă prost (dar scump) ca să meargă undeva la un eveniment de-al maneliştilor unde va ieşi în evidenţă şi poate va agăţa una, două, trei fete sau câte îl ţin buzunarul. Dacă în ziua în care a venit Virgil la mine era sîmbătă, ne putem gîndi la faptul că "clientul" avusese parte de o orgie care a ţinut aproape patru zile în cazul cel mai fericit. Nu este exclus să-l găsim undeva înecat în pielea goală cu vreun mesaj scrijelit pe spate sau cu ţeasta sfărîmată. Şi ce treabă am eu cu soarta dumisale? Sau ce treabă are Virgil cu asta? Dacă respectivul nu va veni nu e nici o problemă, dacă tot a

plătit pe o lună. Cu atît mai bine, Virgil va servi mai puţin o masă care a fost deja achitată. Dar ce-mi spune Virgil?

Că nu ştie ce să facă.cu lucrurile. Omul a plecat, dar i-au rămas lucrurile în cameră şi nu ştie: dacă le va arunca nu va fi acuzat de furt? Nu vrea să-i cotrobăiască prin cameră, este un gest nu numai fraudulos, dar şi de neloialitate faţă de cineva care s-a achitat de datoria sa. Virgil îmi spune că datoria lui nu-i dictează să elibereze în nici un caz camera. Ei şi atunci ce faci? L-am întrebat. Nu ştie, dar s-a gîndit că poate ar trebui să plecăm în căutarea clientului, care cică s-ar numi Kataguro Nonestescu. Un nume tare ciudat, trebuie să fim cu toţii de acord. Dar Virgil mi-a arătat buletinul pe care i l-a oprit cînd l-a cazat şi chiar aşa îl chema (în cazul în care buletinul nu era fals, şi nu părea a fi). Tatăl său era român, iar mama japoneză. Acum se explică numele său mai puţin uzual pe la noi. Situaţia începe să fie mai dificilă plecînd de la ultimele informaţii pe care tocmai le-am primit. Un japonez după mamă care să fie manelist. Mă mai uit o dată la buletin şi văd bine că e făcut la noi, Kataguro are 27 de ani, s-a născut în Iaşi şi are cetăţenie română. Are trăsături de asiatic.

Ideea lui Virgil era bună. Să mergem să-l căutăm. L-am întrebat dacă a sunat la poliţie. Mi-a spus că da. A sunat la poliţie, dar nu l-au băgat în seamă, e sezonul de vară la mare, ei vin doar dacă apar cadavre. Poate s-a plictisit să mai stea la mare. Aşa i-au replicat. Nu că ar fi de mirare răspunsul primit, e de aşteptat ca autorităţile să nu se implice prea mult. Bine, să mergem să-l căutăm, dar unde? De unde să începem, să mergem pe plajă şi să strigăm după el ca după un

câine? Are 27 de ani... e un om matur, am fi avut mare noroc dacă ne-ar fi ajutat şi poliţia. Să aflăm mai multe despre el, i-am spus lui Virgil. Poate e bolnav, poate are vreun hobby, poate e vreun singuratic. Trebuie să ştim cu cine avem de a face. Şi aşa am ajuns la un deplin acord, cu oarecare remuşcări din partea lui Virgil, să mergem să-i „studiem" lucrurile care i-au mai rămas ca să ne facem o impresie despre acest Kataguro.

Geamantanul său era în forma unei genţi diplomat dar de dimensiuni mai mari. Era verde şi avea două lacăte cu cifru aşezate de-o parte şi de alta a mânerului. Nu puteai să pui prea multe lucruri în el decît cîteva schimburi şi poate ustensilele pentru igiena personală. Geanta era încuiată. Mereu m-au fascinat încuietorile cu cifru şi de fiecare dată cînd am avut ocazia nu mi-a scăpat unul fără să-l deschid. Nu e aşa complicat, ca în majoritatea meseriilor ai nevoie de îndemânare. Nu e ca parolele de la un computer sau de pe telefoane. Pe acelea le blochez într-un timp incredibil de scurt. La cifruri totul ţine de cât de multe combinaţii îţi vin în minte şi de rapiditate. Implică de asemenea şi un auz fin şi nu în ultimul rând de puţin noroc. E aproape ca la loterie, numai că în cazul cifrurilor poţi da lovitura cu puţină experienţă.Am plecat de la a combina ziua calendaristică în care a venit, ziua în care a dispărut, ziua sa de naştere apoi alte combinaţii apropiate, şi am găsit la primul cifru ziua lui în care a dispărut (semn că am intuit bine) şi la cel de-al doilea o altă dată cu vreo şapte ani înainte de ziua dispariţiei. Mi-am dat seama că e un cifru cu date calendaristice pentru că cifrul era format din patru rotiţe pe care le roteşti pe toate formînd anul, luna şi ziua consecutiv, de fiecare dată când nimereşti o cifră

se aude binecunoscutul clinchet. Nu mi-a luat decît două ore să-i dau de capăt, semn că nu-s un maestru ori că nu-s prea norocos ca personajele de la hollywood din filmele poliţiste. Am deschis în cele din urmă geanta.

Am găsit alte două rânduri de haine, din mătase toate, uimitor nu era nici una albă. Erau cîteva cămăşi de o culoare albastră verzuie, ca floarea liliacului ce dă spre ofilire pe frunza de nufăr reflectată în apă la umbra unei sălcii pletoase bătrîne. Pantalonii erau verzi înspre maroniu-cenuşiu, o culoare a cochiliei unei broaşte ţestoase parcă. Am găsit cîteva reviste din Japonia, nu mă întrebaţi denumirile lor că nu ştiu japoneză, dar erau diferite şi puteam să-mi dau seama că unele dintre ele erau pentru expoziţia maeştrilor de ikebama şi altele zic că erau pentru femei, avînd acelaşi model pe coperta din faţă. Am mai găsit câteva cărţi tot în japoneză cu ilustraţii în care apăreau aranjamente florale, lumînări, un Budha cu katana pe braţe, statui despicate, şi un simbol, cred, care apărea pe mai mulţi pereţi desenaţi, un păianjen de apă dulce. Oare aveam de-a face cu un războinic? Cu un obsedat sexual? Cu un afemeiat? Habar nu aveam. Am mai găsit un jurnal care alterna scrierea din japoneză în română şi invers. Mi-am dat seama că sunt însemnări personale, dar de ce în ambele limbi? O fi fost patriot poate şi gîndurile mai importante, mai profunde le exprima în japoneză? Ori acele gînduri puteau fi exprimate numai în japoneză neavând echivalent în română? Sau poate că se ascundea de cineva care-i citea romanul şi nu ştia ori limba română ori cea japoneză? Considerând după reviste pot să spun că avea o pasiune pentru femeia de pe coperte, o femeie puţin spus frumoasă. I-am cerut

lui Virgil un răgaz ca să pot răsfoi jurnalul, timp în care el a plecat să se intereseze de vreo cineva care ştia japoneza. Este o mică posibilitate să dai peste o astfel de persoană prin părţile noastre, dar de ce nu? Orice mic ajutor, orice pistă merită încercată. Eu am luat revistele, cărţile şi jurnalul şi m-am dus la mine în cabană. Se făcuse ora după-amiezii de cînd tot am discutat cu Virgil şi am pus la cale planul nostru de a pleca în căutarea românului-japonez misterios. Mi se făcuse o foame de lup. Am dat fuga la un restaurant la vreo cîţiva kilometri depărtare de plajă unde se găseau şi turiştii şi am luat la repezeală pentru felul întâi o ciorbă din cap de peşte, foarte delicioasă recunosc. Nu e indicat deloc să mănînci în astfel de locuri deoarece este cunoscută moda bucătarilor ambulanţi poate, de la malul mării, să folosească ingrediente expirate. S-a părut că am avut noroc şi de această dată. Am luat un al doilea fel ce consta în peşte la grătar pe care l-am încins bine cu un vin roşu la carafă, producţie autohtonă. Nu ştiu să fi văzut vreo podgorie pe drumul spre cabană, dar nu pot să zic că am fost tot timpul atent la asta. Vinul a fost cu final fericit, nici sec, nici dulce, încă mai simţeam mirosul de căpşunică şi gustul puţin dulce de otonel. Era vin de anul trecut, era combinat din cele două specii de struguri amintite şi era de natură regească. M-am desfătat.

Cînd am ajuns la cabană se făcuse seară, Virgil era plecat, iar eu m-am aşezat cu o cafea pe unul dintre fotoliile de lemn de afară. Am luat jurnalul şi m-am pus să-l citesc sorbind din cînd în cînd din cafeaua amară căci uitasem să-mi iau zahăr şi îmi era prea lene să mă duc să-mi cumpăr. Jurnalul nu era scris de foarte mult timp şi era datat. Am găsit şi cîteva scrisori, notiţe de la

cursuri de ikebama, notiţe cu privire la programul domnului Kataguro şi o listă cu lucruri ce trebuiesc făcute, cu lucruri care-i displac, cu diferite alte prostii pe care uneori omul plictisit le scrie pe foaie cînd nu are ce face. Am putut să-mi fac o impresie despre acest om şi să aflu chiar mai multe despre păianjenii de apă dulce. Am dezlegat şi misterul cu privire la femeia de pe coperta revistelor. Era cea cu care avusese o aventură acum şapte ani în urmă, cu care avusese un copil şi care a murit din nu ştiu care cauze. Mi-e greu să cred totuşi că a murit deoarece vorbeşte de ea la prezent şi spune că ar fi luat parte la diferite întîlniri, a făcut cîteva vizite prin Italia, Franţa, Germania şi Anglia şi de curînd s-a întors în Kobe din Turcia, Istambul, de la nu ştiu ce comitet al diviziilor astronomilor Renaşterii. Apar tot felul de informaţii despre întîlniri pe care lumea n-ar trebui să le afle aşa că o să mă rezum la a spune că Ea (nu cred că e bine să-i dau numele) şi-a revenit după un atac ucigaş, cînd a fost urmărită de agenţii ruşi ai unui mare om politic actual. Atac care nu şi-a atins ţinta, dar a lăsat urme adînci în mintea lui Kataguro şi a Ei probabil. Am fost derutat, m-am speriat şi am mai început o sticlă de vin inconştient, din inerţie. Nu cred că cineva ar scrie despre astfel de lucruri doar aşa, ca să se distreze. Cred că mi-am băgat nasul unde nu trebuie. Kataguro nu e nici într-un caz un manelist care se îmbracă în alb să agaţe nişte tipe cu moravuri uşoare într-un bar. Îmi dau acum seama de semnificaţia costumului. Păianjenii de apă dulce se găsesc cu droaia în deltă, şi pe deasupra sunt unii mai diferiţi de care se ştiu foarte puţine informaţii, încă sunt dubii prin rîndul specialiştilor dacă sunt letali sau nu. Înţepătura lor nu se simte, nu lasă urme şi cauzează un atac cerebral

concomitent cu unul cardiac, asta se spune în jurnalul lui Kataguro.

Filmele şi romanele poliţiste nu spun nimic despre frica, despre panica, despre groaza care te apucă atunci cînd te afli în locul nepotrivit la ora nepotrivită. Mai grav e că trebuie să vorbesc cu Virgil şi vom fi doi oameni care nu au nimic de a face cu legăturile astea ....criminale. Ruşi, japonezi, francezi, englezi, italieni, germani, nu ne interesează, să se taie cum vor ei, să-şi scoată maţele, nu e treaba noastră. Îmi place aventura, dar cu femei, nu cu arme de foc, nu cu urmăriri, nu cu oameni urâţi care vor să-mi împungă sula-n coaste. Nici nu vreau să mă mai gîndesc la aşa ceva.

Scrisorile lui Kataguro le-am rupt din jurnal şi le-am păstrat. M-am întîlnit cu Virgil şi am vorbit cu el. I-am spus că am rezolvat enigma, Kataguro nu se va mai întoarce, am dat de numărul său de telefon şi l-am sunat. Am vorbit eu cu el, este în Iaşi bine-merci, a fost anunţat de şeful său că trebuie să plece în delegaţie peste o lună şi va trebui să se pregătească, să se documenteze. M-a rugat dacă nu pot cumva să-i duc valiza, căci a plecat în grabă şi cu problemele de la serviciu pe care trebuia să le rezolve a uitat complet de ea. Virgil s-a uitat circumspect la mine, probabil şi-a dat seama că e ceva în neregulă, probabil a aflat şi el mai multe. Nu mi-a mai spus nimic de vorbitorul de limbă japoneză pe care-l căuta. Nu mi-a mai spus nimic. Nici n-am mai vorbit de atunci. O fi crezând că am fost în stare să-i fur bagajele unui client sau cine ştie. O fi aflat poate chiar adevărul. Kataguro urma să moară, nu ştiu în ce fel, nu ştiu în ce loc, sper să nu iasă la iveală nici un cadavru. Să se odihnească-n pace, fiecare îşi croieşte

singur soarta, fiecare e răspunzător de alegerile sale. Poate o fi fost nevinovat, poate o fi fost o victimă a sorţii, dar nu sunt dispus să-mi risc pielea(sau cel puţin nu eram dispus în acea vreme, nu bănuiam nimic de ce avea să se întîmple) pentru un motiv atât de banal. Nu sunt un erou, îmi place să stau liniştit în fotoliul acesta de lemn şi să-mi continui lectura din James Joyce. Aşa sunt eu, cum am spus, sunt adeptul aventurilor cu femei, şi atât.

Gîndul acesta cu femei m-a urmărit de la pubertate. Voiam să pun mâna, voiam să fiu liber să fac ce vreau cu ele, voiam să fiu iubit în toate modurile posibile, voiam să plutesc şi să fiu presat de sâni, de picioare, de buci goale, de buze fierbinţi. Sunt un pervers incurabil şi recunosc, am recurs la cele mai fantastice perversiuni. Femeile sunt punctul meu slab. După ce am încetat să-l mai vizitez pe Virgil la pensiune nici el nu a mai apărut la uşa mea. Nu după mult timp, poate o săptămînă, poate două, am văzut un Kawasaki parcat pe aproape. Era seară. Îmi amintesc exact, parcă se întîmplă şi acum, o femeie(O FEMEIE!!!!) a ieşit din pensiune cu casca sub braţ, s-a urcat pe motocicleta neagră şi a plecat uşurel fără să o calce, fără să facă zgomot. Nu i-am văzut chipul, dar din spate avea un fund pe care l-aş fi dorit între picioarele mele. Era de o înălţime medie, nu foarte slabă, nici durdulie, nu mai vorbesc despre măsuri căci nu mai sunt sigur de nimic după ce am văzut-o.

Peste câteva zile Virgil a fost înmormântat. A făcut un dublu atac cardio-cerebral. Nu mi-a venit să cred. Medicii au dat vina pe faptul că în seara de dinainte a băut o sticlă de vin singur şi a fumat un pachet de ţigări. Eu am scăpat de toate lucrurile lui

Kataguro, în afară de scrisori care mi-au plăcut cum au fost scrise. Le-am ars (lucrurile cu tot cu valiză) în prima noapte după înmormântarea lui Virgil. Am băut o bere, m-am scăldat în mare pentru ultima oară la apusul de soare şi am băgat cheia în contact, i-am tras o pedală lui Caro şi am lăsat în urmă numai praful.

Am mers noaptea din Vamă pînă în Iaşi şi am lăsat acul la o sută numai cînd ajungeam în apropierea oraşelor. Dar nu intram în ele şi o luam mereu pe ruta ocolitoare. Am mers ca un nebun, nu mi-a păsat că poate voi muri sub roţile unui camion, izbit într-un parapet ori de un copac, sau în mod la fel de tragic de un atac dublu cardio-cerebral. Deşi am mers cu viteză, drumul s-a sfârşit în şase ore. Cu două ore mai puţin decât l-aş fi făcut în condiţii mai puţin periculoase. Cât de stupid ar fi fost să fac un accident şi să mor fără să fi fost nimic serios. Să îmi pierd viaţa pentru că sunt un fricos şi m-am speriat de fanteziile scrise într-un jurnal rătăcit. Să fi fost oare ceva adevărat în tot ceea ce am citit? Să fi murit Virgil în mod la fel de accidental ca şi clientul său care nu s-a mai întors după valiză? Câteodată întâmplarea şi soarta ne joacă feste şi bănuim lucruri care n-au nici cea mai mică legătură cu realitatea. Ne temem să nu fim bătuţi, maltrataţi, ucişi, jecmăniţi de bande şi reţele criminale care nu sunt decât în mintea noastră. Alteori poate se întâmplă invers: te trezeşti că stai cu o armă încărcată în faţa ochilor îndreptată spre tine şi nu faci nimic altceva decît să caşti gura şi să-i înghiţi plinul. Cred că m-am transformat într-un frustrat, un paranoic fără leac.

Peste tot am impresia că văd motociclete Kawasaki şi păianjeni de apă dulce, fundul acela bombat care se urcă pe şa în pantaloni mulaţi de piele

plecând fără nici un zgomot de pe loc. Sunt om în toată firea şi mă comport ca un porc gras ce ştie că nu mai e decât o zi până la Ajunul Crăciunului. Cuţitul îl simt în spate, pleacă de jos de la coapse, mi se plimbă printre picioare, se joacă cu biluţele mele şi urcă pe partea din faţă urmărindu-mi sistemul digestiv până aproape de inimă unde mi se opreşte ca un junghi. Totul a început din Vama Veche.

Îmi amintesc acea vacanţă de care nu pot spune că a fost minunată, dar nici tristă. Sfîrşitul e inevitabil până la urmă, care e diferenţa dintre o moarte pe neaşteptate care se petrece ca un accident într-o clipă şi una la bătrîneţe? Mă apucă tremuratul când mă gîndesc la asta....şi mă tem că îmi amintesc aproape tot timpul. Am căpătat o problemă de care nu mai pot scăpa. De fapt la asta ar trebui să cuget mai mult: mă gîndeam şi la vîrsta de 20 de ani la moarte, şi la 21 după ce m-a părăsit iubita, dar mă gîndeam la o moarte pe care mi-o provocam eu. Nu am avut nici atunci curajul să o fac, nu am nici acum destulă tărie să o duc la capăt, ba mai mult decât atât, mi-e teamă să nu o sfârşească altcineva în locul meu.

Acum am aproape 30 de ani, sunt profesor de filosofie la Colegiul Naţional Emil Racoviţă din Iaşi şi au trecut aproape 5 ani de cînd a murit Virgil, de când nu am mai auzit nimic de Kataguro şi de cînd i-a ars cabana prietenului meu din Vamă. El a plecat din ţară cu un an în urmă în Amsterdam. Nu mai am pe nimeni cunoscut alături. Sunt singur şi slujba pe care o am mă ajută să trag de timp sau mai bine zis mă ajută să-mi ocup timpul cu ceva. Nu vreau să fiu patetic, nici măcar nu ştiu dacă trebuie să mai scriu, habar n-am de ce scriu toate astea. Am fost la psiholog anul trecut şi m-a pus

la tratament, plus că mi-a propus să revin. Săptămîna viitoare ar trebui să merg iar şi să-i duc un jurnal în care să-i scriu ce mă frămîntă. O să-i mai scriu că mă frămîntă faptul că am un salariu de mizerie, că trăiesc de pe o zi pe alta şi nu ştiu de ce, că am accese de depresie în continuare şi că nu mă pot abţine să nu fiu sceptic în legătură cu toţi oamenii noi pe care-i cunosc, inclusiv cu elevii de clasa a noua la care am ore de logică. Port un spray paralizant tot timpul la mine, am la motocicletă un baston electric şi ţin tot timpul uşile încuiate şi ferestrele acoperite. Mă deranjează mai puţin salariul decât frica asta continuă pe care nu o mai suport. Pe deasupra a trebuit să renunţ la cafea şi ţigări pentru că medicul cardiolog m-a atenţionat că am o tensiune care nu-mi mai permite să am astfel de tabieturi. Citesc scrisorile lui Kataguro şi parcă îl înţeleg, parcă aş vrea să spun despre el că nu a fost ucis, că nu din cauza reţelelor secrete a murit, ci nu a mai avut nimic pe lumea asta care să-l ţină în viaţă. Am ştiut tot timpul că eu sunt un optimist, ca drept dovadă că mă simt oribil cînd aud oamenii vorbind despre moarte. Nu e un subiect deloc comod pentru mine. Scrisorile lui Kataguro mi-au dat de înţeles că ceea ce aşteaptă de la viitor e o linişte pe care doar în altă parte o poate afla. Maestru de ikebama, probabil era foarte legat de filosofia budistă, ştiu şi eu, ce să spun? Mă gîndesc că a plecat dintre noi după ce şi-a făcut mai întîi un altar din flori şi a aprins beţişoare parfumate, mă gîndesc că a plecat cu zâmbetul pe buze fără să spună nimic. La fel ca şi Virgil poate. Unul a dorit-o, altul s-a nimerit să-i fie gazdă morţii. Totuşi, cred că e de ajuns, mai am o sticlă de vin şi nişte medicamente.

Valentina Ioana Pirlog

Brăila

Maci în luna lui decembrie

Fugi!

Alergam cu continua senzaţie că mă voi prăbuşi. Alergam pe un câmp cu maci, într-o zi înnorată de Decembrie, cu vântul tăios scrijelindu-mi obrajii şi cu rochia lungă măturând pământul.

Greşisem. Nu negam asta, dar tot ceea ce ceream, pentru prima dată în viaţa mea, era îndurare. Soldaţi cu armuri din bronz şi săbii de oţel îmi călcau urmele cu misiunea de a mă ucide. Ecouri surde ca nişte râsete de femei veneau din urmă către mine, îmi răpeau auzul, făcându-mi retina să gonească pământul. Şi de ce? De ce toate astea? Pentru că am negat inconştientă cel mai frumos sentiment: iubirea, care până la urmă în majoritatea cazurilor se dovedeşte a fi doar un concept, iubirea propiu- zisă fiind inexistentă, ea cerând a fi reinventată. Mai aveam câţiva metri până la casa pe care o închiriasem amândoi în urmă cu patru zile. Mai aveam atât de puţin şi sentimentul de neputinţă se accentua. Mi-ai fi pus cârje şi un prosop de baie, în tabloul ăsta deplorabil. Mi-ai fi adus lacrimile sirenelor sub pernă, o broască şi toate florile din lume, în noua noastră locuinţă. Am fi crescut meduze, am fi plantat castani, am fi călătorit în dimensiunea a patra şi nimeni niciodată nu ar fi ştiut povestea noastră. Dar totul e istorie, o istorie nerealizată, imaginară, incompletă şi inexistentă, la fel ca noi, ca noi doi, care ducem spre pierire acelaşi dor vechi, sângele aceluiaşi om, aceleaşi gânduri spre aceleaşi meleaguri. Şi cu

fiecare invenţie nou apărută ne grăbim pierirea. Ce beatitudine mortală există în mintea omului! Ce sentiment dulce-acrişor! Senzaţie aparent de fericire sub masca căreia se află rubine negre din supa primordială a durerii omenirii.

Am deschis tremurând uşa cu traheea uscată şi cu inima-mi gonind nebuneşte. Am intrat, am trecut în grabă pe lângă micul acvariu din care venea o ciudată lumină verzuie şi mi s-a părut că m-a strigat peştişorul auriu. Nu am avut timp să mă întorc şi să mă uit. M-am închis în baie şi am dat drumul la apă.

Îţi aminteşti interminabilele noastre discuţii filozofice în nopţile caniculare de august? Îţi aminteşti stelele, temperatura, crinii, perdeaua, mâinile, pielea, buzele, ochii... Îţi aminteşti? Îmi spuneai că suntem singurele fiinţe care trăiesc pe pământ. Am râs uşor şi mi-ai zis că majoritatea oamenilor doar există. Atunci am înţeles, dar am negat.

Marginea căzii era alunecoasă, m-am aşezat cu grijă şi mi-am numărat perlele de la gât. Erau patruzeci şi patru. Am inspirat adânc şi am auzit vocea fioroasă a tunului. Casa era înconjurată. Nici o şansă să scap...

În ultimul timp obişnuiam să te ignor. Recunosc, mi-a fost teamă că aş putea strica tăcerea de diamant dintre noi, sau că... pur şi simplu nu ai înţelege. De-aş putea fi măcar pentru câteva secunde ca oricare alta! Ce sentiment dulce poţi găsi uneori în banalitate, ce simfonie memorabilă! Ce alinare nerambursabilă!

Şi cred că am găsit eternitatea. E marea amestecată cu soarele. E orizontul negăsit de niciun călător, e aspiraţia fiecăruia. Am văzut infinitul în privirile tale şi m-am simţit, în mod ciudat, nemuritoare.

Aş fi vrut să fi fost acolo, să le fi spus să plece, dar... am aşteptat ca apa să-mi inunde plămânii, eram dispusă să suport cea mai cruntă moarte. Apa era rece şi îmi ieşeau aburi din gură, pentru un moment am crezut că e sufletul, dar inima care bubuia mai rău ca tunul de afară nega orice aparenţă.

Mă priveai din fotografii şi-mi vorbeai din propriile-mi amintiri. Erai departe, cel puţin aşa îmi spuseseră ei. Ăştia au venit să te răzbune şi probabil nu ştiai nimic. Probabil... Am mai aşteptat un pic, apoi uimită de imunitatea mea şi de lipsa de efect a apei m-am ridicat şi am ieşit din baie. Peştişorul auriu plutea patetic deasupra apei privind în gol. Uşa de la intrare era vulgar deschisă, iar toţi cei ce mă urmăriseră erau acum în jurul meu. Şi-au pregătit armele, au numărat până la patru şi au tras. Zeci de gloanţe au trecut prin mine, o ceaţă de var de pe pereţi s-a ridicat în aer şi mă simţeam ca într-un film western, doar că era ceva mai rece. Mă simţeam ca o sită, perplexă de faptul că inima încă bătea, de conştiinţa care încă nu mă părăsise, de faptul că am ieşit din casă abia după ce mi-am redecorat sufrageria, cu vopsea naturală, roşu-aprins, cu suferinţă şi ţipete pe care doar eu le puteam auzi. Şi ce amuzant era peştişorul care continua să plutească fără suflare!

Stop!

Sorana Cancel

Bacău

Ars vivendi

Will the veiled sister pray
For children at the gate
Who will not go away ând cannot pray:
Pray for those who chose ând oppose

O my people, what have I done unto thee.
T.S. Eliot*, Ash Wednesday*

„La început a fost Cuvântul.

Nu! La început a fost Liniştea, iar Cuvântul, plin de o încredere total nenecesară şi de o tendinţă înnăscută spre tulburarea armoniei, şi-a făcut loc printre nimicul indivizibil al ordinii primordiale şi a început, fără nicio justificare, să creeze şi să locuiască lucrurile. Ridicând aburi din oceanul preexistenţei virtuale, amorfe, a cioplit forme în idei până când valurile s-au amplificat în mod iremediabil. Separând conştiinţa de creaţia sa, Cuvântul a despărţit orice tot în două părţi contradictorii. Alb şi negru, moral şi imoral, minte şi materie. Din ignoranţă s-a născut existenţa, pe care naivii o văd şi astăzi ca pe o simplă înşiruire de atomi. Negând unitatea şi cultivând forma, Cuvântul a etichetat fără milă fiecare lucru pe care l-a întâlnit în calea sa, iar oamenii au confundat eticheta cu sensul însuşi.

Biblia relatează cum Dumnezeu a început prin a crea lumea, văzând abia ulterior că era bună. În schimb, dacă cel care a făurit-o este Cuvântul, creaţia s-a realizat printr-un gest neutru, dezinteresat, al unui creator nepreocupat de ce se va întampla cu ea în continuare. „Oh, am creat un univers? Se mai întâmplă...”

Nu cred că Dumnezeu e Cuvântul, ci mai degrabă acea linişte de dinainte de idei şi de forme, acel ocean cuprinzând totul şi totodată nimic...

Cuvântul, zeu iresponsabil, a răstălmăcit tăcerea şi a interpretat fiecare undă până când Dumnezeu a fost îngropat sub formă. Găseşte-l, tu, fiinţa umană, dacă poţi! Ca într-un joc divin, oamenii îl venerează pe creator şi nu pe cel care a fost dintotdeauna şi care va fi mereu. Admiră acţiunea, iniţiativa, creaţia şi nu nemişcarea, perfecţiunea, tăcerea. Dar atunci când ne gândim la tendinţa înnăscută a omului spre stagnare, lucrurile pot fi reinterpretate. Într-un plan imanent, lipsa evoluţiei, lipsa mişcării sunt trăsături negative, conduc la lene, iar lenea duce la atrofierea corpului şi a spiritului, dar în plan transcendent, stagnarea sub forma tăcerii şi a lipsei acţiunii este singura cale prin care se poate ajunge vreodată la adevăr. Nu la adevărul relativ, personal, ci la Adevăr- la originea întregii lumi, la Dumnezeu...”

Când se sună de ieşire, se trezi din nou într-o lume străină, unde lucrurile aveau sens doar pentru că oamenii proclamaseră, în urma unui compromis mut cu ei înşişi şi cu semenii lor, că au. Şi totuşi, el descifrase modelul, regula după care funcţionează întreaga lume- mai simplă decât credeau oamenii de ştiinţă şi cu mult mai puţin dogmatică decât credeau majoritatea celor

religioşi. El era singurul dintre cei puţini, căci bătrânul Univers nu se săturase nici atunci de vechea glumă dulce-amară: exist pentru oameni şi totuşi ei sunt singurii care habar nu au de ce. Bineinţeles, asta se întâmplă pentru că ei sunt singurii fraieri care îşi pierd timpul întrebând! ar fi adăugat el, eliberând un râs sănătos. În jurul tânărului, viaţa curgea neîntreruptă, colegii discutau, muzica insuportabilă răsună în difuzoare, profesorii puneau note fără să înveţe nimic. Şi deşi el ştia cât de puţin importante sunt toate aceste lucruri, era afectat de lipsa lor de sens ca şi cum întreaga lui viaţă depindea de asta.

...şi nu era adevărat?

Discutând cu prietenii nu era el, ci o hologramă care îi ţinea locul şi pe care el o controla prin firele invizibile care le conectau minţile, transmiţându-i impulsuri şi replici automate. Însă adevăratul lui eu, acolo unde îşi aveau locul emoţiile şi sentimentele, răspunsurile afective, rămânea undeva în spate, detaşat de eul lui aparent şi raţional. De aceea totul conta, dar nimic nu îl afecta cu adevărat.

Nu mai ţinea minte exact când avusese loc scindarea. Poate într-o dimineaţă ireală de septembrie, când îl trezise furtuna care îi scosese fereastra veche a camerei din balamale. Poate într-o seară de iunie, când era încă copil, stând pe terasa din faţa casei bunicilor şi dezlegând integrame. Poate momentul în care îşi amintise toate acestea, cuprins de senzaţia inevitabilă că întregul lui trecut e o minciună, o succesiune de himere care nu îi aparţin, şi că viaţa lui e departe de corpul pe care îl locuieşte. Adevărul era că, din clipa în care încetase să trateze realitatea ca pe un bun gratuit, timpul se dezarticulase, iar propriile amintiri se

îndepărtaseră de el în timp şi în spaţiu, lăsându-l cu o perspectivă incompletă asupra viitorului, prezent doar în clipa de faţă, captiv între graţiile ei reci. Căci nu simţea acea eternitate într-o clipă despre care vorbesc toate religiile lumii; secunda nu se deschidea spre atemporal, ci rămânea închisă în ea însăşi, ţinând toate lucrurile captive în pânza ei mereu schimbată, mereu aceeaşi. Din clipa în care încetase să trateze realitatea ca pe un bun gratuit, aceasta reacţionase în mod neaşteptat: în loc să-şi deschidă misterele spre el, se închisese şi mai mult în ea însăşi, refuzându-i-se.

Eseul pe care îl citise în faţa clasei era ipoteza, teoria - produsul raţiunii reci, despărţite în fiinţa lui de sentimente, de trăiri. De aceea, există mereu un zid între teorie şi practică, între raţional şi spiritual. Da rămase bariera pentru o scurtă perioadă de timp, prin meditaţie şi prin linişte, dar, la fel cum se întâmplă cu toate lucrurile din viata lui, şi pe acesta îl dădu uitării atunci când se risipi în ceaţa vieţii cotidiene, printre dezamăgiri personale şi angoase metafizice, printre neliniştile unei adolescenţe care seamănă prea mult cu bătrâneţea.

Dacă un lucru nu există acum, el nu a existat niciodată. Gândul îl lovi rece, nu ca o observaţie strict teoretică, ci ca un lucru pe care ajunsese să îl cunoască trăindu-l, respirându-l, sufocându-se cu consecinţele lui. Străzile pe care îşi plimbă corpul obosit erau toate la fel, pentru că nu le dădea atenţie; chipurile erau goale, pentru că nu reuşea să citească povestea din spatele lor. Oraşul trăia independent de el, un străin în mijlocul comunităţii de roboţi, el însuşi ducând o viaţă mai automată decât a celor pe care îi condamna că au uitat să trăiască, să aibă răbdare, să *fie.*

Din obişnuinţă, trecu prin parcul central, grădina antropologică în mijlocul căreia oamenii ieşeau la plimbare purtaţi într-o lesă invizibilă de către marele mecanism urban. Soarele lumina trandafirii înfloriţi, ale căror culori erau pictate de un artist metafizic ale cărui creaţii erau prea simple şi prea frumoase pentru a mai fi luate în serios. În jurul lui, viaţa îşi urma cursul predeterminat - fiecare fir de iarbă e la locul lui, fiecare picătură de durere e în cantitatea necesară pentru a menţine echilibrul dintre bine şi rău, totul urmează coordonatele stricte ale cărţii Universului în care o mână ridată, aproape carbonizată scrie folosindu-se pe ea însăşi drept stilou şi drept cerneală, scrie întreaga istorie blestemată pe care eu nu pot decât să o gândesc, nu să o şi simt, nu, niciodată să o simt - istorie din care face parte şi persoana mea difuză şi amorfă, care se află aici pentru că *trebuie*, care gândeşte toate aceste lucruri pentru că, să fim serioşi, cine şi-ar putea închipui că lucrurile ar putea sta vreodată altfel? Totul e bine, acum şi pentru totdeauna, scria Kerouac, dar el nu s-a gândit să şi definească conceptul de „bine”, ar putea însemna ceva care nu răneşte pe nimeni sau ceva care stă în cursul firesc al lucrurilor, chiar dacă efectele sale sunt negative pentru mintea noastră limitată la frânturi de imagini, la esenţe distilate... Definiţii, defineşte, separă, gândeşte şi unde e rezultatul? Pe o amărâtă de foaie de hârtie, înscris pe scoarţa cerebrală a vreunui geniu neînsemnat, cuprins în însăşi intenţia de a ajunge la el. Dar pentru ce, atunci când nu pot să îmi amintesc dacă am făcut un lucru cu adevărat sau doar am dorit să îl fac? Visând zgomot urban şi cântec de păsări, m-am trezit cu sunetul în urechi, era mai real

decât orice am simţit vreodată. Încotro? Totul e bine, aici şi acum, dar încotro?...

Lumina îl făcu să-şi coboare ochii, încruntându-se.

În interiorul lui, existenţa ar fi vrut să explodeze în miliarde de fascicule întunecate şi să arunce o umbră de adevăr, de adevăr negru, concret, încins ca smoala asupra lumii oarbe, care îşi purta alaiul de clipe cu atâta nonşalanţă. Trezirea! Nimic din ce credeţi nu e adevărat! Totul e doar jocul unui zeu plictisit, transformat în lume pentru ca lumea să se poată transforma din nou în el. Câtă bătaie de cap! şi ce joc inutil!

Dacă n-ar fi fost Cuvântul...

-... n-ar fi scăpat niciodată cu viaţă, auzi o voce de undeva din spatele unui val greoi care îi acoperea simţurile, înceţoşând imagini şi sunete.

- Vorbeşte mai încet, poate s-a trezit, spuse o a doua voce, ceva mai calmă, în care o recunoscu pe mama lui.

- Şi ce dacă?!

- Vrei să-l sperii şi mai tare?

- Dar îţi zic, dacă n-ar fi fost fata aceea...

Înainte ca discuţia să devină un cerc fără scăpare, se cufundă din nou în inconştienţă, bucuros, pentru o clipă, că îşi putea petrece eternitatea în linişte. Peste câteva secunde, însă, deschise ochii brusc; se trezise dintr-un vis şocant pe care nu şi-l amintea. Doar ecoul senzaţiei din vis persistă, teamă şi disperare, claustrofobia de a trăi în cercul strâmt, fără posibilitatea de a ieşi din exilul închisorii. Îşi deschise ochii cu greutate. Spre uşurarea lui, se afla într-o cameră întunecată. Îi era mai uşor să se simtă o parte

din lumea care îl înconjoară în întuneric, unde nu existau culori care să diferenţieze obiectele, unde, în nemişcare, totul pare să alcătuiască aceeaşi masă omogenă de negru. În acel moment, lipsa luminii era şi mai binevenită, căci simţea că i-ar fi rănit ochii încă sensibili. Mirosul era steril, neprietenos. Simţea vibraţiile unui aparat în stânga lui. Un spital? Un accident. Interesant, comenta vocea lui interioară, la fel de stoica precum întotdeauna. Dar mai târziu în acea noapte, atunci când asistenta medicală aprinse lumina, în cele câteva fracţiuni de secundă de dinainte să îşi închidă brusc ochii îi veni în minte, atotcuprinzătoare şi inevitabilă, imaginea unui vehicul cu farurile aprinse îndreptându-se cu viteză spre el, contopindu-se cu el până la inconştienţă. Cuprins de groază, ţipa ascuţit, mod indirect de a se arăta recunoscător că încă e în viaţă şi adormi la loc, epuizat.

- Pe cine încerci să păcăleşti? Întrebă Margareta vizibil deranjată, încrucişându-şi picioarele. Nu eşti puternic. Nu ai fost niciodată. Atunci când te-am salvat de la moarte, erai aproape o epavă. Acum o duci şi mai rău.

Îşi lăsă privirea albastră în pământ - vinovăţie. Spusese cuvinte grele.

Ştiau, însă, amândoi că un astfel de dialog era doar o joacă de-a şoarecele şi pisica, de-a prieten-duşman; el ştia că starea lui psihică se deteriorează, Margareta ştia că el ştia, iar el, la rândul lui, ştia că ea era conştientă de conştienţa lui. Orice altă situaţie le-ar fi insultat inteligenţa. Între ei plutea un dialog nescris în fiecare clipă în care erau împreună, dialog care ar fi putut fi adus ca omagiu liniştii prin simplitatea sa şi prin usurinţa cu care empatizau, ca şi cum ar fi fost două

încarnări diferite ale aceluiaşi spirit. Margareta înţelegea că îi era necesar să se prefacă perfect sănătos mental, iar cuvintele ei nu le dezvăluiseră niciunuia dintre ei nimic nou; de aceea, el răspunse cu tăcere şi cu o uşoară privire încruntată: *Încetează cu teatrul, te rog.*

Odată ce momentul trecu, se aşezară amândoi pe canapea. Silueta ei fragilă se sprijini de el, iar părul blond îi acoperi ochii.

- Aş fi vrut să nu fim aici, spuse ea după o vreme pe un ton stins. Ce păcat că Pământul e singurul loc în care putem exista! Nu putem fi decât oameni şi nu stiu dacă asta e o binecuvântare sau un blestem. E... un exil, o expatriere din adevărata noastră natură. Oricare ar fi ea.

- Să ne întoarcem acasă, răspunse el, cuprinzându-i faţa în palme şi sărutând-o. Uimită, ea îi răspunse-fusese mereu o legătură ciudată între ei, undeva la limita dintre prietenie şi iubire, dar dragostea fusese impiedicată de asemănarea lor, de faptul că se înţelegeau mult prea bine unul pe celălălt- cum să iubeşti ceva după ce l-ai înţeles? Dar în acea clipă, pe scena tragediei lor auto-proclamate, niciun concept nu îşi mai avea locul. Existau doar suferinţa şi remediul ei, reminiscenţă a iubirii şi a morţii.

Din străfundul memoriei lui ieşiră la iveală scene învălmăşite, culori amestecate sincronizându-se cu respiraţia ei- acum se află pe o pajişte cu mulţi ani în trecut, într-o zi însorită în care se aniversau treizeci de ani de la moartea unui scriitor pe care el nu îl ştia şi despre care era sigur că nici jumătate dintre cei prezenţi nu auziseră, dar cu toţii erau prezenţi de dragul prezentei, pentru că era o zi frumoasă şi pentru

că de ce nu. Cel puţin acestea erau gândurile lui în timp ce manifestul se desfăşura cuminte, în ritmul impus de ziua liniştită de aprilie, iar oameni mai mult sau mai puţin importanţi ieşeau pe rând pe micul podium din faţa micii mulţimi aşezată pe scaune albe, ca la o nuntă, şi îşi prezentau omagiile.

- ...Margarete, despre care mama ei, care se află acum în public, ne-a mărturisit că şi-a primit numele de botez după personajul menţionat în *Todesfugue*...

Aplauze; privind în jur, văzu adulţi afişând zâmbetul special rezervat lucrurilor mici şi înduioşătoare, un amestec de afecţiune sinceră şi pseudoafecţiune cu rol social produsă de lucrurile prea perfecte, pe care pur şi simplu *trebuie* să le admiri. O fiinţă minusculă urcă pe scenă; după uniforma pe care o purta era încă în şcoala generală, probabil doar cu un an sau doi mai mică decât el. Părul ei era o flacără blondă în lumina soarelui. Înainta cu paşi timizi spre prezentatoare, iar privirea ei de căprioară speriată căuta în zadar un ajutor din mulţime. Trezindu-se din reverie, el o privi plin de interes.

-... va recita poemul în limba germană, un omagiu pentru multiculturalitatea acestei importante personalităţi interbelice, Paul Celan, din păcate nu îndeajuns de cunoscut aici, în ţara sa natală...

El nu asculta ploaia de cuvinte formale şi neinteresante; aştepta momentul în care fiinţa aceea miraculoasă va începe să vorbească. Atunci când o făcu, începu ploaia. Sunete neinteligibile, deşi pronunţate cu cea mai mare claritate de Margareta cu o siguranţă care nu era pe măsura timidităţii ei, îi loveau timpanele. O asculta transfigurat. Cuvintele poetului, cuvintele ei aveau o cadenţă care îi amintea de război, de iminenţa

mersului soldaţilor pe câmpul de luptă, de inutilitatea războiului îmbrăcat într-un veşmânt atrăgător pentru tinerii soldaţi aşteptaţi să-şi înfrunte destinul gol, să lupte pentru nimic. Nu înţelegea cuvintele, dar versurile îi loveau ritmic timpanele, antrenându-i întreaga fiinţă într-o odă de neînţeles şi totuşi plină de suflarea vieţii, într-o limbă care suna mai minunat decât orice auzise şi va mai fi auzit vreodată.

Simţi bătăile inimii femeii fragile pe care o ţinea în braţe şi se închipui proiectat în trecut, unde sensul era înlocuit de pulsaţiile intuiţiei, iar pauzele în vorbire de intervalul dintre două bătăi de inimă. Şopti, într-un gest necaracteristic lui, numele ei, conştient pentru o clipă de suferinţa care fusese necesară, în nedreptate şi în exil, pentru ca un singur om să fie botezat cu un nume atât de perfect.

Das goldenes Haar Margarete

Şi câtă suferinţă nu va mai exista doar pentru ca istoria să poată continua, călcând peste emoţii şi peste sentimente în virtutea unui determinism de netăgăduit, unde fiecare om nu e decât o piesa în marea maşinarie a lumii. Iar ei, ei doi, fiinţe vinovate doar de păcatul de a se fi întrebat „de ce?”, îşi pierdeau încet umanitatea în spirala coborândă a întrebărilor fără răspuns. Fuga de ce? Fuga de moarte, de moartea spiritului, de victoria Cuvântului, adevăratul Haos. În final, cu toţii se făceau vinovaţi de câte ceva, iar vina lor era mereu anulată, căci acţionau cu toţii după modelul divin, după mecanismul universal.

În virtutea lui se năşteau monştrii.

Das ashenes Haar Sulamith

- Din nou gândesti prea mult, spuse Margareta de undeva de departe şi doar atunci observă că unghiile

lui îi înţepau umărul alb, lăsându-i urme adânci în carne. Slăbi strânsoarea şi o îmbrăţişa, dar nu înceta să gândească.

- Margareta, spuse el după un timp, după ce lăsase liniştea să se cristalizeze în corpuri mici, perfecte, transparente.

- Hm?

- Crezi că sunt nebun?

O simţi foindu-i-se în braţe. *Încă un joc? Sunt obosită.*

- Nu, vorbesc serios. Crezi în nebunie, în anomalie psihică? Sau sunt toate tulburările mintale doar moduri diferite de a percepe realitatea?

Privind în jur, parcă pentru a confirma realitatea autodiagnosticului, văzu particulele în agitaţia lor infernală, electronii rotindu-se în jurul nucleului cu o viteză destul de mare încât să dea ochiului uman impresia unei lumi materiale acolo unde nu era, de fapt, decât spaţiu gol. Nu era o percepţie subiectivă; aceasta era cu adevarat realitatea. Care e diferenţa dintre ceea ce societatea percepe drept nebunie şi ceea ce el *ştie* că e adevărat?

- Nu, nu cred, răspunse ea pe un ton obosit. Faptul că vezi lucrurile diferit decât ceilalţi poate sau nu poate fi o tulburare, depinde de motivele alterării percepţiei... Tu, de exemplu, vrei să afli adevărul despre lume. Gândeşti prea mult. Asta te-a condus la o stare psihică fragilă, dar *nebunie* e doar un cuvânt, o invenţie. Poate că ăsta e singurul mod în care poţi găsi vreodată răspunsurile. Luând-o puţin razna, coborând în cele mai adânci prăpăstii pentru a te putea ridica după aceea. Sau cine ştie, poate că adevărul e chiar acolo, în adâncuri...

Margareta lui Celan, a lui Faust, a Maestrului. O privi, sorbindu-i cuvintele, înţelegându-le, dar nu şi pe ea.

Începuse să perceapă lumea la nivel cuantic după accident; nu putuse niciodată să îşi explice de ce chiar atunci, de ce fusese ales acel moment. Ulterior citise că atomii sunt, de fapt, 99% spaţiu gol. Ajunsese să vadă mişcarea electronilor, să simtă că nimic nu e palpabil, ci doar, cum fusese confirmat de mii de ani de religiile orientale, o iluzie a ochiului şi a mişcării, influenţată de observatori şi fără nicio legătură cu obiectul-în-sine. Reminiscenţa a unei Grete mai vechi, din timpul adolescenţei, pe care o gândise de mii şi mii de ori pe drumul spre parcul central, care devenise, o singură dată, şi drumul spre aproape-moarte...

Printr-o întâmplare a Universului, Margareta îl împinsese din faţa maşinii chiar înainte ca aceasta să îl lovească din plin. Împărţiseră, deci, lovitura în jumătate. după externare, afla că salvatoarea lui fusese internată chiar în camera de lângă camera lui- nu avusese şansa să îi mulţumească, decât peste ani, când se reîntâlniseră pe băncile Universităţii. Nu o făcuse. Margareta îl salvase pentru că trebuia să îl salveze. Cine şi-ar putea închipui că lucrurile ar putea sta vreodată altfel?

Începuseră, de atunci, o relaţie de simbioză care îşi avea rădăcinile într-un trecut îndepărtat, când fuga de moarte era doar titlul unui poem prea dur recitat de o fiinţă prea delicată.

Şi nu se schimbase totul între timp? Nu înlocuiseră ei fuga de moarte cu căutarea ei? Nu era Moartea însăşi starea virtuală de inexistenţă care a precedat geneza, starea de armonie unde totul ar fi

avut posibilitatea de a exista, şi totuşi nimic nu o făcea? Fata şi reversul. Viaţa şi moartea. De fapt, viaţa nu e decât un mod foarte lent de a muri.

Cu braţele de fum întinse către totul, către orice, căutau amândoi nemurirea prin moarte, învierea prin îngropare. Căci în conştiinta diformă a secolului XXI, mântuirea putea fi la fel de bine confundată cu rătăcirea, iar disperarea cu extazul.

În încurcătura de nedescris între suflete şi trupuri, adevărul se lasă căutat în pauza dintre inspiraţie şi expiraţie, în secunda revelatoare care putea deschide portalul către începuturi, către infinit.

Cândva, vom atinge liniştea. Cândva... Cândva... Cândva... Ecoul nemilos străbătea incăperile minţii în căutarea unor repere exacte de care să se agaţe, găsind însă doar praf şi fum. Vocile lor erau vocile a milioane de oameni căutând, ca şi ei, prin întuneric, ceva ce nu se lasă găsit, ducând o luptă ce începuse nu cu ei, ci odată cu primul pas conştient al omului pe pământ.

Deasupra labirintului, creatorul ridică din umeri, derutat. *Am greşit cu ceva?*

Alexandra Nadina Turcu

Bistriţa

Paramnezii

Celebru este cel care începe să trăiască după ce a murit.
(I.L. Caragiale)

Ţi-ai dorit să scrii pe o tablă, să stai cu buretele în mână, pregătit mereu să ştergi, să faci *tabula rasa* de fiecare dată când tabla se umple de tine, pentru a putea continua să scrii, să te scrii, fără să rămână urme de trecut. Să rămână în urma ta doar ultimele rânduri, să rămână finalul. Şi ăsta ţi-e finalul: *S.M., n.12.06.1978 – d.22.05.2012, scriitor*, însemnat pe o cruce ridicol de mare, ce zgârie ireversibil cerul (de parcă ţi-ar trebui ţie scară la cer, printre nori, când capul ţi-a fost dintotdeauna acolo!).

Deteşti trecutul. Deteşti să te revezi în poze, în texte, în tine. Dar eu doar acolo mai pot trăi acum, detaşat de tot spectacolul programat pentru doar două ore, dar care poate că durează deja de vreo trei, de o săptămână, de o viaţă. Mă simt ca în faţa unui televizor imens, aşezat în piaţa centrală, redând scene dintr-o parodie hiperbolizată: plânsetele devin brusc răcnete sălbatice, care doar durere nu exprimă, toate acele râuri de lacrimi săpate în pământul arid s-au arătat de la început secate, oamenii se apleacă asupra şi înaintea ta gata-gata să te sfâşie, în semn de adoraţie, ca şi cum (ţi-)ai fi dat cu tot *parfumul* lui Patrick Süskind.

Mă uit la tine şi observ acelaşi lucru: *marele scriitor! marele scriitor!* te-ar aclama, aplaudându-te, mulţimea, dacă sunetele scoase de ea ar fi inteligibile.

Marele scriitor... Doar eu ţi-am citit textele. Doar eu mi-am exprimat nemulţumirea, la fel de mare ca a ta. Doar eu... Şi, brusc, de la începutul acestui spectacol, eu s-a transformat în ei şi, oricâte numere de contorsionare a încercat eul de mine să facă, nu a reuşit să devină noi, nu s-a putut amesteca printre ceilalţi, să fie doar un altul. Eu am trăit în secolul I înainte de tine. Şi în timpul tău. Ei de-abia acum încep să trăiască, în secolul I după tine. Eu te-am cunoscut de când erai, ei te cunosc doar de când nu mai eşti.

***

Abstract. Obscuritate. Cuvinte aşezate haotic. Hârtie în stare de celuloză. Un pic din TOT şi (totuşi) puţin din NIMIC. Asta sunt eu. Încă. Aştept de mult timp ca El să mă creeze, să-mi dea astfel şansa ca eu să-l REinventez. Aştept de când i-a trecut prin minte să-mi dea viaţă. (Deci asta sunt eu: o idee doar gândită, un ceva/cineva nedefinit, care se răspândeşte în interiorul lui sub formă de verbe conjugate la condiţional-optativ.) Şi aşteptarea a devenit singurul meu hobby de atunci. Şi începe să mă plictisească jocul de-a aşteptatul. Şi încep să mă satur de inexistenţa mea. VREAU să mă nasc! Acum...

Citeşte! Mai citeşte! Îi porunceşte despotic un profesor elevului, pregătindu-se să sfârtece foaia catalogului cu nota deja asigurată. *Comentează! Găseşte figuri de stil, explică-le! Identifică elemente de intertextualitate! Fă ceva! Numeşte autorul măcar!* continuă, dintr-o singură răsuflare, ce se putea prelungi la nesfârşit, dacă elevul nu şoptea, căutând pământul cu privirea ruşinată, de parcă nu ar fi vrednic să rostească numele: *S.M... Bine, stai jos odată!* comandă

din nou profesorul, înduplecat şi înduioşat la auzul iniţialelor.

Bine, bine: el e elev, el profesor, dar eu cine sunt? Eu ce sunt? Oare pot învăţa sau trebuie să fiu învăţat? Risipit printre acele cuvinte din care parcă mi se scurge viaţa, existenţa, încerc să mă desprind, să mă smulg din text şi să ajung printre bănci, să fiu văzut şi să-mi pot regăsi identitatea cu ajutorul dascălului, care parcă e singurul care ar putea să mă recunoască. Dar literele îmi sunt lipite de piele, ba chiar încet-încet devin una cu ea, fiecare semn se dezlipeşte cu o bucată mare din mine atârnată de el. Şi privirea copilului înainte ascultat îmi produce arsuri cauzate de ruşinea suportată în faţa clasei, când nu a ştiut să răspundă, să *rezolve* sarcinile date de profesor, îmi produce vânătăi cauzate de obligaţia lui de a citi aceste rânduri, care nu înseamnă nimic pentru el şi cărora le datorează doar nota primită, notă ce îi reflectă neputinţa şi nu aptitudinile dezvoltate în timpul acelor opt ani de şcoală. Şi privirile tuturor elevilor din clasă, înfipte în cărţile deschise toate la aceeaşi pagină, amplifică durerea simţită de treizeci de ori. Încep să desprind fiecare literă, până când nu va mai rămâne destul din mine pentru a încheia procesul: *A, b, s, t*... Cine sunt, Doamne, cine?

Mă privesc. M-ai transformat, fără să-ţi dai seama, în oglinda ta. Mă priveai mereu şi îţi lăudai înfăţişarea prin intermediul meu, spunându-mi: „Ce bine îţi stă părul azi!" sau „Ai cei mai frumoşi ochi!" sau „Îmi place cum eşti îmbrăcată!", neştiind că persoana a II-a se transforma într-o imperceptibilă persoană I. După aceea, eu te-am mai putut transforma doar în

tine. Şi mi-a fost suficient. Şi ţi-a fost mai mult decât suficient.

Ha! Ha! Ha! Auzi, om care să se transforme în oglindă! Ş' am luat foia asta în loc să aduni nişte rest de mâncare din grămada aia de gunoi! Am crezut că, dacă-i frumos ş' apare peste tot, îi ş' bun ş' citim ş' noi ceva, ca să fim ş' noi... cum zic ăştia?... culţi! Da' uite cu ce ne-am ales! Cu hârtie în loc de mâncare, se străduieşte un cerşetor să-i explice altuia, adunându-şi toată energia primită de la jumătatea de conservă mâncată la prânz, în timp ce celălalt scuipă enervat coji de sâmburi pe asfaltul umplut acum cu fiinţa mea, scursă, topită, legată de viaţă cu un singur fir, nepsus de subţire, dus de la mână spre fragmentul ironizat. Şi cojile se amestecă cu mine, devin una cu mine, mă schimbă, la fel ca praful, ţigările pe jumătate fumate şi guma lipită de trotuarul de lângă banca din parc, de la miezul nopţii...

Eu nu mai sunt eu. Eu am devenit altul, poate un *alter-ego*, dar nicidecum cel real. Dacă nu ştiam cine sunt înainte, cum să ştiu acum? Cum să aflu? Sunt doar un eu risipit printre resturi, printre întreguri acoperite de praf... Decât să fiu aşa, mai bine nu mai sunt deloc!

Şi, într-adevăr, firul subţire care făcea legătura dintre mine şi viaţă se rupe când cerşetorul mototoleşte foaia şi, odată cu ea, literele, cuvintele, sensurile, textul şi poate chiar pe mine, îndreptându-se spre tufişul din spatele băncii. Nu, literatura nu e pentru toţi. Dispar... Oare cine am fost? Oare cine eram?

Sunt Alexandra. Sunt şi Ale. Dar, de cele mai multe ori, îmi doresc să fiu pur şi simplu A. Ca să pot fi

Ana, Anda, Andra, Adina, Adela, Alice, Ale sau Alexandra. Ca să pot alege. Ca să se poată alege.

- Mie îmi place Alexandra.

- Nu, e prea lung. Trebuie să fie un nume mai scurt. De ce nu Andra sau Adela? Pe mama o cheamă Adela.

- Şi ce dacă pe mă-ta o cheamă Adela? Şi pe bunica o cheamă Saveta şi asta nu înseamnă că tre' să îi punem numele ăsta copilului! Şi putem să-i spunem Ale sau Alexa fetiţei.

- De ce să nu alegem un nume pe care să nu fie nevoie să-l scurtăm?

- Da' ce-are dacă-l scurtezi?

- ...

Se ceartă. Continuă să se certe. Nici ei nu mai recunosc care e replica fiecăruia. Nici ei nu mai ştiu care cred că ar fi numele potrivit. Ştiu că trebuie să se certe. Să se descarce cum pot. Cum au învăţat. Şi ţipetele, reproşurile, neputinţa convingerii celuilalt se răsfrâng de fapt asupra mea, cel lipit cu mâinile şi picioarele de cele patru colţuri ale cărţii, înţepându-mă puternic cu fiecare sunet rostit, strigat, chiar rugător. Doar aşa fac oamenii de cele mai multe ori: (se) roagă prin ţipete.

Pe mine aş vrea să mă cheme A. Da. Ca să nu mai caut răspunsuri. Şi, mai ales, ca să nu mai caut Răspunsul. Ca să nu mai mor. Ca să rămân mort. Ce sunt eu până la urmă? Doar un mort care se joacă *de-a viul*. Se joacă, se amăgeşte... Caut cerul cu privirea, dorindu-mi să pot rupe o bucată din el şi să mi-l atârn la gât. Să-l aduc la mine, dacă eu nu pot ajunge la el. Mamă, mai naşte-mă o dată! Ooo, n-oi fi eu Iona? Un alt fel de Iona... Oare sunt (un) el? Oare sunt (o) ea?

Sunt vreun personaj al acelor cărţi? Sunt autorul, S.M.? Cine? Ce?

***

Eşti toate personajele. Eşti autorul. Eşti (un) el. Eşti (o) ea. Eşti eu. Eşti noi. Suntem noi... *Suntem doi şi singuri, şi-n loc de inimă ne bate luna...* Suntem unul şi la fel de singur. Sau nu mai suntem?

ESEU

Mihnea-Alexandru Găman

Craiova

Locul 1 – secţiunea Eseu

Fugar

Câteodată, viaţa trece pe lângă tine precum un tren de mare viteză. Nu-şi lasă nici măcar o clipă să conştientizezi ceea ce se întâmplă cu tine, ci mai degrabă sporeşte derularea lucrurilor pentru a te arunca într-o alteritate existenţială. Un singur pas greşit, o unică scăpare de mână, e de ajuns să te conducă la o staţie necunoscută ţie, la un nou obstacol din pânza eternă a vicisitudinilor vieţii. E oarecum dificil să trăieşti într-o călătorie perpetuă, într-un pelerinaj anost şi fără de scop, dar mai puţin potrivnică devine calea autocontemplării. E atât de greu să porneşti în tine în exil în acest vertij lăuntric, în care fiinţa nu-şi mai descoase rădăcinile din cotidian, în care eternul se disipă treptat, ca un praf putred de stele, peste trupul tău efemer şi albastru. În fiecare zi, te loveşti de alţii care caută, ca şi tine, de altfel, staţia potrivită. Unii nu o nimeresc niciodată, altora le e de ajuns un bilet aller pentru a îmbrăţişa mult căutatul ideal. Câtorva le place să-şi nareze existenţa în faţa ta, să-ţi vorbească despre nenumăratele eşecuri cu care s-au confruntat; unii păstrează pentru sieşi triumful nedorit al încercării nesoldate cu succes. Aici, toţi suntem nişte umbre care se luminează doar prin prisma cuvântului virgin, care să făurească legături între două corpuri evanescente, albastre, care nu se văd reciproc, dar aud miile şi miile de glasuri care răsună cu ecou surd. Unele dintre

acestea nu se caută niciodată, se întâlnesc aleatoriu şi trec una prin alta ca prin ceaţa deasă a întunericului. Altele, zi de zi pornesc a căuta o alta care să le poată spune o poveste, un fragment pe care îl consideră lipsă în plasma lor de amintiri milenare. Câteva, însă, s-au întrupat, şi, văzându-se singure într-o mare de şoapte, au coborât la prima staţie sau au rămas să-şi cânte durerea printr-o serie de compartimente sumbre, care adăpostesc pe cei care au greşit drumul de mult prea multe ori pentru a le mai fi dată o altă şansă. Auzi, din când în când, lanţuri de ocnaş cum se zdruncină unele pe altele, ca oasele duhului încarnat, fixate solemn de podeaua din lemn şubred şi care scârţâie a dementă.

Eu unul m-am născut undeva prin vagonul al şaptelea, unde stelele-şi picură roua eternităţii lor cu fiecare răsărit. N-am putut niciodată să mă dau jos de aici, să încerc să mă caut pe mine în lumea mea dezlănţuită. Am fost, deci, captiv umbrelor mele, dar am putut să le observ cum se sting şi cum clocotă atunci când se scurg din divina negură. Am zărit şi două sau trei care au prins chip de om, ca de fiară, şi care s-au împrăştiat printre porii liberi din pereţii trenului vieţii. Au purces în lume, să sprijine sau să chinuie, să oblige pe alţii să ia acest tren fără măcar să aibă idee de consecinţe. M-am străduit să le dau un semnal, să le fac să-şi plece privirea şi asupra acestor aspecte, dar geamurile mi-au fost schimbate fumurii, motivându-mi-se că nimeni nu poate interacţiona atunci când se petrece geneza unui cosmos lăuntric pentru că aş putea să fiu secat şi eu de puteri. Le-am spus că nu-mi pasă, că viaţa la frontiera dintre viu şi mort, dintre efemer şi etern, nu e un deziderat personal, ci mai degrabă o

pedeapsă cruntă ce mi-a fost aplicată fără a îmi fi date explicaţii.

Nu vreau să fiu condus, nu vreau ca fiinţa mea să se desfăşoare după cum îi dictează acest păpuşar universal, care ne încătuşează încă de când razele palide ale astrului sideral ne mângâie pielea, ne îmbrăţişează de la tâmple şi până la glezne. Aş vrea să mă pot transfigura din această deşertare a vieţii mele, din acest abis al umbrelor vii şi ne-vii, al vieţii şi al morţii alternate. Gândurile mi s-au atrofiat, au început să cadă la vale, pe un murmur de şoapte, să alunece în virtutea gravitaţiei morale către un pol al uitării celeste. Sufletu-mi cade-n fragmente pe podeaua lucioasă, statică, insipidă. Se rupe, clipă de clipă, în crâmpeie tăioase, care rup tăcerea de aur ce ne înconjurase. Dar cine eşti tu? Dar cine sunt eu să întreb? De ce mă priveşti? Dar eu, pe tine, de ce? Parcă am fi stat milenii întregi lipiţi, spate în spate, iar acum, când batem amândoi, împreună şi separat, la porţile devenirii, ne zdrobim unul din calea celuilalt, iar pe fiinţele noastre rămân cicatrici sângerânde, răni eterne care nu vor a se vindeca decât în ceasul în care noi, două jumătăţi efemere, ne vom uni spre a concepe un întreg, un etern.

Niciodată fiinţa umană n-a încercat să se facă nevăzută când i s-au dat răspunsuri, ci mai degrabă când i s-au adresat întrebări. Recunosc, îmi este frică, la rândul meu, în calitatea mea de jivină sublimă a acestui univers pantagruelic care ne soarbe creativitatea şi sângele încărcat de inspiraţia creatoare; mi-e teamă să mă confesez în faţa celor care nu mi-au privit decât masca, în faţa celor cărora nu le-am dezvăluit până acum decât alter ego-ul meu şi care nu au cunoscut

decât grandoarea lexemului pe care eu însumi l-am aşternut pe hârtie, dar sub pseudonim. Însă până şi cea mai aprigă fiară se lasă posedată, exaltată, copleşită de frenezia vieţii, de sentimentele crude şi de pasiunea absurdă pe care o nutreşte în fel şi chip nouă ca idoli ai existenţei. Admit, desigur, m-am lăsat marcat de numeroase lecturi care s-au cuibărit în biblioteca mea, care mi-au fost azvârlite sub nas de diferitele ipostaze ale demiurgului neiertător, care-şi face din noi o simplă marionetă pe care o manevrează după bunu-i plac şi căreia i se străduieşte să-i înece minţile în abisurile scrisului.

Omul nu s-a născut perfect şi vrerea divină a fost ca el să nu-şi mai poată regăsi vreodată condiţia adamică ... iar omul, infidel cultului şi adoraţiei supremei entităţi, s-a dat pradă celui care l-a făcut din om, neom, din sfânt, muritor plăpând. Zeitatea absolută l-a învăţat să preţuiască mai degrabă finele meandre ale sufletului, care colindă trupul până la metamorfozarea sa în cenuşa vremii; el, lacom de fire, a preferat să-şi vadă lăuntrul putrezind în flăcările demonilor căzuţi din Eden, şi a conştientizat ca frumuseţea exterioară e inerentă, căci viaţa e scurtă, laconică şi deci nu merită să te căieşti pentru păcatele tale, ci să le îmbrăţişezi ca pe o componentă fidelă a sorţii tale încă nejudecate. Nu e cale lungă până să vă spun că, într-adevăr, lectura demnă de a-mi fi marcat copilăria a fost portretul omului de geniu, omului universal, întruchiparea perfecţiunii absolute, idee pe care Oscar Wilde a zugrăvit-o într-o manieră deosebită în „Portretul lui Dorian Gray”. Peniţa în care a fost zămislită n-a cunoscut nicicând o sensibilitate mai acută şi o autocontemplare mai profundă decât în momentul

scrierii acestui text, autorul fiind, de fapt, un observator excepţional al degradării personalităţii umane, al ignorării valorilor morale în vederea satisfacerii unui deziderat prezent încă de la întâiul crâmpei de lumină, nemurirea.

Ar fi o mărturie sinceră a ipocriziei mele să nu admit că nu mi-aş dori să fiu veşnic, să culeg roua eternităţii stelelor şi să-mi scriu în cerneala ei istoriile, memoriile. Făţărnicia mea n-ar atinge apogeul decât în momentul în care aş admite că mă complac în a fi un prototip eşuat al omului ideal, irealizabil de altfel, pentru că, aşa cum lutul din care ne tragem nu posedă o uniformitate artistică sau, mai bine zis, aceleaşi proprietăţi, nici două creaturi nu pot fi ideale, căci ar fi identice. Dorian nu a înţeles asta, ci a dorit să rămână de-a pururea tânăr, să fie Luceafărul înserării şi al răsăritului totodată, fără ca universul să-i judece deciziile. S-a îndrăgostit de propriul său chip privit în oglindă şi, fiindu-i lucrat un portret în mâna distinsă a lui Basil, a afirmat că şi-ar da în van până şi sufletul pentru a rămâne de-a pururea neschimbat. Aceste gesturi s-au tradus, de fapt, prin încheierea unui pact mefistofelic care avea să guverneze întreg cursul vieţii lui Dorian şi a cărui degradare o determină: acesta lasă în urma vechile valori morale, înlocuindu-le inconştient cu păcate capitale. Tânărul merge până în punctul în care îşi ucide iubita, pe Sybill, care îi purta în pântece un copil. Deşi

Dorian nu îmbătrânea, portretul său suferea mutaţiile lăuntrice pricinuite de acesta, ajungând să ilustreze în chip adevărat caracterul perfid al omului, acum lacom şi însetat de plăcerile vieţii. Destinul său este tragic, întrucât în portret este înfipt un cuţit,

marcându-se astfel Thanatosul sufletului băiatului – portretul revine la normal, înfăţişând tinereţea lui Dorian, iar corpul său îmbătrâneşte subit.

Deci, Oscar Wilde mi-a oferit, în veritabilul sens al cuvântului, o lecţie de viaţă şi un îndreptar existenţial, pentru că atrage atenţia asupra venalităţii umane, asupra labilităţii fiinţei şi a lipsei de scrupule de care dă dovadă atunci când anumite frustrări o copleşesc. Mi-am dat astfel seama că omul e o creatură fragilă, pudică, complexă, iar cele mai puternice şi marcante schimbări le resimte în copilărie, atunci când mintea sa nu a reuşit să brodeze idei legate de toate mecanismele inexplicabile ale universului în care trăieşte. În aceste clipe, orice sfat, mai mult sau mai puţin binevoitor, îl poate proiecta în alteritate şi îl poate condamna unei autocontemplări atât de profunde încât îi poate modifica radical viziunea despre lume. Nu există fiinţă mai sublimă decât copilul, zic eu. Câteodată e de ajuns să-i atragi atenţia asupra unui singur aspect şi chiar dacă nu-şi va remedia comportamentul, cu siguranţă îi va da de gândit. Eu unul aşa am fost. Un băiat melancolic, apatic, fără prea mult chef pentru viaţă şi fără vreo dovadă de mare plăcere atunci când venea vorba să mă înconjor de oameni mediocri sau inferiori mie. De altfel, nici nu m-am născut să devin conducător ca să-mi fie de trebuinţă altcineva decât propria persoană şi fiinţa dragă mie. M-aş fi numit, la vârsta aia, întrepătrunderea a două concepte, unul care tindea spre arhisuficienţă, iar celălalt spre dependenţa pe care mi-o generase erosul. Câteodată e greu să trăieşti izolat, solitar în lumea asta meschină. E condamnabil mai ales atunci când îţi faci din propria ta persoană idol

şi model, când eşti un narcisist autentic şi îţi cauţi ţie însuţi compania. Aşa cum ar fi făcut un Dorian al zilelor noastre, dacă-mi permiteţi să adaug. Cât despre lectură în general, aş spune că e o gravură esenţială pe care fiecare sălăşluitor al telurului ar trebui să încerce să şi-o sculpteze ... însă e bine de ştiut că întotdeauna trebuie să distingem între realitate şi ficţiune, între prozaic şi poematic. Aşadar, n-ar fi bine să ne cuibărim în cărţi şi să uităm să gustăm din ambrozia gratuită a timpului, viaţa.

Cântecul unui lexem

Sălăşluiesc sub bolta efemerităţii umane. Solitar, mă ascund de privirile tăioase ale celor a căror companie mi-o doream atât de mult. Sufletul meu, deşi arhetipal, identic cu al celor din jurul meu şi al societăţii în care mi-a fost dat să trăiesc, nu-mi poate asigura nici măcar un loc codaş în lumea modernă. Meditez asupra sensului vieţii mele peregrine, care mă poartă de la un capăt la celălalt al universului. Nu-mi pot explica de ce am fost exclus, căci eu nu am greşit nimănui. Stelele, strălucind sub roua eternităţii lor, ţes cu fir de aur pântecul azurului ocrotitor. De acolo, de undeva din vârful piramidei existenţiale, Demiurgul mă priveşte şi pare a suferi pentru mine, dar ceva din abisul fiinţei mele îmi spune că îmi aprobă tacit soarta. Să fi fost oare un eşec al ritualului divin, o caricatură a tipologiei umane deja încrustate în gândurile tuturor? Ferindu-mă constant de prezenţa oamenilor, partizani ascunşi ai oligarhiei sentimentale şi rasiale, am uitat să-mi văd chipul în oglinda vieţii. Grota idealurilor mele este însă ferecată de suflul discriminării. Mă târăsc până la cel

mai apropiat ochi de apă, genele mele lungi ca spicele de orz atingând tandru huma pe care-mi odihneam trupul. Mă apropii, sperând să văd o figură identică, aidoma celor ce m-au respins, astfel încât să mă pot acuza de turnura pe care viaţa mea a luat-o. De îndată ce mi-am văzut reflexia palidă, filiformă, pe suprafaţa cristalului marin, simt cum în universul meu lăuntric izbucneşte un zbucium, iar toate coardele din mine încep să vibreze, căci eu nu sunt ca toţi ceilalţi. Eu sunt diferit. Sunt o plămădire a naturii pe care nu mi-a mai fost dat s-o văd până acum. Pielea mea, pe care mi-o imaginam albă precum omătul proaspăt, a căpătat nuanţe de abanos. Cunoşteam deci motivul pentru care societatea mă dăduse deoparte, mă transformase într-un sclav al propriilor temeri interioare.

Pornesc în mine în exil. Oare să fie acesta motivul pentru care societatea m-a considerat o deviaţie? Să fiu eu oare atât de diferit cotidianului anost încât să nu fiu capabil să-mi găsesc locul în societatea actuală? Nu sunt o fiinţă, o vieţuitoare. Nu am o formă bine precizată, bine conturată, bine definită. Sunt o idee, o trăire, o simţire, un suflet. Sunt un vis ,o speranţă, un ideal. Sunt eşecul şi reuşita întrepătrunse, o efuziune tematică a tot ce-i malefic şi benefic în toposul acesta monoton. Mă definesc drept antagonistul gesturilor, un oximoron urban, o zămislire antitetică a Fiinţei. Eu sunt Cuvântul şi nu am formă, culoare sau sentimente. Vieţuiesc în trupul celui care mă rosteşte, iar forţa mea ontologică poate fi nestăvilită, căci prin puterea mea bizară Divinitatea a creat cosmosul. Dar oamenii nu-mi văd frumuseţea prea des, aşa că îmi uită înţelesul şi mă transformă adeseori în vorbe de ocară, care se năpustesc asupra celor mai nefericiţi dintre noi., aceia a

căror înfăţişare îi deranjează pe ceilalţi nu prin faptul că ar fi hidoasă sau imorală, ci prin acela că au îndrăznit să fie diferiţi, lucru pe care nu l-au hotărât ei înşişi, ci legăturile ancestrale sau geografia spaţiului în care s-au născut. Cei mai înţelepţi dintre voi, a căror concepţie despre lume a depăşit barierele invizibile ale spaţiului şi timpului şi a căror minte s-a arătat dornică de a primi influenţe moderne, au numit acest lucru Discriminare Rasială. Dar cu ce să fi greşit eu, simplul Cuvânt? Căci eu nu am trup sau suflet, sălăşluiesc în fiinţe aidoma unui spirit sacru şi totodată profan. Vinovat a devenit rostitorul meu, cel care a fost înzestrat cu darul vorbirii şi cu voinţa necesară plămădirii mele. Şi chiar dacă opinia lui ar fi fost corectă, societatea i-a reprimat-o, smulgându-i dreptul exprimării necenzurate, al libertăţii individuale. Creatorului meu, un adevărat mag al Cuvintelor, i-a fost curmată identitatea, fiindcă el este negru, mulatru sau galben, ochii săi sunt diferiţi şi picioarele sale nu au forma considerată perfectă, nu au orientarea pe care o au albii. Să fie oare corect ca eu, Cuvântul, fruct al limbajului, să fiu încătuşat cu aceste frânghii fumegânde ale viziunilor arhaice, naziste despre lume? Răspunsul va sosi cândva, însă îmi pare atât de îndepărtat că îmi este teamă să nu sper în van.

Confesiuni de la capătul lumii

Ce este iubirea? Aş putea spune că tocmai am adresat o întrebare retorică. Adevărul este că nimeni nu a reuşit încă să definească erosul sau să-i explice efectele narcotizante, ce îi provoacă fiinţei umane o stare de reverie. Rainer Maria Rilke, în opera sa, „ Cântul de iubire şi moarte al stegarului Christoph

Rilke", afirmă: „Că un om să iubească pe altul e probabil cea mai grea sarcină care ne-a fost încredinţată, sarcina supremă, examenul final, opera pentru care toate celelalte sunt un preludiu. Iubirea e un imbold pentru fiecare să se desăvârşească, să devină cineva, să devină el însuşi o lume de dragul cuiva.". Erosul reprezintă o încercare de metamorfozare a omului, de transformare a sa într-un univers în care să i se regăsească sufletul pereche. Astfel, dragostea presupune re-clădirea lumii prin forţa ei ontologică şi evadarea din cotidianul anost şi malefic, îndrăgostiţii reuşind astfel să descopere un spaţiu intim, propice consumării şi înfăptuirii ritualului erotic. Iubirea implică revenirea la puritatea originară, demult pierdută, şi refacerea condiţiei adamice a fiecărui individ, astfel încât sentimentul să poarte amprenta sincerităţii, a candorii primordiale. Erosul capătă astfel chiar atribuţiile unei divinităţi, de vreme ce este capabil să reunească stropii de senin ai cerului cu roua eternităţii stelelor şi să străpungă orice talaz de întunecime doar pentru a îi contopi pe cei doi parteneri. Acest „état d'âme" inedit poate antropomorfiza cadrul teluric, acvatic şi sideral, constituind legătura între efemeritatea descurajatoare şi eternitatea intangibilă, reuşind să-i determine pe cei doi amorezi să renunţe la parfumul umbrei şi cenuşa lui pentru a îmbrăţişa finul curcubeu răsărit deasupra propriilor sufletele gingaşe.

Dragostea înseamnă o portiţă de scăpare spre cunoaşterea şi decodificarea miturilor şi misterelor universale, întrucât ea îi oferă cuplului posibilitatea de a re-scrie geneza chiar şi atunci când aripile li s-au afundat în ţărână şi nu se mai văd. Totodată, acest sentiment le provoacă o narcoză, o euforie parcă

indusă de o licoare bahică, însă efectele-i dionisiace alungă haosul primar şi definesc o nouă armonie a lumii. Erosul amplifică astfel frenezia vieţuirii şi instigă la proiectarea eului interior în alteritate, acesta repudiind banalul şi tot ceea ce părea grandios în viaţă pentru a i se dedica persoanei idolatrizate. În acest chip, aspiraţiile celor doi capătă aceeaşi direcţie, din moment ce aceştia se identifică acum cu un singur spirit. Aflat în ipostaza de îndrăgostit, omul depăşeşte barierele temporale şi spaţiale şi poate lupta cu destinul, forţă supranaturală necunoscută, responsabilă pentru impunerea limitelor şi a stabilirii condiţiei umane. Iubirea se defineşte drept pierderea materialităţii, dovedindu-i tânărului că prin această manieră îşi poate soluţiona toate enigmele şi se poate înscrie în eternitate alături de partener.

Erosul prezintă totodată şi proprietatea de a fi creionat chiar şi în peniţa fragilă a contemplaţiei şi sensibilităţii, parte a condeiului încărcat de arome tari şi înzestrat cu o forţă ontologică. Dragostea platonică se transfigurează în expresia perfecţiunii absolute a acestui sentiment, fiind protejată împotriva oricărei încercări exterioare de a o altera. În contrast cu ideile lui Platon, iubirea eminesciană nu este decât un simplu deziderat, declanşat de absenţa fiinţei adorate, cu toate că natura devine un actant al ritualurilor erotice, ocrotindu-i şi oferind intimitate partenerilor. În viziunea lui Lucian Blaga, erosul se metamorfozează într-o manieră de cunoaştere luciferică a universului, ce amplifică tainele universale în loc de a le desluşi, recuperând în acest mod isteria primordială. Pentru Nicolae Labiş, erosul evidenţiază similitudinile dintre om şi cadrul natural, acesta inducând o infuzie a

telurului şi celestului în sufletul muritorului. Ana Blandiana percepe acest „ état d'âme „ ca pe o ocazie de a contopi partenerii, de a îi transfigura într-o singură zămislire poetică, de a purifica un cuplu prin pierderea contactului cu o realitate exterioară. Nichita Stănescu profită de instalarea iubirii pentru a se debarasa de cuvinte, elemente esenţiale ale limbajului, şi de a le înlocui cu „ne-cuvintele", astfel încât se observă că numai faptele pot dovedi intensitatea trăirii. Magda Isanos asociază dragostea cu tărâmul divin, ce nu este atins decât prin moarte, un somn adânc făuritor de reverii. Shakespeare pune în lumină ideea că erosul se află mai presus de dogmele şi regulile impuse de societate, îndrăgostiţii având curajul de a se sacrifica pentru o iubirea interzisă de cei apropiaţi lor. Jane Austen notează puterea sentimentului de a dizolva barierele dintre oameni, de a se uniciza faţă de alte trăiri, de a învinge mândria şi orice prejudecată.

Până la urmă, ce e iubirea? E o noţiune mult prea complexă pentru a fi definită de ştiinţă şi o taină mult prea bizară pentru a fi decodificată de suflet. Pentru că atunci când ne sunt puse întrebări, începe să ne fie frică, iar totul dispare şi lasă în urmă crâmpeie de întuneric şi un gust amar.

Orizontul celor grăbiţi

Mă plimb pe bancurile de nisip ale gândurilor mele şi simt respiraţia tandră a vântului cum îmi atinge aspru pielea. Valurile mării sunt atât de reci şi totuşi atât de fierbinţi. Tâmplele mele ard de parcă s-ar fi izbit de stele, însă ele mă privesc trecătoare, strălucind sub roua eternităţii lor. Mă angajez într-un pelerinaj

sentimental, un drum al autoevaluării şi autovalidării eului interior. Mă îmbarc pe corabia Orion, corabie legănată prin eternitate, şi pornesc …. lunecând peste lumi îngheţate. Observ, cu stupoare, că marea asta e acoperită de adolescenţi. Nu ştiu ce vor, nu ştiu ce caută acolo. Eu am un scop, un ideal, o aspiraţie şi mi-am pus în gând să îl înfăptuiesc. Vreau să învăţ să merg pe mare …. singur, în picioare. Şi chiar de-ar fi să cad, sa mă înec, o să m-apuc de-o rază ţeapănă de soare şi n-am să las valul diafan să mă încătuşeze. E doar un gând şi îmi trebuie o eternitate să-l îndeplinesc. Dar eternitatea este un vis pentru mulţi şi o realitate pentru puţini. Eu sunt unul dintre acei puţini care au curajul să se lupte cu sine şi să-şi săvârşească menirea.

Mă arunc în apă. M-am grăbit … simt cum mă înec. Mă ridic la suprafaţă şi mă prind de vălul mătăsos al cerului. Auzi ce somnoros foşneşte soarele? Care soare … eram numai noi doi? Care noi? Nu ştiu, spune-mi tu … Mă vezi? Nu. Nici eu pe tine…

Mi se lasă pe mână un fel de polen … am împins soarele în mare. L-am tras cu mine, să-mi fie ancoră. Ajută-mă, nu mă lăsa să mă înec. Mă auzi? Nu. Eu te aud. Mă ridic la suprafaţă, dar simt cum razele mingii de foc îmi străpung coastele. Vibrează toate coardele din mine. Încet, încet, vei învăţa cum să te lupţi cu valurile. Poftim? Nimic, încercam să te încurajez. Mă ajuţi? Nu, e lupta ta. Trebuie să o porţi singur. Apropie-te de pietre şi taci. Şuieră luna şi prefă-o într-o dragoste mare. O dragoste mare? Nu vreau să mă înec, ajută-mă….

[….]

Nu m-am îmbarcat unde trebuia. Am greşit se pare corabia. M-am trezit, după ore în şir în care-am

străbătut un talaz de întunecime, în iarbă. Se pare că sufletul meu a dansat nevăzut într-o lume concretă. Era o magie de nedescris : nisipul fin şi diafan al mării se transformase în fire subţiri şi gingaşe de iarbă. Iar marea ... era tot acolo. Cuvintele erau de prisos ... aşa că le-am înecat în mare şi le-am văzut umbra cum începe să apună. E un curcubeu deasupra sufletului meu. M-am aşezat pe pământul verde şi crud şi mi-am lăsat pletele răsfirate în iarbă să prindă rădăcini. Aripile mi s-au afundat în ţărână şi nici măcar nu se mai văd. Visasem. Nu reuşisem să-mi îndeplinesc ţelul.

Sufletul meu tremură acum cu un murmur surd. M-am ridicat şi am scuturat de pe mine praful fin al amintirilor cu gust dulce-amărui şi am încercat să mă apropii de marea calmă şi totodată misterioasă. Am ezitat să-i mângâi chipul, dar tentaţia a fost prea mare. Am atins cu degetele mele lungi ca spicele de grâu apa şi am simţit respiraţia tandră şi agitată a stropilor de senin ai cerului ce se prelinseseră în acest spaţiu uitat de lume. Gândurile îmi sunt copleşite de imagini. Vieţuiesc în mijlocul unei furtuni, atât sentimentale, cât şi reale. Raţiunea îmi pune la îndoială credinţa, iar credinţa în idealurile proprii păleşte încet şi sigur. Tot ce văd îmi pare atât de acronic, parcă nu ar fi legat de realitatea în care trăim sau în care am trăit, totul fiind decât o imagine pe care sentimentele noastre au ţesut-o şi ne-au dat-o în primire. Sunt atât de complexat de tot ceea ce văd. Parcă lumea şi-a însuşit o altă înfăţişare, mai dură, mai palpabilă, cronică. Dar totuşi … păşesc pe mare. Învăţasem să merg pe valuri în picioare … fără să mă mai apuc de vreun fir brodat din mantia celestă. Vezi? Ai reuşit chiar şi fără ajutorul meu! Da, îţi mulţumesc că m-ai învăţat să risc, să scrutez cu privirea

infinitul străveziu al văzduhului. Ce bine că eşti … ce mirare că sunt.

Tu m-ai învăţat să colind străzile, aidoma unui stingher, şi să caut să le aflu povestea, să le ştiu fiecare secret. Fiecare colţ al lor nu e decât o pagină necitită dintr-o carte. E o prefaţă a universului în care ne-am gândit că poate e bine să ne ancorăm credinţele. Clădim minuni ca apoi să le distrugem. Ne aruncăm singuri praf în ochi doar de dragul de a ajunge-n vârful piramidei. Dar oare suntem într-adevăr învingători sau câştigaţi? Indubitabil, nu.

Lumea e atât de grăbită încât nu mai are timp să admire peisajul. Pantofii cu toc lovesc uşor asfaltul şi lasă în urmă un praf de amintiri. În servietele noastre, sufletul s-a cuibărit şi acolo vrea să rămână. Nimeni nu mai are timp să audă sonetul frunzelor sau să adune praful de stele. Stelele noastre s-au stins de prea mult timp şi noi înşine le-am lăsat să piară. Lumina lor s-a transfigurat poate doar în sclipirea ochilor trişti şi al privirii fulgerătoare ce ne-am imprimat-o pe chip. Am uitat ce înseamnă să asculţi povestea apanajului sidefiu al toamnei . Sunt doar vorbe-n vânt pentru suflete solitare.

Am lăsat în urmă parfumul umbrei şi cenuşa lui doar ca să scrutăm cu privirea orizontul. Un orizont al celor grăbiţi, al celor lipsiţi de miturile arhaice şi de legendele străvechi. Ne-am închis visele în cochilii de fum şi le-am pierdut într-un ocean de lacrimi. Le căutam acum cu disperare şi nu mai ştim unde le-am ascuns. De cine şi de ce? Răspunsul e mai presus de înţelegerea noastră. E o întrebare pe care ne-o adresăm şi la care tot noi trebuie să răspundem, dar n-avem curaj să ne recunoaştem greşelile şi să

îmbrăţişăm crudul eşec. Ne credem triumfători cu toate că am eşuat din prima secundă a pelerinajului nostru sentimental.

Am alungat cu toţii şi ultima frântură a copilăriei noastre. Ne-am maturizat subit şi ne comportăm ca nişte adulţi, deşi nu suntem. Oare am început cu toţii să uităm misterele lumii?

Ne-am schimbat, asta e clar. Am aruncat trandafirii albi şi i-am înlocuit cu florile răului. Am deschis cutia Pandorei şi am lăsat să pătrundă în universul inocenţei noastre toate relele din lume, iar speranţei i-am dictat încătuşarea. Am îmbrăţişat inefabilul ca să uităm cuvintele, iar ne-cuvintele le-am pierdut de prea multe clipe.

Ne-am difuzat printre stihurile existenţei noastre doar ca să ne presărăm în florile din glastră frânturi din ceea ce eram odată şi acum nu. Ne-am împrietenit cu propria noastră umbră şi am evitat să ne privim în oglindă doar ca să nu păstrăm amintirea efemerităţii noastre. Asta e sumbra noastră poveste, sfârşită chiar înainte de a fi scrisă.

Andrei Dullo

Cluj-Napoca
Locul 2 – secţiunea Eseu

Grenouille şi Maldoror
Masa de lucru a unor criminali neobişnuiţi

~fragmente~

I. Argument

Apropierea personajului principal al lui Lautréamont, heruvimul Maldoror, cu protagonistul romanului *Parfumul,* semnat de Patrick Süskind, Jean-Baptiste Grenouille, este miza lucrării de faţă, miză facilitată de construcţia celor două opere în vedere. Ambele prezintă existenţa unor personaje excepţionale, negative-social, văzute ca simpli criminali de către naivi, comparate cu nişte blastfemii umblătoare de către fanaticii religioşi, în fine, doi ucigaşi controversaţi. Ceea ce îi îndepărtează însă ontologic de tipologia criminalului de rând este genialitatea lor, de o atipicitate întru totul asortată cu personajele în sine. Cele ce urmează îi supune pe cei doi protagonişti tehnicii *enfleurage*, căzând astfel victime chihlimbarului analitic.

II. Maldoror şi Jean-Baptiste Grenouille, între crimă şi genialitate

O primă reacţie la lectura poemelor în proză a lui Isidore Ducasse, adunate sub titlul *Cânturile lui Maldoror* este esenţială pentru *trierea* cititorilor. Limbajul încărcat de imagini morbide, de o cruzime exacerbată, la care este adăugat gustul curios pentru

sânge, suferinţă şi agonie sunt amprente vizibile, particularităţi acuzabile în opera scrisă (şi acceptată livresc) a timpurilor în care scrie autorul. Nu este de mirare că însăşi autorul recunoaşte faptul că nu oricine este capabil să ducă până la capăt aceste poeme. Ca o adăugire, frăgezimea bine mascată a unui stil în formare, reprezentativ pentru un poet aflat încă într-o fază de adolescenţă scriitoricească (etapă pe care nu a avut norocul/ghinionul să o depăşească), este un plus de prospeţime (adeseori prost primit de cititor) adus întregului arsenal imagistic folosit de Lautréamont. Scrise când autorul avea 21-23 de ani, *Cânturile* sunt cu atât mai savuroase cu cât ascund o minte doxă, genială, care probabil că nu are exerciţiul necesar, dar e în schimb capabilă să filtreze influenţele într-o manieră personală de excepţie. Imaginarul poetic ce zăboveşte în jurul lui Maldoror se ţese ca o pânză groasă, bine construită, care nu lasă aproape deloc să se întrevadă trimiteri livreşti directe. O altă particularitate inedită al operei lui Ducasse este, tot în detrimentul acestui imaginar stilistic, capacitatea de a şoca vizual fără a lăsa senzaţia că o face în mod gratuit. Imaginile crude, macabre de care musteşte textul au o plasare bine cântărită, formând un ansamblu echilibrat, cu miză poetică. La un pol total opus se află volumul intitulat *Parfumul,* care este un bildungsroman. Acesta prezintă viaţa şi întâmplările prin care trece unul dintre cei mai inediţi ucigaşi care au existat vreodată. Umanitatea lui Grenouille este diferită de toate personajele care îl înconjoară. Crima lui nu este un păcat, ci o artă. Astfel, oribilul crimei va fi în acest caz mascat de ingeniozitatea şi de geniul artistic al lui Grenouille. Protagonistul lui Süskind percepe altfel viaţa decât

oricine altcineva. Prin urmare, alienatul, autistul Grenouille nu îşi va percepe crima altfel decât pe o banală întâmplare, perfect acceptabilă din punctul de vedere al lanţului trofic în care, încet, se integrează.

III. Introducere în *Cânturi*

Cânturile lui Maldoror sunt o sumă de poeme în proză, în număr de şase, care tratează problema decăderii lui Dumnezeu prin prezenţa unei fiinţe întunecate de origini divine, heruvimul plurimorf Maldoror. Stilul lui Lautréamont este unul voit întortocheat. Formarea poetică a autorului este pregnantă în fraza care, deşi ambiguă narativ, urmăreşte un fir epic. Metoda deconstructivistă a lui Ducasse transformă *Cânturile* într-un fel de colaj stilistic. Avem elemente poetice, inserţii de odă în proză, cum este cazul elogiului adresat Oceanului, în primul *Cânt*: „Bătrân ocean, tu eşti simbolul identităţii: egal întotdeauna cu tine însuţi”[1]. Pe lângă elementele narative, destul de bogate în text, avem şi nenumărate descrieri, care înfăţişează adevărate tablouri conceptuale: „Iată cum am întocmit această mină artificială. Am smuls un păduche femelă din părul omului […] şi apoi l-am aruncat în groapă. […] la capătul câtorva zile, mii de monştri, foind într-un nod compact de materie, născură la lumină. Acest nod hidos, cu timpul, se făcu din ce în ce mai mare, câştigând totodată însuşirea curgătoare a argintului viu, şi se ramifică în mai multe încrengături, care se hrănesc, acum, devorându-se pe ele-însele.“[2] Autorul susţine,

[1] Isidore Ducasse, Comte de Lautréamont, *Cânturile lui Maldoror*, trad. de Taşcu Gheorghiu, ed. Univers, 1976, p. 31

[2] Ibidem, pp. 67-68

chiar în text, că ultimul *Cânt* are funcţia unui roman în miniatură, pentru care cele precedente sunt o introducere. Seriozitatea ironică a lui Lautréamont ne pune în faţa unei schiţări nuvelistice care mai degrabă seamănă cu un tablou de-al lui Dali decât cu un roman de secol nouăsprezece, chiar şi *miniatural.* Ultimul *Cânt* prezintă, deci, un Dumnezeu coborât pe pământ sub forma unui rinocer care ulterior va fi împuşcat, o coadă de peşte care este fidelul spion al lui Maldoror, un tânăr adolescent care, din naivitate va sfârşi atârnat de cupola unei biserici, într-un sac, etc. Narativitatea lui Ducasse se alimentează cu o serie de simboluri de factură poetică, insuflând textului un nivel alegoric foarte pregnant pentru proză. Trecând peste această capcană a autorului, trebuie amintite şi câteva inserţii dramatice, una din strofele primului *Cânt* fiind gândită ca o dramă cu patru personaje, fără didascalii sau caracteristici teatrale. Ba mai mult, această tendinţă va fi ascunsă de autor la reeditarea *Cânturilor* sub o formă din nou prozaică, elementele dramatice rămânând doar ca şi o curiozitate istorică prezentă în prima ediţie tipărită.

IV. Ipostazele lui Maldoror

Cine este, prin urmare, acest înger întunecat? Maldoror, heruvimul căzut, este construit după figura lui Lucifer, trădătorul suprem, cum ar spune Dante. Există câteva trimiteri la instanţa negativă supremă, dar singura prezenţă întunecată din operă este Maldoror. Acesta este clădit ambiguu, prezentat atât cu o poftă de a ucide cât şi cu un plictis dictat de obişnuinţa devenită rutină în ale crimei. Aşa cum reiese din tabloul minei de păduchi, prezentat mai sus, mină utilizată

pentru a arunca din când în când plăgi asupra omenirii, Maldoror pare a fi un fel de factor demografic, învestit (nu se ştie de cine sau ce) cu funcţia de a *ajuta* omenirea să nu iasă dintr-un făgaş bine stabilit al evoluţiei: „ cu o lopată infernală […] îi car, pe timpul nopţilor nepătrunse, în arterele oraşelor. […] Ajunge pentru cincisprezece ani. Ei se vor lupta cu omul, pricinuindu-i răni usturătoare. După acest răstimp, voi trimite alţii.”[3] Acţiunile lui Maldoror sunt adeseori reformulări ale unor episoade biblice, spectaculos mascate. Cel care trimite plaga, referire livrescă la capitolul Exodului, din Biblie, când Dumnezeu trimite nori de lăcuste asupra egiptenilor, este îmbogăţit, particularizat. Rolul punitiv al lui Dumnezeu este înlocuit de interesul neînţeles al lui Maldoror de a trimite această plagă, pe când omul, sfidător la adresa divinităţii în cazul biblic, nu are la Lautréamont altă vină decât ingeniozitatea de a scăpa de aceşti păduchi în decursul a cincisprezece ani, lucru care îl obligă pe Maldoror să trimită şi alţii. Ipostaza de plagă a acestuia, de *cangrenă* socială se reflectă în numeroase episoade, acesta din urmă însă surprinde probabil cel mai eficient instrument al *Îngerului negru*. Complexitatea personajului dă însă naştere şi altor ipostaze ale acestuia. El regăseşte o plăcută curiozitate în torturarea adolescentului, asemănătoare cu ciudata desfătare în a gusta sângele care ţâşneşte dintr-o rană provocată fără voie. Canibalismul scenei, plin de cruzime, denotă o minte bolnavă, patologică, în spatele căreia se află însă un geniu al răului: „Te vei repezi din odaia vecină, şi te vei preface că-i vii în ajutor. […] Adolescent, iartă-mă; cel ce stă în faţa chipului tău nobil şi sfinţit, e cel care ţi-

[3] Ibid., p. 68

a sfărâmat oasele şi sfâşiat cărnurile“[4] Prin urmare, îndeletnicirile *plăcute* ale lui Maldoror sunt de a împrăştia suferinţă, fără a ţine cont de durerile pricinuite, fără a se lăsa influenţat în vreun fel de ceea ce am putea numi sentimente. Mai mult decât atât, el se distrează cu victimele sale, într-un mod bolnav. Îi mărturiseşte schingiuitului că el este cel care a făcut-o, rugându-l pe acesta să îl ierte! Ca un demon mereu în căutarea unor acţiuni blastfemice, Maldoror îşi justifică plin de patos această tortură, explicându-i celui schingiuit că prin sângele său „consacră sfinţenia crimei“. E ca şi cum, rând pe rând, ar încerca să anuleze fiecare poruncă a decalogului creştin, să le sfinţească antipozii. O altă caracteristică a lui Maldoror este că nu pare a avea sentimente. E ca o insectă cu sânge rece, care îşi face treaba cum nu se poate mai bine. Cu toate acestea, unele pasaje dezvăluie şi o latură umană a acestuia. Îl regăsim, paradoxal, şi în ipostaza de salvator: „I se pare, în sfârşit, că simte sub mâna lipită de pieptu-i, o uşoară bătaie. Înecatul trăieşte! În această clipă supremă, se putu vedea cum vreo câteva cute pieiră de pe fruntea cavalerului, şi-l întineriră cu zece ani.“[5] Putem deduce de aici că Maldoror acţionează instinctiv, fără a urmări neapărat un ţel bine stabilit. Faptele sale denotă un fel de epicureism macabru, fiind mereu în căutarea unor noi delectări monstruoase, obţinute prin vărsare de sânge nevinovat. Curiozitatea lui merge până la masochism: „îmi înfigeam în obraz vârful ascuţit al unui junghi şi gândeam în taină: ‘Ei sufăr [sic!] mai mult!’ Aveam, cel

[4] Ibid., p. 27
[5] Ibid., p. 82

puţin, în felul ăsta, un mijloc de măsură“[6]. Opţiunea lui de a-şi răni carnea pentru a avea un mod de comparaţie între durerea pricinuită sieşi respectiv schingiuirile victimelor sale demonstrează liberul său arbitru. Dacă am spus mai sus că Maldoror este un fel de factor demografic, care pare a fi pus de cineva să se ocupe de ţinerea în frâu a natalităţii umane, masochismul său demonstrează plăcerea pe care o are vis-à-vis de crimele, durerile, torturile, minciunile şi blastfemiile pentru care este responsabil. Ipostazele sale variază, măştile lui Maldoror fiind o asemănare cu creatorul livresc al acestuia, misteriosul Lautréamont. Maldoror apare ca şi gropar, ca şi şarpe, ca şi călăreţ, e numit prinţ al răului, e „înfierat cu o poreclă: Vampirul“[7]. Maestru al deghizărilor, el este încontinuu căutat de poliţie, fără a fi vreodată prins.

V. Bestiarul

Universul încropit de Lautréamont este unul animalier, în care mişună o mulţime de vietăţi, adeseori asociate cu moartea şi cu decăderea. E un spaţiu infernal, care aminteşte ori de câte ori se iveşte ocazia o dinamică viermănoasă, colcăitoare, îmbibată de insecte sau alte fiinţe târâtoare, marine, fiinţe aducătoare de pestilenţă, cum e cazul minei de păduchi, fiinţe care definesc spaima omului modern vis-à-vis de microuniversul insectelor. Numirea arhaic-latinească a râiei, *acarus sarcopt*, sau amintirea *paingăi*, a crabului, a caracatiţei, toate acestea alcătuiesc un bestiar complex. Prezenţa acestor vietăţi mută accentul de pe om, atât de puternic focalizat de

[6] Ibid., p. 78
[7] Ibid., p. 39

către literatură de-a lungul istoriei. Maldoror urăşte umanitatea. El se asociază cu toate aceste vietăţi târâtoare, cu care adeseori se şi identifică. Crima acestui *Înger Negru* copiază într-o oarecare măsură comportamentul animalier-instinctiv al lor. Cruzimea caracterizantă lui este cruzimea carnasierului care vânează pentru supravieţuire. Dacă adolescentul schingiuit, o dată anunţat de către Maldoror că el însuşi este torţionarul, nu îşi dă seama că e victima unei plase de păianjen? Dacă Maldoror este o insectă care îşi injectează veninul paralizant, în timp ce îşi cere scuze? Lipsa de scrupule, seninătatea cu care acţionează, chiar şi abilitatea sa de a se strecura prin crăpături sau în locuri întunecate îl învestesc cu o alură de târâtoare, de insectă. El devine chiar un zeu al tuturor acestora, care se înfruptă din corpul lui Maldoror într-un *sparagmos* macabru (Dacă ar putea un sparagmos să fie altfel decât macabru): „Aşezat într-un jilţ fără de formă, nu mi-am clintit mădularele de patru veacuri. […] În subsuoara stângă, o familie de broaşte şi-a făcut sălaş, şi, cînd una din ele se mişcă, îmi stîrneşte gîdilături. […] În subsuoara dreaptă se ascunde un cameleon care le vînează fără încetare, ca să nu moară de foame […] O năpîrcă rea mi-a sfîşiat bărbăţia şi i-a luat locul: m-a făcut eunuc, ticăloasa. […] Doi mici arici care nu mai cresc, au zvîrlit unui cîine, care n-a strîmbat din nas, cuprinsul boaşelor mele […] Două meduze au trecut mările, numaidecît momite de o nădejde ce nu fu înşelată. Ele priviră cu luare-aminte cele două părţi cărnoase care alcătuiesc şezutul omenesc“[8] În acest tablou hibernarea lui Maldoror facilitează strângerea jivinelor pe lângă orificiile lui Maldoror, într-un tablou

[8] Ibid., pp. 116-117

care aminteşte de Rabelais. El zace timp de patru secole, căpătând atribuţiile unui trunchi putred de copac, adunând în jurul său un întreg ecosistem cu care, într-un fel sau în altul, comunică, interacţionează. El chiar îşi expune corpul spre folosul acestor vietăţi care fac abstracţie de durerile sau de opţiunile sale, întocmai cum el face cu propriile victime. Tabloul lui Maldoror devenit un buştean, element vegetal, aminteşte de nemuritorii lui Borges, conservaţi din propria dorinţă timp de secole, într-o poziţie anume. Comuniunea, integrarea totală într-o natură care te primeşte şi te transformă este, în ambele cazuri, dezvoltarea unui microhabitat. În cazul lui Maldoror, însă, universul animalier care formează acest habitat este unul neverosimil din punct de vedere biologic, constituind în schimb un colaj de tipul bestiarului. În momentele în care se plimbă pe întuneric pe străzile Parisului nu se supune însă aceleiaşi descrieri… Dar, o dată trecut prin această comuniune cu târâtoarele, el transcede, devenind zeul lor, păstrându-le, epifanic, însuşirile.

VI. Grenouille, Căpuşa

Urmând linia vieţii lui Jean-Baptiste Grenouille, romanul *Parfumul*, scris de Patrick Süskind, este o capodoperă care radiografiază simţul olfactiv. Născut „în cel mai atotduhnitor loc din întregul regat“, în Franţa anului 1738, micul monstru, care se supune perfect schemei romantice a personajului excepţional, este, după cum spune autorul chiar în incipitul cărţii, „unul dintre cei mai geniali şi mai detestabili bărbaţi dintr-un veac nu sărac în personaje geniale şi

detestabile.“[9] Talentul lui Süskind de a întipări grafic nivelul odoric este dublat de capacitatea unică a personajului său, Grenouille, de a deosebi, recunoaşte, analiza fiecare parfum şi miros în parte. Protagonistul poate concura, la nivel senzorial, cu rasele canine, având abilităţi olfactive extraordinare: „Nasul său fin descurca ghemul de abur şi duhoare până la firele singulare de mirosuri fundamentale, ce mai mult nu puteau fi desfăcute“[10]. Combinat cu o memorie olfactivă excepţională, nasul lui Grenouille îl transformă pe acesta într-un geniu al miresmelor: „Am cel mai bun nas din Paris. […] Cunosc toate mirosurile de pe lume, toate câte sunt în Paris, toate, numai unora nu le ştiu numele…“, mărturiseşte Grenouille unui mare meşter parfumier, Baldini, în casa căruia se va împlini ca şi calfă în breasla parfumierilor.

Recapitulând viaţa lui Grenouille de la venirea sa pe lume, el nu are parte de o copilărie obişnuită. La naştere îşi va condamna mama la moarte încă din primul său gest, care o acuză pe vânzătoarea de peşte de pruncucidere. Va fi luat în grijă de o doică, va trece pe la pensiunea Madamei Gaillard, de unde va fi vândut ucenic unui tăbăcar pe nume Grimal. De-a lungul copilăriei sale, Grenouille îşi asigură existenţa dovedindu-se folositor. Madame Gaillard îl ţine pentru că locul lui în pensiune este plătit de Biserică, Grimal îl întrebuinţează la îngrozitoarele munci necesare în ale tăbăcăriei. Ajuns în grija lui Giuseppe Baldini, Grenouille intră în contact cu formulele artistice ale miresmelor, ceea ce dă naştere unui nou obiect de

[9] Patrick Süskind, *Parfumul,* trad.: Grete Tartler, ed. Humanitas, Bucureşti, 2007, p. 5
[10] Ibidem, p. 36

interes: parfumurile. El se specializează, obţinând experienţă şi învăţând numeroase aspecte ale nobilei meserii de *parfumeur*. Dornic de a afla toate misterele acestei meserii, Grenouille va afla că un adevărat meşter în această breaslă nu se poate afirma decât în oraşul Grasse, Capitala Parfumurilor.

Până în clipa realizării sociale a lui Grenouille ca şi calfă de parfumier, titlu care nu îi pune în lumină nici măcar o câtime din realele abilităţi, micul monstru, gnomul, cum mai este numit, este încontinuu asemănat cu o căpuşă. Süskind îl apropie prin această comparaţie de universul lautréamontian al insectelor, bestiarul târâtoarelor repulsive: „Îşi strânse în sine, de la o zi la alta, întreaga energie a îndărătniciei şi încăpăţânării sale, folosind-o numai pentru a rezista, precum căpuşa, la epoca glaciară ce avea să urmeze: tenace, mulţumindu-se cu aproape nimic, fără să sară în ochi;“[11]. „Îndura orice, ca o rezistentă bacterie, şi se mulţumea cu orice, cum căpuşa de pe trunchiul de copac trăieşte dintr-un strop de sânge dobândit cu ani în urmă“[12]. Comparaţia cu o căpuşă apare în volum de cel puţin şapte ori, amintind cât de des posibil cititorului de ipostaza de târâtoare, social vorbind, a lui Grenouille. Această insectă îi scoate în evidenţă rolul de vampir existenţial. Întocmai cum Maldoror, înfierat cu porecla de „vampir“ împrăştie moarte oriunde merge, Grenouille este un aducător de moarte la rândul lui. Victimele sale sunt persoane care au încercat, în vreun fel, să profite de tânărul Grenouille. Avem pe această logică o mamă care încearcă să scape de el la naştere. Este judecată şi spânzurată. Madamei Gaillard, care nu

[11] Ibid., pp. 33-34
[12] Ibid., p. 22

se ajută de protagonist decât în limitele bunului simţ, îi este zugrăvit tragicul sfârşit într-o groapă comună, deşi întreaga ei viaţă se luptă să îşi strângă o cât de însemnată pensie pentru a-şi asigura bătrâneţea. Grimal, maestrul tăbăcar, este primit de valurile Senei, mort de beat, în ziua în care îl vinde pe copil parfumierului Baldini care, după ce se îmbogăţeşte pe spinarea (sau, mai bine spus, pe seama nasului) lui Grenouille, se prăbuşeşte cu avere cu tot în acelaşi râu al morţii. Singurele victime ale lui Grenouille care nu se supun acestei scheme sunt tinerele fete care pun în mişcare o cu totul altă nuanţă a mentalităţii calfei de parfumier.

VII. Grenouille, Colecţionarul

O dată aflându-se în posesia unui certificat de calfă semnat de maestrul Baldini, Grenouille porneşte în lume. Multă vreme evită orice contact cu oamenii, bucurându-se de miresmele naturale care i-au fost date cu porţia întreaga lui viaţă. Ba mai mult, asemeni unei insecte hotărâte să treacă într-o nouă etapă a vieţii, căpuşa Grenouille se ascunde în cel mai pustiu masiv muntos din Franţa, Plomb du Cantal. Aici hibernează timp de şapte ani, punându-şi în ordine întreaga enciclopedie olfactivă dobândită de-a lungul vieţii petrecute în Paris. Se hrăneşte cu insecte, şopârle, lilieci morţi sau orice altceva îi cade în mână. Episodul celor şapte ani petrecuţi în sânul muntelui poate fi văzut ca o catabasă, geografia locului fiind una care aminteşte de un peisaj infernal, sau un *descensus ad uterum*, inutil însă unui personaj care nu a cunoscut niciodată vreo instanţă maternă. Cea mai plauzibilă explicaţie ar fi totuşi cea a unei metamorfoze, în logică

insectă. Căpuşa Grenouille, aflată într-o fază larvară până în clipa în care îşi primeşte certificatul de calfă, se retrage undeva, într-un loc singuratic, unde se poate transforma într-o insectă adultă, matură. Schimbarea se poate observa în psihicul lui Grenouille, care îşi construieşte practic un imperiu olfactiv. Într-o logică perfect adaptabilă metamorfozei, putem vorbi de prelucrarea unor celule, transformarea şi perfecţionarea lor înspre obţinerea unor ţesuturi îmbunătăţite. Altfel spus, toată biblioteca odorică pe care o cunoaşte Grenouille este atent trecută în revistă, catalogată, împărţită, trecută prin experimente, adusă la un nivel înalt de clasificări şi analize. Universul parfumat pe care şi-l ţese protagonistul este exact ca şi un cocon larvar. Fizic, nu vor exista modificări decât din perspectiva unei decăderi trupeşti absolut firească pentru un om care stă ascuns într-o peşteră timp de şapte ani.

Ceea ce îi sparge coconul, întrerupându-i adâncul somn este un vis urât, în urma căruia are revelaţia faptului că îi lipseşte un miros propriu. Conştient de existenţa unui miros personal singular, diferit la fiecare în parte, asemeni unei amprente odorice, Grenouille se impacientează. Face chiar un test, încrezător în capacităţile hainelor de a se comporta ca un *jurnal al mirosurilor*. După ce îşi scoate hainele purtate timp de şapte ani, este convins că, îndepărtând un timp aceste mirosuri de organul olfactiv, va reuşi să îşi detecteze amprenta odorică. Acest lucru nu se întâmplă, încredinţându-l pe Grenouille de ceea ce, prunc fiind, îi făcea pe toţi să îl evite: „el însuşi, bastardul, e fără miros“[13]. Frustrat de faptul că propriul imperiu al

[13] Ibid., p. 12

parfumurilor nu poate fi complet fără ca el însuşi să aibă un miros propriu, dar convins de abilităţile de a-şi făuri el însuşi un parfum care să imite un iz unic, personal, calfa de parfumier părăseşte Plomb du Cantal. După o lungă călătorie ajunge în legendarul oraş Grasse, care îl va consacra ca şi *parfumeur* desăvârşit. Ajuns pe străzile Capitalei Parfumurilor, cum este numit oraşul Grasse, surprinde izul fin al unui parfum unic, mirosul personal al unei tinere fete aflate chiar la graniţa dintre copilărie şi pubertate. Îmbătătoarea mireasmă îi aminteşte lui Grenouille de o fată care desfăcea corcoduşe, pe o uliţă a Parisului de mult lăsat în urmă. Copila din Rue de Marais e prima victimă directă a lui Grenouille care, din stângăcie, încercând să-i înăbuşe ţipătul de spaimă, o sufocă. Amintirea nu îi apasă în nici un fel conştiinţa dar, în schimb, îi trezeşte memoria odorică. El recunoaşte în prospeţimea unică a fetiţei din Grasse o notă mult mai fină şi mai valoroasă decât cea irosită în Rue de Marais cu mult timp în urmă, când nu avea cunoştinţele necesare de a păstra un astfel de miros. Aflat acum în Capitala Parfumurilor, Grenouille face tot ce îi stă în putinţă pentru a-şi însuşi procedeele secrete ale adevăratei arte a esenţei olfactive. Fiind la apogeul capacităţilor sale senzoriale, protagonistul estimează că parfumul fetei va atinge cea mai înaltă treaptă în aproximativ doi ani, ceea ce îi dă destul timp pentru a-şi desăvârşi cunoştinţele. El foloseşte această perioadă pentru a stăpâni tehnica *enfleurage*, care presupune îmbibarea unui unguent preparat anterior cu un parfum, oricât de fin ar fi. Pentru început, îşi compune nişte parfumuri care seamănă cu mirosul personal al fiecărui om, utilizând o bază comună a amprentelor odorice umane: „ceva

transpirat-unsuros, acru-brânzos, un fundament tematic în general destul de respingător, dar care părea lipit de toţi oamenii;“[14] Ceea ce realizează Grenouille, în ipostaza sa de *homo faber* este să miroasă nici ca un om, nici ca un parfum, ci „ca un om care miroase a parfum“. Îşi creează astfel o aură care îi confirmă unele teorii: personalitatea umană este dată de mirosul personal, acceptarea socială este dată de cât de acceptabil miroşi, însăşi identitatea omului este condiţionată de o mireasmă unică. Grenouille îşi dă seama că întreaga sa viaţă a fost evitat, urât şi nedorit de oameni din cauza lipsei sale de parfum propriu. Prin urmare, putem extinde latura de *homo faber* a sa dincolo de creaţia parfumului: prin înnăscutul său talent, Grenouille îşi făureşte o personalitate, o aură numai a sa, îşi croieşte drum într-o societate care, deja, îl primeşte altfel. Rezultatul metamorfozei care are loc în *Plomb du Cantal* poate fi deja observată: larva, viermele, căpuşa de odinioară, o dată transformată într-o fiinţă superioară, capabilă să impresioneze odoric, este acceptată social, întocmai unui future care e considerat frumos. Acelaşi fluture care, în stadiul larvar, va inspira repulsie. Protagonistul nu vrea, însă, să se oprească la a-şi crea o mască socială. Calfa de parfumier îşi dă seama că ceea ce stă la baza sentimentelor este simţul olfactiv, care se supune, inferior fiind, unei alchimii imperceptibile oamenilor de rând, alchimie pe care el, Grenouille, o are la degetul mic! Hotărăşte astfel să creeze cel mai impresionant parfum care a existat vreodată, un parfum care să îl facă să fie iubit, adorat. Începe aşadar să strângă materiile prime pentru confecţionarea acestei bijuterii

[14] Ibid., p. 152

olfactive: tinere fete, unele aflate chiar la apogeul frumuseţii şi irestibilităţii lor, altele abia *înmugurite.* În total, ucide douăzeci şi patru de fete virgine, cărora le extrage esenţa vitală, distilând-o prin tehnica *enfleurage*. Evenimentele îngrozesc atât oraşul Grasse cât şi împrejurimile. Se vorbeşte de existenţa unui demon, se caută vinovaţi în maeştrii peruchieri (căci cadavrele sunt găsite dezbrăcate, cu podoaba capilară tăiată chiar din rădăcină), se instalează o isterie generală, taţii îşi închid fetele în case, femeilor le este interzis să iasă în stradă după lăsarea nopţii, cei înstăriţi îşi trimit fiicele în alte localităţi, pentru a fi departe de zona de risc, Grasse. Aparent, demonul care îngrozeşte întreaga populaţie îşi încetează activitatea în momentul în care, plin de patos şi evlavie, episcopul îl excomunică pe acest duşman nevăzut. Crimele încetează, ba chiar se presupune că ucigaşul este găsit într-un oraş vecin. Viaţa oamenilor revine la normal.

În acest moment, Patrick Süskind introduce un personaj care va fi diametral opus lui Grenouille până aproape de finalul romanului. Antoine Richis, un magistrat, om influent al oraşului Grasse este singurul care nu se lasă convins de excomunicare sau de zvonurile prinderii criminalului. Întâmplător, sau nu, Richis este chiar tatăl Laurei, fata a cărei farmec îl adulmecă Grenouille când ajunge în Capitala Parfumurilor. Cei doi ani sunt aproape de termen, iar protagonistul se pregăteşte să obţină ultimul ingredient pentru parfumul mult visat. În nevoia creării unei tensiuni finale deosebite, Süskind recurge la un personaj deosebit de inteligent, care îi dejoacă planurile lui Grenouille. Dublată de ipostaza de tată văduv, a cărui fiică e *lumina* ochilor, dorinţa de a-l lăsa

cu buza umflată pe un criminal care, probabil, nu va ieşi niciodată la lumină, îl motivează pe Richis. El este singurul care intuieşte ipostaza de colecţionar al lui Grenouille, observând că veşmintele şi podoabele capilare ale victimelor nu sunt de găsit, considerând că aceste obiecte lipsă formează un fel de trofeu macabru. Conştient de frumuseţea diafană a fiicei sale, Richis întrevede planurile lui Grenouille: orice ar colecţiona acest criminal, piesa de rezistenţă a palmaresului ar trebui să fie, nu încape îndoială, Laure Richis. Convins că îl păcăleşte pe necunoscut, magistratul îşi ia fiica şi călătoreşte incognito, încercând să îşi păcălească presupusul duşman prin trimiterea acestuia pe o pistă falsă, toţi cetăţenii ştiind că Richis şi Laure însoţesc o caravană de mărfuri spre un alt oraş. Dimineaţa plecării îl surprinde pe Grenouille într-o deosebită dispoziţie, acesta plănuind crima finală chiar pentru seara cu pricina. Absenţa parfumului ultim, izul tinerei Laure, este imediat sesizată de sensibilul nas al protagonistului, care se impacientează. Teama acestuia prinde un contur real în clipa în care, ieşit din cetate, mirosurile se bifurcă, iar portarul oraşului îl trimite pe un drum greşit. Însă nasul fin al lui Grenouille nu îl lasă la greu, surprinzând o fărâmă din amprenta personală a Laurei, suficientă pentru a trăda locaţia fetei. Richis înnoptează la un han şi, bineînţeles, Grenouille va cere şi el găzduire în hambarul aceleiaşi gospodării. Demonstraţie a măiestriei calfei de parfumier, în momentul în care Richis află de prezenţa unui străin în hambar şi merge să verifice despre ce e vorba, magistratul este convins de inofensivitatea acestui personaj mărunt, care doarme, obosit. Acest episod dezvăluie, printre altele asemănătoare, eficacitatea

parfumurilor pe care Grenouille şi le făureşte. O dată lăsată seara, el îşi va folosi abilităţile pentru a se strecura neobservat prin gospodărie. Cu o măciucă din lemn de măslin, o loveşte pe Laure în moalele capului, după care o înfăşoară într-un giulgiu care îi absoarbe deosebitul parfum. Procedeul necesită îndemânare şi o deosebită atenţie, pentru că diferite părţi ale corpului conţin mai mult miros, altele mai puţin. De asemenea, bandajul trebuie păstrat câteva ore, trebuind prelevat înainte ca emanaţiile morţii să apară. Este deosebit de imaginat un criminal care, o dată ucisă victima, stă în preajma ei încă o noapte întreagă, înconjurat de riscul de a fi prins. Grenouille ţine însă sub control întreaga situaţie, ştiind tot ce se întâmplă în jur, nasul său fin cartografiind olfactiv întreaga gospodărie. O dată treaba terminată, el se întoarce în Grasse, unde îşi desăvârşeşte Parfumul.

VIII. Enfleurage şi Cangrenă

Maldoror şi Grenouille sunt doi criminali atipici. Ceea ce îi deosebeşte este motivaţia. Dacă Grenouille nu se dă în lături de la nimic pentru a-şi desăvârşi bijuteria olfactivă, Maldoror nu are, în aparenţă, vreun motiv al crimei. Dimpotrivă, la un moment-dat este încercat chiar de ezitare, mărturisindu-şi plictisul vis-à-vis de viaţa de ucigaş pe care o duce de atâta vreme. Cu toate acestea, rămâne loial propriei sale promisiuni: „Văzui, înălţându-se deasupra apelor, cu sforţări disperate, un cap semeţ, cu părul răvăşit. […] Ce duh neînfrânt! Şi cum aţintirea capului său părea că-şi râde de soartă, spintecând voiniceşte unda, ale cărei brazde se deschideau anevoie în faţa lui!...Mă hotărâsem dinainte. […] Un pocnet sec se auzi, şi capul se cufundă

numaidecât“[15]. Deşi admiră forţa şi încercările disperate ale tânărului de a se salva de la înec, Maldoror nu se lasă şantajat de propriile sale îndoieli. Pentru el nu e decât un joc bolnav.

Pe de altă parte, Grenouille nu recurge la crimă decât în clipa în care îşi dă seama că nu are de ales. Tehnica *enfleurage* pe care vrea să o aplice victimelor sale este experimentată la început pe animale, pentru a-i observa toate aspectele. În clipa în care calfa de parfumier înţelege că o fiinţă vie emană, de frică, secreţii care maschează adevărata mireasmă, cea naturală, nu ezită să aibă în vedere soluţia ultimă, crima. Grenouille percepe totul prin intermediul parfumurilor, aproape într-un mod autist. Divinitatea se rezumă la nişte mirosuri de prost gust, Iubirea este dictată de o deosebit de fină mireasmă, însăşi viaţa, după părerea lui, este un efect al mirosurilor existente într-o fiinţă: „Ultimele dâre de pomadă le şterse cu însăşi cămaşa de corp a Laurei, cu care-i frecă tot corpul, […] şi cu ea ultimele scame şi aţişoare din parfumul ei. Acum o socotea cu adevărat moartă, veştedă, palidă şi lipsită de vlagă precum florile aruncate.“[16]

Revenind la jocurile lui Maldoror, acesta nu are nici un fel de respect pentru viaţă. Sau pentru ceea ce este frumos şi sfânt. Împins probabil de plictisul de a ucide oameni simpli, fără apărare, *Prinţul Întunecat* se încaieră cu epifania unui înger bun, o candelă de biserică. Momentul pare a copia până la un moment-dat episodul biblic dintre lupta lui Iacob cu Îngerul lui Dumnezeu. În *Cânturi*, îngerul-candelă îşi ia forma

[15] Op. cit., p. 79
[16] Op. cit., p. 221

belică şi răspunde atacurilor cu o forţă nebănuită. Maldoror, în schimb, recurge la alte strategii. Într-un tablou care parcă trimite la nişte copii care mai degrabă se joacă, sau nişte lei care îmbină jocul pueril cu lupta, *Prinţul negru* „se sileşte să-şi apropie de gură faţa îngerului; el n-are alt gând, şi spre ţinta aceasta i se îndreaptă toate puterile. […] El îşi duce limba, îmbibată de scuipat, pe obrazul aceasta îngeresc, care aruncă priviri rugătoare. […] obrazul alb şi trandafiriu s-a făcut negru, ca un tăciune! El exală miazme putrede. E cangrena.“[17]. Altfel spus, arsenalul lui Maldoror este unul temut chiar şi de îngerii buni, care se presupune că ar fi imuni pestilenţei. Modul histrionic prin care Maldoror îşi înfrânge oponentul denotă, dincolo de orice amuzament al situaţiei, o viclenie fără margini. Apărătorul dreptăţii, cel cu obraz frumos este înfrânt de îngerul decăzut, care, din plictiseală, făcând abstracţie de orice fel de pudoare, îşi scoate limba, organ salivar, pentru a-l cangrena pe celălalt. Maldoror nu are scrupule, este chiar încântat de privirile îngrozite pe care Îngerul-Candelă i le aruncă în momentul în care îl sorteşte pestilenţei. Din punctul de vedere al dezinteresului faţă de esteticul victimei, un caz asemănător este şi cel al Laurei Richis. La momentul în care încă trăieşte, ea este, după cum sunt convinşi orăşenii din Grasse, mult prea frumoasă pentru a nu înmuia inima oricui, chiar şi a criminalului necunoscut. Cu toate acestea, ea cade victimă nemilosului ucigaş-colecţionar.

[17] Op. Cit., p. 73

XII. Maldoror şi Grenouille – Între ură şi iubire

Este evidentă ipostaza de criminal a lui Maldoror. Personaj negativ prin excelenţă, el este imposibil de imaginat în prezenţa unei femei care să îi fie consoartă. Cu toate acestea, sexualitatea lui nu e complet absentă. Dimpotrivă, savurând vizual festinul unui grup de rechini, Maldoror surprinde prezenţa unei uriaşe femele de rechin care îşi cere dreptul la masă. Se iscă un conflict între aceşti monştri ai apelor, conflict în care *Prinţul Negru* nu se poate abţine să nu se amestece. Printr-o alianţa bruscă, neaşteptată, cei doi reuşesc să îndepărteze masculii de rechin, rămânând singuri. Atracţia pe care Maldoror o simte privind în ochii monstrului marin este admiraţie, certitudinea că a găsit o altă fiinţă asemeni lui. Aceeaşi surpriză se observă şi în pupilele femelei de rechin. Ceea ce urmează este o împreunare marină, aproape de proporţii cosmice, în care două fiinţe crude, prin excelenţă rele, impart patul nupţial prin talazuri. El, Maldolor, incapabil de iubire, îşi găseşte perechea în mijlocul oceanului, într-una dintre cele mai crude lumi care pot exista.

Tot la nivel erotic, celălalt protagonist discutat este, asemeni lui Maldoror, nul. Dacă Îngerul îşi consumă carnalitatea cu o femelă din altă specie, din altă lume, narcisismul şi egoismul lui Grenouille nu îl lasă să vadă mai departe de propria persoană. E evident faptul că acesta se consideră pe sine membru al unei alte specii, diferite de cea umană. Cu toate acestea, el tânjeşte după iubire întreaga lui viaţă, lucru care nu se observă decât în motivaţia lui pentru a crea Parfumul Iubirii, compus din fiinţe care sunt făcute pentru a fi iubite. După ce îşi dă însă seama că este capabil să se facă iubit, chiar şi în ipostaza de făuritor al

acestui sentiment, el renunţă, găsind iubirea inutilă. Care este însă motivaţia lui pentru a renunţa atât de uşor la ceva care l-a transformat într-un adevărat zeu, într-o fiinţă capabilă de a stăpâni întregul mapamond cu un simplu gest de deschidere a unei sticluţe de parfum? De amintit aici este o particularitate unică în roman, prezentă doar la protagonist. Deşi Süskind îşi conturează toate celelalte personaje expresiv, cu o bogăţie de gesturi, de reacţii, uimire, plictiseală, satisfacţie, Grenouille este, fără excepţia câtorva episoade bine plasate şi gândite, placid. El este plat din punct de vedere emoţional, nelăsând nici o clipă să se citească pe faţa lui uimirea sau dezamăgirea. Încă o dată, insecta din el îşi face cunoscută prezenţa, prin sângele rece care îl caracterizează, prin zgârcenia gesturilor de conduită umană. Încă o dată, Grenouille demonstrează faptul că nu e om: insectă nu e capabilă de iubire, nu are nevoie de iubire. Singura motivaţie a sa, singurul lucru pe lume capabil să îl mişte este parfumul, care egalează, în cazul lui, ceea ce înseamnă pentru căpuşă sângele. Ultimul său act, cel de a-şi deşerta pe corp întregul conţinut al poţiunii divine egalează cu apogeul mult visat, cu încoronarea interioară ca şi rege al propriului său univers şi regat al parfumurilor.

Bibliografie:

Isidore Ducasse, Comte de Lautréamont, *Cânturile lui Maldoror*, trad. de Taşcu Gheorghiu, ed. Univers, 1976

Patrick Süskind, *Parfumul,* trad. de Grete Tartler, ed. Humanitas, Bucureşti, 2007

Letiţia Pârcălăbescu

Braşov
Locul 3 – secţiunea Eseu

Eminescu în posteritate

Întâlnirea cu Eminescu se întâmplă de cele mai multe ori în şcoală, când elevul face analize şi comentarii ale poeziilor sale. Din succinta biografie de pe marginea manualului reiese că poetul naţional a făcut şi ceva publicistică; în şcoală se mai studiază ceva proză eminesciană, şi nelipsita exegeză.

Cu *„Eminescu şi poeziile lui”*, Titu Maiorescu devine primul eminescolog şi joacă un rol important în evoluţia şi direcţionarea criticii (discursului metaliterar) în cultura română. După cum arată titlul operei maioresciene, studiul însumează două părţi, din care una referitoare la personalitatea poetului.

Părintele Junimii trasează un portret spiritual al lui Eminescu, definind anumite trăsături, cum ar fi acea „inteligenţă covârşitoare, ajutată de o memorie căreia nimic din cele ce-şi întipărise vreodată nu-i mai scăpa”, vasta sa erudiţie, setea de cunoaştere. Părintele „Junimii” afirmă că „Ce a fost şi ce a devenit Eminescu este rezultatul geniului său înnăscut”, că „poetul e din naştere”. Geniul înnăscut corespunde definiţiei lui Petre Ţuţea, el fiind „un suprainteligent”. Însă genialitatea presupune şi un alt element, originalitatea, cea care aduce „persistenţa copilăriei în maturitate” (G. Ibrăileanu) - atât „poetul” , cât şi „geniul înnăscut” reprezintă o predispoziţie de a păstra uluirea din copilărie, stare care asigură creativitatea. După

Desmond Morris, omul creativ e „adultul copilăros”, căci în timp ce copilul pune întrebări noi, adultul răspunde la cele vechi, însă „adultul copilăros” răspunde la întrebări noi. Astfel, doar componentele de bază presupuse de geniu – inteligenţa şi memoria – sunt ereditare şi pot fi pierdute pe căile sorţii în combinarea genelor; creativitatea inerentă geniului trebuie cultivată.

Cât de contrariat va fi elevul hrănit cu perspectiva romanţată a lui George Călinescu, hermeneut al studiului Maiorescian, când va afla de anumite teorii ale conspiraţiei încununate de „Dubla sacrificare a lui Eminescu” de Theodor Codreanu. Autor a mai multor studii de exegeză a operei bacoviene, dar mai ales a celei eminesciene, salutate de George Munteanu, Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Edgar Papu, Adrian Marino, Al. Dobrescu, Dan C. Mihăilescu ş.a., dar atacate dur de Ioan Holban, Ioana Em. Petrescu, acesta impune credibilitate cu volumul bazat pe investigaţie şi pe travaliu imens.

Singură literatura a înflorit graţie geniului eminescian? Pesemne nu, dar a intervenit un anumit „zgomot” din teoria comunicării, care a bruiat contribuţia lui în gândirea politică a vremii. Printre celelalte însuşiri evidenţiate, se observă cum studiul maiorescian trage într-o anumită direcţie: deşi vorbeşte de geniul lui Eminescu, nu prea ia în seamă universalitatea lui, personalitatea sa pluridimensională, căci acesta nu a fost doar poet, prozator, ci şi gânditor şi ziarist, fapt trecut cu desăvârşire sub tăcere.

Eminescu nu degeaba a aderat la romantism: el, un colos al gândirii, dar simultan un crin de sensibilitate atât de perisabil. Necorespunzând ideii aristotelice,

după care frumosul trebuie să poată fi cuprins de privitor, proporţiile geniului său devin monstruoase „Jos pe pământ şi printre batjocuri şi ocări / Aripile-i imense îl împiedică să meargă.” (Baudelaire).

„Pe cât se poate omeneşte prevedea, literatura poetică română va începe secolul al 20-lea sub auspiciile geniului lui, şi forma limbii naţionale, care şi-a găsit în poetul Eminescu cea mai frumoasă înfăptuire până astăzi, va fi punctul de plecare pentru toată dezvoltarea viitoare a vestmântului cugetării româneşti.” Aşa îşi încheia Titu Maiorescu studiul critic privind viaţa şi creaţia eminesciană, iar noi învăţăm cum această aserţiune s-ar fi confirmat, căci după apogeul atins de Eminescu, urmează o inevitabilă perioadă de criză a poeziei româneşti: la fel cum mulţi scriitori germani au avut impresia că după Schiller şi Goethe totul a fost spus, aşa şi urmaşii lui Eminescu au fost parcă eclipsaţi (un statut singular de contemporan fiind Alexandru Macedonski); orice încercare de emulaţie devenea o activitate de epigon. Ieşirea din impas reprezintă scindarea poeziei într-o poezie minoră, cu puţine nume remarcabile, care a plătit mereu tribut lui Eminescu şi în cea simbolistă, aceea care a contribuit la sincronizarea cu literatura universală, poate imposibilă dacă previziunea lui Maiorescu nu s-ar fi adeverit.

Theodor Codreanu declanşează un semnal de alarmă în mintea cititorului, care nu poate nega existenţa „galaxiei Grama” şi o tendinţă de profanare a roadelor unui sănătos „cult Eminescu”. Poetul ar trebui să fie considerat o personalitate intangibilă a culturii române. Profanul nu poate percepe sacralitatea, pentru că hierofania nu poate avea loc în planul său

orizontal de existenţă, sacrul având necesarmente un Ax vertical. Dan Puric spune clar: băşcălia nu e totuna cu umorul. Cel din urmă reprezintă râsul omului superior, care îl lămureşte pe cel ce persistă în greşeală. Băşcălia are un caracter distructiv, care desfiinţează, ea fiind raportarea celui inferior la ceva ce îl depăşeşte, este „zeflemeaua: ea ofileşte inima, usucă orice simţământ" (Balzac).

Privind cu detaşare conspiraţia cu rolul de a-l reduce la tăcere pe ziaristul Eminescu, fiecare poate decide care este mecanismul subtil al acestei lumi, antrenat de anumite forţe subversive, „carstice". Motivele sfârşitului tragic al poetului nu ar trebui deloc neglijate, dar mai utilă ar fi atitudinea fiecăruia de respect atât pentru viaţa, cât şi pentru întreaga sa operă. A scinda pe cele două ar fi cea mai mare greşeală, ele fiind substanţial, organic şi esenţial legate între ele, după cum ne-a arătat psihanaliza şi cu atât mai mult psihocritica.

Mergând pe axa gânditorului Eminescu, Theodor Codreanu arată cum poetul, deşi nu a ajuns la celebra formulă einsteiniană $E=mc^2$, cu genialele lui intuiţii, poate fi considerat un precursor al teoriei relativităţii printr-o însemnare pe marginea unui manuscris. Mai presus de atât, punctul, tot şi nimic deopotrivă, apare la Eminescu ca izvor al universului, o preîntâmpinare a Big-Bang-ului:

„Dar deodat-un punct se mişcă... cel întâi şi singur. Iată-l Cum din chaos face mumă, iară el devine Tatăl!..." (*Scrisoarea I*, Mihai Eminescu)

Dar în toată „cabala urzită împotriva-i", marele critic, Titu Maiorescu capătă imaginea unui asasin. Pesemne cu o mare rană pe suflet, căci „Homo sum et

nihil humani a me alienum puto”(Terenţiu), condamnabilă rămâne doar poziţia sa de om „deosebit”, căzând în păcatul sofismului lui Raskolnikov: „Oamenii obişnuiţi trebuie să se supună legilor şi nu au dreptul să le calce pentru că, vedeţi dumneavoastră, ei sunt oameni obişnuiţi. Iar cei *deosebiţi* au dreptul să comită crime şi să calce orice lege, tocmai pentru că ei sunt oameni *deosebiţi*.”

Theodor Codreanu utiliza „metoda dublului referenţial”. O abordare similară nu doar cu simetria în fizica newtoniană, clasică, ci şi cu cea modernă cere ca două referinţe să fie intrinsec legate între ele: în mod ideal fenomenele sunt descrise sub forma unor relaţii de simetrie: mărimi derivate, ca energia, impulsul şi momentul cinetic se conservă ca o consecinţă a simetriei sistemului la translaţia în mărimi fundamentale: în timp, în spaţiu şi la rotaţii. Odată cu Einstein, Lorentz, Poincaré, o nouă simetrie a fizicii a fost pusă în evidenţă, reprezentată de faptul că şi atunci când se schimbă sistemul de referinţă, valorile mărimilor care caracterizează un sistem fizic se transformă după anumite relaţii bine stabilite ce poartă numele de „transformări Lorentz”, adică determinist.

Drept urmare, în ciocnirea unui bolid, ca marele poet, cu un centru de masă (adică de cultură) aflat într-o mişcare rectilinie, încetinită, ar fi fost de dorit să se respecte legile simetriei, receptarea lui în epocă şi în posteritate să fie egală cu dimensiunea geniului său. Aprecierea, în complexitatea sa, ar fi trebuit să accelereze dezvoltarea societăţii româneşti şi să nu decelereze într-o nefirească stare perpetuu caragialiană. Însă nu doar în cultura română, ci şi în fizică, relaţiile rămân ideale, ele sunt numai

aproximative (cum ar fi simetria proton-neutron), iar altele sunt încălcate într-un mod maximal. Un anumit grad de încălcare a simetriilor pare că are consecinţe fundamentale nu doar asupra receptării lui Eminescu, dar şi în fenomenele fizicii cuantice şi chiar în cosmogonie.

CRIRICĂ LITERARĂ

Maria Pilchin

Chişinău (Republica Moldova)
Locul 1 – secţiunea Critică Literară

Po(i)esie şi Tăcere în lirica lui J. L. Borges şi L. Blaga

Pre-scriptum: Această naştere a venit o dată cu începerea unei terapii analitice. Până atunci ştiam diverse lucruri, ştiam să fac diverse lucruri. Obţinusem câteva diplome şi credeam, ca tânăr adult, că această zestre îmi era suficientă pentru a porni în viaţă şi a reuşi! Ca un Rastignac al timpurilor moderne, îmi închipuiam cucerirea lumii ca fiind o chestiune de putere, influenţă şi mai ales recunoaştere. Această nevoie de a fi recunoscut, valorizat, confirmat mi-a structurat o parte a existenţei. Dar de-a lungul terapiei am descoperit o altă formă de a trăi, mai creativă, mai dinamică, mai puţin reacţională, mai puţin violentă faţă de mine însumi. Astfel mi-am început destul de târziu o educaţie de conştientizare, care îmi lipsise până la 30 de ani şi fără de care suferisem atâta.

Jacques Salome, *Curajul de a fi tu însuţi*

În plin Ev (Mass)-Mediu, a vorbi despre tăcere e un anacronism deliberat! În epoca în care omul nu este, ci pare a fi, publicitatea şi PR-ul par a fi o esenţă a vieţii. Omul nu se concentrează pe „fiire”, în itemi heideggerieni, ci se „publică”, adică se dăruie publicului prin reclamă şi exerciţii de imagologie. Omul se propune ca „produs şi serviciu”, el este conţinut şi

totodată conţine un întreg sistem de simboluri, imagini, mărci, etc. Imaginea, sunetul şi ideile codificate au copleşit dimensiunea umană în ultimele decenii. Omul s-a adeverit a fi (sau doar se pretinde) un mare interpret de sensuri: culturale, sociale, politice, economice şi de orice fel. Canalele TV, radio, presa scrisă, tipăriturile, Internetul, şi materialele afişate stradal au metamorfozat lumea într-o uriaşă Bibliotecă, în care omul, cititorul de imagini, idei şi simboluri, învaţă, cu paşi rapizi şi necontrolabili. Înrâuirea textuală din stradă pare să înlocuiască lectura la domiciliu, panourile publicitare ne spun poveştile pe care nu am reuşit să le citim în copilărie, ne înlocuiesc desenele animate care poate nu erau popularizate cândva în mase. Omul asistă zilnic la un „dadaism" de mesaje şi informaţii, care, paradoxal, dar produc un autism, o imposibilitate de receptare a profunzimilor şi latenţelor umane (literare).

D.-H. Pageaux afirma în cartea sa *Literatură generală şi comparată* că traducătorul (considerăm că traducător e şi acel care încearcă să interpreteze, să „traducă" mesajul unui text) întreprinde acea stranie coborâre în infernul numit tăcere, non-spus, absenţă a cuvântului [12, p. 61]. Pentru a efectua astfel de „traduceri" este nevoie de o excursie elementară prin epoca literară în care a scris un scriitor sau doi scriitori comparaţi printr-o lectură binară, dar şi de o capacitate culturală de a te raporta la lecturi.

Poetul modern nu scrie pentru realitate şi nu caută să transpună în mod fidel realitatea, cum o face scriitorul realist, căci până la urmă *poezia nu se adresează raţiunii, ci imaginaţiei* [1, p. 6]. El recreează lumea, o reface, o codifică, o tace chiar, creând în jurul

său un spaţiu artistic intim. Există, ca şi în procesul vorbirii, mai multe ipostaze ale tăcerii: tăcerea nesemnificativă - comună, rezultatul timidităţii, al dorinţei de a-ţi da importanţă, a complexului de inferioritate, a prudenţei sau produsă de absenţa ideilor şi tăcerea semnificativă şi spirituală - tăcerea muzicală, contemplativă, meditativă, tăcerea-comunicare (starea omului excepţional), dar şi tăcerea descoperirii, la care şi ne vom referi mai jos.

Starea care transcende vorbirea şi gândirea este Tăcerea. Cum ar putea fi explicată ea în cuvinte? Înţelepţii o definesc ca stare în care gândul „eu" (Ego-ul) nu apare nici măcar ca fundal, existând doar sinele identic cu Tăcerea. În acest sine suprem se regăseşte esenţa divină a oricărei fiinţe, ca reflexie a *Sinelui-Esenţă* individual. Singura experienţă a Tăcerii oglindeşte reala şi perfecta cunoaştere, orice alte cunoştinţe obiective pălind alături de ea. Multiplele diferenţe obiective nu vor fi privite ca fiind reale, ci doar ca supraimpuneri peste adevăratul sine, care îmbracă forma veritabilei cunoaşteri. Contrastul care-i permite să iasă în evidenţă este vorbirea, extremitatea tăcerii care face din *omul interior un om exterior*.

Care este de fapt procesul vorbirii? Aşadar, mai întâi există cunoaşterea abstractă. Din aceasta apare ego-ul, care la rândul său dă naştere gândului şi acesta generează cuvântul rostit. Aşadar cuvântul este urmaşul sursei originare tăcute, aici putem vorbi şi de *funcţia creatoare de lume a limbajului* [7, p. 20]. Sau ceea ce numea Şt.-A. Doinaş (1922-1996) *o dublă orientare a Verbului: creatoare şi apocaliptică* [7, p. 61].

Eseistul român anunţă o dublă degradare a limbajului ordinar, o dublă pierdere faţă de poemul

silenţios al limbii (tăcerea) şi faţă de poezie, care se trage din poemul originar, poemul anterior oricărei spuneri, care şi-a depăşit rostirea şi este o rezonanţă a tăcerii. Limbile omeneşti, toate sunt rezultatul unui proces de degradare, ele vin din a doua numire iniţială, din limba lui Adam, care puternică la început s-a pierdut în vârtejul fenomenelor din turnul Babilonului, deşi în aceste limbi s-ar găsi scântei din puterea ce au avut-o cuvintele lui Dumnezeu la început. La fiecare neam se ivesc poeţi sfinţi şi gânditori care ştiu să aleagă din limba seminţiilor cuvinte de vrajă şi de putere din limba originară. Înainte de a deveni prizonierul cuvintelor şi al liberei lor asocieri în fluxuri de imagini ale inconştientului, poetul a ipostaziat Tăcerea inclusă în ele, Neantul lor interior. Înainte de a fi victima unui limbaj, poetul a visat să se sustragă oricărei deveniri, oricărei ruini a timpului. Poetul preia marea Idee şi o transpune în cuvinte. *Sunete şi cuvinte, culori şi forme, şi în general, ceea ce este vizibil, nu sunt totuşi decât simboluri ale ideii, simboluri care se nasc în sufletul artistului atunci când el e frământat de spiritul universal; operele sale sunt numai simboluri, prin intermediul cărora el împărtăşeşte altor suflete ideea sa* [11, p. 23]. Cuvântul indiscutabil produce efecte, judecăţi, emoţii, dar câtă energie trebuie să fie concentrată într-o comunicare în Tăcere.

Undele spirituale benefice emanate de o fiinţă superioară vor atrage foarte mulţi oameni, chiar dacă aceasta ar locui într-o peşteră şi ar menţine tăcere absolută. Putem asculta conferinţe despre adevăr, atestând perceperea subiectului, dar venirea în contact cu o astfel de fiinţă, chiar dacă ea nu va rosti nici un

cuvânt, va conferi mult mai multă profunzime în înţelegerea tainelor universului.

Limbajul este doar un mediu de comunicare al gândurilor. La el se apelează doar după apariţia gândului. Alte gânduri se generează după apariţia gândului „eu” şi astfel, gândul de „eu” este rădăcina tuturor conversaţiilor. Raţiunea verbalizează mereu totul. Ştim cuvinte, o structură conceptuală a gândirii, dar aceasta nu e gândire, e fuga de la adevărata gândire. Vedem o floare, un om care merge şi le verbalizăm în cuvinte gândite, orice fenomen existenţial, raţiunea îl poate transforma în acest fel, iar faptul în sine e un obstacol. Această transpunere a obiectelor şi a existenţei în cuvinte e o barieră pentru crearea unei gândiri meditative. Obiectele trebuie contemplate şi nu rostite, simţite în preajmă, şi nu doar traduse sonorizat. Cuvintele stau între noi şi Lumea înconjurătoare, impunând dictatorial un sens. Iată de ce Borges spunea că un om de litere nu prea crede în cuvinte. Spre exemplu: dragostea nu are nevoie de cuvinte, ele vin ca să umple un gol. Meditaţia e punctul culminant al gândirii, dar nu pentru o persoană, ci pentru fiinţă în general. În Orient tăcerea adesea este un mijloc de comunicare. Tăcerea are ceva eufemic în sine de a numi şi de a ascunde totodată. Atunci când fiinţa rămâne în afara gândirii, ea poate înţelege o altă fiinţă prin limbajul universal al Tăcerii.

Liniştea poate fi cea mai expresivă formă a tăcerii. Referindu-se la o legendă, Blaga zicea că liniştea e mai puternică ca o furtună [2, p. 126]. Există un flux perpetuu al limbajului Tăcerii, care este întrerupt doar de vorbire. Aceste cuvinte pe care eu le rostesc obstrucţionează limbajul mut. *Când fizica tinde să fie*

mai puţin reducţionistă, paradoxul e că în realitate poate deveni hiperreducaţionistă. Căci în ultima instanţă ea pare să afirme că nimic din ceea ce ţine de sfera trăirii umane nu poate să nu fie înregistrat şi exprimat cu instrumentul cuvântului - prin intermediul observaţiilor înregistrate, ale datelor, formulelor, diagramelor şi programelor, etc. Cu cât e mai lung acest inventar de instrumente, cu atât şi viaţa e mai redusă la ceea ce aceste instrumente pot înregistra. Când însă cauţi să priveşti taina în ansamblul ei şi să descifrezi misterul total al existenţei umane, constaţi că ceva necunoscut va continua mereu să existe [3, p. 80]. Fizica modernă, afirmă academicianul M. Cimpoi descoperă lumea sub semnul labirintic al multiplului, temporalului, complexului, tranzitoriului, propunând în fine teoria unei lumi pluraliste. Toate aceste enumerări nu anunţă oare din start imposibilitatea cuprinderii *Marelui Tot, Marii Tăceri*?!

Există curentul electric ce trece printr-o sârmă. Atunci când există o rezistentă în calea sa, ea poate să genereze lumină într-o lampă sau poate să pună în mişcare un ventilator. Într-un conductor ea va rămâne sub formă de energie electrică. În mod similar Tăcerea este fluxul etern al limbajului, obstrucţionat de cuvinte. Ceea ce fiinţa ar putea ajunge să ştie prin intermediul unei conversaţii prelungite chiar până la câţiva ani, ar putea fi cunoscut în mod instantaneu în Tăcere, sau la graniţa Tăcerii.

Tăcerea este fluxul vorbirii. *Încercând să vorbesc, otrăvesc limbajul cu neputinţa mea de a spune* [13, p. 53]. În tăcere, fiinţa este în minim contact cu mediul înconjurător. Tăcerea este expansiune. De aceea Tăcerea este atât de puternică. Limbajul vocal,

organele vorbirii sunt necesare şi ele preced vorbirea. Dar limbajul interior la Tăcerii există chiar dincolo de gând. Este, pe scurt, vorbirea transcendentă, cuvântul nerostit. *Însăşi pronunţarea cuvântului „Tăcere" dă un cuvânt şi nu tăcere* [13, p.24]. Aşa încât tăcerea ca obiect de cercetare se impune prin cuvântul care o denumeşte la un nivel metalingual.

Se spune că ochii sunt ferestrele sufletului. Din păcate, suntem prea grăbiţi sau prea superficiali (adică prea egocentrici) ca să stăm să privim adânc, prin aceste ferestre, până în sufletul celor cu care intrăm în contact. Dacă ne-am face timp să alunecăm uşor pe toboganul întunecat al pupilelor, am pătrunde într-o lume mirifică, extraordinară, plină de mistere încă nedezlegate, într-un microunivers, în rânduială sau în dezordine, fericit sau chinuit. *Printr-un transfer de sens metaforic, apele care oglindesc lucrurile, sunt înzestrate şi ele cu facultatea văzului* [4, p. 85]. Ca şi ochii ele ascund ceva. L. Blaga avea să zică în poezia *Cântecul somnului* : *Plăcut e somnul lângă o apă ce curge, / lângă apa care vede totul, / dar amintiri nu are.*

Obiectele devin la un moment dat o oglindă care pare să-l ajute pe poet să perceapă lumea: *Sufletul mi-i treaz într-una, / vede stelele în tindă, / se priveşte-n tot ce este / ca-ntr-o magică oglindă*. (L. Blaga, *Insomnii*). În aceeaşi cheie zice şi Borges: *Toate aceste lucruri[…] sunt unelte pentru poet…* (Interviu)

Cuvântul este puntea de legătură şi cifrul dezlegării acestor mistere. Însă, pentru a asculta îţi trebuie o ureche fină şi sensibilă, care se formează doar la şcoala dezicerii de sine, la şcoala iubirii aproapelui. În eseul său *Dialectica liricii moderne* Ştefan Augustin Doinaş menţiona că lucrarea lui Hugo Friedrich *Die*

Struktur der modernen Lyrik urmăreşte să stabilească atitudinile fundamentale manifestate de poetul modern faţă de facultăţile creatoare ale propriului său spirit, faţă de universul înconjurător şi, deopotrivă, faţă de limbaj, constituind oricând un binevenit prilej de a aborda, din nou, problematica acestei poezii.

Borges şi Blaga, aparţinând unei epoci moderne au făcut (insistăm asupra acestui verb corespondent al grecescului ποίεín) o poezie care, trăită în mod particular, a asimilat în sine elementul modern al epocii. M. Cimpoi consideră că limbajul poetic, mai exact, mitopo(i)etic (adică mai vechiul ποίεín care presupune şi facerea, nu doar lucrarea firească) tinde să devină un limbaj absolut, iar aceasta angajează şi metalimbajul, necuvântul căutat la noi de Blaga şi Stănescu. Limbajul mitopo(i)etic urmăreşte prin urmare, să exprime tăcerea sau impactul fiinţei cu ea. [5, p.28].

În pofida faptului că mulţi exegeţi îl califică pe Blaga drept un tradiţionalist, tradiţionalismul lui e şi el unul modern, o modernitate nu doar în planul expresivităţii, ci şi în cel conceptual. Tradiţionalitatea lui e de o profundă substanţă intelectuală, exprimată într-o poezie de o tulburătoare puritate modernă. Blaga era un adept ciudat al tradiţionalismului, izbutind în egală măsură să fie un modern sau chiar, cum îl considera Eugen Lovinescu la 1927, un modernist. Eugen Simion susţine: *...prin poezia lui se dovedeşte putinţa de a fi modern, sincronic, universal, rămânând în acelaşi timp, legat de miturile unei spiritualităţi specifice* [15, p. 117]. Acest discurs mixt blagian e explicat de însuşi poetul care era conştient de ,,ambiguitatea" aparentă a poeziei sale. Într-un interviu

acordat lui I. Valerian în 1926, mărturisea: *Poezia care îmi convine mie, deşi e ultramodernă, o cred însă în anumite privinţe mai tradiţionalistă decât obişnuitul tradiţionalism, fiindcă reînnoieşte o legătură cu fondul nostru sufletesc primitiv* [16, p. 57].

Aflându-se în Spania în plină avangardă (ultraiştii, creaţioniştii, puriştii, dadaiştii, surrealiştii, moderniştii) alături de : Ruben Dario (1867-1916), Pedro Salinas (1892-1951), Gerardo Diego (1896-1940), Jorge Guillén (1893-1960), Borges are o formaţiune net modernă. El singur mărturisea că a făcut tot posibilul ca să fie nimic altceva decât – modern. Şi este modern prin simplul fapt că trăieşte în prezent, căci nimeni nu a descoperit arta de a trăi în trecut şi nici secretul trăitului în viitor. Eşti modern, indiferent dacă vrei sau nu. Recunoaşte că însuşi faptul de a ataca modernitatea este o manifestare a modernităţii.

Ca şi Blaga (expresionistul) Borges îşi începe cariera într-un curent modernist, de avangardă, mai târziu ambii scriitori vor mai rotunji colţurile stilului în care vor scrie. Borges transformându-se adesea dintr-un ultrarevoluţionar într-un ultraconservator, iar Blaga dintr-un ultramodern într-un ultratradiţional.

H. Friedrich astfel defineşte poezia modernă: Lirica modernă e ca şi o poveste mare, solitară, niciodată auzită, în grădina ei sunt flori, dar şi pietre şi culori chimice, - roade, dar şi droguri primejdioase [...] Cine ştie să asculte, percepe în această lirică o dragoste dură care vrea să rămână neconsumată şi care de aceea îşi îndreaptă vorbirea mai curând într-un spaţiu confuz sau gol decât spre noi [16, p. 225]. Iar artistul seamănă cu prinţesa somnambulă care, cu adâncă cunoaştere a iubirii, culegea noaptea, în grădinile

Bagdadului cele mai rare flori şi le înmănunchea într-un selam a cărui semnificaţie nici ea n-o mai cunoştea [11, p. 23].

Până la urmă ne facem drum spre cuvintele nicicând auzite, spre inefabil. Poemul modern, consideră H. Friedrich, abordează realităţi ale lucrurilor (chosismul) şi ale oamenilor, el nu le tratează descriptiv şi nici cu căldura proprie unei optici şi unei sensibilităţi familiare. Le transpune într-o atmosferă nefamiliară, le înstrăinează, le deformează. Lirica modernă constrânge limbajul la funcţia paradoxală de a exprima şi de a ascunde sensul în acelaşi timp. Paradoxul limbajului, iar în cazul de faţă, al poeziei moderne, care se vrea o pură aventură a limbajului – ţine de faptul că negaţia nu desfiinţează lucrul negat, ci din contra, îl întemeiază, acordându-i aceeaşi realitate ca şi contrariului său. Obscuritatea, încifrată, de altfel, devine principiul estetic predominant. *…problema sensului se estompează într-o lume pluralã şi incontrolabilă, iar în relaţia text / cititor se instaurează dictatura cititorului* [14, p. 91]. Poetul doreşte ca poezia modernă să aibă atâtea semnificaţii câţi cititori găseşte. E vorba de un palimpsest literar alcătuit din mai multe lecturi şi cărţi. Blaga afirmă că înainte de toate trebuie să fie îndoiala şi jocul, din moment ce natura şi soarta se joacă cu omenirea, omului nu-i rămâne nimic altceva decât să se joace şi el, iar poetul o face cu cititorul, de care depinde şi propriul lui destin. Obscuritatea provine din obscuritatea sufletului (modern) unde spiritul liber de umbrele realului se contemplează pe sine. Cititorului i se impune inteligibilul (cuvintele iradiază din interior multiple posibilităţi semantice).

M. Cimpoi în cartea de eseuri „Zeul ascuns” afirmă că şi cuvântul care tinde să fie λογος, în sens vechi, intră într-o zonă a crizei, stăruind mai mult la marginea tăcerii, sau în miezul ei, unde fiinţa se îngână cu nefiinţa. Conştiinţa poetică modernă se axează pe convingerea fermă că sufletul se întrupează mai repede în tăcere decât în cuvânt. Poezia e ceva din domeniul tainei, inefabilului, adică al revelării încete, secrete, ascunsă sub cifru. Există probabil nu atât poeţi, cît Poezia închisă în ea însăşi, ca o cetate a spiritului [5, p. 21, 28, 30].

Acelaşi algoritm ar putea fi aplicat şi în cazul poemului modern. *Mentalitatea modernă se afirmă însă prin antiteză şi are un cert caracter polemic, făcând din succesiune un argument valoric, ca efect natural al progresului. Baudelaire (1821-1867) observa că modernitatea este tranzitoriul, fugitivul, jumătatea artei, a cărei cealaltă jumătate este eternul şi imuabilul* [14, p. 30].

Mallarmé (1847-1898) preciza: *Sensul, dacă în genere poemul are un sens, este evocat printr-o oglindire lăuntrică a cuvintelor înseşi* [16, p. 110]. Astfel limbajul devine misterul cântării comportându-se ca şi cum ar exprima lucrurile cele mai evidente – şi de fapt ele sunt cât se poate de enigmatice, legate strâns de o anumită jonglerie şi magie a acestuia. Rolând Barthes (1915-1980) explică de unde ar putea reieşi un mijloc de a evalua operele modernităţii, afirmând că valoarea lor ar veni din duplicitatea lor. *Polisemia, ambivalenţa, închiderea în text îl face (pe poetul modern) să oscileze în chipul arhetipal freudian între imanent şi manifest, între niveluri, universuri şi categorii* [5, p. 40]. În aceeaşi cheie H. Friedrich îl citează pe Ungaretti (1888-1970):

Un cuvânt care face să răsune în ascunsul sufletului tăcerea – nu e oare un cuvânt ce tinde să se umple de mister? [10, p. 167]. Iar Borges mărturisea într-un interviu că îi plac ambiguităţile ca şi oricărui poet şi că unele lucruri nu sunt bune decât în scopuri literare pentru povestiri şi şiretlicuri.

H. Friedrich prezintă tăcerea drept calitatea, starea care indică gingăşia extremă, straniul uimitor în combinarea cuvintelor, un ecou sugestiv în sinea cititorului, o linişte închizând în sine viitorul şi o vorbire în pragul amuţirii. G. Diego astfel explică această tăcere: *Callar, callar. No callo porque quiero./callo porque la pena se me impone, / para que la palabra no destrone / mi más hondo silencio verdadero*. (*Să tac, să tac. Nu tac de bună voie, / tac întrucât osânda-mi este dată, / pentru ca vorba să nu-mi detroneze / profunda mea tăcere-adevărată.*) (*Callar* 1951).

Frederico García Lorca (1898-1936) cheamă la ascultarea unei tăceri universale, citite cumva blagian de noi: *Oye, hijo mio, el silencio. / Es un silencio ondulado, / un silencio, / donde resbalan valles y ecos / y que inclina las frentes / hacia el suelo*. (*Ascultă, fiule, tăcerea. / E o tăcere ondulată, / o tăcere / în care alunecă văi şi ecouri / şi care-apleacă frunţile / spre pământ*.) (*El Silencio*, 1921).

Nu era departe de toate acestea şi Blaga care deseori putea fi văzut contemplând munţii, apele, vietăţile. Care era oare noima acestor popasuri? Se oprea îndelung mai ales în faţa acelor semne ale realităţii, înaintea cărora trebuie să amuţeşti, înaintea cărora te încremeneşte mirarea. *Poetul modern îşi asumă întregul risc al aducerii în existenţă a lucrurilor prin cuvânt […] Poetul însuşi îşi relevă conştiinţa căderii*

în cercul existenţial al cuvintelor [10, p. 16]. Vizualul e un mod simbolic de a semnifica luarea în posesiune, cunoaşterea, dominaţia cugetului omenesc asupra realului: *Iată amurguri, iată stele / pe măsură ce le văd, / lucrurile-s ale mele. / Lucrurile-s ale mele. / Sunt stăpân al lor şi domn, / Pierd o lume când adorm*. (L. Blaga, *Cântec înainte de a adormi*)

Şt. A. Doinaş mărturisea într-un eseu despre Blaga: *taciturnul nostru profesor purta mereu cu sine momentul acelui schöpferische Nichts (nimicuri creatoare) din care se deschid perspectivele spre mit, ritualic şi demonic. Prezenţa lui cam distantă şi destul de mută printre noi era totuşi semnul unor legături adânci, subterane, lucrând în secret, pe care probabil el le-a bănuit în mai mare măsură decât noi* [7, p. 109].

Similară pare şi înţelegerea dificilă a lui Borges care vine din dorinţa de a nu stânjeni observaţii, de a se lăsa învăluit de legende, cum spune D. Novăceanu. Provoacă legende prin tăcerea sa, nu le contrazicea nici atunci, când ar fi putut s-o facă. La observaţiile şi judecăţile unui interlocutor răspundea afirmativ, îi dădea dreptate sau abătea dialogul pe un drum lateral. Niciodată nu-l contrazicea direct, oferindu-i în schimb o multitudine de soluţii, din care era imposibil să te poţi salva.

Blaga însuşi parcă încerca să-şi conştientizeze muţenia (care e apropiată de cea borgesiană): *La crearea unui mit sau a unor legende în jurul unui om, tăcerea acestuia contribuie mai substanţial decât vorba* [2, 456]. Borges, fiind întrebat despre unele lucruri neînţelese în opera sa, răspunde: ,,Mă întreb dacă eu singur le înţeleg... *În poemul modern poetul nu rosteşte, ci este rostit de eminesciana „străină gură”, care poate*

fi identificată cu însuşi logosul divin […]. Străina gură îl determină să fie total înfeudat momentului absolut al scrisului: el nu-şi mai aparţine şi nu mai poate face nimic [5, p. 18] , e aceeaşi idee borgesiană precum că poemul descoperă pe poet şi nu invers. Acelaşi cercetător afirmă că poetul modern, ca fiu al labirinturilor, este multiplu, poartă mai multe măşti, căutând cu disperare să împace mitul operei globale cu predispoziţia înnăscută spre fragment. Borges, care mărturisea într-un interviu că o povestire trebuie să aibă sens şi dincolo de cuvinte şi că deseori a încercat să înşele cititorul, nu putea oare cu acelaşi succes să înşele şi interlocutorul (fapt atestat şi în interviul unde e întrebat dacă îşi înţelege operele).

În romanul *Nedespărţirea de Borges,* Sorin Comoroşan a spus-o foarte direct: *Trăim din tăceri şi din minciuni* [6, p. 132]. Acestea (minciunile) în diferite forme şi expresii sunt prezente şi în literatură, ajungând până la urmă să fie una din ipostazele ei prin încifrare, codificare şi tăinuire sau ceea ce numeşte Umberto Eco: *sustragere limbajului a orice putere comunicativă* [9, p. 50].

M. Cimpoi zicea despre gândirea modernă că e asemeni unui labirint (foarte borgesian la un moment dat), care este sinonim cu încâlceala, complicaţia sofisticată dusă la absurd, cu veşnica rătăcire şi orbecăire, cu lipsa de acces şi sens. *Mă simt întotdeauna descumpănit, uimit, aşa că labirintul este un simbol adecvat* [1, 43]. Sau vorba adâncă a lui Blaga despre *criptic şi fanic – nu poţi merge decât din ascuns în mai ascun*s. Şi noi percepem în mod fatal doar segmente, doar fragmente din acest univers văzut de Borges ca o *bibliotecă* cu galerii hexagonale infinite şi

de Blaga ca o *corolă de minuni*. *Poemul modern identificat cu poemul etern se vrea un Carmen seculare, dar devine cânt etern neisprăvit* [5, p. 18].

În abordarea unui text, unui scriitor, unui artist, artei în general contează nu atât banalul, evidentul, lucruri de toţi ştiute, ci echivocul, ambiguităţile, acele spaţii deschise înţelesurilor şi interpretărilor noi. *În teatru actorul pătrunde mereu în infimele interstiţii dintre cuvinte, aceste minuscule goluri dintre cuvinte, acestea costituind zona tăcerii. Explicaţia e că tăcerea posedă în sine o asemenea intensitate, încât un singur cuvânt ori gest pot să poarte în ele, atât deplina bogăţie a sensului lor cît şi tonurile ascunse ale unor lucruri necunoscute. Scriind o carte scriitorul trebuie să aibă talent şi să posede facultatea specială de a isca anume acea tăcere şi linişte în cititor, când cele ascunse devin deodată perceptibile* [3, p. 80]. Căci când citim *Don Quijote* al lui Cervantes (1547-1616) nu aflăm nimic despre copilăria eroului, dar autorul presupune aceasta în mod tacit şi noi o înţelegem. *Aşa încât un personaj trebuie să fie mult mai mult decât un şir de cuvinte. Şi, dacă el este doar atât, atunci sigur nu este un personaj adevărat* [1, p. 32].

În cazul Borges / Blaga poate fi vorba de un echivoc al tăcerii şi al Λογος- ului. Daniel Dubuisson consideră că chiar sub forma ei trivială, chestiunea privitoare la prezenţa unui sens exclusiv, prezent în fiecare enunţ aidoma miezului în fruct, nu mai este una actuală. Pentru un motiv destul de simplu, în care se rezumă un fel de paradox, inerent chestiunii înseşi. Cu condiţia să pară din punct de vedere gramatical corect, suntem tentaţi să recunoaştem astăzi că un enunţ poartă în el nu *un* sens definitiv, ci posibilitatea de a

provoca, de a face să se nască *nişte* semnificaţii, pe care le putem nuanţa sau înnoi la nesfârşit. În plus, universul comunicării în care se nasc aceste enunţuri posedă propriile sale reguli (semiotice, sociale) de producere şi receptare, diferite de la o societate la alta, şi care se adaugă caracteristicilor lor, propriu-zis, lingvistice. Pentru toate aceste motive, excludem de aici înainte că ar fi posibil să atingem, să percepem într-un enunţ oarecare un singur sens, stabil, complet şi irevocabil. Iată de ce s-a spus uneori că noţiunea de sens e „nedefinibilă" [8, p. 153].

În aceeaşi ordine de idei, se inserează şi teoria lui Heraclit precum că o cărare poate fi şi un urcuş, şi un coborâş; Λογος-ul e informaţie (cuvânt), dar şi tăinuire (tăcere). La Blaga însă orice cuvânt nu e decât o *rană a tăcerii*, iar tăcerea o *umbră* a acestuia. *Tăcerea, Cuvântul, Cântecul, Liniştea, Umbra* edifică o constelaţie simbolică, între componentele căreia se stabileşte o permanentă legătură în spaţiul liric blagian şi borgesian. Tăcerea şi cuvântul deseori sunt prezente în text pentru a se substitui unul pe celălalt. Dacă la Blaga dimensiunea evoluează dinspre tăcere spre cuvânt, universul lui Borges se constituie pornind de la rostire spre necuvânt, căci fiecare cuvânt e privit de artist drept o operă poetică, astfel el îl ajută să regăsească sursa, marea tăcere din care s-a rupt.

Teritoriul necuvântului este totalitatea integratoare pentru existenţele individuale, fragmentare, posibilă în cazul Blaga / Borges. Tăcerea e întunericul cuvântului, noaptea în care cuvântul nu e mort, ci conţinut latent. Discursul poeţilor tinde să refacă virtuţile magice ale cuvântului, iar rostirea e o virtualitate în care se contopesc toate cuvintele. Între

nume şi cuvântul denumit există o relaţie de participare / identificare: *He paladeado numerosas palabras…/ Creo profundamente que eso es todo/y que ni veré ni ejecutaré cosas nuevas* (Borges, *Mi vida entera*). (*Am gustat numeroase cuvinte / Cred profund că acestea sunt toate / şi că nu voi vedea şi nu voi mai face lucruri noi* (Borges, *Viaţa mea întreagă*). Blaga pare să dialogheze: *Şi totuşi cu cuvinte simple ca ale noastre / S-au făcut lumea, stihiile şi focul*.(Blaga, *Tristeţe metafizică*) şi tot el continuă: *Traduc întotdeauna. Traduc în limba românească un cântec pe care inima mea / mi-l spune îngânat suav în limba ei. (Stihuitorul*). Borges stăruia: *Digo estas cosas, estas cosas no estas palabras,/ (Que son mi pobre traducción temporal de una sola palabra*) (*Mateo XXV,30*).

Borges în *The thing I am* : *He olvidado mi nombre. No soy Borges… / Soy apenas la sombra que proyectan / Esas intimas sombras intrincadas… / soy el que… llena de libros / que no tienen letras (Mi-am uitat numele. Nu sunt Borges... / Sunt doar umbra ce o proiectez / Acele umbre intime neclare... / sunt cel care... umple cărţi / care nu conţin litere)*. Aceeaşi uitare a numelui o descoperim şi la Blaga : *Când mă privesc într-o fântână / îmi văd şi soarta, uit de nume*" (*Oglinda din adânc*) şi tot el continuă: *Plăcut e somnul / în care uiţi de tine ca de-un cuvânt. / Somnul e umbra pe care viitorul nostru mormânt / peste noi o aruncă în spaţiul mut* (*Cântecul somnului*)

Blaga se miră cît de misterioase sunt lucrurile: când le întâlneşti, le saluţi, dar ele nu-ţi răspund, dacă nu le întâlneşti, tăcerea nu e deja din partea lor, ci din partea ta, tu eşti cel orb. *El tace, pentru că-i e frică de cuvinte*. (*De mână cu marele orb*), un alt orb şi o altă

muţenie - *Demócrito de Abdera se arrancó los ojos para pensar*.- *Democrit din Abdera şi-a zmuls ochii pentru a gîndi* (*Elojio de la sombra*); Blaga: *de aceea lăsaţi-mă / să umblu mut printre voi / să vă ies în cale / cu ochii închişi* - aceeaşi idee pe care am notat-o mai sus - necesitatea gândirii de a se detaşa de cuvânt.

Subiectul uman, conştient de individuaţia sa, e reprezentat în spaţiul limbajului prin cuvânt: cuvânt-nume, cuvânt ca origine sau ecou al faptei vinovate, deoarece redă fragmente ale *Totului* (Blaga) şi *yoism-ul* din paradigma borgesiană *Yo soy los otros (Eu sunt Ceilalţi)*; dar şi cuvânt care se neagă de două ori, fie pentru a reface analogic *muţenia* stării embrionare (Blaga), fie pentru a se lăsa înlocuit de prezenţele cântătoare ale lucrurilor, fie pentru a se stinge în gura rostitorului care cântă (Borges).

În lirica blagiană dialectica Tăcerii şi a Cuvântului depăşeşte caracterul explicativ al amănuntului biografic (*Hronicul şi cântecul vârstelor*) care ne vorbeşte despre *absenţe fabuloase ale cuvântului* despre o *tăcere iniţială* şi o *sfială faţă de cuvânt*. Corin Braga în *Lucian Blaga, Geneza luminilor* spune că tăcerea, mitul tăcerii blagiene, prezintă un pluralism în plan semiologic, dar şi în realitatea sa ontică, fiind în acelaşi timp un mit poetic, dar şi o realitate biografică, un rit comportamental, o supapă psihologică şi o tehnică de creaţie. Dacă la Platon noţiunea fundamentală e *ideea*, la Leibniz (1646-1716) *monada,* la Kant (1724-1804) *categoria*, la Hegel (1770-1831) *logosul*, la Schopenhauer (1788-1860) *voinţa*, la Blaga e *misterul*, acest refugiu al spaimei sau a neputinţei de a înţelege ceva, cum îl defineşte el în *Trilogia culturii*.

Puşi în proximitate imediată, Borges şi Blaga sunt consideraţi mari filosofi, recunoscuţi de o lume întreagă, astfel argumentând în plus necesitatea unui studiu comparativ-contrastiv al viziunilor lor estetice. *Şi poate că tot ceea ce am scris nu e decât o metaforă, o simplă variaţie a temei centrale, aceea de a fi în permanenţă mirat de lucrurile ce mă înconjoară. În acest caz presupun că nu este o diferenţă esenţială între filosofie şi poezie, din moment că ambele reprezintă acelaşi gen de mirare.* [1, p. 21].

Dintr-un interviu cu Borges aflăm unele amănunte biografice, care i-ar explica tăcerea, muţenia. Colosul argentinian mărturiseşte că a crezut o vreme că fiecare are limba lui proprie (explicaţia vine din faptul că mama vorbea engleza, tatăl - spaniola). Această idee, poate şi inconştient, o va perpetua în întreaga sa operă, în care oamenii au fiecare limba sa, dar şi obiectele. Faptul că oamenii şi celelalte nu se înţeleg între ei / ele nu e decât o ipostază a tăcerii, un fel de tăcere ascunsă de cuvinte. Afirmând că nu prea are ocazia să vorbească cu cineva, Borges nu anunţă decât o muţenie dublă: una verbală şi una vizuală.

Borges mulţi ani a fost directorul Bibliotecii Naţionale din Buenos Aires, şi convieţuirea lui cu cărţile pare firească. El e unicul Bibliotecar orb din lume; e o chestiune simbolică, cecitatea scriitorului e privită nu ca un neajuns, ci ca un har divin. Ea îi este dată ca mintea, nefiind sustrasă de rutină, să penetreze mai eficient omul şi lumea. *Darul orbirii constă în faptul că simţi timpul altfel decât ceilalţi oameni* [1, p. 25]. Orb fiind, a fost întrebat dacă poate să-şi imagineze un chip după timbrul vocii. Cu un răspuns afirmativ scriitorul

mărturiseşte că nu regretă cecitatea în măsura în care ar fi făcut-o în cazul unei surdităţi posibile.

Borges ştia viitorul său cu mult înainte de o posibilă cecitate (bunicul şi tatăl au murit orbi). El singur adesea vorbea despre ea, explicând că l-a învăţat mai mult să gândească şi mai puţin să simtă, mai mult sa-şi amintească, să citească şi să scrie. Lucrurile şi aşa ne părăsesc, iar odată cu cărţile în viaţa lui a venit şi noaptea (vizuală). De aceea a fost nevoit să vadă lumea cu o privire aparte, una ieşită din interior. Şi fiindcă, după cum consideră el, orbilor le este interzis întunericul, trăieşte înconjurat de o ceaţă luminoasă. Odată cu orbirea Cartea a început să substituie lumea materială, iar biblioteca se transforma într-un univers. Chiar şi orb o completa cu cărţi cumpărate. Coşmarurile care îi umpleau nopţile erau provocate de nereuşita de ale citi.

Cecitatea sau poate acea blagiană ţinere a mâinii peste ochi sunt şi ele tăceri, dar tăceri ce au în preajmă cuvântul. Astfel tăcerea şi cuvântul ar marca două regiuni ontologice diferite: cea dintâi corespunde unui tărâm al Increatului, zonă a pre-existenţei nedeterminate, spaţiul paradisiac în care fiinţa trăieşte o stare de graţie; cel deal doilea înseamnă intrarea omului în temporalitate, *căderea lui în păcat*. *Limba, vorbirea e invenţia diavolului, mărul e simbol al dezlegării limbii, căderea în păcat e intrarea în discurs* [13, p.16]. Poetul ca fiinţă prin excelenţă grăitoare se situează pe divorţul dintre muţenie şi vorbire.

Tăcerea lui Blaga trebuie înţeleasă nu ca o pauză mecanică în şi între versuri, ci ca un mod de expresie artistică a însingurării. Tăcerea sa îşi are rădăcinile încă dincolo de starea primordială: *Dacă îmi aduc aminte de*

vremea când încă nu eram / (ca de o copilărie depărtată) / şi-mi pare aşa de rău / că n-am rămas în ţara fără nume (*Linişte între lucruri bătrâne*). Blaga este poetul care, rupt cu greu de matricea originară (mama / paradisul), ajunge să poarte un *cântec,* o *traducere* a unei tăceri. Borges, care la doar 3-4 ani a început să scrie, vine dinspre rostire, Cuvânt spre o lipsire parţială de acesta - cecitatea. Cuvântul lui e unul auzit, dar nu văzut; cărţile lui sunt cărţi fără litere. Vocea este acel sacru teluric ce îl menţine printre lucruri. Cristos din *Juan 1.14* este superior lui Lucifer prin simplul motiv că a posedat acea *voz humana.*

Poetul român mărturisea că *plăcerea* îi *este duhul* (*Stalactita*), moştenirea sa dintr-o lume anterioară pătrunderii în cea de azi. Cuvintele sunt expresia existenţei pentru suferinţă şi moarte. O scurtă poezie, *De mână cu marele orb* ne dă cheia unei poziţii blagiene faţă de cuvânt. Conducându-l de mână pe *marele orb,* la sigur o ipostază a Creatorului, poetul îi laudă rânduiala cosmică, dar bătrânul tace. Rostindu-se pe sine, cuvântul dintâi a creat lumea, a obligat-o să fie, i-a impus un statut al limitării. Astfel creaţiunea e un degradeu al Increatului, e ipostaza căderii lui în devenire şi moarte, pe care o implică orice individuaţie. Dar observăm că deschiderea spre cuvânt, anihilează deschiderea vizuală spre lume a Marelui Orb. Iar în *Orbului* borgesian lumina îi este luată treptat de parcă pentru a-l pregăti pentru o altă viaţă, şi ochii caută cu nesaţ literele, care sunt înlocuite de o culoare galbenă şi coşmaruri. Lucrurile îi sunt luate, iar omul, orice ar face, face cu gândul la salvarea acestei lumi, astfel orbul îşi trasează calea sa de a înfăptui acest lucru.

Blaga exprimă nostalgia unei cuprinderi vizuale extinse şi adânci a cosmosului în poezia *Dacă am vedea cu lacurile: Dacă am vedea cu lacurile, / stelele s-ar apropia, / întâmpinându-le la jumătate de cale.* Astfel de „ochi" ai naturii par să apropie şi cerul, marea taină de *pământul*, care *a fost* şi el cândva *străveziu*… S-a înnegrit şi a devenit o altă mare tainică, deşi cerul rămâne să-şi menţină taina prin transparenţa albastrului senin. *Nimic sub zare nu-i destul* (*Înc-o dată*). Referindu-se la lacuri Borges vorbeşte despre un alt fel de privire, ceva de felul unui ochi care se uită în interior şi anume reflectarea în apă i-o fi sugerat-o Pitagora (s. VI a. Cr) ideea unui *alter ego*.

Poetul nu se limitează la o cunoaştere paradisiacă, el penetrează zarea şi caută să descifreze tăcerea şi spusa ei latentă. Borges, pornit din cuvânt, e acel care *ha paladeado numerosas palabras* (*Mi vida entera*). Copilul Borges, înconjurat de cărţile din biblioteca tatălui său, ajunge până la urmă să refuze cuvântul în plan vizual; un mare orb al scrierilor ce urma să nu le vadă şi al lecturilor ce urma doar să le audă. Totul se va roti în jurul acelei *voz humana*, prin care va încerca să recepţioneze toate ideile, sentimentele lumii înconjurătoare. Cuvintele lui Borges sunt şi ele un *cântec*, dar nu unul purtat înăuntru (Blaga), ci unul venit dinafară, căci cuvintele nu sunt doar mijloace de comunicare, ci sunete muzicale, magice şi complexe. Nu cântă el, ci ajustează după sine un cântec universal, el e precum un *gaucho* care nu cântă bine la chitară, dar ore în şir petrece acordând-o, ceea ce deja dă naştere unui fel de muzică elementară.

Stă oare în puterile unui orb să-şi imagineze lumea concretă? Un nevăzător, în viziunea lui Mihai

Eminescu (1850-1889), e asemenea unui sfânt care doarme. Cecitatea nu poate fi decât ruptură, dramă, dar graţie gândirii ordonatoare, luminii lăuntrice, lucrurile se leagă (străine sordidului şi violenţei). Reacţie surprinzătoare la Borges, care bravând, spune că orbirea nu trebuie privită ca un patetism, ci ca un *modus vivendi*, poziţie din perspectiva căreia se referă în numeroase rânduri la Homer (s. IX a. Cr.), la Milton (1608-1674), la sfârşitul lui Joyce (1882-1941). Dacă orbul e un artist, muţenia lui vizuală nu-i o nenorocire totală; îndemnul socratic: cine se poate cunoaşte pe sine mai bine decât un orb?

Ridicarea mâinii la ochi în momentul vorbirii e o frontieră de umbră între lumină şi ochi, o orbire de moment, precum obiceiul românceIor de a-şi astupa gura în asemenea caz, e o muţenie subconştient cerută de frica de cuvânt. Casa este cetatea tăcerii familiare. Umbra nu e tăcere / întuneric categoric, cum suntem tentaţi a crede, ci e o formă a rostirii, fiind cauzată de lumină. Alternanţa lumină / umbră favorizează perceperea mai vie a reliefurilor schimbătoare, inclusiv la refacerea perpetuă a lumii. Umbra e mister consimţit şi de o potrivă formă de evaziune. Umbra nu e o absenţă, ci o confirmare a prezenţei. Umbra e ceva similar tonurilor joase în muzică, ori tonurilor mate în pictură, faţă de cele nalte şi strălucitoare. Dar umbra taciturnă nu e doar din domeniul văzului, ci şi al auzului. Formele evidente se nivelează şi se lasă loc lumii misterioase interioare, la care se ajunge cu ochiul sufletului.

Motivul biblic Om / Umbră (întâlnit şi la Eminescu) în cazul Blaga / Borges, ia o întorsătură interesantă. Blaga vorbeşte, se transpune în forma de

materie care este umanul *din umbră,* Borges, însă, *en mi sombra*. Iarăşi acea plecare dinspre rostire spre vorbire (Blaga) şi orientarea spre tăcere (Borges): *Soy apenas la sombra que proyectan…*(*The Thing I Am*).

Noaptea e umbra zilei, iar umbra e de cele mai multe ori a lucrurilor nocturne, a crepuscularului, lucruri dominate şi recreate de luna generatoare de mistere. Ea devine un dublet imaterial, aerian al obiectului prim, al obiectului palpabil. De aici despovărarea de amănunte, reducerea la contururi fundamentale, tonurile vătuite, un *diminuendo* al vizibilităţii, (aşa ca în oglinzi aburite corpurile devin doar profiluri).

Piatra (marmora), frunzele, ochiul, părul, parfumul în diverse contexte sunt şi rostire şi tăcere, una substituind pe cealaltă într-un mod neobservat. Deseori paradoxul limbajului şi în cazul de faţă, al poeziei moderne, care se vrea o pură aventură a acestuia, ţine de faptul că negaţia nu desfiinţează lucrul negat, ci, din contra, îl întemeiază, acordându-i *ipso facto* aceeaşi realitate ca şi contrariului său.

În fine, rămâne perceperea, interpretarea şi acceptarea. Omul, în căutarea liberului arbitru a dat de libera (ne)alegere şi liberul schimb, de libertăţi sugerate de alternative. El e conştient de faptul că orice teorie, oricât de adevărată şi forte ar fi, îşi are propriile neajunsuri, punctele sale slabe. Şi totuşi împreună cu Arhimede, omul postmodern cere „daţi-mi un punct şi eu voi răsturna lumea”. Or, un astfel de punct referenţial este tăcerea, liniştea producătoare de înţelesuri în faţa nihilismului răsturnător şi a negaţiei de orice fel. Iar silenţiosul este de cele mai multe ori

curajul de a fi tu însuţi / însăţi, acea „educaţie de conştientizare” în tăcere!

Referinţe bibliografice:

1. Barnstowne W., *Borges despre Borges, Convorbiri cu Borges la 50 de ani,* Cluj, Dacia, 1990;
2. Blaga L., *Vederi şi istorie*, Galaţi, Porto - Franco, 1992;
3. Brook P., *Dramaturgii şi drame ale corpului, spectacolul conştiinţei // Lettre Internationale*, ediţia română, toamnă-vară, Bucureşti, 1998;
4. Călinescu M., *Aspecte literare*, Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1965;
5. Cimpoi M., *Zeul ascuns*, Chişinău,Prut Internaţional, 2002;
6. Comoroşan S., *Nedespărţirea de Borges*, Bucureşti, Eminescu, 2000;
7. Doinaş Şt.- A., *Eseuri*, Bucureşti, Eminescu, 1996;
8. Dubuisson D., *Mitologii ale secolului XX*, Bucureşti, Polirom, 2003;
9. Eco U., *Limitele interpretării*, Constanţa, Pontica, 1996;
10. Friedrich H., *Structura liricii moderne*, Bucureşti, Editura pentru literatură universală, 1967;
11. Heine H., *Opere alese, v. II*, Bucureşti, Univers, 1971;
12. Pajeux D.- H., *Literatura generală şi comparată*, Iaşi, Polirom, 2000;
13. Pavel T., *Fragmente despre cuvinte*, Piteşti, Paralela 45, 2002;
14. Rachieru A.- D., *Elitism şi postmodernism*, Chişinău, Garuda art, 2000;
15. Simion E., *Scriitori români de azi, v. II*, Bucureşti, Cartea românească, 1976;

16. Valerian I., *Cu scriitorii prin veac*, Bucureşti, Editura pentru literatură, 1967.

Corina Maria Marin

Sibiu
Locul 2 – secţiunea Critică Literară

Principalele tendinţe în critica şi istoria literară a anilor 70-80

Oricât nu ar vrea să reflecte sau să redea, literatura, fiind creaţie, este vie şi e puternic ancorată în realitate, chiar şi atunci când vrea să facă abstracţie de ea. Literatura comunică, ne comunică, ea încarcă frazele şi cuvintele de care se serveşte cu ceva de dincolo de ele. *În ciuda progreselor fantastice ale ştiinţei şi tehnicii, progrese care, după toate aşteptările, ar fi trebuit să-i marcheze şi să-i constituie, înainte de orice, conţinutul, secolul XX, pe măsură ce se apropie de finele lui, se defineşte tot mai mult ca un secol eminamente social*[18]. Ceea ce s-a şi adeverit, putem spune noi astăzi.

Dacă ne-am referi la situaţia de dinainte de ocupaţia sovietică, am spune că principalul conflict ar fi trebuit să fie între tradiţionalişti şi modernişti, dar în deceniile opt-nouă, de care ne ocupăm, lucrurile sunt mai complicate şi mai puţin vizibile, cerând o analiză complexă. Pe de o parte, începând cu mijlocul anilor 60, continuă să scrie autori devotaţi noului regim, ca Eugen Jebeleanu, Mihai Beniuc, Cicerone Theodorescu, Demostene Botez, dar şi convertiţi, provenind din naţionalişti sau din suprarealişti: Virgil Teodorescu, Adrian Păunescu, Ioan Alexandru.

[18]Valeriu Cristea, *Domeniul criticii*. București: Editura Cartea Românească, 1976, p. 13.

Istoricul literar Dumitru Micu grupează poeţii deceniilor de care ne ocupăm în: *Romantici şi neoromantici*: Mihai Beniuc, Eugen Jebeleanu, Nicolae Labiş, Adrian Păunescu, şi alţii. Neoromantism cu accente expresioniste: Maria Banuş, Ana Blandiana, Ion Gheorghe, Ioan Alexandru. *Neoromantism cu cu modalităţi simboliste*: Radu Boureanu, A.E. Baconsky, Vasile Nicolescu, Dan Laurenţiu, Cezar Ivănescu etc. Clasicizanţi şi parnasieni: Miron Radu Paraschivescu, Tudor George. *Radicalizarea modernismului. Ermetismul*: Nina Cassian, Cezar Baltag, Mircea Ciobanu, Daniel Turcea. Apoi, *Avangardiştii*: Leonid Dimov, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Constantin Abăluţă, Virgil Mazilescu, Ion Cocora, Ovidiu Genaru. Urmează *Postmodernismul* cu *Optzeciştii* (Mircea Cărtărescu), *Nouăzeciştii.*

Mult mai important pentru subiectul nostru este însă să stabilim curentele care se confruntă în deceniile analizate. Şi deşi putem afirma că realismului socialist îi trecuse vremea, trebuie să precizăm că mulţi scriitori continuau să se exprime ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, teme ca hărnicia, istoria revoluţionară, eroismul, reprezentativitatea muncitorilor şi ţăranilor au continuat să fiinţeze la un loc cu literatura modernă sau chiar fantastică. Sub masca realismului, pe care cei mai mulţi scriitori îl practicau, circula însă sângele realismului socialist (vezi romanele lui Titus Popovici, Nicolae Ţic, Traian Coşovei). Curând termenul de realism va deveni foarte încăpător şi aici îşi vor găsi locul toate experienţele: alegorism, parabolism, fantastic, meditaţie. Aceste noi modalităţi vor fi mai puţin teoretizate şi mai mult exersate, scriitorii ştiind că

oficialităţile nu agreează nici lupta de idei estetice, necum cea de ideologii.

Trebuie precizat că lupta se dădea mai ales la forurile înalte ale partidului, unde continuau să conducă urmaşii cominterniştilor Ana Pauker şi Iosif Chişinevschi: Leonte Răutu şi aparatul din subordine. *Depăşirea înţelegerii înguste a «realismului socialist» (nu doar în critică, ci şi la nivelul instanţelor de îndrumare şi control) a făcut posibilă - afirmă Dumitru Micu, chiar acordându-se în continuare, acestei sintagme funcţia de lozincă definitorie şi îndreptar, niciodată retrasă oficial - expansiunea continuă a creativităţii în toate direcţiile. Reabilitarea psihologicului a fost urmată de includerea, încetul cu încetul, în realism (concept integrativ intangibil, până târziu după 1970), a tuturor modalităţilor artistice*[19].

Chiar şi cenzorii devin iubitori de alt fel de literatură şi, prin diverse atitudini, vor lăsa să treacă şi cărţi fără eroi pozitivi, reprezentând clasa muncitoare în fapte şi gândire.Traducerile din literatura universală de specialitate, publicate mai ales la *Editura Univers*, vor constitui un exemplu tacit pentru critici şi pentru scriitori, argumente că scriitorii din multe ţări practică o literatură care e apreciată. Nu este lipsit de importan ţă faptul că editurile sunt conduse acum de scriitori sau intelectuali neîndoctrinaţi: la *Eminescu* este Valeriu Râpeanu, la Univers: Vladimir Streinu, Romul Munteanu, la *Cartea Românească* Marin Preda, iar apoi George Bălăiţă.

Centrul de greutate al prozei se deplasează dinspre realism spre psihologic (Ştefan Bănulescu,

[19]Dumitru Micu, *Istoria literaturii române de la creația populară la postmodernism*. București: Editura Saeculum I.O., 2000, p. 546.

Mircea Ciobanu, Mircea Cojocaru, Petre Anghel, Mihai Sin). Sunt publicaţi şi apreciaţi scriitorii numiţi *Şcoala de la Târgovişte*: Mircea Horia Simionescu, Costache Olăreanu, Radu Petrescu, care sunt ironici, autoreflexivi, analişti ai propriilor idei, angoase, creaţii chiar.

În mod paradoxal, în anii şaptezeci, imediat după teze, se publică o literatură de calitate şi se impun câţiva scriitori de excepţie. Cauzele sunt multiple.

Laurenţiu Ulici, în volumul *Literatura română contemporană, I – promoţia 70,* este de părere că generaţiei 70 îi pot fi *ataşaţi* unii scriitori care au publicat o primă carte înainte de 1950 şi au revenit editorial după o tăcere de aproape două decenii: Olga Caba, Gheorghe Chivu, Ovidiu Constantinescu, Mihai Crama, Dimitrie Danciu, Bazil Gruia, Traian Lalescu, Darie Magheru, Dinu Pillat, Mihai Şora, Lucian Valea. La loc de cinste, ar putea fi amintiţi Mircea Popovici şi Constant Tonegaru. Primul a fost premiat de Fundaţia Regală în 1945 pentru volumul de versuri *Izolare* şi apreciat de G. Călinescu în *Naţiunea* din decembrie 1947. Va reveni editorial abia în 1988, cu volumul *Poezii. Contrapunct. Tempera. Mişcarea inocentă*, publicat de Mircea Ciobanu la *Cartea Românească*, conştient de ruptura produsă de tăcerea impusă, pregătit să primească *palme şi pe obraji ştampile* pentru *neutralitatea părtinitoare* (poemul *Tichet de viaţă*).

Tot legaţi de generaţia 70 sunt şi scriitorii care au debutat în reviste înainte de 1950, dar şi-au făcut debutul editorial în spaţiul promoţiei 70: Eta Boeriu, Alice Botez, Liviu Călin, Barbu Cioculescu, Ovidiu Cotruş, Radu Enescu, Marcel Gafton, H. Grămescu,

Adrian Marino, Teohar Mihadaş, Al. Paleologu, I. D. Sîrbu, Eugen Todoran etc. Ei sunt scriitori remarcabili, a căror valoare depăşeşte o promoţie sau o generaţie.

În sfârşit, Laurenţiu Ulici include în generaţia 70 şi scriitorii care şi-au amânat, din felurite cauze, debutul până la vârsta deplinei maturităţi: Valeriu Anania, Petru Creţia, Leonid Dimov, Alexandru George, Mircea Ivănescu, Ilie Măduţa, Alexandru Miran, Modest Morariu, Costache Olăreanu, Radu Petrescu, Cornel Regman, Mircea Horia Simionescu, N. Steinhardt, George Savu, Tudor Ţopa etc[20].

După cum se vede, scriitori importanţi ai literaturii române, care au aşteptat decenii pentru a-şi face simţită prezenţa, preferând tăcerea în locul scriiturii compromiţătoare după formulele realismului socialist. To ţi sunt oameni ai cărţii, nu doar creatori de literatură. Au bune lecturi din literatura română şi occidentală, nu sunt atraşi de ultimul curent literar, ca alţii, care abia aşteaptă să apară o inovaţie ca s-o poată imita. Aşadar, conchide Ulici, o veritabilă promoţie *reformată*, cu autori în toate genurile şi diferiţi ca valoare, mulţi aflaţi în primele rânduri ale literaturii contemporane, o promoţie formată în limitele cronologice ale promoţiei 50 (1946-1955), însă sustrasă acesteia, cu sau fără voie, şi urcând pe scenă odată cu momentul de restabilire a climatului cultural normal. Mai toţi vor fi *recuperaţi* de criticii generaţiei 60, deşi atunci nu publicaseră nimic.

Până în anii 70, grupul literar de la Târgovişte, de exemplu, nu însemnase nimic pentru istoricii şi criticii literari, auziseră de ei, dar nu le intuiseră valoarea. E

[20]Laurenţiu Ulici, *Literatura română contemporană*. Bucureşti: Editura Eminescu, 1995, p.19.

drept că unii istorici, ca Al. Piru, de exemplu, nu-i va considera nici mai târziu ca fiind de o valoare deosebită.

Convins că şansele la autodefinire ale promoţiei 70 ar fi fost mult mai reduse dacă nu ar fi beneficiat de saltul promoţiei precedente (în realitate era vorba de întoarcere la rosturile poeziei şi ale prozei), Ulici consideră că diferenţa de formaţie în favoarea promoţiei 70 a tras după sine o diferenţă de orizont poetic, iar aspectul convenţional apăsat în poezia anilor şaizeci s-a diminuat considerabil. Lucru se petrece aidoma şi cu proza. Concluzia criticului este categorică: *beneficiara unei conjuncturi social-istorice şi estetice favorabile, în anii etapei formative, promoţia şaptezeci reprezintă, în contextul generaţiei, un moment de culminaţie a diversităţii de modalitate artistică*[21].

Între poezia dură, în formule clasice, cu ritm de tragedie antică a Ilenei Mălăncioiu, şi jocurile suave de idei şi cuvinte ale lui Emil Brumaru, îşi vor găsi un loc aparte, posibilitatea exprimării unor voci poetice distincte: Cezar Ivănescu, Dan Laurenţiu, Ion Mircea, Adrian Popescu (în poezie), şi prozele lui Gabriela Adameşteanu (trecerea zadarnică şi lipsită de semnifica ţii majore a timpului), Mircea Ciobanu (istoria regândită prin amănunte), Eugen Uricaru (rescrierea unei lumi apuse), Tudor Octavian (detalii cu semnifica ţie de parabolă), Dumitru (Puşi) Dinulescu (fantasmagoric şi voit cabotin).

Împreună ei rescriu geografia literaturii române, refăcând relieful spiritual. Ulici are o perspectivă inedită asupra interferenţelor dintre grup şi personalităţi: *Când spiritul de grup se afirmă la*

[21]Ibidem, p.26.

concurenţă cu spiritul timpului, propunându-se, mai întâi, drept soluţie de continuitate, iar apoi revendicându-şi atribuţiuni normative, avem a face cu avangarda (în cazul nostru literară), fenomen cu aparenţe întâmplătoare dar de esenţă legică, întrucât este un factor dinamic al existenţei estetice a literaturii[22]. În felul acesta se confirmă opiniile lui Niklas Luhmann care consideră că nici o *înţelepciune acceptată* a tradiţiei ştiinţei sociale nu poate fi lăsată neexaminată. În peste 50 de cărţi şi 400 de articole Niklas Luhmann şi-a aplicat teoria sistemelor sociale în domenii cum ar fi: dreptul, ştiinţa, religia, economia, politica, dragostea şi arta. Ca şi când şi-ar fi însuşit sistemul de gândire al lui Luhmann,scriitorii generaţiei 70 nu vor eşua în estetism pur ca predecesorii, nici nu se vor juca de-a deconstrucţia, cum vor jubila opzeciştii crescu şi la şcoala cinismului literar a lui Crohmălniceanu sau Manolescu.

Mai exact, scriitorii nu mai sunt interesaţi doar de frumuseţea unui poem, ci şi de conţinut, iar conţinutul nu era legat de lupta clasei muncitoare împotriva exploatării, nici de succesele socialismului. Romanele, mai ales, cuprind temele majore ale vieţii, confruntările insului cu semenii, relaţia oamenilor în grupuri, dezvoltarea personalităţii umane. Omul nu mai este o unealtă a unui sistem, nici doar o piesă într-un angrenaj al istoriei. Viaţa şi moartea, dragostea şi ura, demnitatea şi umilinţa, puterea şi supunerea, destinul şi liberul arbitru îşi găsesc cu prisosinţă locul în proză. Omul se revoltă, dar nu de dragul zbuciumului, nu este maniheist, nici sceptic, contestă fără să excludă

[22]Ibidem.

variantele vieţii. Toate aceste însă sunt îmbrăcate în hainele nobile ale frumuseţii stilistice.

Ceea ce caracterizează critica acestor decenii este caracterul ei constructiv şi neacuzator, acuzele, condamnările şi demascările din deceniile precedente rămânând o amintire urâtă. Gheorghe Grigurcu scrie: *Rolul exegetului e acela de a transcrie liniile de forţă ale unor lumi născânde, cu conştiinţa concomitent fericită şi dureroasă a selecţiei necesare. Semnificaţia primă a acestei cercetări este cea a unui act de credinţă faţă de destinul poeziei române de azi. O asemenea atitudine include şi ideea de demonstraţie a plurivalentei de talente, a cotei valorice înalte pe care o înregistrează multe dintre ele*[23].

Criticii care se ocupă cu precădere de literatura contemporană a deceniilor şapte şi opt, scriind cronică literară, sunt: Al. Piru, Lucian Raicu, Dumitru Micu, Eugen Simion, Nicolae Manolescu, G. Dimisianu, Valeriu Cristea, Alex Ştefănescu, Dana Dumitriu, Mihai Ungheanu, Dan Cristea, Nicolae Ciobanu, Gheorghe Grigurcu (Bucureşti); Mircea Zaciu, Mircea Vaida (Cluj Napoca); Mircea Tomuş, Mircea Braga (Sibiu); Ovidiu Ghidirmic, Constantin M. Popa (Craiova); Al. Dobrescu, Virgil Cuţitariu, Ioan Holban, Cassian Maria Spiridon (Iaşi); Marin Mincu, Nicolae Rotund (Constanţa), etc.

Dezbaterea ideilor din aceste decenii (gen realism socialist, realism critic, evazionism), polemicile (cele dintre *România literară* şi *Luceafărul*), noile

[23]Gheorghe Grigurcu, *Poeți români de azi*. București: Editura Cartea Românească, 1979, p. 7.

mişcări (protocronism, optzecism) sunt toate ecoul transformărilor produse în societate, al conflictelor dintre scriitorii de stânga sau de dreapta (autodeclaraţi sau clasaţi altfel) şi, de ce nu, al luptei de interese dintre cei talentaţi şi cei impuşi scriitori de grupurile partinice.

[1]Valeriu Cristea, *Domeniul criticii*. Bucureşti: Editura Cartea Românească, 1976, p. 13.
[1]Dumitru Micu, *Istoria literaturii române de la creaţia populară la postmodernism*. Bucureşti: Editura Saeculum I.O., 2000, p. 546.
[1]Laurenţiu Ulici, *Literatura română contemporană*. Bucureşti: Editura Eminescu, 1995, p.19.
[1]Ibidem, p.26.
[1]Ibidem.
[1]Gheorghe Grigurcu, *Poeţi români de azi*. Bucureşti: Editura Cartea Românească, 1979, p. 7.

BIBLIOGRAFIE

Istorii literare

- Anghel, Petre, *Istoria politică a literaturii române postbelice*, teză de doctorat. Universitatea din Bucureşti, 2010.
- Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură.* Bucureşti: Editura Paralela 45, 2008
- Micu, Dumitru *, Istoria literaturii române de la creaţia populară la postmodernism*. Bucureşti: Editura Saeculum, I.O., 2000.
- Popa, Marian *, Istoria literaturii române de azi pe mâine*, Vol. 2. Bucureşti: Editura Semne, 2009.
- Rotaru, Ion *, O istorie a literaturii române*, Vol.1-5. Bucureşti: Editura Minerva, 1987.
- Piru, Al., *Istoria literaturii române*, ediţia revizuită de autor. Craiova: Editura Vlad & Vlad, 1993
- Ştefănescu, Alex, *Istoria literaturii române contemporane 1941-2000.* Bucureşti:Editura Maşina de scris, 2005.

- Ulici, Laurenţiu, *Literatura română contemporană*, Bucureşti, Editura: Eminescu, 1995.

Volume

- Cernat, Paul; Manolescu, Ion; Mitchievici, Angelo; Stanomir, Ioan, *Explorări în comunismul românesc*, Vol. 2. Iaşi: Editura Polirom, 2005.
- Cristea, Valeriu*, Domeniul criticii*. Bucureşti: Editura Cartea Românească, 1976.
- Grigurcu, Gheorghe*, Poeţi români de azi*. Bucureşti: Editura Cartea Românească, 1979
- Groeben, Norbert, *Psihologia literaturii. Ştiinţa literaturii între hermeneutică şi empirizare*, trad. de Gabriel Liiceanu şi Suzana Mihalescu. Bucureşti: Editura Univers, 1978.
- Cassian, Maria Spiridon, *Orizonturi duble.* Bucureşti: Editura Cartea Românească, 2006.

Studii, interviuri şi articole din periodice

- Balotă, Nicolae, *Critica, tribună a dezbaterii ideologice*. În: Luceafărul, nr.43, 27 octombrie 1973.
- Baranga, Aurel, *Opere vrednice de timpul nostru*. În: România literară, nr. 28, 8 iulie 1971.
- Botez, Demostene, *Scriitorul şi rostul lui.* În: România literară, nr.25, 19 iunie 1969.
- Papu, Edgar, *Poezia românească a deceniului 8*. În: Luceafărul, nr.3, 15 ianuarie 1972.
- Pop, Laurenţiu, *Cultură şi contemporaneitate*. În: Tribuna, nr. 20, 13 mai 1976.
- Ungureanu, C., *Literatura de mâine*. În: Tribuna, nr. 35, 28 august 1975.

Ioana Andreea Mircea

Sibiu
Locul 3 – secţiunea Critică Literară

Definirea conceptului de istorie literară

(Cercetare realizată în cadrul proiectului POSDRU/CPP107/ DMI1.5/S/78651 cu titlul „Armonizarea valenţelor academice româneşti cu cele ale comunităţii europene”, cofinanţat din Fondul Social European prin Programul Operaţional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013)

O istorie literară este un demers de prezentare şi interpretare a producţiilor literare ale unei naţiuni, nu doar în sine, ci în contexte variate, domenii înrudite şi evoluţie istorică. Opera literară constituie în acelaşi timp un fenomen estetic şi istoric, deoarece producţiile literare sunt integrate unei deveniri continue, unui flux istoric, de unde şi ideea evoluţiei. Istoria literaturii ca fenomen estetic nu este unul şi acelaşi lucru cu istoria operelor literare concrete, în succesiunea şi raporturile lor istorice. Planurile se întrepătrund, dar direcţia lor rămâne divergentă: istoria artei literare duce spre studiul istoric al tipurilor, formelor şi procedeelor estetice, în timp ce istoria operelor literare tinde spre rezolvarea problemelor de geneză, interdependenţă şi succesiune literară, sub toate aspectele.

Într-o anchetă a revistei *Convorbiri literare* cu titlul *Istoria literaturii române postbelice între premise şi realizări*, care s-a desfăşurat pe parcursul numerelor revistei apărute în 2009 se încearcă definirea statutului actual al istoriei literare bazat pe istoriile literare recente. Ancheta pune în discuţie istorii literare

reprezentative apărute după 1990, cum ar fi cele scrise de I. Negoiţescu, Radu G. Ţeposu, Laurenţiu Ulici, Gheorghe Grigurcu, Marian Popa, Alex. Ştefănescu, I. Rotaru, Ioan Holban şi Nicolae Manolescu. De-a lungul celor douăsprezece ediţii ale anului 2009, voci consacrate ale criticii româneşti răspund întrebărilor anchetei legate de respectarea definiţiei de dicţionar a istoriei literare, stabilirea valorilor estetice ale literaturii române şi gradul de încredere în acestea, literatura contemporană ilustrată în istorii, precum şi dacă absenţele sunt mai semnificative decât prezenţele.

Plecând de la definiţia *Dicţionarului de termeni literari*, criticii încearcă să stabilească în ce măsură această definiţie mai este respectată de istoriile literare apărute după 1990, care sunt trăsăturile care nu mai respectă definiţia şi propunerea de noi valenţe ale conceptului de istorie literară. Istoria literaturii, conform definiţiei *Dicţionarului de termeni literari,* editat de Academia Română în 1976, reprezintă „dezvoltarea literaturii unui popor sau a mai multora, de la origini până în contemporaneitate, în raport cu evoluţia generală a civilizaţiei. Procesul e urmărit istoric şi critic, prin expunerea curentelor şi a direcţiilor literare, a mişcărilor de idei, a perioadelor în cadrul cărora sunt situate operele scriitorilor, în funcţie de valoarea lor literară. Judecata critică se întemeiază pe o perspectivă istorică şi comparativă, precum şi pe documente biobibliografice. Manualele şcolare sunt istorii prescurtate ale literaturii”.

Rodica Grigore (Grigore, 2009) consideră că istoriile literare apărute la noi în ultimele două decenii respectă în linii mari definiţia dicţionarului dar se şi îndepărtează de aceasta. Autoarea mai semnalează

stranietatea faptului că în spaţiul cultural românesc încă mai există tendinţa „unor istorii literare exhaustive, pe când prin alte părţi, asemenea iniţiative sunt rare şi sporadice”. Această predispoziţie a criticilor pentru istorii *de la origini până în prezent* se datorează unei dorinţe de a se înscrie în posterioritate şi trădează şi teama acestora de a se îndepărta de modelul tradiţional călinescian consacrat.

Loredana Opariuc (Opariuc, 2009) susţine că cel mai mare câştig al istoriilor literaturii îl reprezintă „diversitatea abordărilor şi a punctelor de vedere”, dacă acestea corespund sau nu definiţiei din dicţionare. Însăşi autoarea consideră că toate istoriile publicate în ultimele două decenii corespund, în linii mari, definţiei dicţionarului şi subliniază faptul că diferenţa poate fi regăsită „la nivelul valorii documentare şi, bineînţeles, literare pentru că abaterile de la definiţie constituie deseori un aport ştiinţific şi estetic ce nu trebuie neglijat”.

Gheorghe Manolache (Manolache, 2009) este de părere că se pot menţine prin apropierea de definiţia Dicţionarului *istoriile critice* ale lui G. Călinescu, I. Negoiţescu, N. Manolescu sau cele *didactice* ale lui I. Rotaru, D. Micu, Cioculescu-Streinu-Vianu, Gh. Crăciun. De asemenea acesta afirmă că în construcţia istoriilor literare sunt „convocate modele şi serii de strategii contextuale, prin care se dictează traseele tactice privind definirea, înţelegerea şi aprecierea literarităţii”.

Cristian Livescu (Livescu, 2009) susţine că o istorie literară reprezintă o „sistematizare de autori şi texte de ficţiune, purtând marca unei identităţi stabile, care laolaltă configurează o tradiţie, un suflet, un specific, un canon, o conştiinţă, un destin”. Această

sistematizare este în general cea care pune probleme pentru că aici intervine selecţia bazată pe criterii subiective şi neputinţa de a propune clasificări care să o susţină. Autorul consideră că istoria literară autohtonă „nu a reuşit încă să se impună ca o conştiinţă critică radicală şi ca o disciplină autoritară, aşa cum merită să existe la acest moment”.

Chris Tănăsescu (Tănăsescu, 2009) este de părere că ceea ce ar trebuie să ne intereseze sunt rezultatele şi realizările şi nu respectarea unei definiţii. Criticul face o clasificare foarte interesantă a istoriilor literare recente şi le împarte în două mari categorii – „cele care preiau paradigma istorie a neamului egal istorie a literaturii, cu consecinţe mitologice imagologice care trebuie confirmate sau aspru reajustate”, şi „cele care încearcă să scape de această tiranie şi anxietate a divinei influenţe călinesciene şi să trateze forma în răspăr, prin decupaje aparent aleatorii şi fără nicio pretenţie (declarată) de perspectivă globalizatoare”. În prima categorie autorul îi introduce pe I. Rotaru, Nicolae Manolescu sau Ion Negoiţescu, iar în cea de-a doua categorie pe Gheorghe Grigurcu, Ioan Holban sau Dan Cristea.

Adrian alui Gheorghe (Alui Gheorghe, 2009) consideră că istoriile, indiferent de tipul lor, „sunt subiective, limitate, incomplete, discutabile deoarece sunt opere de autor şi nu opere ale unor colective de cercetători, care să-şi însuşească o paradigmă de lucru”. De asemenea acesta semnalează şi faptul ca era mult mai uşor să scrii o istorie literară în anii ‘30 – ‘40, aşa cum a făcut-o G. Călinescu, când producţiile literare erau mult mai puţine şi e mult mai complicat să faci acest lucru în contemporaneitate când se scot pe

bandă rulantă numeroase titluri. După aceste sublinieri autorul susţine că niciuna dintre istoriile recente nu se încadrează în definiţia dicţionarului. Pe baza unor considerente exhaustive şi raportate direct la un model tradiţional „istoriile pierd din vedere valoarea identitară care recomandă o literatură şi analizând şi introducând în cuprinsul lor doar anumiţi autori şi anumite opere, după gustul propriu, subiectiv, istoriile creează topuri aleatorii, contestate sau contestabile”.

Vasile Spiridon (Spiridon, 2009) este de părere că niciuna din istoriile literare recente „nu este conformă sau în proximitatea definiţiei generale deoarece sunt lipsite de organicitate şi coerenţă metodologică, de capacitatea de a reflecta la scară ontologică destinul literaturii noastre”. Criticul enumerează o serie de caracteristici ale istoriei literare, care ar apropia-o de definiţia dicţionarului precum şi de un ideal-utopic al genului în sine, şi anume: „efort benedictin în documentare, capacitate sintetizatoare, fineţe analitică, contextualizare istorică precisă, fler sursologic, maleabilitate în căutarea filiaţiilor şi a influenţelor”.

Gabriela Ciubotaru (Ciubotaru, 2009) opinează că „Istoriile ar trebui să fie rezultatul unui efort conjugat”. Autoarea propune o tipologie a istoricilor literari: hagiografi şi radiestezişti. Istoricii din prima categorie sunt caracterizaţi de „capacitate de globalizare, de analiză şi sinteză, şi mai ales un deosebit simţ al intuiţiei substanţialităţii operei, au scris cu acribie, oferind cu adevărat informaţii şi perspective, fără a ucide viaţa lucrării, sevele ei interioare”. În prima categorie autoarea îi introduce pe Alex. Ştefănescu şi Nicolae Manolescu iar pe Ion Negoiţescu undeva între

cele două categorii. Istoricii din cea de-a doua categorie au capacitatea „să prezinte o informaţie corectă, să plaseze scriitorii într-o epocă sau alta, nedepăşind însă simpla editare de portrete, de medalioane critice”. În această categorie autoarea îi introduce pe toţi ceilalţi autori pentru că: „fie au scris Istorii de tip compendiu, sau lucrări care nu întrunesc principiul exhaustivităţii sau nu reuşesc să surprindă substanţa operelor prezentate, unora chiar lipsindu-le aparatul critic, fiind simple enumeraţii cu caracter informativ, nu formativ”. Într-adevăr stilul hagiografilor se apropie de stilul comunicării jurnalistice, cu o exprimare tranzitivă, fără detalii inutile, fără analize profunde sau complexe şi din cauză că sunt mai accesibile atrag un număr mai mare de cititori, dar aceşti cititori au nevoie doar de informaţie parţială. Pentru o informaţie completă şi documentată cititorii mai experimentaţi vor accesa şi radiesteziştii. Consider că această clasificare are în vedere doar tipul de discurs practicat şi contrar opiniei generale, confirmate de succesul editorial al istoriilor lui Manolescu şi Ştefănescu, nu neapărat acesta este ingredientul norocos pentru succesul unei istorii pe termen lung.

Concluzii

Autorul unei istorii literare se confruntă cu o dublă perspectivă cea a obiectivităţii istoriei, diacronică şi concretă, şi cea a subiectivităţii literare, personală şi personalizată. Trebuie făcută o distincţie între caracterul de dicţionar al istoriei literare şi cel de operă personală care să justifice capacitatea şi talentul literar al autorului. În general ordonarea materialului se face pe direcţii şi curente literare, prin urmare orice

subiectivitate a celui care scrie va fi vizibilă în comentarea acestuia.

Definiţia *Dicţionarului de termeni literari* al Academiei îşi demonstrează valabilitatea pentru momentul şi contextul în care a fost propusă, pentru tradiţia existentă la ora respectivă şi susţine un mod tradiţional de scriere al istoriei literare. Niciuna din istoriile literare apărute după 1990 nu respectă definiţia dicţionarului în sens strict, deoarece ar fi şi imposibil. Această definiţie se identifică cu modul tradiţional, exhaustiv de a scrie o istorie literară, demers destinat mai degrabă unor echipe de cercetători decât unui singur om, şi care nu se mai practică nici în alte literaturi europene. Istoriile recente respectă definiţia mai degrabă în spiritul ei, la modul general, adăugând noi şi noi valenţe, preferând poate o analiză mai detaliată, particularizată, sincronizată, fragmentară a fenomenelor literare avute în vedere.

În încercarea de a da o nouă definiţie istoriei literare, ar trebui avute în vedere şi caracteristicile definiţiei dicţionarului precum şi noi caracteristici preluate de la istoriile literare recente. Istoria literară, ca gen literar, ar trebui să adune la un loc date istorice, perspective, interpretări, descoperiri şi studii şi să le transforme într-o sinteză narativă coerentă, contextualizată, panoramică; de asemenea ar trebui să sistematizeze autorii şi textele de ficţiune pe principiul documentării temeinice şi pe citirea concretă a producţiilor literare. Operele şi autorii ar trebui abordaţi din puncte de vedere cât mai diverse şi mai diferite şi să fie într-o permanentă revalorizare în funcţie de gustul receptorilor precum şi în relaţie cu noile producţii literare.

Bibliografie:

Articole:

1. Alui Gheorghe, A., (2009) *Istoria literaturii române postbelice între premise şi realizări,* în Convorbiri literare, nr. 4
2. Ciubotaru, G., (2009) *Istoria literaturii române postbelice între premise şi realizări,* în Convorbiri literare, nr. 12
3. Livescu, C., (2009) *Istoria literaturii române postbelice între premise şi realizări,* în Convorbiri literare, nr. 9
4. Manolache, Gh., (2009) *Istoria literaturii române postbelice între premise şi realizări,* în Convorbiri literare, nr. 5
5. Opariuc, L., (2009) *Istoria literaturii române postbelice între premise şi realizări,* în Convorbiri literare, nr. 7
6. Grigore, R., (2009) *Istoria literaturii române postbelice între premise şi realizări,* în Convorbiri literare, nr. 6
7. Tănăsescu, C., (2009) *Istoria literaturii române postbelice între premise şi realizări,* în Convorbiri literare, nr. 6
8. Spiridon, V., (2009) *Istoria literaturii române postbelice între premise şi realizări,* în Convorbiri literare, nr. 10

Flavia Stanciu

Bucureşti

Despre frumuseţea uitată a vieţii

Andrei Pleşu

Spunea tranşant şi uşor ironic G. B. Shaw într-o cugetare probabil fulgurantă: „Felul meu de a glumi este să spun adevărul. Aceasta este cea mai nostimă glumă din lume.” Găseşti surprinzător la Pleşu aceeaşi înclinaţie spre adevăruri primordiale, gândite îndelung înainte, dar niciodată aşezate canonic cu scopul de a produce revelaţii. Uimeşte, şi suprimă totodată indiferenţa, nonşalanţa, şi fermitatea cu care se impun şi se zdrobesc lehamitea, prostia sau uşurătatea conduitei. Snobismul secolului nu e atacat în mod pernicious pentru a arăta comparaţia, vădită de altfel, dintre inferior şi superior ci tocmai pentru că se speră, pentru că încă se speră la o pastişă a Edenului. Cartea lui Pleşu îmbină însă nu numai îndemnuri la viaţă ci şi cugetări despre ea. În fond, nu poţi schimba «nimicuri» dacă nu ai petrecut îndeajuns timp cu fiecare încât să le cunoşti toate mofturile. Filozofia lui răzbate eroic printre nedumeriri sau fraze meditative, apăsând istoric pe probleme de naturi înalte, caste. Cartea îi debutează cu constatări şi îndemnuri, cu mediocrităţile cu care se îndeletniceşte, în mod voit sau nu, boierimea de azi şi cu metode de a combate eficient insuficienţa sentimentală şi raţiunea dezgolită. Cartea lui devine un manifest pentru independenţa intelectuală şi pentru (re)cunoaşterea lumii.

Se remarcă însă sporadic idei cu care cititorul, fie el trecut prin experienţa cugetării fie prin cea a primelor întâlniri cu estetica filozofiei, nu poate fi de acord. Sublinia Pleşu în primele sale capitole că sensul vieţii e un unicat ce aparţine fiecărui individ în parte. Cu afirmaţia conform căreia fiecare persoană întrupează în sine un sens individual îmi permit să fiu de acord, însă tind să cred că nu putem rezuma viaţa la un singur ţel. Înainte însă de a parafraza neconcordanţa aş menţiona că ceea ce consider eu un sens al vieţii este lucrul care te face fericit şi pentru care ţi-ai da viaţa. Pornind de la simpla definiţie de mai sus aş concluziona că e posibil să nu existe neapărat un singur sens al vieţii. Aş vorbi mai degrabă despre sensurile vieţii care pot bineînţeles să alcătuiască un tot primordial. Mă gândesc ca omul va căuta întotdeauna lucruri care îl fac fericit şi pentru care, moral vorbind, ar merita să-şi dea viaţa, iar fericirea nu se poate limita la un singur atribut, definit sau nedefinit. De asemenea, mi se pare inutil şi totodată înclinat spre absurd să crezi ca poţi trăi fără să ştii De ce. Devine imperios să cunoşti sensul vieţii tale, nu să te retragi sub un răspuns plat şi pripit, ci să agonizezi într-o încercare disperată de a te găsi:

«Întrebarea cu privire la sensul vieţii nu are decât de câştigat de pe urma întârzierii răspunsului. E preferabil să trăieşti îndelung, sub febrilitatea întrebării, decât sub geometria plată a unui răspuns pripit. Când răspunsul apare prompt în imediata vecinătate a întrebării, înţelepciunea se retrage, ironic, îndărătul unei ideologii.» Nu poţi, aşa cum sugerează Pleşu, să treci prin lume fără o conştienţă de tine, fără un calcul asupra infinitului spre care te îndrepţi. Cred că

există sensuri ale vieţii care pot şi trebuie să fie descoperite pentru ca omul să poată trăi ca om.

Titlul însă defulează târziu, într-o semnificaţie mai amplă, ascunsă în spatele căutării de sine sau de ceilalţi, căci adevărata frumuseţe a vieţii pare să stea la Pleşu nu în insistenţa de a redeveni oameni ci în insistenţa de a-l găsi pe Dumnezeu. Citându-l pe Gustave Thibon, Pleşu împărtăşeşte aceeaşi raţiune : «Două soiuri de fiinţe pe care nu le pot suporta: cei care nu-l caută pe Dumnezeu şi cei care-şi imaginează că l-au găsit». Întreaga sa scriere apare astfel ca o căutare sisifică, neîncetată a omului care întotdeauna pledează pentru divinitate şi pentru care lipsa acesteia în momentele de căpătâi sau de nimic ale ipochimenului care a uitat să apoteozeze devine nu numai nedumerire dar şi dezacord. În plan teologic nu există oameni care l-au găsit pe Dumnezeu ci oameni care încă mai caută, care încă mai tind spre frumuseţea uitată a vieţii. Se remarcă pregnant apropierea dintre Pleşu şi sacralitate, asemenea unui Arghezi febril care continuă să-şi scrie psalmii. Pentru el, moartea pe cruce cuprinde în sine o demnitate covârşitoare, « o perspectivă sumbră a morţii tragice, nemiloase », care poartă însemnele mântuirii, căci, da, Isus nu poate sta lângă Socrate sau Seneca. Religiozitatea atinge şi margini observaţionale, atrăgându-se astfel atenţia asupra caracterului de oaspete al patimii. Într-adevăr, noi suntem buni conducători de vicii şi ispite, însă ideea că răul se instalează în tine devenind un chip, o primejdie distinctă iar tu nu eşti de fapt rău în genere, îmi pare puţin periculoasă. A afirma că omul nu e rău ci e doar folosit în mod greşit nu e total eronat însă exclude parţial implicarea noastră. Simpla alegere de a

deveni şi apoi a rămâne un canal prost apare ca o greşeală din partea omului. Să spunem că « bătălia e pierdută » dacă ne vedem răi, lasă loc scuzelor şi sustragerilor din faţa unor responsabilităţi reale. De fapt, Dumnezeu poate fi găsit numai dacă parcurgem o creştere spirituală constantă, numai dacă refuzăm ispitele, viciile şi patimile care ne sunt furnizate neîncetat.

Tocmai pentru că divinitatea apare în secolul nostru ca o inaniţie spirituală, Pleşu consideră just o încadrare a explicaţiilor ei sfera eseurilor care îi întregesc cartea. Scriind despre speranţă sau mânie, despre frică sau inflaţia politicului, Pleşu nu face altceva decât să aducă în faţa cititorului dileme primordiale a căror substanţă s-a rătăcit undeva între indiferenţă şi clişeu. Umorul care îi însoţeşte adevărurile sporeşte autenticitatea, căci în fond opera cea mai buna e cea care se bazează pe experienţa proprie. Pleşu culege astfel idei şi întâmplări care au rezonat în propria-i conştiinţă, servindu-le drept căpătâi pentru o generaţie care refuză simplitatea umilă a vieţii, care vede în dragoste o dilemă, dependentă de clarobscur, care cere o listă cu «cele 100 de cărţi», pentru a se culturaliza.

«Dacă acorzi un cât de mic răgaz, dacă arunci, de jur împrejur, o privire odihnită, curioasă şi nepătimaşă, vei găsi destule argumente să te bucuri. Lucrurile (încă) funcţionează. Se poate trăi. Se poate trăi bine. Se poate (încă) trăi frumos.»

TEATRU

Andrei Dullo

Cluj-Napoca
Locul 1 – secţiunea Dramaturgie

Tragedia Erorilor – Reţele de socializare

Personaje:
Robi
Tatăl lui Robi
Piţipoanca
Mama Piţipoancei
Blogger-iţa

Pe tot parcursul piesei, personajele sunt pe scenă. Partea din spate a scenei va fi folosită pe post de culise, unde personajele se vor afla într-un fel de stând by. În spatele scenei, de la început până la sfârşit vor fi două personaje: Tatăl lui Robi în stânga scenei, citind un ziar. Mama Piţipoancei în dreapta, încontinuu aranjându-se în faţa unei oglinzi.

(intră Robi şi Piţi, rămân în spate cu părinţii lor)

PROLOG:

(intră Blogger-iţa)

***Blogger*-iţa**: Dragul meu jurnal, îţi scriu întrebându-mă
ades Ce-i cu oamenii de azi, de vorbesc numai pe
mess? Cere omului *id*-ul dacă vrei prieten să-i fii
Nu uita că eşti doar robul unei noi tehnologii.
Dacă strângi destule *like*-uri, te ştii face plăcut?
Câte s-au schimbat, jurnale, din secolul trecut…
Astăzi totul este simplu: Ne stau cuvintele-n *(se blochează, ca şi cum i-ar sta ceva în gât)* plastic,

Le scuipăm pe tastatură şi gata! Stiloul… e antic. Scrisoarea, timbrul şi pecetea azi sunt doar nişte relicve. Scrii un *mail* şi-ntr-o secundă a zburat la zeci de mile. Moară Filatelia! Trăiască Tehnologia!

ACTUL I

Scena 1

(Robi vine în faţă, tatăl îşi păstrează poziţia în spate)

Robi: Eu ies afară.
Tatăl: Ţi-ai strâns hainele din cameră?
Robi: Ies cu prietenii.
Tatăl: Am făcut un nou abonament la internet, ţi-a crescut viteza, ce părere ai?
Robi: A apărut un nou joc, vrem să îl testăm la un coleg.
Tatăl: Nu te-ai gândit să joci şi altceva? Uite, hai să jucăm puţin şah, se pune praful degeaba pe tabla aceea…
Robi: Am cont pe ‘www.chess.com‘ să ai asta în vedere. Hai că plec, mă aşteaptă băieţii.
Tatăl: Dar de ce nu îl testaţi aici, la noi? Îţi spun, acum ai o viteză mai bună.
Robi: *(dă să iasă)* Bine, ne mai vedem, pa-pa…
Tatăl: *(intelectual)* Aaah, Ubi sunt qui…
Robi: Nu, e de la *Ubi Soft*.

(iese prin public)

Scena 2

(Mama, Piţi)

Piţi: Mamă, cum îmi stă îmbrăcată aşa?

Mama: Arăţi ca o babă, de ce ţi-ai luat fusta aia? Ia-ţi şi tu una mai scurtă, că ai picioare faine! De aş fi eu de vârsta ta…

Piţi: Lasă, fato, că nu eşti bătrână!

Mama: Eeeh, mi-a cam trecut vremea, tu, iubită. De acum poţi să spui că ai o mamă bătrână.

Piţi: Nu, am să spun că am o fată bătrână. Aşa lumea o să spună că totuşi, nu eşti aşa bătrână, nu?

Mama: Mami dragă, tu ştii la cine se spune fată bătrână?

Piţi: Nu chiar… Am auzit spunându-se, dar nu ştiu…

Mama: Păi nu ţi-am spus să nu foloseşti cuvinte de care nu eşti sigură? Nu dă bine în societate, te faci de râs.

Piţi: Păi şi ce înseamnă?

Mama: *(didactic)* Fata bătrână e o fată care se îngrijeşte de păr şi îl vopseşte des, dar nu are grijă de ten, aşa că îi apar riduri. Şi, aşa, arată ca o fată bătrână, înţelegi, iubită?

Piţi: *(lămurită)* Aaaa, da! No bine tu fată tânără, aşa cum arăt?

Mama: Treş ic! Aşa mai merge. Hai, lasă-mă şi pe mine la oglindă că imediat am şi eu întâlnire, fată!

Piţi: Bine, fată tânără, am fugit, papa! *(se sărută)*

(iese prin public)

Mama: *(pentru sine)* Ah, copii ăştia, cât de plini sunt de viaţă, cum reuşesc ei să te facă să te simţi mai tânăr! Şi acum, să vedem dacă a apărut băiatul cu care mă întâlnesc… *(Se pune în fotoliu în spate, în faţa unui calculator cu webcam)*

Scena 3

(Piţi, Robi; Discuţie purtată la telefon, în public; actorii sunt unul lângă celălalt, spate în spate. Nu par a şti că sunt unul lângă celălalt)

Piţi: Nu vreau să te mai aud!

Robi: Să mă laşi în pace.

Piţi: S-a terminat…

Robi: Nu mai e…

Piţi: Totul între noi!

Robi: Nimic între noi!

Piţi: Cum ai putut…

Robi: Cum ai îndrăznit…

Piţi: Să îmi vorbeşti în halul acesta?

Robi: Să te comporţi atât de urât?

Piţi: Dacă te mai prind…

Robi: Dacă mă mai vezi…

Piţi: La o distanţă mai mică de 5 paşi de mine…

Robi: La o distanţă mai mică de 5 paşi de tine… *(pe fondul ultimelor trei replici, băiatul se îndepărtează de fată, făcând 5 paşi, nervos)*

Piţi: Îţi dau o palmă de-ţi uiţi şi numele!

Robi: Nici să nu mă mai strigi pe nume!

Piţi: Dar cum ai putut să…

Robi: Cum ai îndrăznit să…

Piţi: Îmi păreai atât de simpatic…

Robi: Şi eu, care te vedeam atât de perfectă…

Piţi: Chiar mă gândeam că am putea să…

Robi: Vroiam să te invit…

Piţi: Vroiam să mă inviţi…

Robi: Nu mai contează! S-a terminat!

Piţi: Nici nu mă mai interesează! E gata!

Robi: La naiba, şi tu eşti singura fată căreia i-a plăcut colecţia mea de benzi desenate!*(se apropie încet)*

Piţi: Nu ştiu cum se face, dar tu eşti singurul băiat care nu a râs la faptul că încă mă uit la desene animate! *(începe să plângă)*

Robi: *(Melancolic)* Şi mie îmi plac desenele animate. *(îi împrumută un şerveţel, ca unui străin, continuând discuţia la telefon)* Chiar ieri am downloadat câteva episoade din…

Piţi: Şi să ştii că… nu, nu pot!

Robi: Nu îmi place să recunosc, dar…

Piţi: Nu îmi pot imagina viaţa…

Robi: Nu cred că lumea ar avea aceleaşi culori…

Piţi: Fără tine!

Robi: Fără tine! *(moment în care se lovesc spate în spate)*

Piţi: Nesimţitule, m-ai prins de fund! *(îi dă o palmă)*

Robi: Hei, te-ai împins în…

Piţi: Tu!

Robi: Tu!

Piţi: Ai spus că stai la o distanţa de 5 paşi de mine! *(îi mai dă o palmă)*

Robi: Au! M-ai lovit deja!

Piţi: Da, ai dreptate… Îmi cer scuze… şi să ştii că…

Robi: *(închizându-i gura, o sărută scurt)* Te iubesc.

Piţi: Te ador!

(se întorc pe scenă, în spatele scenei, îmbrăţişaţi)

ACTUL II

Scena 1

(Tatăl, singur)

Tatăl: Să îmi fac un cont…. aşa…. Hmm, ce nume să îmi pun? „Lupul singuratic”. Aşa. Să vedem cine e pe

aici… Uite măi, tipa asta e colegă cu un prieten de-al meu! Ce mică e lumea!...

(Intră Robi, la care tatăl închide calculatorul)

Robi: Tată, am nevoie de nişte bani
Tatăl: Pentru?
Robi: Vreau să scot o fată la film.
Tatăl: Ce fată? Mi-ai zis despre ea?
Robi: Da, ţi-am şi făcut cunoştinţă cu ea, ţi-a dat add, nu ştii?
Tatăl: Aaa, cred că da.
Robi: În fine, bine că o ai la friends şi nu ştii despre cine e vorba.
Tatăl: Păi toată ziua îmi dau add fel de fel de oameni, de unde să mai ştiu…
Robi: În fine, las-o baltă. Îmi dai nişte bani? *(Ia banii de la tatăl)*
Tatăl: Să te porţi frumos, ai înţeles?
Robi: Da, bine, pa.
Tatăl: Salut! *(Se întoarce la calculator)*

Scena 2

(Tatăl, Mama; Scena se desfăşoară la calculatoare)

Tatăl: Salut. Cine eşti?
Mama: Ce faci, Lupule singuratic? Eşti… singuratic?
Tatăl: Depinde de context… interesant nume, fata tânără? Câţi ani ai?
Mama: Câţi vrei tu, iubitule. De unde eşti?
Tatăl: Eu… din Cluj-Napoca, tu?
Mama: Ce inedit! Ce interesant! Tot din Cluj-Napoca!
Tatăl: Ce interesant şi ce inedit!
Mama: Şi ce faci diseară? Eşti ocupat?

Tatăl: Nu atât de ocupat încât să nu îmi pot face şi alte planuri…

Mama: Ai vrea să ne vedem? Să ieşim la un suc, ceva?

Tatăl: Mi-ar prinde şi mie bine o ieşire, de ce nu?

Mama: La 8, în Piaţa Muzeului? (întâlnirea va fi astfel aranjată încât să coincidă cu momentul real al întâlnirii)

Tatăl: *It's a date*!

Scena 3

(Blogger-iţa)

***Blogger*-iţa:** Ce-i interesant e faptul că atât de mulţi copii azi preferă internetul, renunţă la jucării. Dar şi oamenii adulţi, maturi şi trecuţi prin viaţă. Toţi ajung, pe net, să fie, la final, câte-o paiaţă

Piţi: *(sună la telefon)* Ce faci, dragă? Nu vii pe la mine?

***Blogger*-iţa:** Uite, scriu. Hai că vin.

Piţi: Foarte bine, lasă scrisul. Dacă te mai aud cu asta, fac cu inima!

***Blogger*-iţa:** Ce bârfe ai mai auzit?

Piţi: Am şi bârfe, nu ştiu, dar să-ţi zic, m-am împăcat cu el!

***Blogger*-iţa:** Serios? A treia oară săptămâna asta, nu? Mă bucur pentru voi.

Piţi: Hai tu, nu fă mişto. Te aştept la mine, pupici*!(închide)*

***Blogger*-iţa:** Ok, salut.*(închide)* Şi uite-aşa, iubirea-ajunge un spectacol.

Dans între-mpăcare şi certuri ce dau în ridicol.
Totul, doar de ochii lumii. Aceştia sunt peste tot…
Dacă crezi că nu te văd, rişti s-ajungi un idiot!
Cine nu-i pe internet, NU există – poţi să spui.

Dacă nu-ţi verifici mail-ul, dacă poze noi nu pui
Atunci n-ai identitate. Aparent, treabă banală.
Dar o fiinţă nu există, dacă nu-i şi virtuală!

Scena 4

(Mama, Piţi)

Mama: Ieşi?
Piţi: Da, iubită.
Mama: Azi ies şi eu.
Piţi: În oraş?? Cum aşa?
Mama: Mă întâlnesc cu… lupul singuratic
Piţi: În fine, hai că mi-a dat beep B. Trebuie să ajungă.

(intră Blogger-iţa)

***Blogger*-iţa:** Sărut-mâna…
Mama: Tu, nebuno, de câte ori ţi-am zis să zici *servus*? Vrei să mă faci babă?
Blogger-iţa: Mă scuzaţi…
Mama: *(se uită împrejur)* „Mă scuzaţi?" Dar câte ne vezi aici, dragă? Hai, „te scuzăm" de data asta. Ce faci, draga?
Piţi: *(rece; cînd sunt şi alte persoane în preajmă, se comportă altfel cu mama)* Bine mamă, hai că am plecat. Pa-pa
Mama: Pupici, fato! Ai grijă de tine!
Piţi: Bine bine, pa-pa…

Scena 5

(Robi, Tatăl)

Robi: Tată, nu mai suport. Câteodată îmi vine să îmi şterg toate conturile, să nu mai intru niciodată pe mess, nicăieri! Dar asta ar fi… sinucidere socială.
Tatăl: Ce s-a întâmplat, fiule?

Robi: Mai e valabilă invitaţia la şah?

Tatăl: Întotdeauna, pentru cel mai bun prieten al meu! *(caută o tablă, aranjează piesele)*

Robi: Urăsc bârfele.

Tatăl: Toată lumea le urăşte. Cred că e unul din motivele pentru care toată lumea le foloseşte.

Robi: Cele mai urâte sunt cele pe internet. Să te trezeşti într-un thread despre tine, în care să vezi cele mai idioate lucruri, spuse pe la spate, e îngrozitor.

Tatăl: Cred că ţi-ai dat seama şi tu, în spatele unui monitor, oricine prinde curaj. De asta îţi tot spun: Mai bine te întâlneşti cu oamenii ăia faţă în faţă, nu pe internet.

Robi: Da, monitorul e cel mai ipocrit lucru pe care îl cunosc!

Tatăl: Să nu exagerăm, e doar un obiect, nu poate fi ipocrit. Dar felul în care…

(rămân în spate,discutând şi jucând şah)

Scena 8

(Mama, Tatăl)

Mama: (la telefon) Ai ajuns?

Tatăl: Îmi cer scuze, mi-a murit motorul pe drum şi… întârzii câteva minute

Mama: Nu îmi place dacă întârzii… decât în anumite situaţii…

Tatăl: Bine, încerc, vin cât de repede pot.

Mama: Hai, nu te grăbi chiar aşa, nu vreau să fii… prea obosit.

Tatăl: Oricum, vin la pas.

Mama: La pas? Vrei să mă laşi să aştept în ploaie?

Tatăl: Pas grăbit! Şi… nu plouă!

Mama: E doar un fel de a spune… Ah, te văd! *(închide)*

Tatăl: *(încurcat, o recunoaşte ca fiind mama unei colege a lui Robi)* Doamnă…

Mama: *(aceeaşi situaţie)* Bună seara!

Tatăl: Ce faceţi aici?

Mama: *(caută din priviri)* Aştept pe cineva. Dumneavoastră?

Tatăl: *(jucându-i jocul)* La fel şi eu. *(galant)* Vă deranjează dacă vă ţin de urât până respectivul se arată?

Mama: *(ezitând)* Aaa, nu. *(După o scurtă pauză)* Cum mai învaţă Robi al dumneavoastră?

Tatăl: Binişor, oscilează între 8 şi 9… mediocru. Ar putea mult mai mult, dar… nu vrea!

Mama: Şi eu sunt în aceeaşi oală cu fata mea. Dar am lăsat-o să-şi facă de cap, o dată e şi ea tânără.

Tatăl: Da, asta aşa e, dar şi tinereţea asta, poate fi folosită constructiv!

Mama: *(arţăgoasă)* Nu înţeleg unde bateţi, domnule, şi nici nu mă interesează. Dacă mă gândesc mai bine, mă deranjează dacă îmi ţineţi de urât, aştept un bărbat. Şi vă somez, aveţi grijă, e un lup, care s-ar putea să vă muşte!

Tatăl: Şi unde e acest lup al dumneavoastră, doamnă?

Mama: Îl chem, în clipa asta îl chem, ai să vezi dumneata. *(îl sună)*

Tatăl: *(îi sună telefonul)* Îmi cer scuze, mă sună cineva… *(se întoarce cu spatele)*

Mama: Da da, sigur, acum te eschivezi! Alo, ce faci? Pe unde eşti, spuneai că trebuie să ajungi! Mă fură altcineva dacă nu vii repede, nu vrei asta, nu, lupişorul meu?

Tatăl: Cine zici că te fură? Bărbatul de lângă tine, cel în bluză roşie?

Mama: Da, el! Dar… Cum de ştii cum e îmbrăcat? Unde eşti?? *(îl caută din nou cu privirea)*

Tatăl: *(se întoarce, cu telefonul la ureche)* Îl cunosc destul de bine!

Mama: *(înţelege totul)* Dumneata eşti Lupul Singuratic? Vai de mine, asta nu mai trebuie să o afle nimeni! Ai înţeles, domnule?

Tatăl: *(amuzat, relaxat)* Aşa m-am gândit şi eu. Staţi liniştită, doamnă!

Mama: Cum s-a putut întâmpla aşa ceva? Dumnezeule mare… *(se întoarce, grăbită, în spatele scenei, se pune la calculator)*

Tatăl: (întristat) Şi, uite aşa, Lupul Singuratic a rămas… singuratic. *(se întoarce în spatele scenei, se pune la calculator)*

EPILOG:

(Cei doi părinţi stau la calculator, tastând, hipnotizaţi. Robi şi Piţi vorbesc la telefon, hipnotizaţi. Intră blogger-iţa)

Blogger-iţa: Uite-aşa, un simplu lucru, o cutie de metal
Ce ne-a subjugat de-a pururi, face viaţa un calvar.
Lege-ascunsă a naturii spune – Toţi oamenii mor.
Astăzi, însă, mor de tineri, în faţa unui monitor!

(se întoarce în spatele scenei, se pune la calculator şi începe să tasteze, hipnotizată)

Teodor Bârsan

Sibiu
Locul 2 – secţiunea Dramaturgie

Se anunţă cod galben de caniculă

Exterior. Cârciumă. Dimineaţă

O cârciuma de sat ieftina şi murdară aproape de un drum naţional. La mese cu pahare de bere în faţă stau şi vorbesc bătrâni, cu traistele lângă ei. Pe uşa cârciumei iese SILVIU (50) ţinând un cuţit pătat de sânge în mână. Se uită spre cer cu mâna la frunte. îşi scoate o ţigară din buzunarul de la piept şi scuipă.

Silviu: 'Tu-i canicula şi codu roşu al mă-sii cu cine mă-sa l-a făcut!

Îşi aprinde ţigara şi pleacă grăbit.

Exterior. drum de ţară. Amiază

Pe marginea drumului stă întinsă o femeie în jur de 40 de ani. În piept are o rană şi sângerează. Deasupra sa un doctor tânăr(30) brunet, înalt, îi ţine o compresă apăsată pe rană.

Doctorul: Doamnă, mă auziţi? O sa vină ambulanţa imediat să vă ducă la spital. O să vă faceţi bine. Încercaţi să rezistaţi.

Doctorul se ridică şi se îndreaptă către maşina sa. Îsi ia telefonul mobil. Formează un număr şi sună.

Doctorul: Al dracului telefon. tot timpul se descarcă!

Se duce către femeie. Îi verifică pulsul. Femeia rănită încearcă să îi spună ceva doctorului. Doctorul îşi apleacă urechea.

Femeia: A...apă!

Doctorul aleargă către maşină de unde scoate o sticlă cu apă. Îi înclină capul femeii ajutând-o să bea. Vede o maşină care se îndreaptă către ei.

Doctorul: În sfârşit, sunteţi salvată doamnă. O să vă ia şi o sa vă ducă la spital. E bine...

Iese în întâmpinarea maşinii însă şoferul nu are nici o intenţie de a opri şi trece pe lângă ei.

Doctorul: Ai dracu de nenorociţi ce sunteţi, de ce nu opriţi mă? Lăsaţi, doamnă că următoarea maşina sigur vă Ia. Vă promit eu. şi mergem direct cu ei, nu mai aşteptam salvarea. Haideţi mă, hai mă odată, ce dracu nu opreşte nimeni!

După 5 minute o altă maşină se apropie de ei. Un camion. Opreşte. Doctorul se apropie de camion.

Doctorul: Domnule avem o urgenţă! Vă rog frumos să ne ajutaţi! O femeie a fost înjunghiată. trebuie dusă urgent la spital!

Din maşină se aude radioul. Vocea gravă a unei femei anunţă cod galben de caniculă în toate judeţele. şoferul, un bărbat cam pe la 45 de ani, gras, neîngrijit se uită speriat la doctor.

Şoferul: Păi văd că ai maşina. De ce nu o duci dumneata?

Doctorul: E stricată domne. Mi-a a rămas aici în drum!

Şoferul: M-aş putea uita un pic la ea. Mă pricep!... dacă dai ceva...

Doctorul: Lasă dom'le maşina, femeia asta e grav rănită, înţelegeţi? trebuie dusă de urgenţă la spital, dacă nu moare!

Şoferul: Păi şi eu ce să fac dom'ne. Unde să vă iau. Că nu am unde!

Doctorul: Păi nu pe mine! Pe femeia asta să o luaţi să o duceţi de urgenţă la spital. Trebuie neapărat operată de urgenţă.

Şoferul: Păi şi eu ce să fac?. Dacă îmi moare pe drum. Ce să fac cu moarta în cabină? Nu iau domnule moarta în cabină!

Doctorul: (*nervos, se răsteşte*) Păi nu e moartă, omule! Are puls, încă mai respiră. Dacă o iei acuma, ajunge la timp la spital. Încă mai poate fi salvată! Ascultă-mă ce zic!

Şoferului îi sună telefonul mobil. Îl scoate din buzunar strâmbându-se şi apasă nervos pe un buton că să răspundă.

Şoferul: Da, şefu, da , ajung acuma, imediat. Da a fost trafic. Păi şi ce să fac. Acum e un accident pe drum. Da.. da am înţeles. Da, ştiu, s-a anunţat cod galben. Da, în toate judeţele. Da, o să beau apă. Nu, nu, nu o să dau drumu la aeru' condiţionat.

Şoferul: (*închide telefonul*) Paştele mă-tii de mafiot!

Şoferul: (*se întoarce către doctor*) Dom'ne eu tre' să ajung la timp să livrez asta. Dacă întârzii mă taie şefu. Oricum mi-a tăiat din salariu. Şi nu pot. Am şi eu nunta fiică-mi acuma. Mă înţelegi. Nu pot tocmai acu' să rămân fără servici!

Doctorul: Domnule, te rog sunt sigur că va înţelege şeful dumitale că te-ai oprit şi ai salvat viaţa cuiva. E salariul dumitale mai important decât o viaţă?

Şoferul: Ce să fac , eu nu pot să o iau. Eu nu iau moarta cu mine. Da cum ajung în oraş o să sun o ambulanţă. Promit. Atât pot sa fac!

Doctorul: (*strigă către şofer*) Bă, tu eşti bătut în cap, nu auzi că nu a murit? Încă mai poate fi salv....

Şoferul demarează în trombă şi pleacă. Doctorul ridică o piatră de jos şi o aruncă înspre camion.

Doctorul: Grijania mă-tii astăzi şi mâine de criminal!!! Ce naiba mă fac acuma!

Se duce către femeie. Îi apasă compresa pe piept. Îi ia pulsul. Din buzunarul sacoului işi socate telefonul.

Doctorul: La dracu'! Tot nu am baterie!

După 10 minute în care doctorul încearcă să şi pornească maşină, un audi A4 cu număr de Spania din care răsună manele se opreşte lângă maşina doctorului. Şoferul, un tânăr în jur de 25 de ani se dă jos din maşină.

Doctorul:În sfârşit.

Tânărul: Ce s-a întâmplat aici?

Tânărul merge împleticit şi vorbeşte greu. Este roşu la faţă. Doctorul vede în maşina lui o sticlă de whiskey pe scaunul din dreapta.

Doctorul: Ce bine că v-aţi oprit. Uite femeia asta fost rănita. E foarte grav. Trebuie dusă la spital de urgenţă!

Tânărul: O ducem fra'. Ce nu fac eu pentru un român de-al nostru.

Îl ajută pe Doctor să o urce pe femeie în maşină pe bancheta din spate. Tânărul se urcă la volan, iar Doctorul în partea din dreapta.

Tânărul: Uite, nişte whiskey dacă vrei să bei. de când n-am mai pus gura pe o ţuică de-a noastră. Eu vin din Spania. În vacanta. E fain şi acolo, da ce jigodii de oameni sunt spanioli ăştia frate!

Doctorul: Dar poate mă lăsaţi, pe mine să conduc, nu vă supăraţi. aţi băut cam mult şi e cam riscant. Conduc de mulţi ani , nu trebuie să vă faceţi griji. O avem şi pe femeia asta aici!

Tânărul: (*ridicând tonul*) Adică, ce frăţică, mă faci beat? Crezi că eu nu ştiu să conduc? Cum crezi că am venit până aici. Cu maşina în spate? Să vezi fra' ce liniuţe făceam pe străzile din Zarragoza. Murea toţi ăia de ciudă. Îi făceam pe spanioli, pe ciuhapi, pe toţi. şi vi tu şi mă înveţi pe mine să conduc!

Doctorul: Nuu, nu mă înţelegeţi greşit! Doar că mi-e puţin teamă!

Tânărul: Ce teamă domne, sunteţi români… de-ai noştri. Daca eraţi spanioli, mureaţi acilea pe marginea drumului!

Tânărul porni maşina şi plecă. După aproximativ 20 de metri puse o frână bruscă. femeia se lovi de scaunul şoferului.

Doctorul: Ce s-a întâmplat? De ce aţi frânat?

Tânărul: (*furios, roşu la faţă*) Păi să-ţi spun frate, cum era în Spania, morţii mă-sii de ţară. Cum îşi băteau ăia joc de noi!

Doctorul: (*speriat*) Îmi pare rău că nu v-a mers bine! TÂNĂRUL: Eh, nu mi-a mers. Cum nu mi-a mers, nu vezi ce maşină am! Audi frate. nici spanioli cât sunt ei de spanioli nu au dastea acolo unde stau eu!

Doctorul: Domnule, dar vă rog, haideţi sa mergem. Nu ştiu cât mai rezistă femeia asta. Şi dacă puneţi frâne dăstea… Mai bine mă lăsaţi pe mine, vă rog!

Tânărul: (*urlând la doctor*) Adică, ce mă, mă înveţi pe mine să conduc? Tu cu căcatu ala de Logan? Ia dă-te mă dreacu' jos din maşina mea. Hai şi ia-o şi pe aia! Păi da nu faci tu dăstea cu mine, bă! Du-te dreacu cu moarta ta şi cară-te!

Doctorul se dă jos din maşină şi cu greu reuşeşte să ia femeia de pe banchetă . Se îndreaptă către o livadă. Tânărul porneşte maşina.

Tânărul: Ai dreacu' de români împuţiţi, unde mă duc numa peste voi dau! *Demarează şi pleacă cu viteză mare*. *Venind din livada de pe marginea străzii se apropie cineva.*

Doctorul: E preotul, doamnă! A venit popa. Poate opreşte el pe cineva!

Preotul, un bărbat la 50 de ani, cu păr şi barbă neîngrijită, cu anteriul murdar, merge împleticindu-se.

Doctorul: Slavă Domnului. Bine că aţi venit părinte! Femeia asta are nevoie sa fie dusă la spital.

Preotul: Păi ce are?

Doctorul: Cum ce are? Nu vedeţi că e înjunghiată, a pierdut mult sânge.

Preotul: Mda… văd. Apropo iar a anunţat la televizor la meteo ca e cod galben sau roşu nu mai ştiu. Oricum caniculă. Auzi da cine-i moarta?

Doctorul: Ce moartă părinte?, nu vezi că încă trăieşte? Încă respiră!

Preotul: Respiră ea acuma însa nu mai are mult de respirat. Dacă vrei îi fac ultima împărtăşanie!

Doctorul: (*furios, urlând la Preot*) Nu moare, părinte, nu înţelegi? Nu o las eu să moară... aşa pe marginea drumului!

Doctorul se apropie din nou de femeie apăsându-i compresa pe rană.

Doctorul: Am trimis pe cineva să aducă ambulanţa. Trebuie să vină din minut în minut. Şi după aceea aflăm şi cine-i nenorocitul care a omor... care a vrut să o omoare.

Preotul se aşează jos pe o piatră, se uită la femeie, işi face cruce şi oftează.

Preotul: Domnule Doctor, până şi dumneata, care eşti un om tânăr şi probabil multe nu prea ai văzut la viata dumitale ştii ca femeia nu mai are mult de trăit. La ce să mai deranjezi oamenii, ambulanţa că nu mai are rost. Are şi ei familii…îi deranjezi degeaba. Eu îi fac ultima împărtăşanie. Dumnezeu să o ierte. Aşa e pe la noi, mai moare omu, ce să-i faci!

Doctorul: Păi moare , dar de bătrâneţe, nu înjunghiaţi şi lăsaţi să moară pe marginea drumului.

Preotul: Deh, domnule că se omoară ca hienele. Numai acu o săptămână doi fraţi şi-au spart capetele în crâşmă. Unu a scăpat cu viaţă, celălalt a murit. Înainte cu o zi, mă chemaseră pe mine să le fac dreptate.

Doctorul: Păi da ce eşti dumneata, judecător

Preotul: Apăi cum, domnule, aici oamenii au încredere în mine ca le fac împărţeala dreapta. Au mai mare încredere în popă decât în Tribunal!

Doctorul măsoară drumul in lung şi lat uitându-se după maşini după care se întoarce către preot.

Doctorul: Şi aşa i-ai ajutat de au ajuns să-şi spargă capul.

Preotul: De, domne, eu ce sa fac, eu am împărţit drept, am măsurat, am judecat după cum trebuie. Ce era dincolo de măru stricat era al fratelui mai mare. Da vezi dumneata că unde îşi bagă dracu coada... Ăla mic a ameninţat că mă omoară. Că mă omoară doctor! Auzi!

Preotul: (*îşi scoate din geantă o sticla de rachiu*) Dar măcar că i-am dat ultima împărtăşanie. Chiar acolo în crâşmă unde s-au bătut...Băiatu care are crâşmă aduce un vin bun de tot. Nu ştiu de unde! Da e bun! Cred ca din Dobrogea de la Niculiţei.

Doctorul: (*aplecat asupra femeii*) Mai lasă-mă părinte cu poveştile dumitale! Fă ceva! Nu vezi că moare amărâta asta aici! Eşti iresponsabil? Du-te şi vezi, dacă a chemat cineva ambulanţa, du-te în sat şi sună de acolo, nu ştiu, fă dracului ceva! Preotul dă din cap dezaprobator, se mai uită odată la femeia ce se zbătea intre viaţă şi moarte

şi dă să plece. În depărtare vede o maşină ce se apropie.

Preotul: Da,ia stai dom-le, ia uite cine vine. He-he asta e bine,taman dom poliţist.

Doctorul: (*îşi şterge fruntea de transpiraţie cu mâneca cămăşii*) Da, asta e bine, înseamnă că au anunţat şi salvarea!

Preotul: Salvarea, nu ştiu dacă au anunţat, că nu prea merge telefoanele în sat, da e bine că vine cu maşina şi ne ia de aici!

Maşina, un Aro vechi şi prăfuit se opreşte lângă Preot. Din ea coboară POLIŢISTUL, un bărbat scund şi gras, cam de aceeaşi vârstă cu preotul. Îl salută pe preot, încearcă leneş un salut din mână către doctor şi se apleacă şi el asupra corpului rănitei analizându-i rana. Îşi scoate pachetul de ţigări şi îşi aprinde plictisit o ţigară.

Poliţistul: E rău, dom'le, e rău de tot. E cam gata cu ea!

Doctorul: Da asta pot să vad şi eu. E foarte grav, tocmai de-aia, aţi anunţat ambulanţa?

Poliţistul: (*puţin dezorientat*) Ambulanţa? Aha, păi mi-a zis şoferul pe care l-aţi trimis însă eu nu am mai avut timp şi am lăsat vorbă la un subaltern.

Doctorul: Vorbă? Ai lăsat vorbă? Trebuia chiar dumneata să suni!!

Poliţistul lasă capul în jos, ruşinat. Se întoarce către preot oferindu-i o ţigară.

Poliţistul: Auzi dom'ne, da cine-i moarta?

Doctorul: Ce moartă? Aţi înnebunit amândoi?? Femeia asta trăieşte încă. Însă dacă nu facem ceva o să moară!

Doctorul se apropie de Poliţist şi Preot.

Doctorul: Şi o să fie pe conştiinţa voastră bă tâmpiţilor, dacă nu faceţi ceva acum!!

Preotul: Eu de făcut nu mai am ce să-i fac. Doar împărtăşanie!

Doctorul: Mai lasă-mă cu împărtăşania ta, că nu de asta are ea nevoie. Un om nevinovat vi se pare normal sa moară în halu asta, aşa ca un animal pe mijlocul drumului?

Poliţistul: Ia stai doctore aşa. Eu o cunosc pe femeia asta. Auzi părinte, asta e Lenuţa domle, o cunoaşte tot satul, şi nu numai!

Preotul: Asta e Lenuţa aia? Apăi, domnule doctor, câţi a băgat asta în pământ, pe câţi a îmbolnăvit cu sifilisul ei, numai doamna asistenta de la dispensar ştie. Fost poştăriţă prin zonă pe aici, mai şi fura din pensiile oamenilor. Apăi să fie ea sănătoasă, să-i facă altu' împărtăşanie.

Preotul se apropie de maşina de Poliţie.

Preotul: (*către poliţist*) Auzi domnu', nu mă duci şi pe mine, că am o nuntă şi un botez la Răchiţei de Sus? Dau de băut!

De undeva de departe se aud sirenele unei ambulante.

Poliţistul: Apăi dacă dai de băut părinte, vin bun dăla de care ai dumneata, te duc cum să nu. Uite vine şi ambulanta!

Doctorul: (*alarmat*) Ce faceţi? Unde plecaţi?

Poliţistul: Păi dacă tot a venit ambulanţa, cu ce să mai ajutăm? Iar de omorât cam ştim cine ar fi avut motiv sa o omoare. Juma de sat. Nu-i aşa părinte?

Preotul începe să râdă. Se urcă în maşină. Maşina demarează şi pleacă umplându-l de praf pe doctor. Doctorul iese în întâmpinarea ambulanţei. Paramedicii ies din ambulanţa. Iau femeia pe o targă, neglijent şi o urcă în maşină. Şoferul ambulanţei, căruia paramedicii i se adresează cu „Nea Titi" scoate capul pe geam, uitându-se către doctor.

Nea Titi: Auzi domne, da cine-i moarta? Ca eu îs de pe aici din apropiere. Şi apropo aveţi grija, e caniculă mare de tot, purtaţi pălărie sau şapcă, beţi lichide multe. s-a anunţat cod galben.

Doctorul se apropie îngrijorat de ambulanţă.

Doctorul: Să aveţi grijă de ea, ca nu ştiu cât mai poate rezista. Dacă nu ajunge de urgenţă pentru o transfuzie va muri!

Nea Titi: Fără griji domn doctor! Direct la spital mergem cu ea, şi îi bagă băieţi perfuzii, acum!

Iritat Nea Titi se răsteşte la paramedici.

Nea Titi: Haide bă, ce nu s-aude? Mai cu talent băieţii că iar pierdem meciu de la 5, ce mama mă-sii, în plin campionat! Hai salut domn doctor şi aveţi grija la căldură! Hai Paraguayu!

Maşina se urneşte cu greu, pleacă într-un sfârşit după câteva încercări de resuscitare a motorului, lăsându-l pe doctor derutat în mijlocul străzii.

Doctorul: (*gânditor, uitându-se spre cer*) Deci se anunţă cod galben, iară e caniculă!

SFÂRŞIT

Elena Larisa Stan

Drajna de Sus, Prahova
Locul 3 – secţiunea Dramaturgie

Ioana din anini

- Dramă ţărănească în două acte-

Personaje:
1) Ioana, mică şi slabă, tipul femeii-copil, cu părul strâns în batic, ochi mari, căprui şi sprâncene îmbinate

2) Aurică, gras, cu o bubă imensă la nas, roşu la faţă, îmbrăcat în haine ponosite

Actul I

Scena I

Interior ţărănesc. La o masă, la lumina lămpii stau de vorbă Aurică şi Ioana.

Ioana: Mai ţii minte când m-ai cerut de nevastă? Ce ţineai la mine atunci. Veneai la noi în fiecare seară cu bicicleta!

Aurică: Vroiam să mă aşez şi eu la casa mea. Să aibă cine sa-mi spele şi să-mi calce o cămaşă, să găsesc focul aprins când mă întorc de la muncă.

Ioana: Îţi era frică să nu mă ia altcineva şi să mă pierzi. Femeie ca mine nu mai găseai tu!

Aurică: Să fim serioşi, Ionico, frumoasă n-ai fost niciodată, iar de iubit nu te-am iubit, de ce să te mint. Am vrut o femeie mică de statură şi slabă, aşa ca tine, dar să îţi spun motivele: să mănânce puţin şi să-i intre material puţin la rochie. M-am

gândit că te poţi îmbrăca şi de la raionul de copii, la jumătate de preţ!

Ioana: Şi eu de ce să nu fiu cinstită cu tine? Mi-a fost frică de faptul că nu mă mai ia nimeni din văgăuna aceea. Omule, omule, dar mai bine stăteam fată! Bani nu îmi dai, de mâncare nu aduci.

Aurică: Trebuie să produci şi tu, femeie, ceva! Nu poţi să stai în spinarea mea. Creşte găini şi vinde ouăle! Pune fasole, că e grădina mare, adună nuci, prune şi alune. Vinde tot ce se poate vinde şi strânge ban pe ban să ai şi tu satisfacţia muncii tale! Lasă luxul şi pune banii la ciorap! Nu-mi cere pâine, seamănă porumb în grădină şi fă mămăligă! Creşte porc şi curcani cu brusturi şi urzici, că sunt văile noastre pline! Umple cămara cu dulceaţă, magiun şi compot, dar bani de zahăr să nu-mi ceri mie! Fii inventivă şi strânge milioane, să ai bani la bătrâneţe!

Ioana: Când m-ai luat nu ai spus că fiecare va fi cu banul lui!

Aurică: Nu ţi-am spus nici că te-am luat pentru că erai mică şi slabă. Hai nu te mai smiorcăi ca un copil, că eşti femeie în toată firea! Am făcut o afacere cu tine şi pentru că de 10 ani de când stăm împreună, nu ai rămas gravidă niciodată. Pentru asta îţi mulţumesc şi te felicit din toată inima! Aia îmi mai lipsea, un copil! Copilul trebuie să-l îmbraci, să-l încalţi şi să-l hrăneşti şi nu produce nimic. Este un consumator inutil şi strică tot ceea ce-i iese în cale. Ar fi sărit pe dormeză şi ar fi făcut praf arcurile. Ar fi spart farfurii şi pahare şi mi-ar fi rupt cărţile din pod!

Ioana: Cărţile tale din pod mi-au umplut casa de şoareci. Le vor mânca şobolanii, iar dacă nu ţi le pui în saci, le dau foc! Pe când, de la copilul tău ai fi avut milă, oricâte lucruri ţi-ar fi stricat până se făcea mare!

Aurică: Femeie, se cunoaşte că eşti analfabetă! Nu preţuieşti deloc cultura! Să nu te atingi de cărţile mele, că până acum nu te-am bătut, dar dacă îmi lipseşte vreuna!

Ioana: Uite aşa analfabetă cum sunt, te rog să-mi faci şi mie un veceu în curte. Tu ai umplut dealurile şi pădurile cu hârtie pe care scrie „Fragil”, iar eu nu mai vreau să mă duc în vizită la vecini când îmi scapă nu ştiu ce...

Aurică: Apoi dacă vrei veceu, de mâine începi să cari câte un lemn din pădure, ca într-o săptămână să avem măcar lemnele. Apoi ne gândim pe cine fraierim să sape groapa.

Ioana: Cum adică să fraierim? Mă blesteamă omul să cad în groapă şi să nu mai ies şi mă ajung blestemele dacă nu-l plătesc!

Aurică: Ascultă, femeie! Tu te duci mereu în vizită la Lenuţa lu Dumitraşcu, care are mulţi copii. Spune-i că îi luăm pe Nelu şi pe Cornelia la noi, le facem act pe casă, dar să ne ajute la fân, să ne sape veceul, să pună copiii în vacanţe să alerge după caprele noastre, că şi noi ne-am chinuit până am făcut o căsuţă!

Ioana: Că bine te-ai gândit! Sunt băieţi cumsecade, ne vom înţelege bine cu ei! De câte ori mă duc în vizită la ei, împart cu mine tot ce au!

Aurică: Ionico, jucăm teatru cu ei, nu-mi spune mie că sunt cumsecade, că noi n-am răbdat de foame să

facem căsuţa asta, ca să se lăfăie străinii în ea! Le promitem şi îi ducem cu zăhărelul cât putem de mult. Pe tine să te ducă la doctori şi să-ţi vândă ouă şi nuci prin bloc, să repare gardurile şi ghizdurile fântânii, să ne aducă fânul de pe poieni acasă, iar noi stăm, ne uităm şi râdem!

Ioana: Ne bate Dumnezeu dacă facem asta! Cum să profităm de munca oamenilor?

Aurică: Profităm de prostia lor, nu le băgăm mâna în buzunar, ci doar îi slugărim fiindcă sunt fraieri!

Ioana: Mi-e frică să nu ne bată Dumnezeu şi să regretăm mai târziu. Vrei să mănânci? Am făcut ciulama de ciuperci şi ciorbă de măcriş. Nu am pus nimic de cumpărat în mâncare, pot spune că nu a costat nimic. Ceapa am călit-o în untură, lapte am pus de la capre, măcrişul şi ciupercile le-am luat din pădure.

Aurică: Aşa să faci mereu! Din mămăligă mai ai şi mâine?

Ioana: Mâine fac alta că mănânci şi tu acum, poate iau şi eu trei dumicaţi, că îmi faci poftă!

Aurică: Apoi eu nu mănânc. Am fost la serviciu de dimineaţă, am băgat la ghiozdan ceva la cantină, dar până să ajung acasă cu bicicleta, ca să fac economie, să nu mai plătesc şi abonamentul la autobuz, m-am oprit pe un parapet, la marginea drumului şi am mâncat o pâine şi un calup de salam.

Ioana: Şi mie nu mi-ai adus măcar o bucăţică de salam! Mi-a spus lumea că în fiecare zi te opreşti la parapetul din ciment, scoţi mâncare din servietă şi mănânci acolo, ca să nu-mi dai şi mie!

Aurică: Salam nu mai am, dar o bucată de pâine, găsesc în servietă şi pentru tine! (Caută precipitat şi scoate un colţ de pâine verde de mucegai, pe care i-l întinde Ioanei).

Ioana (*dezamăgită*): Pâinea asta nici câinele nu o mănâncă. E verde de mucegai! Să nu-mi spui că ai cumpărat-o astăzi şi că ai mâncat cu salam! Se vede că mă iubeşti mult de tot!

Aurică: Femeie nu mai eşti de 20 ani să te plângi de orice lucru neînsemnat. Împacă-te cu ideea că bărbatul care pleacă la serviciu trebuie să mănânce o mâncare mai bună, iar cine rămâne acasă sparge o ceapă cu pumnul, o trece prin sare şi o mănâncă cu mămăligă! Mâine, te duci la Nelu şi la Cornelia şi îi aduci să vorbim. Va trebui să pozăm în oameni serioşi şi hotărâţi.

Ioana: Adică să vină şi un fotograf, să ne facă o poză cu ei?

Aurică: Nu, femeie! Să-i convingem că avem intenţii serioase cu ei şi să-i determinăm să ne ajute la toate treburile, să pună chiar bani la repararea acoperişului şi a pereţilor, fără acte sau contracte, mergând pe încredere!

Ioana: Şi nu-i oprim la noi, dacă se dovedesc oameni adevăraţi?

Aurică: Nu, Ionico, nu! De câte ori să îţi explic care va fi jocul nostru? Omul când vine la început într-o gospodărie şi i se promite că totul va fi al lui, munceşte pe brânci! Când capătă siguranţa că va deveni proprietar şi se învecheşte într-un loc, încetineşte ritmul. Noi avem nevoie de forţe proaspete mereu! Iar dacă tot te duci prin sat, când la unul, când la altul, vorbeşte cu Marcu să

ne facă el fânul de deasupra în parte. Îi spui că el trebuie să cosească, să-l strângă şi să ni-l aducă acasă, apoi îl facem jumătate-jumătate.

Ioana: Avem 10 capre, iar acestea mănâncă cât două vaci. Dacă nu ne ajunge fânul?

Aurică: Să-l vedem noi strâns, apoi schimbăm foaia! De obicei ies trei căpiţe de pe tarla. La sfârşit îi spunem că noi luăm două, iar el una, fiindcă aşa ne-a fost înţelegerea!

Ioana: Iar dacă face omul scandal?

Aurică: Fac eu pe nebunul şi neştiutorul, de nimic nu va mai zice. Am să strig să mă audă tot satul: „Omorâţi-mă! Împuşcaţi-mă ş luaţi-mi fânul fiindcă sun tom bătrân şi nu are cine să mă apere că nu am copii! După ce că aţi intrat fără să vă dau voie în grădina mea, mai şi vreţi să facem fânul jumate-jumate!”

Ioana: Mi-e frică de viitor dacă ne vom purta astfel cu oamenii de lângă noi! De vecini avem nevoie mereu. În curând vom fi bolnavi şi singuri. Copii nu avem…

Aurică: Dar avem nepoţi. Ne vom juca de azi înainte cu cei care-şi doresc căsuţa noastră: începem cu străinii şi terminăm cu nepoţii. După ce îi amânăm 4-5 ani pe Nelu şi pe Cornelia, până se vor plictisi aşteptând să le facem act şi vor renunţa, ne mutăm în casa lui Lucica lui Cohaciu, că şi acolo sunt copii mulţi şi săraci! Cireşica este măritată în câmp şi vrea să se mute la munte, în locul în care s-a născut. O aducem într-o toamnă, să vină la noi cu toţi banii de pe grâu, porumb şi legume, strânsurica lor de iarnă şi îi punem să ne

plimbe cu maşina, îi lăsăm să stea la noi câteva săptămâni, cerându-le mâncare bună.

Ioana: Dacă vor fi oameni de înţeles, îi vom opri de tot!

Aurică: Cum să-i oprim de tot? Eşti nebună? Noi nu avem copii care să strice şi să vină străinii cu copiii lor să ne zgârie tencuiala de pe ziduri şi să se urce pe gardurile noastre?

Ioana: Dar dacă în săptămâna aceea vor veni cu copiii?

Aurică: O săptămână răbdăm, n-om muri! Până le mâncăm bănişorii primim şi copiii. Când vor deschide o discuţie serioasă şi ne vor cere să le dăm o cameră pentru iarnă, eu mă prefac nebun şi strig prin curte: „Cine sunt străinii aceştia în curtea mea? Au venit străinii să-mi ia casa, săriţi, oameni buni!”

Ioana: Şi dacă într-o zi înebuneşti cu adevărat?

Aurică: Sunt prea deştept ca să nu fac diferenţa între un joc şi realitate.

Ioana: Într-o zi, este posibil ca jocul acesta al tău, care va face mult rău, să se prelungească şi în viaţa de zi cu zi. Tot simulând nebunia, dacă aceasta îţi va întuneca minţile?

Aurică: Şi după mintea ta, aia proastă ce ar trebui să facem? Să aducem un străin în casă, care să ne dea pe drumuri când om fi bolnavi? Să se trezească cu ditamai casa, deşi n-a făcut economie de la nimic? Vezi cum noi strângem bănuţ pe bănuţ, deşi avem curent, aprindem lampa, să consumăm curent mai puţin, pâine cu porţia, că este scumpă şi costă, în loc de ulei, prăjim cu untură. Te mai învâţ ceva! Ştiu că ai bani mulţi puşi la saltea.

Ioana: De unde să am eu bani, că tu nu îmi dai, serviciu nu am?

Aurică: Să nu îmi spui că putrezesc prunele pe jos, sau că mănânci mai mult de două ouă pe săptămână! Nu-ţi cer bani, nu mă bag pe economiile tale, dar când împrumuţi, învaţă-te să ceri dobândă, iar banul va creşte! Încalţă-te cu târlici iarna, că nu te duci decât din poartă în poartă, iar dacă vei călca atent, nu te uzi! Dacă nu vinzi pieile iezilor fă-ţi o bundiţă, nu irosi banii pe rochii şi prostii! Am auzit că ai fost în piaţă şi ai luat două vinete. Mă întreb, una nu ajungea? Am fi gustat şi nu ne-ar fi făcut atât de rău la stomac seminţele!

Scena a- II-a

Ioana stă în pat, iar în cameră este o mizerie de nedescris. Găleata cu fecale este la capul patului, lenjeria lipseşte, bolnava dormind pe patul gol şi soios, mormane de gunoaie se află peste tot.

Ioana: Dă-mi o cană cu apă, omule! Mi s-a uscat gura de sete şi mi s-a lipit stomacul de foame! Femeie din vârf, plătită de nepotul nostru vine o dată pe săptămână şi atunci pleacă încărcată de la noi! Mi-a luat toate lenjeriile din dulap, cumpărate din banii mei, că tu nu-mi dădeai niciodată bani!

Aurică: Dar tu nu mai mori o dată? Cât ai de gând să te chinuieşti aşa? Du-te şi lasă-mi mie casa!

Ioana (*plângând*): Nu am mângâiere de la nimeni! Oasele mă dor, sunt nespălată, mi-e foame şi mi-e sete!

Aurică (*luând o sticlă de lapte de pe masă şi o bucată de pâine*): Şi eu am o nemulţumire mare legată de nepotul tău! Îmi ia pensia. Nu mai am un ban,

deşi am muncit o viaţă. L-am aşteptat pe poştaş trei luni la rând, iar acesta ba s-a făcut că nu mă aude, ba s-a urcat pe bicicletă şi a fugit, până când, într-o zi mi-a zis de la obraz: „Nu mai veni, nea Aurică! Pensia o ia nepotul dumitale, nu vă întreţine el?” Eu care îmi cumpăram şunculiţă şi câte o berică, am ajuns să trăiesc din mila publică! Cum fac acum.(*Duce sticla cu lapte la gură şi o bea pe nerăsuflate, apoi mănâncă pâinea până se îneacă*)

Ioana: Opreşte-mi şi mie puţin, că mie mi le-a adus!

Aurică: Tu, oricum mori! Eu sunt sănătos şi trebuie să-mi prelungesc viaţa!

Ioana (*ţipând*): Mi-e sete şi foame şi nu mă aude nimeni! Doamne cât am greşit când nu am luat pe cineva care să stea lângă noi şi să ne îngrijească! Ne-am bătut joc de atâţia oameni, iar acum uite în ce hal suntem! Nu mai aduce pamperşi folosiţi de la gunoaie, sticle goale şi mizerii! Nu vezi ce urât miroase aici?

Aurică: Dar găleata ta cu rahat nu miroase?

Ioana: Te rog să mă înţelegi că nu pot să mă ridic din pat, du-o tu şi arunc-o în vâlcel şi spală găleata! Ce bine ar fi să pot să mă duc la veceu pe picioarele mele, să mă pot spăla şi să pot să-mi iau singură de mâncare!

Aurică: Eu nu sunt prostul tău să-ţi duc rahatul afară! Destul că nepotu-to îmi ia pensia ca să o plătească pe cea de peste vârf să aibă grijă de noi!

Ioana: Şi ce grijă are! Ai mâncat tot laptele şi toată pâinea, iar mie nu mi-ai dat! Nu ţi-e milă de mine

că am văzut cum înghiţeai cu lăcomie şi că mă doare stomacul de când n-am mâncat?

Aurică: Ţi-am făcut un bine. Nu mai faci pe tine! Da, ai dreptate, miroase îngrozitot aici! Eu am să mă plimb puţin, să respir aer curat! E toamnă, iar prin grădinile oamenilor găsesc prune, roşii, nuci, mere, pere. Unii mai miloşi, care m-au găsit mâncând prune ca un urs în grădinile lor, m-au chemat la masă şi mi-au dat cartofi prăjiţi cu friptură de pui, iar la sfârşit şi o cafea!

Ioana: Taci, te rog! Nu-mi mai vorbi de mâncare! Sau adu-mi şi mie un măr sau o pară! Poţi să faci asta! Este un lucru atât de uşor! Cu un măr, îmi astâmpăr şi setea şi foamea!

Aurică: Chiar nu ai înţeles că în căsnicia asta fiecare a fost pe cont propriu? Dacă nu ţi-am adus eu o bomboană în buzunar când erai mai tânără şi când eram la început, acum îmi ceri, când eşti o legumă şi mâine, poimâine te duce popa la groapă?

Ioana (*Răstit*): Dacă nu vrei să mă ajuţi cu nimic, nu-mi mai vorbi de moarte şi de popă! Nu asta vreau să aud!

Aurică: Ba ar fi bine să te gândeşti la asta! Până ţi-o ieşi sufletul te vei chinui, de ai să plângi şi ţâţa care-ai supt-o! Iar pentru tine este mult mai bine să mori, decât să te chinuieşti aşa!

Ioana: De ce să mor? Într-o zi pot să mă fac bine şi să mă ridic din pat! În altă zi poţi să cazi tu la zăcere în locul meu. Multe se pot întâmpla în viaţa asta. Dar eu voi avea grijă de tine.

Aurică: Popa te mai face bine. Ai să te faci sănătoasă sub pământ! De la Lenuţa miroase a gogoşi. Mă

duc pe la poarta ei, mă fac că mă uit după zarzăre, deşi s-au trecut demult, să-mi dea şi mie gogoşi, să mă satur. Că dacă-mi dă doar una, am să-i spun : « Dar bune le-ai mai făcut! Îmi făcea şi mie Ionica, când era sănătoasă! Acum ar mânca şi ea, sărăcuţa o gogoaşă! »

Ioana: În sfârşit, ţi s-a înmuiat inima şi a început să te mustre conştiinţa! Bine faci că îi ceri şi pentru mine o gogoaşă! Cu o gogoaşă şi un măr îmi umplu stomacul!

Aurică: Dar cine a zis, femeie, că îţi aduce gogoşi? N-ai înţeles că voi cere pentru tine, dar le mănânc pe drum, înainte de a ajunge?

Ioana: Doamne, cu cine am trăit o viaţă!!!

Aurică: Ai trăit cu un om deştept, pe care nu-l meritai! Viaţa este pe cont propriu, Ionico, ai, mănânci, nu, stai şi te uiţi!

Ioana: Îmi pare rău că nu am făcut un copil! Aş fi avut milă de la el acum.

Aurică: Nu ai fost în stare de nimic! Ai trăit de geaba! Nu ştii nici să te iscăleşti, nici să citeşti, eşti o analfabetă. Dacă nu te luam eu, nu te lua nici dracu! Bogată nu ai fost, carte nu ai avut, frumoasă…nici atât. M-am păcălit amarnic cu tine, dar dacă mori, mă-nsor! Caut una tânără, frumoasă şi săracă şi îi las averea!

Ioana: Ce să-i mai laşi, că i-ai făcut act nepotului meu?

Aurică: Mă judec cu el, îi stric actul şi rămân tot eu proprietar! Şi-aşa vezi bine că femeia plătită de el nu ne îngrijeşte. Apoi se poate întâmpla să moară.

Ioana: Dar tu crezi că vei trăi veşnic?

Aurică: Oricum, zece ani în urma ta tot o mai duc! Dar ia, spune-mi unde sunt banii tăi! Acum cât eşti lucidă şi până nu înnebuneşti de tot, spune-mi unde i-ai ascuns, să nu-i ia altcineva!

Ioana: Ce bani, omule? L-am împrumutat pe Costea cu 8 milioane, dar i-am dat fără martori, fără nimic, iar acum, când i-am trimis vorbă să îi aducă înapoi, nu mai recunoaşte. Costea abia aşteaptă să mor, să nu-mi restituie datoria, tu nu ai loc de mine în casă. Cu ce oi fi greşit eu pe acest pământ de nu mi se usucă lacrimile de pe obraz?

Aurică (Zgâlţâind-o cu furie): Ai ascuns bani de mine! Erai nevasta mea, mie trebuia să mi-i dai! Scoate banii de la ciorap, femeie!

Ioana: Nu mă mai trage de păr că mă doare! Eu nu te-am întrebat niciodată unde îşi ţii banii, deşi te-au urmărit vecinii şi au spus că i-ai îngropat în pădure!

Aurică: Deci tu mi-ai luat bănişorii din pădure!

(Începe să o lovească în cap cu pumnii)

Ioana: Ajutor! Săriţi, lume bună, că mă omoară!

Aurică: Ţi-am dat porţia pe ziua de azi, acum mă duc să văd ce găsesc de mâncare prin vecini!

Ioana: Lasă-mi şi mie uşa deschisă, să intre puţin aer şi să mă încălzească lumina soarelui!

Aurică: De ce să las uşa deschisă? Tu faci în găleată, tu să suporţi mirosul!

(Pleacă trântind uşa, iar Ioana rămâne plângând)

Ioana: Voi muri singură. Şi dacă voi cădea din pat şi mă voi lovi, el nu mă va ridica. Mă întreb de ce atâta ură din partea unui om de care am avut grijă

toată viaţa? Venea de la muncă, găsea casa curată ca un pahar, camera caldă. În fiecare zi pleca la serviciu cu cămaşa călcată, pantalonii lui erau la dungă, deşi se ducea cu bicicleta. Îmi aminteşte mereu că nu ştiu carte, dar i-am spus adevărul de când m-a cerut de nevastă. Îmi reproşează că nu am fost frumoasă, de parcă el ar fi fost! Gras ca un butoi, cu ochi mici, nas mare. Acum buba îi mănâncă nasul, încât ţi-e şi silă să te uiţi la el şi strânge toate gunoaiele în casă. Cred că nu mai este întreg la minte. Ce rău e să ajungă omul bătrân, o epavă de care le este silă tuturor! Ştiu că voi muri singură ca un câine şi îmi este atât de frică! Mă tem pentru că nu am pe nimeni care să-mi strângă mâna, nici un chip cunoscut nu va fi lângă mine când voi trece în lume de dincolo, nimeni nu mă va plânge, iar lipsa mea va trece neobservată! Am greşit! Trebuia să mă opun planurilor murdare ale omului meu şi să nu slugăresc oamenii, minţindu-i că le voi da casa. Tocmai de aceea cred că m-au lăsat în părăsire!

Actul al II-lea

Scena I

(Acelaşi interior mizerabil. Aurică s-a urcat în pat şi o loveşte cu picioarele pe Ioana până o dă jos)

Aurică: Nu am loc, nu am aer, casa asta este atât de mică, iar tu nu mai mori! După ce mori aduc o nevastă tânără şi frumoasă în casa asta!

Ioana: De ce mă bateţi, domnule poliţist? Nu am făcut nimic rău. Nu vedeţi că sunt amărâtă, vai de

capul meu? Dar dacă aţi venit, duceţi-vă la Costea să-mi dea banii, că mă fac bine şi am nevoie de ei!

Aurică: Ai nevoie de popă şi de lumânări, măi, femeie! Ce îţi trebuie ţie bani? Dar dacă tot mi-ai spus, mă duc, îi iau de la Costea, să îmi rămână mie!

Ioana: Dumneata eşti om al legii. Cum să opreşti banii mei? Peste o lună mă ridic din pat şi voi merge pe drum iar, mă voi duce la magazin, că nu am mâncat de trei zile, să-mi cumpăr pâine. Voi aduna ouăle din cuibare să fac o ombletă mare de tot şi îmi voi aduce o jumătate de găleată de apă întâi, până voi reuşi să o aduc iar plină. Găleata era pe lada de lemn. N-o mai văd.

Aurică: S-a dus pe apa sâmbetei totul. Ne-a luat vasele, lenjeriile, pernele! Ei, dar cum stai jos? Nu îngheţi? M-am gândit că dacă te las în fiecare zi două trei ore pe duşumea, îşi grăbesc moartea şi te scap de chinuri!

Ioana: (*înnebunită*) Hoţii! Prinde-ţi, domnule poliţist! S-au urcat pe casă, ne iau ţigla de pe acoperiş şi pleacă. Nu-i lăsaţi, vă rog! Se apropie iarna, iar ei mă lasă sub cerul liber. Când va ninge, va intra toată zăpada peste mine în casă şi mă va îngropa de vie. Peste o lună mă fac bine, dar nu voi mai avea bani şi putere să-mi pun alt acoperiş!

Aurică: Ionico, te chinuieşte mintea rău de tot. Eu nu sunt poliţist, iar ţigla de pe casă este adevărat că au început să o ia. În curând mă tem că pierdem totul! Nepotul este departe, vine de două ori pe lună, iar în curtea noastră intră străinii ca la gară. Toate sculele din magazie le-au luat, au dispărut sapele, furcile şi topoarele, în curând nu vom

avea mai avea un ac. Suntem neputincioşi amândoi, iar oamenii de bine s-au gândit că în mormânt nu ne trebuie sape, furci şi nici ţigle.

Ioana: Ninge şi a început să-mi cadă zăpadă pe picioare. Mi-e frig. Mamă, înveleşte-mă cu o pătură, te rog!

Aurică: Maică-ta este în cer, femeie, şi în curând vei ajunge la ea. Pătură să te învelesc nu mai am, nu vezi că a rămas patul gol şi luceşte de murdărie? Dar am să te ridic de jos, că îşi ajunge cât ai stat pe duşumea. Şi sper că nu ai uitat că eu sunt bărbat în casa asta.

(Se apleacă şi o ia în braţe să o aşeze din nou pe pat.)

Aurică: Eşti uşoară ca un fulg, Ionico! Vezi ce bine e dacă mănânci puţin?

Ioana (*Priveşte fix spre geam, dă din mâini, ţipă*): Fetiţa aceea fără cap merge prin aer, sparge fereastra şi vine spre mine! N-o lăsaţi, domnule poliţist! Are o coasă mare. Printre fulgii de zăpadă sunt multe capete de morţi. N-am mai văzut aşa ceva niciodată!

Aurică (*liniştind-o***):** Eu sunt bărbatul tău, Aurică. Stau cu tine aici şi nu văd nici o fetiţă! Şi nici nu ninge, să ştii! Este toamna, târziu, iar până la prima ninsoare mai avem.

Ioana (*împotrivindu-se şi ţipând*): Nu-mi turnaţi otravă pe gât! Iertaţi-mă că v-am păcălit că vă dau casa, iar voi aţi plecat în câmp să vă pregătiţi de iarnă fără un ban! Îmi pare rău Cireşica, de tot ce am făcut, dar nu mă omorî! Vino din Spania, Cornelia, să ai grijă de mine! După ce mă fac bine şi mă mai întremez puţin, mai vedem noi! Fac mii

case şi vă dau tuturor, să aveţi unde să staţi, dar iertaţi-mă!

Aurică: Nu trebuie să-ţi ceri iertare, Ionico! Viaţa este o înşelătorie. Noi am păcălit atăţia oameni de pe urma cărora am avut avantaje, iar nepotul tău, deşi plăteşte o femeie să aibă grijă de noi, aceasta ne ia totul, iar mâncare ne aduce când îşi aduce aminte. Toţi profitorii din sat roiesc precum corbii în jurul gospodăriei noastre pentru că noi suntem două cadavre încă vii, care nu se pot apăra. Nu ne pradă oamenii pe care i-am nedreptăţit, ci alţii. Acesta este ciclul vieţii, credulii pierd întotdeauna.

Ioana: Corbi imenşi cu pene negre intră pe uşă şi pe fereastră. Cu ciocurile lor imense smulg bucăţi din carnea şi din sufletul meu! N-am fost niciodată fericită. Când eram mică, mă trimeteau cu caprele şi cu vacile, bărbatul nu m-a iubit. A avut nevoie de o slugă în casă şi-atât. Copii nu am avut, alte realizări, nici atât. Am dus o viaţă simplă, iar acum, la bătrâneţe de trei ani stau la pat şi aştept o lingură de ciorbă, o bucată de pâine şi o cană de apă. Parcă nu se mai termină blestemul. Mi-e ruşine să vină cineva pe la mine, să mă vadă atât de murdară! Omul este de două ori copil şi o singură dată om pe deplin. Cel puţin, copilul creşte şi chiar dacă este spălat şi schimbat de mamă, va veni vremea când se va descurca şi singur, dar pe bătrânul neputincios doar moartea îl mântuieşte de umilinţă. Mi-e aşa de ruşine de femeia din deal, care mă dezbracă, mă şterge la fund şi mă spală! Este cumplit pentru un adult să nu-şi poată face singur igiena personală!

Aurică: Ei, bine că ţi-ai revenit! Ce-mi vorbeşti mie de capete de morţi, de vulturi şi de alte prostii?

Ioana: (*arătând înnebunită spre geam*): Uite o căpăţână de ied la geam! Ochii aceea sticloşi mă privesc fix. Şi femeile acestea în negru, de ce au venit cu flori şi lumânări? Eu mă fac bine, nu am murit şi nu voi muri curând. Dă-le afară din curte! Să plece! O farfurie cu mâncare şi o cană cu apă nu mi-au adus când aveam nevoie, la ce vin cu flori şi lumânări când este prea târziu?

Aurică: Linişteşte-te, Ionico, că mă sperii şi pe mine! Nu mai ţipa şi nu te mai uita în gol, nu mai da din mâini! Suntem doar noi doi şi nu putem muri împreună. Unul va rămâne după celălalt şi pentru acela va fi mai multă durere, deşi ţi-am spus că nu te-am iubit niciodată şi te-am perceput ca pe o străină. Te las singură, să te lupţi cu himerele tale, iar eu mă duc prin sat, să văd ce mai capăt de mâncare. Poate aiurezi fiindcă ţi-e foame?

(Aurică iese. Ioana ţipă)

Ioana: De ce veniţi toţi cu dinţii rânjiţi la mine şi cu ochi de flăcări? N-am omorât pe nimeni, doar am păcălit şi am înşelat, dar m-am chinuit destul! Vino şi ia-mă în braţe, mamă! Mi-e frig şi mi-e teribil de frică de ce va fi! Bine că ai venit să stai cu mine! I-a să mă gândesc puţin! Şi tu ai murit demult. Eşti moartă şi totuşi ai venit. Dispari! Plecaţi toţi morţii din camera mea! Înainte de murit sora mea cea mică, erau pomii înfloriţi, iar ea zăcea în casa cu ziduri de piatră. Eu o ţineam de mână, ştergându-mi lacrimile pe furiş. Mi-aş fi rupt sufletul în două să-i pot împrumuta viaţă

dintr-a mea, dar era imposibil. „E atât de frumos afară, iar eu stau închisă între patru pereţi, a spus. Duceţi-mă la aer, va rog, să văd pentru ultima dată satul în care m-am născut!” Am dus-o în curte. A privit cu lăcomie în toate părţile, a respirat aerul parfumat, a salutat pomii cu mâna de parcă şi-ar fi luat adio. „Acum vreau în casă, fiindcă am oboist”, a spus. S-a întors cu faţa la perete, a început să plângă şi a murit. Numai pe mine nu are cine să mă ducă în curte, să-mi iau adio de la pădurile colorate, de la apa care curge lin, de la casa în care am trăit cu un străin. Acum nu mai pot nici să mă mint că mă voi face bine. S-a apropiat clipa finală. Să încerc să mă ridic, apoi mă voi sprijini de pat, de masă, de pereţi, voi deschide uşa să văd frunzele galbene, portocalii şi roşii! Să simt mângâierea razelor soarelui de toamnă pe obraji, căci nu m-a mângâiat nimeni cât am trăit. Mama nu m-a dorit, tata nu m-a iubit, bărbatului i-am fost indiferentă. Câţi oameni sunt pe acest pământ, pe care nu i-a mângâiat nimeni, niciodată! Parcă plutesc între cer şi pământ. Mă cuprinde o teamă nebună, emoţiile îmi bombardează inima. Voi muri singură, să mă ridic, să fug! (*Urlând*) Lumină, apă, mâncare, mângâiere, aer!

Scena a II-a

Aurică deschide uşa. Se întoarce cu o sacoşă plină. Ioana este căzută din pat, cu ochii fixaţi în tavan, cu mâinile împreunate ca pentru rugăciune.

Aurică: Ai văzut că nu a venit nimeni să-ţi facă rău? Ai căzut din pat, Ionico! M-am gândit să mă port

mai omeneşte cu tine, fiindcă ne avem doar unul pe altul. (*Scoate din sacoşă grijuliu ce a adus)* Uite, am căpătat plăcintă cu brânză şi ţi-am păstrat şi ţie. Este bună, caldă şi ţine de foame. Hai, muşcă dintr-o bucată! Îţi dau şi must de mere după ea ca o să-ţi fie sete. Au venit Cornelia şi Nelu din Spania şi mi-a dat biscuiţi, banane şi cozonac cu ciocolată şi fructe. Nu sunt supăraţi pe noi, vor veni să petreacă mai multe nopţi aici, iar ţie vor să-ţi facă o baie. Au spus că îţi vor face şi băi cu plante medicinale, să te faci bine! Începe să-mi pară rău că nu le-am dat casa cu act! (*Dezlănţuit*) Taci. De ce taci? Îmi face rău liniştea? Ai adormit? Spune un cuvânt, te rog! Până acum îmi reproşai că nu îţi dau din mâncarea căpătată de mine şi că te bat din când în când, iar tu eşti şi bolnavă!Îmi pare rău pentru felul în care m-am purtat cu tine! Nu te-am iubit, dar nu pot să spun că nu am simţit puţină duioşie pentru tine şi că nu a început să-mi fie milă de chinurile tale! De astăzi, mă schimb, îţi promit! Împărţim totul pe jumătate. Ştii, Ionico, îmi vine să înnebunesc! Am ascuns bani în pădure, la rădăcina unui copac, iar vecinii m-au păzit, i-au dezgropat şi i-au furat. Cu banii aceea am fi trăit ca boierii. Alţii puşi la saltea s-au schimbat şi nu mai sunt valabili! Am economisit degeaba şi tu, şi eu! Mai bine risipeam cu amândouă mâinile! Bine că te am şi bine că n-ai murit, să por recupera timpul în care am fost lipsit de omenie cu tine! Te rog să mă ierţi! (*Îi pune mâinile pe frunte şi o mângâie pe obraji. Urlând*:) Ai murit, Ionico, iar eu m-am purtat ca un animal cu tine,

până în ultima clipă! Pe tine te durea, iar eu te trăgeam de păr şi te loveam cu piciorul! Tu mă implorai să îţi dau apă, iar eu ieşeam nepăsător pe uşă! Doamne, nu mă pedepsi după felul în care m-am purtat cu această femeie! Nu i-am spus o dată o vorbă bună, nu am mângâiat-o şi nu i-am adus nici un cadou! Am lăsat-o să moară singură, la fel voi muri şi eu, ca un câine! Nu am să-i las să te ia, vei rămâne mereu cu mine! Mănâncă, te rog şi uită că mă hrăneam în faţa ta, iar tu înghiţeai în sec! De ce trezirile la realitate vin mereu atât de târziu? Ionica mea din anini, ai plecat atât de supărată de pe acest pământ! Iartă-mă, te rog, dacă mă mai auzi şi dacă mă poţi ierta, nu mă lăsa să mor cu povara aceasta de ticălos în suflet!

SFÂRŞIT